SOOME-EESTI VESTLUS-SÕNASTIK

SUOMALAIS-EESTILÄINEN TULKKI-SANAKIRJA

P. ALVRE

SUOMALAIS-EESTILÄINEN TULKKISANAKIRJA

SOOME-EESTI VESTLUSSÕNASTIK

KIRJASTUS «VALGUS» * TALLINN 1969

413
A 54

Kunstiliselt kujundanud R. Tungla

2
Tartu Ülikooli
RAAMATUKOGU
184475
ARHIIVKOGU

7—1—5
2—1968

ALKUSANAT

Suomen ja Neuvosto-Eestin välinen matkustajaliikenne on viime vuosina vilkastunut huomattavasti. Veljeskansan maa on parantuneiden liikenneyhteyksien vuoksi ja useista muistakin syistä suosittu matkakohde. Matkat Eestiin kestävät yleensä lyhyen ajan ja ovat suhteellisen halpoja.

Henkilökohtainen kosketus on paras keino yhteisymmärryksen ja ystävyyden rakentamiseksi. Jos teillä ei aikaisemmin ole ollut tilaisuutta tutustua eestin kieleen, niin tästä tulkkisanakirjasta voi olla teille hyötyä. Sen tarkoituksena ei ole auttaa teitä saavuttamaan eestin kielen moitteetonta taitoa, vaan se pyrkii etupäässä siihen, että teidän olisi mahdollista i l m a n e n n a k k o - o p i n t o j a tulla kielen puolesta toimeen Eestin matkallanne.[1]

Eestin ääntäminen ei tavallisesti tuota suomalaiselle erikoisia vaikeuksia, sillä sen kuten suomenkin oikeinkirjoitus on yleensä äänteenmukaista. Kehotamme teitä kuitenkin tarkasti lukemaan johdannon, jossa annetaan ääntämisohjeet ja tärkeimmät taivutusopilliset eroavuudet, missä kielen varsinaiset vaikeudet piilevät.

Tämän kirjasen eri lukuihin on tekijä pyrkinyt keräämään sellaiset sanonnat ja sanat, joita matkailija eri tilanteissa

---

[1] Tietysti voi käyttää tulkkisanakirjaa myös eestin kielen, varsinkin sen sanavaraston järjestelmälliseen opiskeluun.

joutuu tarvitsemaan. Samalla annetaan muutamia käytännöllisiä neuvoja ja ohjeita.

Eestin sanasto sisältää runsaasti samoja aineksia kuin suomi, jota se kieliopilliselta rakenteeltaankin muistuttaa. Jos yrittää puhua eestiä käyttämättä tulkkisanakirjan valmiita lauseita, tuskin voi välttyä pieniltä hairahduksilta. Mutta eestiläiset suhtautuvat suvaitsevaisesti puutteelliseenkin kielitaitoon ja ovat mielissään, jos ulkomaalainen on vaivautunut opettelemaan heidän kieltään.

«Suomalais-eestiläinen tulkkisanakirja» on tarkoitettu matkailijalle avustajaksi ja neuvojaksi. Toivottavasti se auttaa teitä perehtymään paremmin Eestiin, sen kansaan ja kulttuuriin, sekä saamaan mahdollisimman paljon vaikutelmia.

Onnea matkalle ja kaikkea hyvää! — Õnnelikku reisi ja kõike head!

Viljannissa, tammikuussa 1968. *P. A.*

EESSÕNA

Soome ja Nõukogude Eesti vahelised turismimatkad on viimaseil aastail märgatavalt sagenenud. Vennasrahva maa on saanud paranenud liiklemisvõimaluste tõttu ja mitmel muulgi põhjusel soositud turismiobjektiks. Sõidud Soome on üldiselt lühiajalised ja suhteliselt odavad.

Isiklik kontakt on parim vahend vastastikuse arusaamise ja sõpruse loomiseks. Kui teil pole varem olnud võimalust tutvuda soome keelega, siis käesolev vestlussõnastik peaks teile kindlasti mõningat abi osutama. Sõnastiku eesmärgiks pole aidata teil saavutada soome keele täielikku oskust, vaid

peamiselt see, et tuleksite keelega i l m a e e l n e v a õ p p i m i s e t a Soome-reisil toime.[1]

Soome keele hääldamine ei tee tavaliselt eestlasele raskusi, sest selle õigekirjutus on nagu eesti keeleski üldiselt foneetiline. Soovitaksime teil siiski tähelepanelikult läbi lugeda sissejuhatava osa, kus esitatakse hääldamisjuhised ja soome keele tähtsamad vormiõpetuslikud erinevused, milles keele põhilised raskused tegelikult peituvadki.

Käesoleva raamatu eri peatükkidesse on autor püüdnud koondada niisuguseid väljendeid ja sõnu, mida turistil läheb vaja erinevates olukordades. Ühtlasi antakse mõningaid praktilist laadi nõuandeid ja juhendeid.

Soome keele sõnavara sisaldab rikkalikult samu elemente kui eesti keel, mida ta grammatiliseltki meenutab. Püüdes rääkida soome keelt vestlussõnastiku valmis lauseid kasutamata, õnnestub turistil vaevalt keelelisi komistusi vältida. Kuid soomlased nagu eestlasedki suhtuvad mõistvalt puudulikku keeleoskusse ja tunnevad heameelt, et välismaalane on võtnud vaevaks nende keelt õppida.

«Soome-eesti vestlussõnastik» on mõeldud turistile abistajaks ja nõuandjaks. Loodetavasti aitab ta teil paremini tutvuda Soomega, selle rahva ja kultuuriga, ning saada võimalikult palju muljeid.

Õnnelikku reisi ja kõike head! — Onnea matkalle ja kaikkea hyvää!

Viljandis, jaanuar 1968. *P. A.*

---

[1] Loomulikult võib vestlussõnastikku kasutada ka soome keele, eriti selle sõnavara süstemaatiliseks õppimiseks.

JOHDANTO

I. ÄÄNTÄMISOHJEITA

1. Aakkoset

Eestin aakkosjärjestys on kirjaimiston loppuosassa erilainen kuin suomessa.

Eestin aakkoset:

a, b, (c), d, e, (f), g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, (q), r, s, (š), (z), (ž), t, u, v, (w), õ, ä, ö, ü, (x), (y)

Suomen aakkoset:

a, (b), (c), d, e, (f), g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, (q), r, s, (š), t, u, v, (w), (x), y, (z), (ž), (ä), ä, ö

Sulkeisiin merkityt kirjaimet esiintyvät vain vierasperäisissä sanoissa.

2. Ääntämys ja oikeinkirjoitus

Eestin ja suomen oikeinkirjoitus on muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta äänteenmukaista, sillä enimmillä äänteillä on säännöllinen vastineensa kirjaimistossa. Eestissä

SISSEJUHATUS

I. HÄÄLDAMISJUHISEID

1. Alfabeet

Tähtede järjekord on eesti keele alfabeedi lõpposas teine kui soome keeles.

E e s t i keele alfabeet:

a, b, (c), d, e, (f), g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, (q), r, s, (š), (z), (ž), t, u, v, (w), õ, ä, ö, ü, (x), (y)

S o o m e keele alfabeet:

a, (b), (c), d, e, (f), g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, (q), r, s, (š), t, u, v, (w), (x), y, (z), (ž), (å), ä, ö

Sulgudesse paigutatud tähed esinevad ainult võõrsõnades.

2. Hääldamine ja õigekirjutus

Eesti ja soome keele õigekirjutus on mõningaid erandeid arvestamata foneetiline, sest enamikul häälikuist on tähestikus oma kindel vaste. See vastavus ei ole eesti keeles siiski

tämä vastaavuus ei kuitenkaan ole yhtä täydellinen kuin suomessa. Oma kirjain puuttuu esimerkiksi *äng*-äänteeltä ja konsonanttien liudentuneilta muunnoksilta eivätkä kestoerot tule sen oikeinkirjoituksessa läheskään aina näkyviin (ks. tuonnempana).

3. Paino

S u o m e n kielessä pääpaino on ensi tavulla, esim. *kálaa* — kala, *méreen* — merre, *kómiikka* — koomika, *hármonia* — harmoonia.

Neli- ja useampitavuisissa sanoissa sattuu sivupaino tavallisesti kolmannelle, mutta joskus neljännelle tavulle, esim. *óppimàssa* — õppimas, *tóttelemàton* — sõnakuulmatu.

E e s t i n omaperäisessä sanastossa on pääpaino niinikään ensi tavulla, mutta vierasperäisten erikoislainojen jälkitavu on hyvin usein pääpainollinen, esim. *elékter* — sähkö, *diréktor* — johtaja, *prctést* — vastulause.

Sivupaino on normaalisti kolmannella tavulla (*ôppimàta* — oppimatta), mutta jos neljäs tavu on pitempi kuin kolmas, sivupaino siirtyy sille (*lõpetamàta* — lopettamatta, *páratamàtus* — välttämättömyys). Jotkut liitteet ovat sivupainollisia sijainnistaan riippumatta (esim. *máastikku* — maastoa, *áednikke* — puutarhureita).

nii täielik kui soome keeles. Eri täht puudub näiteks *ŋ*-häälikul ja palataliseeritud konsonantidel ning vältevahedki ei tule eesti keele õigekirjas alati nähtavale (vt. allpool).

3. Rõhk

S o o m e keeles on pearõhk esimesel silbil, näit. *kálaa* — kala, *méreen* — merre, *kómiikka* — koomika, *hármonia* — harmoonia.

Nelja- ja enamasilbilistes sõnades langeb kaasrõhk tavaliselt kolmandale, aga vahel ka neljandale silbile, näit. *óppimàssa* — õppimas, *tóttelemàton* — sõnakuulmatu.

E e s t i keele oma sõnavaras on pearõhk samuti esimesel silbil, kuid võõrsõnadel on järgsilp sageli pearõhuline, näit. *elékter* — sähkö, *diréktor* — johtaja, *protést* — vastulause.

Kaasrõhk on normaalselt kolmandal silbil (*õppimàta* — oppimatta); kui aga neljas silp on pikem kui kolmas, siirdub kaasrõhk sellele (*lõpetamàta* — lopettamatta, *páratamàtus* — välttämättömyys). Mõned liited on vaatamata oma asendile alati kaasrõhulised (näit. *máastikku* — maastoa, *áednikke* — puutarhureita).

4. Vokaalit

Lyhyet ja pitkät vokaalit. E e s t i n kielessä on 9 vokaalia, ja niiden kirjainmerkit ovat **a, e, i, o, u, õ,** ä, ö, ü.

ü-kirjain tarkoittaa samaa äännettä kuin y suomessa, esim. *üks* — yksi, *üle* — yli.

Pitkän *ü*:n sijasta on äännettävä diftongi *üi*, silloin kun *üü*:tä seuraa vokaali, esim. *süüa* /lue syia/ — syödä, *müüa* /myia/ — myydä. Muissa tapauksissa **üü** äännetään pitkänä vokaalina: *nüüd* /nyyt/ — nyt, *müür* /myyr/ — muuri.

õ-vokaali puuttuu suomen kielestä. Se ääntyy miltei samoin kuin suomen *u*, huulet ovat vain samaten kuin *e* : ssä. Esim. *sõna* — sana, *võõras* — vieras. Ääntäkää oikein lause: *Lõoke lõõritab kõrgel õhus* — Leivo livertää korkealla ilmassa.

S u o m e n kielessä on 8 vokaalia, ja niiden kirjainmerkit ovat **a, e, i, o, u, y,** ä, ö.

y äännetään *ü*:nä ja **yy** aina *üü*:nä (eikä *üi*-nä), esim. *sydän* — süda, *syyllinen* — süüdlane, *myydä* — müüa.

L y h y t vokaali merkitään muissakin tapauksissa yhdellä kirjaimella, p i t k ä vokaali kahdella samanlaisella kirjaimella, esim. *tuli* — tuli, *tuuli* — tuul, *saamaan* — saama, *keräämään* — koguma. Jälkitavujen pitkät vokaalit on äännettävä täyspitkinä.

Diftongit. Eestissä on huomattavasti enemmän diftongeja kuin suomessa, vaikka siitä puuttuukin sellaiset suomen kielessä esiintyvät diftongit kuin **uo** (*nuori* — noor), **yö** (*työ* — töö), **tie** (*tie* — tee), **äy** (*näyttää* — näidata), **öy** (*köysi*

4. Vokaalid

Lühikesed ja pikad vokaalid. E e s t i keeles on 9 vokaali, mida märgitakse tähtedega **a, e, i, o, u, õ, ä, ö, ü.**

ü-tähega märgitakse sama häälikut kui soome keeles *y*-ga, näit. *üks* — yksi, *üle* — yli.

Pika *ü* asemel tuleb hääldada diftong *üi*, kui *üü*-le järgneb vokaal, näit. *süüa* /loe: süia/ — syödä, *müüa* /müia/ — myydä. Muudel juhtudel hääldatakse **üü** pika vokaalina: *nüüd* — nyt, *müür* — muuri.

õ-vokaal puudub soome keeles. See hääldub peaaegu samuti kui soome *u*, ainult huulte asend on selline kui *e* puhul. Näit. *sõna* — sana, *võõras* — vieras. Hääldage õigesti lause: *Lõoke lõõritab kõrgel õhus* — Leivo livertää korkealla ilmassa.

S o o m e keeles on 8 vokaali, mida märgitakse tähtedega **a, e, i, o, u, y, ä, ö.**

y hääldatakse *ü*-na ja **yy** alati pika *ü*-na (mitte *üi*-na), näit. *sydän* — süda, *syyllinen* — süüdlane, *myydä* — müüa.

L ü h i k e vokaal märgitakse muudelgi juhtudel ühe tähega, p i k k vokaal kahe samasuguse tähega, näit. *tuli* — tuli, *tuuli* — tuul, *saamaan* — saama, *keräämään* — koguma. Järgsilpide pikad vokaalid tuleb hääldada täispikkadena.

Diftongid. Eesti keeles on märksa rohkem diftonge kui soome keeles, kuigi puuduvad niisugused soome keeles esinevad diftongid, nagu **uo** (*nuori* — noor), **yö** (*työ* — töö), **ie** (*tie* — tee), **äy** (*näyttää* — näidata), **öy** (*köysi* — köis), **eu** (*seura* — selts). *eu* hääldub *e-u*-na (mitte *oi*-na või *öi*-na).

Soomlasele tekitab raskusi järgmiste soome keeles puudu-

— köis), **eu** (*seura* — selts). *eu* ääntyy *e—u*:na (eikä *oi*:na tai *öi*:nä).

Suomalaiselle tuottaa vaikeuksia seuraavien suomessa puuttuvien diftongien ääntäminen: **õi** (*või* — voi), **õu** (*õun* — omena), **äu** (*näuguda* — naukua), **ae** (*laev* — laiva), **oe** (*soe* — lämmin), **õe** (*õed* — sisaret), **äe** (*päev* — päivä), **öe** (*öelda* — sanoa), **ao** (*kaob* — katoaa), **õo** (*nõod* — serkut; notkot), **äo** (*käod* — käet), **ea** (*hea* — hyvä), **oa** (*toad* — huoneet), **õa** (*lõa* — liean), **öa** (*söandan* — uskallan).

Sekä suomen että eestin diftongien jälkikomponentit on äännettävä huolellisesti (*y-ö*, *ä-y*, *ö-y*; *ä-u*, *ö-a*, *õ-o* ym.).

Vokaalisointu

Vokaalisointu puuttuu eestin yleiskielestä. Etuvokaalit *ü*, *ä*, *ö* saattavat esiintyä vain ensi tavussa, mutta eivät jälkitavuissa, esim. **ü** (*küsimus* — kysymys), **ä** (*häda* — hätä), **ö** (*köha* — yskä).

Eestin omaperäisen sanaston jälkitavuissa voivat esiintyä ainoastaan vokaalit **a**, **e**, **i** ja **u**.

Suomessa sanat ovat joko etuvokaalisia (*hyvässä* — heas, *löylyä* — leili, *niitetty* — niidetud) tai takavokaalisia (*korkea* — kõrge, *talossa* — majas, *lauloi* — laulis). Jälkimmäisen ryhmän sanoissa voi takavokaalin *a*, *o*, *u*:n) ohella olla myös *e* tai *i*.

Vokaalisoinnun ulkopuolelle jäävät yhdyssanat (*jyväaitta* — teraviljaait) ja vierasperäiset sanat (*labyrintti* — labürint).

vate diftongide hääldamine: **õi** (*või* — voi), **õu** (*õun* — omena), **äu** (*näuguda* — naukua), **ae** (*laev* — laiva), **oe** (*soe* — lämmin), **õe** (*õed* — sisaret), **äe** (*päev* — päivä), **öe** (*öelda* — sanoa), **ao** (*kaob* — katoaa), **õo** (*nõod* — serkut; notkot), **äo** (*käod* — käet), **ea** (*hea* — hyvä), **oa** (*toad* — huoneet), **õa** (*lõa* — lie'an), **öa** (*söandan* — uskallan).

Nii soome kui eesti keele diftongide komponendid tuleb hääldada selgelt (*y-ö*, *ä-y*, *ö-y*; *ä-u*, *ö-a*, *õ-o* jm.).

Vokaalharmoonia

E e s t i ühiskeeles puudub vokaalharmoonia. Eesvokaalid *ü*, *ä*, *ö* võivad esineda ainult esimeses silbis, mitte aga järgsilpides, näit. **ü** (*küsimus* — kysymys), **ä** (*häda* — hätä), **ö** (*köha* — yskä).

Eesti keele oma sõnavara järgsilpides võivad esineda ainult vokaalid **a**, **e**, **i** ja **u**.

S o o m e keeles on sõnad kas e e s v o k a a l s e d (*hyvässä* — heas, *löylyä* — leili, *niitetty* — niidetud) või t a g a v o k a a l s e d (*korkea* — kõrge, *talossa* — majas, *lauloi* — laulis). Viimase rühma sõnades võib tagavokaali (*a*, *o*, *u*) kõrval olla ka eesvokaal *e* või *i*.

Vokaalharmoonia puudub liitsõnades (*jyväaitta* — teraviljaait) ja võõrsõnades (*labyrintti* — labürint).

5. Konsonantit

Eestin **b, d** ja **g** tarkoittavat lyhyitä soinnittomia klusiileja. Ne ovat melkein samanlaiset kuin suomen *p, t, k*, esim. *vaba* /lue vapa/ — vapaa, *sada* /sata/ — sata, *mugav* /mukav/ — mukava. Eestiläinen ääntää myös vierasperäisissä sanoissa esiintyvän *b, d, g*:n soinnittomina, esim. *baar* /paar/ — baari, *gaas* /kaas/ — kaasu.

Suomen **b, d, g** ovat aina soinnilliset. *b* ja *g* esiintyvät vain vierasperäisissä sanoissa (*briljantti* — briljant, *gramma* — gramm jne.). *d*:tä äännettäessä on kielenkärki vähän korkeammalla kuin *t*:ssä ja äänihuulet väräjävät sointia synnyttävästi kuten esim. vokaaleissa tai *n*:ssä (*vedessä* — vees, *kahdeksan* — kaheksa, *presidentti* — president). *d*:n ääntäminen on eestiläiselle usein vaikeaa. Sen vuoksi harjoitelkaa *d*:llisten sanojen oikeaa ääntämistä.

Eestin **k, p, t** äännetään melkein yhtä pitkinä kuin suomen *kk, pp, tt*, esim. *kukun* /ku^{k}kun/ — putoan, *kapis* /ka^{p}pis/ — kaapissa, *ratas* /ra^{t}tas/ — ratas, pyörä.

Suomen **k, p, t** äännetään sanan sisällä melkein samoin kuin eestin *g, b, d*, esim. *vako* — vagu /vaku/, *saapas* — saabas /saapas/, *matala* — madal /matal/. Sanan alussa, lopussa ja konsonanttien *h, s, t* : n jäljessä äännetään *k, p, t* samoin kuin eestissä: *kevät* — kevad, *nahka* — nahk, *musta* — must, *matka* — matk.

Eestin **kk, pp, tt** äännetään hiukan pitempinä kuin suomessa, esim. *kukke* /kukk^{k}e/ — kukkoa, *hüppan* — /hüpp-

5. Konsonandid

Eesti **b, d, g**-ga märgitakse lühikesi helituid sulghäälikuid. Nad on peaaegu samasugused kui soome *p, t, k*, näit. *vaba* — vapaa /loe: vabaa/, *sada* — sata /sada/, *mugav* — mukava /mugava/. Eestlane hääldab ka võõrsõnades esineva *b, d, g* helituna, näit. *baar* /paar/ — baari, *gaas* /kaas/ — kaasu.

Soome **b, d, g** on alati helilised. *b* ja *g* esinevad ainult võõrsõnades (*briljantti* — briljant, *gramma* — gramm jne.). *d* hääldamisel on keeleots pisut kõrgemal kui *t* puhul ja häälehuulte võnkeist tekib helilisus, nagu näit. vokaalide või *n*-i korral (*vedessä* — vees, *kahdeksan* — kaheksa, *presidentti* — president). *d* hääldamine on eestlasele sageli raske. Seepärast harjutage *d*-ga sõnade õiget hääldamist.

Eesti keele **k, p, t** hääldatakse peaaegu sama pikkadena kui soome *kk, pp, tt*, näit. *kukun* /ku^{k}kun/ — putoan, *kapis* /ka^{p}pis/ — kaapissa, *ratas* /ra^{t}tas/ — ratas, pyörä.

Soome keele **k, p, t** hääldatakse sõna sees peaaegu samuti kui eesti *g, b, d*, näit. *vako* /vago/ — vagu, *saapas* /saabas/ — saabas, *matala* /madala/ — madal. Sõna algul, lõpus ja konsonantide *h, s, t* järel hääldatakse *k, p, t* samuti kui eesti keeles: *kevät* — kevad, *nahka* — nahk, *musta* — must, *matka* — matk.

Eesti **kk, pp, tt** hääldatakse natuke pikematena kui soome keeles, näit. *kukke* /kukk^{k}e/ — kukkoa, *hüppan* /hüpp^{p}an/ — hyppään, *rattal* /ratt^{t}al/ — rattaalla, kuid ka soomepärane hääldamine ei mõju häirivalt.

^{p}an/ — hyppään, *rattal* /ratt^{t}al/ — rattaalla, mutta suomenmukainen ääntäminen ei vaikuta häiritsevästi.

Eestin **ng** äännetään samoin kuin suomen *nk: vaŋgi* /vaŋki/ — vankia, *õnge* — onkea. *ŋ*-äänteeltä puuttuu oma kirjain: se merkitään eestin *g*:n ja suomen *k*:n edellä *n*:llä.

Suomen **ng**-yhtymässä alkaa seuraavakin tavu *äng*-äänteellä, joten kyseessä on kaksoiskonsonantti *ŋŋ*, esim. *kengät* /keŋŋät/ — kingad, *kaupungissa* /kaupuŋŋissa/ — linnas.

Sananalkuinen **h** äännetään suomessa huolellisesti, mutta eestissä se voi jäädä ääntymättä, esim. *hull* /ull/ — hullu, *heliseb* /elisep/ — helisee, *hakata* /a^{k}ka^{t}ta/ — alkaa.

Suomen **s** ei ole niin terävä ja sihahtava kuin eestin *s*. Eestiläisen mielestä kuulostaa suomen soinniton *s* melkeinpä *š*-äänteeltä.

Suomen **l** ei ole niin heleä kuin eestin *l*. Suomen länsimurteissa ja helsinkiläistenkin puheessa *l* on melkein yhtä «paksu» kuin venäjän *л*, jonka ääntämistä pitäisi silti välttää.

Eestin konsonantit **d, t, n, l, s** ilmenevät ääntämyksessä kahdella tavalla: tavallisina ja liudentuneina. Liudentuessa konsonantti saa seuraavan *i*:n tai *j*:n vaikutuksesta *i*:n vivahteen, esim. *kallis* /kaljlis/ — kallis, *valmis* /valjmis/ — valmis, *palju* /paljju/ — paljon. Sama ilmiö esiintyy myös suomen savolaismurteissa (*unj* — uni, *vesj* — vesi, *kotjtiin* — kotiin).

Suomen yleiskielessä liudennusta ei esiinny, joten sanoissa *kallis, valmis, paljon l* on yhtä «paksu» kuin sanassa *kulma*.

E e s t i keele **ng** hääldatakse samuti kui soome *nk: vangi* — vankia /vaŋgia/, *õnge* — onkea. *ŋ*-häälikul puudub vastav täht, seda märgitakse eesti *g* ja soome *k* ees *n*-ga.

S o o m e keele **ng**-ühendis algab ka järgmine silp *ŋ*-ga, nii et tegemist on kaksikkonsonandiga *ŋŋ*, näit. *kengät* /keŋ-ŋät/ — kingad, *kaupungissa* /kaupuŋŋissa/ — linnas.

Sõnaalguline **h** hääldatakse soome keeles selgesti, eesti keeles aga võib ta jätta hääldamata, näit. *hull* /ull/ — hullu, *heliseb* /eliseb/ — helisee, *hakata* /a^{k}ka^{t}ta/ — alkaa.

Soome keele **s** ei ole nii terav ja sisisev kui eesti *s*. Eestlasele kuuldub soome helitu *s* peaaegu *š*-häälikuna.

Soome keele **l** ei ole nii hele kui eesti *l*. Soome läänemurdeis ja helsinglastegi kõnes on *l* peaaegu niisama tume kui vene *л*, mille hääldamist tuleks siiski vältida.

E e s t i keele konsonante **d, t, n, l, s** hääldatakse kaht moodi: harilikena ja palataliseeritutena. Palataliseerudes saab konsonant järgneva *i* või *j* mõjul *i*-varjundi, näit. *kallis* /kal'lis/ — kallis, *valmis* /val'mis/ — valmis, *palju* /pal'ju/ — paljon. Sama nähe ilmneb ka soome keele savo murdes (*uń* — uni, *veś* — vesi, *kot'tiin* kotiin — koju).

S o o m e ühiskeeles ei esine kaashäälikute peenendust, nii et sõnades *kallis, valmis, paljon* on *l* niisama tume kui sõnas *kulma* — kulm.

S o o m e keele sõnade lõpus on vahel varasema konsonandi asemel **aspiratsioon** e. hõngus, mis tekib nii, et hääl kurgus otsekui katkeks. Tekkivat väikest hõngust kirjakeeles ei märgita. Hõngus (') võib esineda siis, kui järgmine sõna algab.

Suomen sanojen lopussa on aikaisemman konsonantin kohdalla toisinaan **aspiraatio** eli katkoääänne, mikä syntyy siten, että ääni kurkussa ikäänkuin hetkeksi katkeaa. Tätä pientä äänenkatkelmaa ei kirjakielessä merkitä. Aspiraatio (') saattaa esiintyä silloin, kun seuraava sana alkaa vokaalilla, esim. *anna' olla* — lase olla. Mutta jos seuraava sana alkaa konsonantilla, tämä sama konsonantti tulee aspiraation sijaan: *anna tulla* /annat tulla/ — lase tulla, *pyyhekumi* /pyyhekkumi/ — kustutuskumm.

6. Kestoaste ja astevaihtelu

Suomen äänteillä (ja sanoilla) on kaksi kestoastetta: **lyhyt** ja **pitkä**. Lyhyet äänteet merkitään yhdellä, pitkät kahdella samanlaisella kirjaimella: *sama* — sama, *saadaan* — saadakse, *kepit* — kepid, *keppi* — kepp.

Suomen pitkät vokaalit ja konsonantit, samoin diftongit ja konsonanttiyhtymät tulee eestiläisen ääntää aina III:ssa eikä II:ssa kestoasteessa, esim.

Lyhyt (I kestoaste)	*Pitkä* (III kestoaste)
sana	saanut
hepo	hammas
kala	kallis
—	saunassa
—	silmät
	metsässä

vokaaliga, näit. *anna' olla* — lase olla. Kui aga järgmine sõna algab konsonandiga, siirdub seesama konsonant ka aspiratsiooni kohale: *anna tulla* /annat tulla/ — lase tulla, *pyyhekumi* /pyyhekkumi/ — kustutuskumm.

6. Välde ja astmevaheldus

S o o m e keele häälikuil (ja sõnadel) on kaks väldet: **lühike** ja **pikk.** Lühikesed häälikud märgitakse ühe, pikad kahe samasuguse tähega: *sama* — sama, *saadaan* — saadakse, *kepit* /kebit/ — kepid, *keppi* — kepp.

Soome keele pikad vokaalid ja konsonandid, samuti diftongid ja konsonantühendid tuleb eestlasel hääldada alati III, mitte aga II vältes, näit.

Lühike	*Pikk*
(I välde)	(III välde)
sana (sõna)	saanut (saanud)
hepo (hobu)	hammas (hammas)
kala (kala)	kallis (kallis)
—	saunassa (saunas)
—	silmät (silmad)
—	metsässä (metsas)

E e s t i n sanojen vokaali- ja konsonanttiaineksessa voidaan erottaa kolme fonologista kestoa: **lyhyt, keskipitkä** ja **ylipitkä**. Keskipitkä vokaali tai konsonantti äännetään lyhyen ja ylipitkän välimuotona (lyhyempänä kuin suomen pitkä). Ylipitkä vokaali tai konsonantti on hiukan pitempi kuin suomen pitkä vokaali tai konsonantti. Sitä voidaan mielivaltaisesti venyttää, ilman että sanan merkitys muuttuisi. Usein keskipitkä ja ylipitkä kestoaste eivät eroa toisistaan kirjoituksessa, esim.

Lyhyt	*Keskipitkä*	*Ylipitkä*
(I kestoaste)	(II kestoaste)	(III kestoaste)
koli (romu)	kooli (koulun)	kooli (koulua)
lina (pellava)	linna (kaupungin)	linna (kaupunkia)
lugu (tarina)	luku (lukon)	lukku (lukkoa)
—	sauna (saunan)	sauna (saunaa)
—	silma (silmän)	silma (silmää)
—	metsa (metsän)	metsa (metsää)

Eestin sanoissa on ylipitkä kestoaste lähinnä sellaisissa tapauksissa, jolloin suomenkielisten vastineiden jälkitavuissa on supistuksen johdosta syntynyt pitkä vokaali, diftongi tai vokaaliyhtymä (*kallid* — kalliit < kallihit, *kõrgeil* — korkeilla, *valge* — valkea).

E e s t i n sanojen kvantitatiivinen rakenne on verraten mutkikas, mikä johtuu lähinnä siitä, että astevaihtelukin on monipuolisempaa kuin suomessa.

E e s t i keele vokaalidel ja konsonantidel on kolm fonoloogilist väldet: **lühike, keskpikk** ja **ülipikk.** Keskpikk vokaal või konsonant hääldatakse lühikese ja pika vahevormina (lühemana kui soome pikk). Ülipikk vokaal või konsonant on natuke pikem kui soome pikk vokaal või konsonant. Seda võidakse meelevaldselt venitada, ilma et sõna tähendus muutuks. Keskpikk ja ülipikk välde ei erine sageli kirjapildilt teineteisest, näit.

Lühike	*Keskpikk*	*Ülipikk*
(I välde)	(II välde)	(III välde)
koli	kooli	kooli
lina	linna	linna
lugu	luku	lukku
—	sauna	sauna
—	silma	silma
—	metsa	metsa

Eesti keele sõnades on ülipikk välde peamiselt neil juhtudel, kui soome vastete järgsilpides esineb vahekonsonandi kao tõttu pikk vokaal, diftong või vokaalühend (*kallid* — kalliit < kallihit, *kõrgeil* — korkeilla, *valge* — valkea).

E e s t i keele sõnade kvantitatiivne struktuur on võrdlemisi keerukas, mis johtub peamiselt sellest, et astmevahelduski on mitmekesisem kui soome keeles.

Kun suomessa astevaihtelu rajoittuu vain *k*, *p*, *t* -tapauksiin (esim. *lukko* : *lukon* — lukk : luku, *jalka* : *jalan* — jalg : jala, *lehti* : *lehden* — leht : lehe ym.), ovat eestissä astevaihtelussa melkein kaikki konsonantit (*linna* : *linna* — kaupungin : kaupunkia, *tolli* : *tolli* — tullin : tullia), konsonanttiyhtymät, pitkät vokaalit ja diftongit, esim. *vase* : *vaske* — vasken : vaskea, *saame* : *saama* — saamme : saamaan, *seina* : *seina* — seinän : seinää.

Suomen ja eestin astevaihtelun eroavuuksista on erikoisesti huomattava seuraavat tapaukset: **rk : r** (*märkä* : *märän*) — **rg : rj** (*märg* : *märja*), **lke : lje** (*olkea* : *oljen*) — **lge : le** (*õlge* : *õle*), **rke : rje** (*kurkea* : *kurjen*) — **rge : re** (*kurge* : *kure*), **uku : uvu** (*puku* : *puvun* — ülikond : ülikonna), **yky : yvy** (*kyky* : *kyvyn* — võime : võime), **t : d** (*sata* : *sadan*) — **d : j** (*sada* : *saja*).

II. ÄÄNTEELLISIÄ EROAVUUKSIA

Esimerkeistä huomaa, että suuri osa sanastosta on eestissä ja suomessa pohjaltaan samanlaista. Se on yhteistä perintöä itämerensuomalaisesta kantakielestä tai vieläkin kaukaisemmilta ajoilta. Sellaiset sanaparit kuin *lind* — *lintu*, *hüppama* — *hyppäämään*, *õppida* — *oppia*, *põõsas* — *pensas*, *männikus* — *männikössä* ym. opimme kielioppia tuntemattakin helpommin ymmärtämään ja pitämään muistissa, kun tutustumme eestin ja suomen äänteellisiin eroavuuksiin.

Kui soome keeles piirdub **astmevaheldus** vaid *k*, *p*, *t*-juhtudega (näit. *lukko* : *lukon* — lukk : luku, *jalka* : *jalan* — jalg : : jala, *lehti* : *lehden* — leht : lehe jt.), siis eesti keeles alluvad astmevaheldusele peaaegu kõik konsonandid (*linna* : *linna* — kaupungin : kaupunkia, *tolli* : *tolli* — tullin : tullia), konsonantühendid, pikad vokaalid ja diftongid, näit. *vase* : *vaske* — vasken : vaskea, *saame* : *saama* — saamme, saamaan, *seina* : : *seina* — seinän : seinää.

Soome ja eesti keele astmevahelduse erinevustest tuleb eriti tähele panna järgmisi juhtumeid: **rk : r** (*märkä* : *märän*) — **rg : rj** (*märg* : *märja*), **lke : lje** (*olkea* : *oljen*) — **lge : le** (*õlge* : *õle*), **rke : rje** (*kurkea* : *kurjen*) — **rge : re** (*kurge* : *kure*), **uku : uvu** (*puku* : *puvun* — ülikond : ülikonna), **yky : yvy** (*kyky* : *kyvyn* — võime : võime), **t : d** (*sata* : *sadan*) — **d : j** (*sada* : *saja*).

II. HÄÄLIKULISI ERINEVUSI

Nagu näiteist selgub, on suur osa eesti ja soome keele sõnavarast oma põhiolemuselt ühesugune. See on ühine pärand läänemeresoome aluskeelest või veelgi kaugematest aegadest. Selliseid sõnapaare nagu *lind* — *lintu*, *hüppama* — *hyppäämään*, *õppida* — *oppia*, *põõsas* — *pensas*, *männikus* — *männikössä* jt. õpime grammatikat tundmatagi kergemini mõistma ja meeles pidama, kui tutvume eesti ja soome keele häälikuliste erinevustega.

Eestin kielen sanat ovat yleensä lyhyempiä (kuluneempia) kuin suomessa. Syynä siihen on loppuheitto (*lint***u** — *lin*d, *matal***a** — *madal*), sisäheitto (*suomalainen* — *soomlane*, *anta-maan* — *andma*, *kantanut* — *kandnud*), pitkien vokaalien lyheneminen jälkitavuissa (*saappaat* — *saapad*, *hyppäämään* — *häppama*, *pesää* — *pesa*) ym. On olemassa vielä joukko muitakin säännönmukaisia äänteellisiä eroavuuksia, joista seuraavassa mainittakoon tärkeimmät.

1. Vokaaleissa

1. Eestin pitkiä vokaaleja **oo**, **öö**, **ee** ~ **õõ**:ta vastaavat suomessa diftongit **uo**, **yö**, **ie**, esim. *t***oo***l* — *t***uo***li*, *p***oo***l* — *p***uo***li*, *t***öö** — *t***yö**, *v***öö** — *v***yö**, *t***ee** — *t***ie**, *s***ee***me* — *s***ie***men*, *v***õõ***ras* — *v***ie***ras*, *r***õõ***m* — *r***ie***mu*.

2. **õ**:ta vastaa suomessa tavallisesti **e** tai **o**, harvemmin **a**, esim. *v***õ***rk* — *v***e***rkko*, *m***õ***rd* — *m***e***rta*, *õ***p***pida* — *o***p***pia*, *v***õ***tta* — *o***tt***aa*, *s***õ***na* — *s***a***na*, *k***õ***ik* — *k***a***ikki*.

3. Lyhyttä vokaalia **h**:n edellä vastaa suomessa pitkä vokaali tai diftongi, esim. *ma***h***a* — *maa***h***an*, *pä***h***e* — *pää***h***än*, *me***h***ed* — *mie***h***et*, *so***h***u* — *suo***h***on*.

4. Diftongin jälkikomponenttina voi olla **e**, joka vastaa suomen **i**:tä tai **u**:ta, esim. *la***e***v* — *lai***v***a*, *a***e***g* — *ai***k***a*, *ka***e***v* — *kai***v***o*, *ka***e***r* — *kau***r***a*, *pa***e***l* — *pau***l***a*, *na***e***rab* — *nau***r***aa*.

5. Keskikorkeita vokaaleja **e**, **o**:ta vastaavat suomessa korkeat vokaalit **i**, **u** sellaisissa konsonanttiäänteiden katotapauksissa kuin (*viga* :) *v***e***ad* — (*vika* :) *v***i***at*, (*siga* :) *s***e***ad* — (*sika* :) *s***i***at*, (*lugeda* :) *l***o***en* — (*lukea* :) *l***u***en*.

Eesti keeles on sõnad üldse lühemad kui soome keeles. Selle põhjuseks on lõpukadu (*lint***u** — *lind*, *matal***a** — *madal*), sisekadu (*suomalainen* — *soomlane*, *ant***a***maan* — *andma*, *kan***t***anut* — *kandnud*), pikkade vokaalide lühenemine järgsilpides (*saappa***a***t* — *saapad*, *hyppäämään* — *hüppama*, *pes***ää** — *pesa*) jm. On olemas veel hulk muidki reeglipäraseid häälikulisi erinevusi, millest järgnevalt mainitagu tähtsamad.

1. Vokaalides

1. Eesti keele pikkadele vokaalidele **oo**, **öö**, **ee** ~ **õõ** vastavad soome keeles diftongid **uo**, **yö**, **ie**, näit. *t***oo***l* — *t***uo***li*, *p***oo***l* — *p***uo***li*, *t***öö** — *t***yö**, *v***öö** — *v***yö**, *t***ee** — *t***ie**, *s***ee***me* — *s***ie***men*, *v***õõ***ras* — *v***ie***ras*, *r***õõ***m* — *r***ie***mu*.

2. **õ**-le vastab soome keeles tavaliselt **e** või **o**, harvemini **a**, näit. *v***õ***rk* — *v***e***rkko*, *m***õ***rd* — *m***e***rta*, **õ***ppida* — **o***ppia*, *v***õ***tta* — **o***ttaa*, *s***õ***na* — *s***a***na*, *k***õ***ik* — *k***a***ikki*.

3. Lühikesele vokaalile *h* ees vastab soome keeles pikk vokaal või diftong, näit. *ma**h**a* — *maa**h**an*, *pä**h**e* — *pää**h**än*, *me**h**ed* — *mie**h**et*, *so**h**u* — *suo**h**on*.

4. Diftongi järelkomponendiks võib olla **e**, mis vastab soome keele **i**-le või **u**-le, näit. *la***e***v* — *lai***v***a*, *a***e***g* — *ai***k***a*, *ka***e***v* — *kai***v***o*, *ka***e***r* — *ka***u***ra*, *pa***e***l* — *pa***u***la*, *na***e***rab* — *na***u***raa*.

5. Keskkõrgetele vokaalidele **e** ja **o** vastavad soome keeles kõrged vokaalid **i** ja **u** vahekonsonantide niisugustel kaojuhtudel, nagu (*vi**g**a* :) *v***e***ad* — (*vi**k**a* :) *v***i***at*, (*si**g**a* :) *s***e***ad* — (*si**k**a* :) *s***i***at*, (*lu**g**eda* :) *l***o***en* — (*lu**k**ea* :) *l***u***en*.

6. Eestin diftongin ja toisen tavun i:tä vastaa usein y, esim. *täis — täysi, köis — köysi, käin — käyn, küsiti — kysyttiin, väsida — väsyä.*

Kolmannessa tavussa vastaa suomen y:tä u, esim. *küsimus — kysymys, küsinud — kysynyt, väsimus — väsymys, väsinud — väsynyt.*

7. Suomen ä:tä vastaa ensi tavua kauempana a, esim. *häda — hätä, isamaa — isänmaa, tühjendavad — tyhjentävät, vähendavad — vähentävät.*

8. Suomen o:ta ja ö:tä vastaa ensi tavua kauempana u, esim. *tegu — teko, siduda — sitoa, kuusikus — kuusikossa, männikus — männikössä.*

9. Diftongin i on eestin sanojen jälkitavuista kadonnut, mutta suomessa säilynyt, esim. *soomlane — suomalainen, eestlane — eestiläinen, näljane — nälkäinen, jalus — jaloissa.*

10. Erilaiset vokaalit ovat eestin sanojen jälkitavuissa sulautuneet pitkiksi vokaaleiksi ja lyhenneet, esim. *kõrge* — (vrt. murteellinen *korkee*) *korkea, mäge* — (murt. *mäkee*) *mäkeä, piipu* — (murt. *piippuu*) *piippua, lapsi* — (murt. *lapsii*) *lapsia* ym.

6. Eesti keele diftongi ja teise silbi **i**-le vastab sageli **y**, näit. *täis — täysi, köis — köysi, käin — käyn, küsiti — kysyttiin, väsida — väsyä.*

Kolmandas silbis vastab soome keele **y**-le **u**, näit. *küsimus — kysymys, küsinud — kysynyt, väsimus — väsymys, väsinud — väsynyt.*

7. Soome keele **ä**-le vastab järgsilpides **a**, näit. *häda — hätä, isamaa — isänmaa, tühjendavad — tyhjentävät, vähendavad — vähentävät.*

8. Soome keele **o**-le ja **ö**-le vastab järgsilpides **u**, näit. *tegu — teko, siduda — sitoa, kuusikus — kuusikossa, männikus — männikössä.*

9. Diftongi **i** on eesti keeles järgsilpidest kadunud, soome keeles aga säilinud, näit. *soomlane — suomalainen, eestlane — eestiläinen, näljane — nälkäinen, jalus — jaloissa.*

10. Erinevad vokaalid on eesti sõnade järgsilpides sulanud pikkadeks vokaalideks ja lühenenud, näit. *kõrge* — (vrd. murdeline *korkee*) *korkea, mäge* — (murd. *mäkee*) *mäkeä, piipu* — (murd. *piippuu*) *piippua, lapsi* — (murd. *lapsii*) *lapsia* jm.

2. Konsonanteissa

1. Eestin **b, d, g**:tä vastaa suomen **p, t, k**, esim. *ham***b***ad* — *ham***p***aat*, *sil***d***a* — *sil***t***aa*, *pui***d** — *pui***t***a*, *lu***g***eda* — *lu***k***ea*.

2. Eestin **k, p, t** on keskipitkän kaksoiskonsonantin merkkinä, esim. *lu***k***ud* /lu^{k}kut/ — *lu***k***ot*, *ke***p***id* /ke^{p}pit/ — *ke***p***it*, *ra***t***as* /ra^{t}tas/ — *ra***t***as*.

3. Kauempana sanassa on usein **d**, mikä suomesta on hävinnyt, esim. *pime***d***as* — *pimeässä*, *istu***d***es* — *istuessa*, *istuen*; *kirjuta***d***es* — *kirjoittaessa*, *kirjoittaen*; *õppi***d***a* — *oppia*, *lindu***d***e* — *lintuin*.

4. Ensi tavun jäljessä **d** on suomessa säilyneenä, eestistä kadonnut, esim. *käe***d** — *käd***e***t*, *kohata* — *koh***d***ata*, *juue***s** — *juo***d***en*, *ühes kohas* — *yh***d***essä koh***d***assa*.

5. Eestissä esiintyy astevaihtelu **sk : s**, esim. *le***sk** : *le***s***ed* — *le***s***ki* : *le***s***ket*, *lai***sk** : *lai***s***a* — *lai***s***ka* : *lai***s***kan*, *tui***sk** : *tui***s***u* — *tui***s***ku* : *tui***s***kun*.

6. Eestin **ng** ei ole astevaihtelussa, esim. *lumeha***ng** : *lumeha***ng***ed* /lue lumehaŋket/ — *lumihanki* : *lumihanget*, *hi***ng** : *hi***ng***ed* /hiŋket/ — *henki* : *henget*.

7. Eestin kaksoiskonsonantit **ll, mm, nn, rr** ovat lyhentyneet ensi tavun pitkän vokaaliaineksen jäljessä ja kauempana sanassa, esim. *joo***m***e* — *juo***mm***e*, *kää***n***e* 'sija' — *kää***nn***e*, *pöö***r***e* 'käänne' — *pyö***rr***e*, *minu***l***e* — *minu***ll***e*, *poja***l** — *poja***ll***a*.

8. Yksikön iilatiivissa konsonantit ovat joskus pidentyneet kaksoiskonsonanteiksi, esim. *sõ***t***ta* — *so***t***aan*, *kä***t***te* — *kä***t***een*, *tu***p***pa* — *tu***p***aan*, *sü***l***le* — *sy***l***iin*, *me***r***re* — *me***r***een*.

9. **n** on *s*:n edellä muuttunut vokaaliksi, mutta suomessa

2. Konsonantides

1. Eesti keele **b, d,** g-le vastab soome keeles **p, t, k,** näit. *ham**b**ad — ham**p**aat, sil**d**a — sil**t**aa, pui**d** — pui**t**a, lu**g**eda — lu**k**ea.*

2. **k, p, t** on eesti keeles keskpika kaksikkonsonandi märgiks, näit. *lu**k**ud* /lu^{k}kud/ — *lu**k**ot, ke**p**id* /ke^{p}pid/ — *ke**p**it, ra**t**as* /ra^{t}tas/ — *ra**t**as.*

3. Järgsilpides esineb sageli **d,** mis soome keelest on kadunud, näit. *pime**d**as — pimeässä, istu**d**es — istuessa, istuen; kirjuta**d**es — kirjoittaessa, kirjoittaen; õppi**d**a — oppia, lin**d**e — lintuin.*

4. Esimese silbi järel on **d** soome keeles säilinud, eesti keeles kadunud, näit. *käe**d** — kä**d**et, kohata — koh**d**ata, juues — juoden, ühes kohas — yh**d**essä koh**d**assa.*

5. Eesti keeles esineb astmevaheldus **sk : s,** näit. *le**sk** : le**s**ed — le**s**ki : le**s**ket, lai**sk** : lai**s**a — lai**s**ka : lai**s**kan, tui**sk** : tui**s**u — tui**s**ku : tui**s**kun.*

6. Eesti keele **ng** ei allu astmevaheldusele, näit. *lumeha**ng** : : lumeha**ng**ed — lumihanki : lumihanget* /loe lumihaŋŋet/, *hi**ng** : hi**ng**ed — henki : henget* /heŋŋet/.

7. Eesti keele kaksikkonsonandid **ll, mm, nn, rr** on esimese silbi pika vokaalainese järel ja järgsilpides lühenenud, näit. *joo**m**e — juo**mm**e, kää**n**e — kää**nn**e* 'pööre', *pöö**r**e — pyö**rr**e* 'pööris', *minu**l**e — minu**ll**e, poja**l** — poja**ll**a.*

8. Ainsuse sisseütlevas on konsonandid mõnikord pikenenud kaksikkonsonantideks, näit. *sõt**t**a — so**t**aan, kät**t**e — kä**t**een, tu**pp**a — tu**p**aan, sü**ll**e — sy**l**iin, me**rr**e — me**r**een.*

säilynyt, esim. *kaas — kansi, maasikas — mansikka, põõsas — pensas, küüsis — kynsissä.*

10. **n** on sanan lopusta kadonnut, esim. *süda — sydän, naine — naine**n**, metsa — metsää**n**, laulma — laulamaa**n**.*

Poikkeuksen tekee verbien yksikön 1. persoona, jossa *n* on säilyneenä: *maksa**n** — maksa**n**, võtsi**n** — oti**n**, läksi**n** — meni**n**.*

III. TAIVUTUSOPILLISIA EROAVUUKSIA

1. Sijamuodoista

1. **Genetiivi.** Loppu-**n**:n katoaminen on synnyttänyt suomesta poikkeavia muotoja, esim. *linnu — linnu**n**, madala — matala**n**, naiste — naiste**n**, meeste — miesten.*

2. **Partitiivi.** Suomen partitiivin päätteistä on **t, d** -aines usein kadonnut, esim. *madala**t** — matalaa, madalai**d** — matalia, kõrge**t** — korkeaa, kuusiku**t** — kuusikkoa, kirikui**d** — kirkkoja.*

3. **Illatiivi.** Illatiivin **sse**-päätettä vastaa suomessa usein v o k a a l i n p i d e n t y m ä + **n** tai **-hin**, esim. *madala**sse** — matalaa**n**, madalai**sse** — matali**in**, keldrite**sse** — kellarei**hin**, metsade**sse** — metsi**in**, aitade**sse** — aittoi**hin**.*

4. **Essiivi.** Essiivi on eestissä heikkovartaloinen, mutta suomessa vahvavartaloinen, esim. **poja***na* — **poika***na, jõena — jokena, sillana — siltana, linnuna — lintuna.*

5. **Komitatiivi.** Komitatiivin päätteenä on eestissä **-ga**, suomessa **-ne-** (johon liittyy possessiivisuffiksi), esim. (*tema*)

9. n on *s*-i ees muutunud vokaaliks, soome keeles aga säilinud, näit. *kaas — kansi, maasikas — mansikka, põõsas — pensas, küüsis — kynsissä.*

10. Sõna lõpust on n kadunud, näit. *süda — sydän, naine — nainen, metsa — metsään, laulma — laulamaan.*

Erandiks on verbide ainsuse 1. pööre, kus *n* on säilinud: *maksan — maksan, võtsin — otin, läksin — menin.*

III. VORMIÕPETUSLIKKE ERINEVUSI

1. Käändevormidest

1. **Omastav.** Sõnalõpulise n-i kadumine on andnud soome keelest erinevaid vorme, näit. *linnu — linnun, madala — matalan, naiste — naisten, meeste — miesten.*

2. **Osastav.** Soome keele osastava käände lõppudest on t, d sageli kadunud, näit. *madalat — matalaa, madalaid — matalia, kõrget — korkeaa, kuusikut — kuusikkoa, kirikuid — kirkkoja.*

3. **Sisseütlev.** Sisseütleva sse-lõpule vastab soome keeles sageli v o k a a l i p i k e n e m i n e + n või -hin, näit. *madalasse — matalaan, madalaisse — mataliin, metsadesse — metsiin, keldritesse — kellareihin, aitadesse — aittoihin.*

4. **Olev.** Olev kääne on eesti keeles nõrgas astmes, soome keeles tugevas astmes, näit. *pojana — poikana, jõena — jokena, sillana — siltana, linnuna — lintuna.*

5. **Kaasaütlev.** Kaasaütleva lõpp on eesti keeles -ga, soome keeles -ne- (millele liitub omastusliide), näit. (*tema*)

oma pojaga (*poegadega*) — *poikinensa*, (*mina*) *oma uue raamatuga* (*raamatutega*) — *uusine kirjoineni*.

6. **Terminatiivi.** Terminatiivin pääte on **-ni**, joka ilmaisee samaa kuin suomen postposítiot **asti, saakka**, esim. *põlluni* — *peltoon asti* (*saakka*), *õhtuni* — *iltaan asti* (*saakka*).

7. **Instruktiivi.** Suomen instruktiivia (pääte **-n**) vastaa eestissä usein komitatiivi, esim. *lehvivate lippudega* — *liehuvin lipuin*.

Muista sijamuodoista ks. s. 34.

2. Monikkovartalon muodostus

Suomessa liittyvät sijapäätteet **i**:lliseen monikkovartaloon. Eestissä on monikon tunnuksena useimmiten **de, te** (partitiivissa **si** tai vokaali **e, i, u**). Tämän ohella käytetään vanhempaakin, suomen mukaista muodostusta. Esim. *poegadel* — *pojilla, põldudel* — *pelloilla, viimastena* — *viimeisinä, meestega* — *miehineen; puudest, puist* — *puista; tütardel, tütreil* — *tyttärillä; inimestelt, inimesilt* — *ihmisiltä*. **de, te**:lliset sijat muodostetaan monikon genetiivistä (*poegade, meeste* ym.). Partitiivi: *käbisid* — *käpyjä, põldpüüsid* — *peltopyitä; lindusid, linde* — *lintuja; pesasid, pesi* — *pesiä, silmi* — *silmiä, vanu* — *vanhoja*.

3. Omistusliitteet

Sanan vartaloon liittyneitä erikoisia suffikseja, joiden avulla suomessa saadaan ilmaistuksi omistaja, sanotaan omis-

oma pojaga (*poegadega*) — *poikinensa*, (*mina*) *oma uue raamatuga* (*raamatutega*) — *uusine kirjoineni*.

6. **Rajav.** Rajava käände lõpp on **-ni**, mis tähenduselt vastab soome keele postpositsioonidele **asti, saakka**, näit. *põlluni — peltoon asti* (*saakka*), *õhtuni — iltaan asti* (*saakka*).

7. **Viisiütlev.** Soome viisiütlevale (käändelõpp **-n**) vastab eesti keeles sageli kaasaütlev, näit. *lehvivate lippudega — liehuvin lipuin*.

Teistest käändevormidest vt. lk. 35.

2. Mitmuse tüve moodustamine

Soome keeles liituvad käändelõpud **i**-lisele mitmuse tüvele. Eesti keeles on mitmuse tunnuseks peamiselt **de, te** (osastavas **si** või vokaalid **e, i, u**). Selle kõrval tarvitatakse vanematki, soome keelega sarnanevat moodustusviisi. Näit. *poegadel — pojilla, põldudel — pelloilla, viimastena — viimeisinä, meestega — miehineen; puudest, puist — puista; tütardel, tütreil — tyttärillä; inimestelt, inimesilt — ihmisiltä*. **de-, te-** tunnusega käändevormid moodustatakse mitmuse omastava põhjal (*poegade, meeste* jt.). Osastav: *käbisid — käpyjä, põldpüüsid — peltopyitä; lindusid, linde — lintuja; pesasid, pesi — pesiä, silmi — silmiä, vanu — vanhoja*.

3. Omastusliited

Sõna tüvele liitunud erilisi sufikseid, mille abil väljendatakse soome keeles isikut, kellele midagi kuulub, nimetatakse

tusliitteiksi. Eestissä ilmaistaan omistaja persoonapronominin genetiivillä.

Esim. 1. *poika***ni** — **minu** *poeg, minu pojad*
2. *poika***si** — **sinu** *poeg, sinu pojad*
3. *poika***nsa** — **tema** *poeg, tema pojad*
1. *poika***mme** — **meie** *poeg, meie pojad*
2. *poika***nne** — **teie** *poeg, teie pojad*
3. *poika***nsa** — **nende** *poeg, nende pojad*

Vrt. myös *pojalla***ni** — *minu pojal, pojilla***ni** — *minu poegadel, tyttärell***enne** — *teie tütrele, tyttärill***enne** — *teie tütardele; veljeltä***nsä**, *veljeltää***n** — *tema* (*nende*) *vennalt; veljiltä***nsä**, *veljiltää***n** — *tema* (*nende*) *vendadelt.*

4. Nominien taivutuskaava

	Yksikkö	Monikko
1. *Nominatiivi*	jalg	jala/d
2. *Genetiivi*	jala	jalgade
3. *Partitiivi*	jalga	jalgu
4. *Illatiivi*	jala/sse	jalgade/sse
5. *Inessiivi*	jala/s	jalgade/s
6. *Elatiivi*	jala/st	jalgade/st
7. *Allatiivi*	jala/le	jalgade/le
8. *Adessiivi*	jala/l	jalgade/l
9. *Ablatiivi*	jala/lt	jalgade/lt
10. *Translatiivi*	jala/ks	jalgade/ks

omastusliideteks. Eesti keeles vastab neile isikulise asesõna omastav.

Näit. 1. *poika***ni** — **minu** *poeg, minu pojad*
2. *poika***si** — **sinu** *poeg, sinu pojad*
3. *poika***nsa** — **tema** *poeg, tema pojad*
1. *poika***mme** — **meie** *poeg, meie pojad*
2. *poika***nne** — **teie** *poeg, teie pojad*
3. *poika***nsa** — **nende** *poeg, nende pojad*

Vrd. ka *pojalla***ni** — *minu pojal, pojilla***ni** — *minu poegadel, tyttärell***enne** — *teie tütrele, tyttärill***enne** — *teie tütardele; veljeltä***nsä,** *veljeltää***n** — *tema* (*nende*) *vennalt; veljiltä***nsä,** *veljiltää***n** — *tema* (*nende*) *vendadelt.*

4. Käänamistabel

	Ainsus	Mitmus
1. *Nimetav*	jalka	jala/t
2. *Omastav*	jala/n	jalkoj/en
3. *Osastav*	jalka/a	jalkoj/a
4. *Sisseütlev*	jalka/an	jalkoi/hin
5. *Seesütlev*	jala/ssa	jaloi/ssa
6. *Seestütlev*	jala/sta	jaloi/sta
7. *Alaleütlev*	jala/lle	jaloi/lle
8. *Alalütlev*	jala/lla	jaloi/lla
9. *Alaltütlev*	jala/lta	jaloi/lta
10. *Saav*	jala/ksi	jaloi/ksi

11. *Essiivi*	jala/na	jalgade/na
12. *Abessiivi*	jala/ta	jalgade/ta
13. *Komitatiivi*	jala/ga	jalgade/ga
14. *Terminatiivi*	jala/ni	jalgade/ni

5. Pronominien taivutus

P e r s o o n a pronominit *mina* 'minä', *sina* 'sinä', *tema* 'hän', *meie* 'me', *teie* 'te', *nemad* 'he'.

Y k s i k k ö

Nom.	mina	sina	tema
Gen.	minu	sinu	tema
Part.	mind	sind	teda
Illat.	minusse	sinusse	temasse
Iness.	minus	sinus	temas

M o n i k k o

Nom.	meie	teie	nemad
Gen.	meie	teie	nende
Part.	meid	teid	neid
Illat.	meisse	teisse	nendesse, neisse
Iness.	meis	teis	nendes, neis

11. *Olev*	jalka/na	jalkoi/na
12. *Ilmaütlev*	jala/tta	jaloi/tta
13. *Kaasaütlev*	—	jalkoi/ne/ni
14. *Viisiütlev*	jala/n	jaloi/n

5. Asesõnade käänamine

I s i k u l i s e d asesõnad *minä* 'mina', *sinä* 'sina', *hän* 'tema', *me* 'meie, *te* 'teie', *he* 'nemad'.

A i n s u s

Nimet.	minä	sinä	hän
Omast.	minun	sinun	hänen
Sihit.	minut	sinut	hänet
Osast.	minua	sinua	häntä
Sisseütl.	minuun	sinuun	häneen
Seesütl.	minussa	sinussa	hänessä

M i t m u s

Nimet.	me	te	he
Omast.	meidän	teidän	heidän
Sihit.	meidät	teidät	heidät
Osast.	meitä	teitä	heitä
Sisseütl.	meihin	teihin	heihin
Seesütl.	meissä	teissä	heissä

Refleksiivi pronomini *ise* 'itse'.

Yksikkö

Gen.	enese, enda
Part.	ennast, end
Illat.	enesesse, endasse
Iness.	eneses, endas

Monikko

Gen.	eneste, endi
Part.	endid
Illat.	enestesse, endisse
Iness.	enestes, endis

Demonstratiivi pronominit *see* 'tämä, se', *too* 'tuo', *need* 'nämä, ne', *nood* 'nuo'.

Yksikkö

Nom.	see	too
Gen.	selle	tolle
Part.	seda	toda
Illat.	sellesse	tollesse
Iness.	selles	tolles

E n e s e k o h a n e asesõna *itse* 'ise'.

A i n s u s

Omast.	itseni (minu enda)	itsesi (sinu enda)	itsensä (tema enda)
Osast.	itseäni	itseäsi	itseänsä, itseään
Sisseütl.	itseeni	itseesi	itseensä
Seesütl.	itsessäni	itsessäsi	itsessänsä, itsessään

M i t m u s

Omast.	itsemme	itsenne	itsensä
Osast.	itseämme	itseänne	itseänsä, itseään
Sisseütl.	itseemme	itseenne	itseensä
Seesütl.	itsessämme	itsessänne	itsessänsä, itsessään

N ä i t a v a d asesõnad *tämä* 'see', *se* 'see', *tuo* 'too', *nämä* 'need', *ne* 'need', *nuo* 'nood'.

A i n s u s

Nimet.	tämä	se	tuo
Omast.	tämän	sen	tuon
Osast.	tätä	sitä	tuota
Sisseütl.	tähän	siihen	tuohon
Seesütl.	tässä	siinä	tuossa

Monikko

Nom.	need	nood
Gen.	nende	nonde
Part.	neid	noid
Illat.	nendesse	nondesse
	neisse	noisse
Iness.	nendes	nondes
	neis	nois

Interrogatiivipronominit *kes* 'kuka, ken', *mis* 'mikä'.

	Yksikkö		Monikko	
Nom.	kes	mis	kes	mis
Gen.	kelle	mille	kellede	millede
Part.	keda	mida	keda	mida
Illat.	kellesse	millesse	kelledesse	milledesse
Iness.	kelles	milles	kelledes	milledes

Indefiniittipronominit *mõni* 'joku, jokin', *mingi* 'mikin, jokin', *igaüks* 'kukin'.

Yksikkö

Nom.	mõni	mingi	igaüks
Gen.	mõne	mingi	igaühe
Part.	mõnd	mingit	igaüht
Illat.	mõnesse	mingisse	igaühesse
Iness.	mõnes	mingis	igaühes

Mitmus			
Nimet.	nämä	ne	nuo
Omast.	näiden	niiden	noiden
	näitten	niitten	noitten
Osast.	näitä	niitä	noita
Sisseütl.	näihin	niihin	noihin
Seesütl.	näissä	niissä	noissa

Küsivad asesõnad *kuka, ken* 'kes', *mikä* 'mis'.

Ainsus			Mitmus	
Nimet.	kuka	mikä	kutka	mitkä
	ken		ketkä	
Omast.	kenen	minkä	keiden	minkä
			keitten	
Sihit.	kenet	mikä	kutka	mitkä
		minkä	ketkä	
Osast.	ketä	mitä	keitä	mitä
Sisseütl.	keneen	mihin	keihin	mihin
Seesütl.	kenessä	missä	keissä	missä

Umbmäärased asesõnad *joku* 'mõni, miski, keegi', *jokin* 'mingi, mõni', *kukin* 'igaüks'.

Ainsus			
Nimet.	joku	jokin	kukin
Omast.	jonkun	jonkin	kunkin
Osast.	jotakuta	jotakin, jotain	kutakin
Sisseütl.	johonkuhun	johonkin	kuhunkin
Seesütl.	jossakussa	jossakin, jossain	kussakin

Monikko		
Nom.	mõned	mingid
Gen.	mõnede	mingite
Part.	mõnesid	mingeid
Illat.	mõnedesse	mingitesse mingeisse
Iness.	mõnedes	mingites mingeis

6. Adjektiivien vertailu

Komparatiivi. Komparatiivi on eestissä **-m : -ma-**, suomessa **-mpi : -mpa-, -mma-**liitteinen, esim. *suure***m** : *suure**ma**na*, *suure**ma**d* — *suure**mpi*** : *suure**mpa**na*, *suure**mmat***; *kalli**m*** : *kalli**ma**st* — *kalli**impi*** : *kalli**imma**sta*.

Se johon verrataan on eestissä elatiivissa, mutta suomessa partitiivissa, esim. *ta on minu**st** pikem* — *hän on pitempi minu**a***.

Superlatiivi. Suomen superlatiivin tunnuksena on yksikön nominatiivissa **-in**, vartalossa **-impa-, -imma-**. Sen yhteydessä voidaan käyttää sanoja **kaikkein, kaikista, mitä.** Eestin superlatiivi muodostetaan liittämällä sana **kõige** (kaiken) komparatiivin eteen. Käytetään myös **im : ima**-liitteisiä superlatiiveja. Esim. *suu**rim***, **kõige** *suure**m*** : *suu**rima**d*, **kõige** *suure**ma**d* — *suu**rin***, **kaikkein** (*kaikista, mitä*) *suu**rin*** : *suu**rimma**t*, **kaikkein** (*kaikista, mitä*) *suu**rimma**t*.

Mitmus		
Nimet.	jotkut	jotkin
Omast.	joidenkuiden	joidenkin
	joittenkuitten	joittenkin
Osast.	joitakuita	joitakin
Sisseütl.	joihinkuihin	joihinkin
Seesütl.	joissakuissa	joissakin

6. Omadussõnade võrdlemine

Keskvõrre. Keskvõrde tunnus on eesti keeles **-m** : **-ma-**, soome keeles **-mpi** : **-mpa-**, **-mma-**, näit. *suure***m** : *suure***ma***na*, *suure***mad** — *suure***mpi** : *suure***mpa***na*, *suure***mmat**; *kalli***m** : *kalli***mas***t* — *kalli***impi** : *kalli***imma***sta*.

See, kellega või millega midagi võrreldakse, on eesti keeles seestütlevas, soome keeles aga osastavas käändes, näit. *ta on minu***st** *pikem* — *hän on pitempi minu***a**.

Ülivõrre. Soome keele ülivõrde tunnuseks on ainsuse nimetavas **-in**, sõna tüves **-impa-**, **-imma-**. Ülivõrde väljendamiseks võidakse kasutada sõnu **kaikkein, kaikista, mitä** (kõige). Eesti keele ülivõrre moodustatakse sel teel, et sõna **kõige** paigutatakse keskvõrde ette. Kasutatakse ka **im** : **ima**-tunnusega ülivõrde vorme. Näit. *su***urim**, **kõige** *suure***m** : *suuri***mad**, **kõige** *suure***mad** — *suuri***n**, **kaikkein** (*kaikista*, *mitä*) *suuri***n** : : *suuri***mmat**, **kaikkein** (*kaikista*, *mitä*) *suuri***mmat**.

7. Lukusanoista

Eestin p e r u s l u v u t ovat muodoltaan miltei samat kuin suomessa: *üks — yksi, kaks — kaksi, kolm — kolme, neli — neljä* jne.

J ä r j e s t y s l u k u j e n tunnus on eestissä **-s : -nda-**, suomessa **-s : -nte-, -nne-**, esim. *kolma***s** : *kolma***nda***na, kolma***nda***l — kolma***s** : *kolma***nte***na, kolma***nne***lla.*

M u r t o l u k u j e n tunnuksena on eestissä **-ndik : -ndiku-**, mutta suomessa **-s : -kse-**, mikä liittyy järjestyslukujen vokaalivartaloon, esim. *kolma***ndik** : *kolma***ndiku***l — kolman-nes* : *kolmanne***ksel***la.*

Lukusanojen taivutuksesta ks. s. 85.

8. Verbeistä

1. **Preesensin 3. persoona.** Kun preesensin muut persoonamuodot ovat suurin piirtein samanlaiset (*annan — annan, annad — annat, anname — annamme, annate — annatte*), on yksikön 3. persoonalla se erikoisuus, että **b**-päätettä vastaa suomessa **vokaalin pidentymä.** Sekä yksikön että monikon päätteet liittyvät eestissä aina heikkoon, mutta suomessa vahvaan vartaloon: *anna***b**, *annavad — anta***a**, *antavat; loe***b**, *loevad — luke***e**, *lukevat.*

2. **Imperfektin muodostus.** Imperfektin tunnuksena on suomessa aina **i**, eestissä myös **-si-, -s**, esim. *ost***si***n — ost***i***n, luge***s** — *luk***i**, *istu***si***me — istu***i***mme, and***si***d — anto***i***vat; sõi***d** — *sö***i***t, tul***i***te — tul***i***tte.*

7. Arvsõnadest

Eesti keele põhiarvsõnad on oma kujult peaaegu samasugused kui soome keeles: *üks — yksi, kaks — kaksi, kolm — kolme, neli — neljä* jne.

Järgarvsõnade tunnus on eesti keeles **-s : -nda-**, soome keeles **-s : -nte-, -nne-**, näit. *kolmas : kolman**dana**, kolman**dal** — kolmas : kolman**tena**, kolman**nella**.*

Murdarvsõnade tunnuseks on eesti keeles **-ndik : : -ndiku-**, soome keeles aga **-s : -kse-**, mis liitub järgarvsõnade vokaaltüvele, näit. *kolman**dik** : kolman**dikul** — kolmannes : : kolmannek**sella**.*

Arvsõnade käänamisest vt. lk. 85.

8. Tegusõnadest

1. **Oleviku 3. pööre.** Kui oleviku muud pöördevormid on üldjoontes sarnased (*annan — annan, annad — annat, anname — annamme, annate — annatte*), siis ainsuse 3. pöördel on see erinevus, et lõpule **-b** vastab soome keeles **vokaali pikenemine.** Nii ainsuse kui mitmuse lõpud liituvad eesti keeles nõrgale, soome keeles aga tugevale tüvele: *anna**b**, annavad — anta**a**, antavat; loe**b**, loevad — luke**e**, lukevat.*

2. **Lihtmineviku moodustamine.** Lihtmineviku tunnuseks on soome keeles alati **i**, eesti keeles ka **-si-, -s**, näit. *ost**si**n — ost**i**n, luge**s** — luk**i**, istu**si**me — istu**i**mme, and**si**d — anto**i**vat; sõ**i**d — sõ**i**t, tuli**te** — tuli**tte**.*

3. **Tingiva kõneviisi tunnus.** Tingiva kõneviisi tunnuseks

3. Konditionaalin tunnus. Konditionaalin tunnukseksi on eestissä kehittynyt **-ksi-, -ks,** mutta suomessa **-isi-**, esim. *anna***ksi***n* — *anta***isi***n*, *laula***ks** — *laula***isi**, *tule***ksi***d* — *tu***lisi***vat*.

4. Passiivin preesens. Passiivin preesens muodostetaan eestissä **kse**-tunnuksen avulla, jota suomessa vastaa **vokaalin pidentymä + n**, esim. *anta***kse** — *annetaan*, *loeta***kse** — *luetaan*, *tulla***kse** — *tullaan*, *tuua***kse** — *tuodaan*.

5. Tapaluokista. Suomessa on neljäntenä tapaluokkana potentiaali, eestissä epäsuora kerronta.

P o t e n t i a a l i, jonka tunnuksena on **-ne-**, esittää tekemisen mahdollisena, s. o. todennäköisenä, mutta ei varmana. Potentiaalimuodot käännetään eestiksi sanojen **vist, võib-olla, ehk** avulla, esim. *luke***ne***n* — *ma* **vist** *loen*, *lie***ne***t lukenut* — *sa oled* **vist** *lugenud*, *luetta***ne***en* — **vist** *loetakse*.

E p ä s u o r a n k e r r o n n a n tunnuksena on **-vat**, esim. *ta ole***vat** *Tartu sõitnud* — *hän* **kuuluu** *matkustaneen Tarttoon*. Lauseenvastikkeissa vastaa eestin **vat**-asuja suomen partisiippirakenne **(-van)**, esim. *kuulsin lindu laul***vat** — *kuulin linnun laula***van**.

6. Kieltosana. Suomen kieltosana taipuu, mutta eestin kieltosana **ei** on taipumaton, esim.

mina **ei** lähe — (minä) **en** mene
sina **ei** lähe — (sinä) **et** mene
tema **ei** lähe — hän **ei** mene
meie **ei** lähe — (me) **emme** mene
teie **ei** lähe — (te) **ette** mene
nemad **ei** lähe — he **eivät** mene

on eesti keeles arenenud **-ksi-, -ks,** soome keeles aga **-isi-,** näit. *anna***ksi***n* — *anta***isi***n*, *laula***ks** — *laula***isi**, *tule***ksi***d* — *tuli***si***vat*.

4. **Umbisikulise tegumoe olevik.** Umbisikulise tegumoe olevik moodustatakse eesti keeles **kse**-tunnuse abil, millele soome keeles vastab **vokaali pikenemine** + **n,** näit. *anta***kse** — *annetaa***n**, *loeta***kse** — *luetaa***n**, *tulla***kse** — *tullaa***n**, *tuua***kse** — *tuodaa***n**.

5. **Kõneviisidest.** Soome keeles on neljandaks kõneviisiks potentsiaal, eesti keeles kaudne kõneviis.

P o t e n t s i a a l, mille tunnuseks on **-ne-,** näitab, et tegevus on võimalik, s. o. tõenäoline, aga mitte kindel. Potentsiaali vormid tõlgitakse eesti keelde sõnade **vist, võib-olla, ehk** abil, näit. *luke***ne***n* — *ma* **vist** *loen*, *lie***ne***t lukenut* — *sa oled* **vist** *lugenud*, *luetta***ne***en* — **vist** *loetakse*.

K a u d s e k õ n e v i i s i tunnuseks on **-vat,** näit. *ta ole***vat** *Tartu sõitnud* — *hän* **kuuluu** *matkustaneen Tarttoon*. Lauselühendeis vastab eesti keele **vat**-vormidele soome kesksõna **van**-vorm, näit. *kuulsin lindu laul***vat** — *kuulin linnun lau**la**van*.

6. **Eitussõna.** Soome keele eitussõna pöördub, aga eesti keele eitussõna **ei** jääb muutumatuks, näit.

mina **ei** lähe — (minä) **en** mene
sina **ei** lähe — (sinä) **et** mene
tema **ei** lähe — hän **ei** mene
meie **ei** lähe — (me) **emme** mene
teie **ei** lähe — (te) **ette** mene
nemad **ei** lähe — he **eivät** mene

Kieltosanan i m p e r a t i i v i muodot ovat suomesta vähän eroavia: *ära* (mine) — *älä* (mene), *ärgu* (mingu) — *älköön* (menkö), *ärgem* (mingem) — *älkäämme* (menkö), *ärge* (minge) — *älkää* (menkö), *ärgu* (mingu) — *älkööt* (menkö).

9. Verbien taivutuskaava

I. PERSOONAMUODOT

AKTIIVI

1. Indikatiivi

Preesens

1. ma annan	ei anna
2. sa annad	
3. ta annab	
1. me anname	
2. te annate	
3. nad annavad	

Imperfekti

1. andsin	ei andnud
2. andsi d	
3. andis	
1. andsime	
2. andsite	
3. andsid	

Eitussõna käskiva kõneviisi vormid ei erine kuigi palju soome keele omadest: *ära* (mine) — *älä* (mene), *ärgu* (mingu) — *älköön* (menkö), *ärgem* (mingem) — *älkäämme* (menkö), *ärge* (minge) — *älkää* (menkö), *ärgu* (mingu) — *älkööt* (menkö).

9. Pööramistabel

I. PÖÖRDELISED VORMID

AKTIIV

(ISIKULINE TEGUMOOD)

1. Kindel kõneviis

Olevik

1. (minä) annan	en	anna
2. (sinä) annat	et	,,
3. hän antaa	ei	,,
1. (me) annamme	emme	,,
2. (te) annatte	ette	,,
3. he antavat	eivät	,,

Lihtminevik

1. annoin	en	antanut
2. annoit	et	,,
3. antoi	ei	,,
1. annoimme	emme	antaneet
2. annoitte	ette	,,
3. antoivat	eivät	,,

Perfekti

1. olen	andnud	ei ole andnud
2. oled	,,	
3. on	,,	
1. oleme	,,	
2. olete	,,	
3. on	,,	

Pluskvamperfekti

1. olin	andnud	ei olnud andnud
2. olid	,,	
3. oli	,,	
1. olime	,,	
2. olite	,,	
3. olid	,,	

2. Konditionaali

Preesens

1. annaksin	ei annaks
2. annaksid	
3. annaks	
1. annaksime	
2. annaksite	
3. annaksid	

Täisminevik

1. olen antanut	en ole antanut
2. olet ,,	et ,, ,,
3. on ,,	ei ,, ,,
1. olemme antaneet	emme ole antaneet
2. olette ,,	ette ,, ,,
3. ovat ,,	eivät ,, ,,

Enneminevik

1. olin antanut	en ollut antanut
2. olit ,,	et ,, ,,
3. oli ,,	ei ,, ,,
1. olimme antaneet	emme olleet antaneet
2. olitte ,,	ette ,, ,,
3. olivat ,,	eivät ,, ,,

2. Tingiv kõneviis

Olevik

1. antaisin	en antaisi
2. antaisit	et ,,
3. antaisi	ei ,,
1. antaisimme	emme ,,
2. antaisitte	ette ,,
3. antaisivat	eivät ,,

Perfekti

1. oleksin	andnud	ei oleks andnud
2. oleksid	,,	
3. oleks	,,	
1. oleksime	,,	
2. oleksite	,,	
3. oleksid	,,	

3. Imperatiivi

Preesens		*Perfekti*	
1. —	—		
2. anna	ära anna		
3. andku	ärgu andku	3. (ta) olgu andnud	ärgu olgu andnud
1. andkem	ärgem andkem	3. (nad) olgu andnud	
2. andke	ärge andke		
3. andku	ärgu andku		

4. Epäsuora kerronta (Ks. s. 46)

Preesens

1. ma	andvat
2. sa	
3. ta	
1. me	ei andvat
2. te	
3. nad	

Täisminevik

1. olisin	antanut	en	olisi	antanut
2. olisit	,,	et	,,	,,
3. olisi	,,	ei	,,	,,
1. olisimme	antaneet	emme	olisi	antaneet
2. olisitte	,,	ette	,,	,,
3. olisivat	,,	eivät	,,	,,

3. Käskiv kõneviis

Olevik

1. —	—	
2. anna	älä	anna
3. (hän) antakoon	älköön	antako
1. antakaamme	älkäämme	,,
2. antakaa	älkää	,,
3. (he) antakoot	älköötkö	,,

Täisminevik

3. (hän) olkoon antanut	älköön olko antanut
3. (he) olkoot antaneet	älköötkö olko antaneet

4. Potentsiaal (vt. lk. 47)

Olevik

1. antanen	en	antane
2. antanet	et	,,
3. antanee	ei	,,
1. antanemme	emme	,,
2. antanette	ette	,,
3. antanevat	eivät	,,

Perfekti

1. ma 2. sa 3. ta	olevat	ei olevat
1. me 2. te 3. nad	andnud	andnud

PASSIIVI

1. Indikatiivi

Preesens		*Imperfekti*	
antakse	ei anta	anti	ei antud
Perfekti		*Pluskvamperfekti*	
on antud	ei ole antud	oli antud	ei olnud antud

2. Konditionaali

Preesens		*Perfekti*	
antaks	ei antaks	oleks antud	ei oleks antud

3. Imperatiivi

Preesens

antagu ärgu antagu

Perfekti

olgu antud ärgu olgu antud

Täisminevik

1. lienen	antanut	en	liene	antanut
2. lienet	,,	et	,,	,,
3. lienee	,,	ei	,,	,,
1. lienemme	antaneet	emme	liene	antaneet
2. lienette	,,	ette	,,	,,
3. lienevät	,,	eivät	,,	,,

PASSIIV

(UMBISIKULINE TEGUMOOD)

1. Kindel kõneviis

Olevik		*Lihtminevik*	
annetaan	ei anneta	annettiin	ei annettu
Täisminevik		*Enneminevik*	
on annettu	ei ole annettu	oli annettu	ei ollut annettu

2. Tingiv kõneviis

Olevik		*Täisminevik*	
annettaisiin	ei annettaisi	olisi annettu	ei olisi annettu

3. Käskiv kõneviis

Olevik

annettakoon älköön annettako

Täisminevik

olkoon annettu älköön olko annettu

4. Epäsuora kerronta (Ks. s. 46)

Preesens

antavat ei antavat

Perfekti

olevat antud ei olevat antud

II. NOMINAALIMUODOT

AKTIIVI

1. Infinitiivit

da-infinitiivi
(I infinitiivi)
anda

des-muoto
(II infinitiivi)

Iness. andes

ma-infinitiivi
(III infinitiivi)

Illat. }
(Instr.) } andma
Iness. andmas
Elat. andmast
Abess. andmata

4. Potentsiaal (vt. lk. 47)

Olevik

annettaneen ei annettane

Täisminevik

lienee annettu ei liene annettu

II. KÄÄNDELISED VORMID

AKTIIV

(ISIKULINE TEGUMOOD)

1. Tegevusnimed

I tegevusnimi
(*da*-tegevusnimi)
Lühem vorm antaa
Pikem vorm antaakseni
(selleks et anda)
antaaksesi
jne.

II tegevusnimi
(*des*-vorm)
Seesütl. antaessa
Viisiütl. antaen

III tegevusnimi
(*ma*-tegevusnimi)
Sisseütl. antamaan
Seesütl. antamassa
Alalütl. antamalla
Ilmaütl. antamatta
Viisiütl. antaman

IV tegevusnimi
(Teonimi)

Nimet. antaminen
Osast. antamista

2. Partisiipit

v-partisiippi
(I partisiippi)
Nom. andev
Gen. andva
jne.

nud-partisiippi
(II partisiippi)
andnud
(taipumaton)

3. Teonsana

Nom. andmine
Gen. andmise
jne.

4. Tekijännimi

Nom. andja
Gen. andja
Part. andjat
jne.

PASSIIVI

1. Infinitiivi

ma-infinitiivi
(III infinitiivi)
antama

2. Partisiipit

tav-partisiippi
(I partisiippi)
Nom. antav
Gen. antava
jne.

tud-partisiippi
(II partisiippi)
antud
(taipumaton)

2. Kesksõnad

I kesksõna		*II kesksõna*	
(*v*-kesksõna)		(*nud*-kesksõna)	
Nimet.	antava	*Nimet.*	antanut
Omast.	antavan	*Omast.*	antaneen
	jne.		jne.

PASSIIV

(UMBISIKULINE TEGUMOOD)

1. Tegevusnimed

II tegevusnimi		*III tegevusnimi*	
(*des*-vorm)		(*ma*-tegevusnimi)	
Seesütl.	annettaessa	*Viisiütl.*	annettaman

2. Kesksõnad

I kesksõna		*II kesksõna*	
(*tav*-kesksõna)		(*tud*-kesksõna)	
Nimet.	annettava	*Nimet.*	annettu
Omast.	annettavan	*Omast.*	annetun
	jne.		jne.

IV. PARTIKKELEISTA

Liitepartikkelit. Suomen kielelle on luonteenomaista useiden liitepartikkelien käyttö, joita eestissä vastaavat tavallisesti adverbit.

Erikoisesti huomattakoon kysymysliite **-ko, -kö,** mikä käännetään eestiksi **kas**-sanan avulla. Esim. *Menemme***kö** *teatteriin*? — **Kas** me läheme teatrisse?, *Tulet***ko** *hotelliin*? — **Kas** sa tuled hotelli?

Muita liitepartikkeleita. **-han, -hän**: *Tulen***han** *minä, kun joudan.* — **Küllap** tulen, kui jõuan. **-pa, -pä**: *Jos***pa** *tietäisin.* — Kui ma **ometi** teaksin. Liite **-kin** kuuluu myönteisiin, **-kaan -kään** kielteisiin lauseisiin: *Minä***kin** *tulin. En minä***kään** *tullut.* — **Minagi** tulin. Minagi ei tulnud.

Adverbien, pre- ja postpositioiden sekä konjunktioiden eroavuudet ovat lähinnä sanastollista laatua. Niistä ks. s. 487 (Sanastoa kaikille).

IV. PARTIKLITEST

Liitepartiklid. Soome keelele on iseloomulik paljude liitepartiklite tarvitamine, milledele eesti keeles vastavad tavaliselt rõhumäärsõnad.

Pandagu eriti tähele küsivat liidet **-ko, -kö,** mis tõlgitakse eesti keelde sõna **kas** abil. Näit. *Menemme***kö** *teatteriin*? — **Kas** me läheme teatrisse? *Tulet***ko** *hotelliin*? — **Kas** sa tuled hotelli?

Teisi liitepartikleid. **-han, -hän**: *Tulen***han** *minä, kun joudan.* — **Küllap** tulen, kui jõuan. **-pa, -pä**: *Jos***pa** *tietäisin.*— Kui ma **ometi** teaksin. Liide **-kin** kuulub jaatavaisse, **-kaan, -kään** eitavaisse lauseisse: *Minä***kin** *tulin. En minä***kään** tullut. — **Minagi** tulin. **Minagi** ei tulnud.

Määrsõnade, ees- ja tagasõnade ning sidesõnade erinevused on peamiselt sõnavaralist laadi. Neist vt. lk. 487 (Sõnavara kõigile).

1. YLEISIÄ SANONTATAPOJA

1. Tervehtiminen ja hyvästely

Hyvää huomenta!
Hyvää päivää!
Hyvää iltaa!
Hyvää yötä!
Hyvää unta!
Nukkukaa hyvin!
Terve! Hei!

[Voimaa! Voimaa työntekoon! (Tervehdys työskentelevälle)]
[Voima on tarpeen! (Työskentelevän vastatervehdys)]
Tervetuloa!
Tervetuloa Tallinnaan (Helsinkiin)!
Tervetuloa takaisin!
Tervetuloa uudelleen!
Tahtoisin hyvästellä.

1. ÜLDISI VESTLUSVORME

1. Teretamine ja hüvastijätt

Tere hommikust!
Tere päevast!
Tere õhtust!
Head ööd!
Head und!
Magage hästi!
Tere! Tervist! — Jääme nägemiseni!
Jõudu! Tere jõudu! Jõudu tööle!
Jõudu tarvis!
Tere tulemast!
Tere tulemast Tallinna (Helsingisse)!
Tere tulemast tagasi!
Tere tulemast uuesti!
Sooviksin hüvasti jätta.

En tahdo häiritä kauemmin.
Näkemiin!
Iloisiin näkemiin!
Pikaisiin näkemiin!
Voikaa hyvin!
Hyvästi! Jääkää hyvästi!
Hyvästi, ystävämme suomalaiset (eestiläiset)!
Hyvää matkaa!
Onnea matkalle!

Ma ei taha teid kauem tülitada.
Nägemiseni!
Rõõmsa jällenägemiseni!
Peatse jällenägemiseni!
Elage hästi!
Hüvasti! Head tervist!
Hüvasti, meie sõbrad soomlased (eestlased)!
Head reisi!
Õnnelikku reisi!

2. Tutustuminen

Hauska tutustua.
Saanko esitellä (esittää) teille...?
Saanko esittää teille ystäväni (ystävättäreni)?
Tunnetteko toisenne?
Olemme vanhoja tuttuja, hyviä ystäviä.
Esittelisittekö minulle tämän toverin (rouvan, neidin, herran)?
Olkaa hyvä ja esitelkää minut perheellenne.
Olen mielissäni saadessani tutustua teihin.

2. Tutvumine

Meeldiv tutvuda.
Kas tohin teile tutvustada...?
Kas tohin tutvustada teile oma sõpra (sõbratari)?
Kas te tunnete teineteist?
Me oleme vanad tuttavad, head sõbrad.
Kas te tutvustaksite mulle seda seltsimeest (prouat, preilit, härrat)?
Palun tutvustage mind oma perekonnale.
Mul on hea meel teiega tutvuda.

Saanen esittäytyä, nimeni on...

Saanko esitellä itseni?

Mikä olikaan nimenne?

En muista etunimeänne, sukunimeänne.

Tässä on nimikorttini.

Annan teille osoitteeni.

Ehk lubate mul end tutvustada, minu nimi on...

Kas tohin end tutvustada?

Kuidas teie nimi on?

Ma ei mäleta teie eesnime, perekonnanime.

Siin on mu nimekaart.

Annan teile oma aadressi.

3. Toivomuksia ja onnentoivotuksia.

Toivon tapaavani teidät pian uudelleen.

Toivottavasti tapaamme pian.

Sydämelliset terveiseni...

Paljon terveisiä puolisollenne (rouvallenne).

Terveisiä ystävällenne...

Sanokaa minulta terveisiä isällenne ja äidilenne.

Viekää terveisiä veljillenne ja sisarillenne.

Terveisiä Neuvostoliitosta, Eestistä, Tallinnasta (Suomesta, Helsingistä).

Tervehdimme teitä Suomesta (Eestistä).

3. Soovid ja õnnesoovid

Loodan, et kohtan teid varsti jälle.

Loodetavasti kohtume varsti.

(Minu) südamlikud tervitused...

Palju tervisi abikaasale (prouale).

Tervisi teie sõbrale...

Tervitage minu poolt oma isa ja ema.

Viige tervisi oma vendadele ja õdedele.

Tervisi Nõukogude Liidust, Eestist, Tallinnast (Soomest, Helsingist).

Tervitame teid Soomest (Eestist).

Pitäkää hauskaa!	Lõbutsege hästi!
Kiitos, samoin.	Tänan, teie samuti.
Pikaista paranemista!	Paranege kiiresti!
Hauskaa viikonloppua!	Lõbusat nädalalõppu!
Kiitos, samaa toivotan myös teille.	Tänan, soovin sedasama ka teile.
Hyvää pyhää!	Häid pühi!
Hyvää (onnellista) uutta vuotta!	Head (õnnelikku) uut aastat!
Toivotan hauskaa vappua.	Soovin häid maipühi.
Hauskaa joulua (pääsiäistä)!	Häid jõulupühi (kevadpühi)!
Paljon onnea!	Palju õnne!
Paljon menestystä!	Palju edu!
Toivon teille kaikkea hyvää.	Soovin teile kõike head.
Hyvää jatkoa!	Kõike head edaspidiseks!
Sydämelliset onnitteluni!	(Minu) südamlikud õnnesoovid!
Ottakaa vastaan onnittelumme.	Võtke vastu meie õnnesoovid.
Toivotan Teille paljon onnea syntymäpäivänne johdosta.	Soovin Teile sünnipäevaks palju õnne.
Parhaat onnentoivotukset juhlapäivän johdosta!	Parimad õnnesoovid pidupäeva puhul!
Ottakaa vastaan parhaat onnentoivotukseni kansallisjuhlanne johdosta.	Võtke vastu minu parimad õnnesoovid teie rahvuspüha puhul.
Kohotan maljani kansojemme ystävyydelle.	Tõstan klaasi meie rahvaste sõpruse terviseks.
Vieraittemme terveydeksi!	(Meie) külaliste terviseks!
Eläköön!	Elagu!

Eläköön ystävämme suomalaiset (eestiläiset)!
Eläköön ystävyys ja rauha!

Elagu meie sõbrad soomlased (eestlased)!
Elagu sõprus ja rahu!

4. Puhuttelu- ja kohteliaisuussanoja

Rouva, neiti, herra.
Tohtori, lisensiaatti, maisteri, kandidaatti.
Teidän Ylhäisyytenne.
Herra professori.
Hyvät naiset ja herrat.
Arvoisa rouva. Hyvä herra.

Toveri, virkatoveri, työtoveri.

Hauska tavata.
Kuinka voitte (voit)?
Kiitos, (oikein) hyvin! Mainiosti!
Mutta kuinka sinä itse jaksat?
Kiitos, erinomaisesti (mukiinmenevästi)!
Entäs kuinka vanhemmat voivat?
Kyllä he hyvin jaksavat.

4. Kõnetlus- ja viisakusväljendid

Proua, preili, härra.
Doktor, litsentsiaat, magister, kandidaat.
Teie Ekstsellents.
Härra professor.
Lugupeetud daamid ja härrad.
Austatud proua. Lugupeetud härra.
Seltsimees, ametikaaslane, töökaaslane.
Meeldiv kohtuda.
Kuidas käsi käib?
Tänan, (väga) hästi! Suurepäraselt!
Aga kuidas sa ise elad?
Tänan, suurepäraselt (keskmist viisi)!
Aga kuidas vanemate käsi käib?
Küllap nad elavad hästi.

Kuinka voi poikanne (tyttärenne)?	Kuidas teie poeg (tütar) elab?
Hän voi hyvin (huonosti).	Ta elab hästi (halvasti).
Mitä kuuluu?	Mis uuemat? Mis uudist?
Hauska kuulla.	Meeldiv kuulda.
Olkaa hyvä.	Palun. Olge hea.
Istukaa, olkaa hyvä.	Palun istuge.
Olkaa hyvä ja istuutukaa.	Palun võtke istet.
Mielihyvin. Kernaasti.	Meeleldi. Hea meelega.
Olette kovin ystävällinen.	Olete väga lahke.
Saako polttaa?	Kas tohib suitsetada?
Häiritseekö, jos tupakoin?	Kas segab, kui suitsetan?
Saisinko tulta?	Kas ma saaksin tuld?
Enhän häiritse? Häiritsenkö?	Ega ma ometi ei sega? Kas ma segan?
Toivottavasti en häiritse teitä.	Loodetavasti ma ei sega teid.
Sallitteko? Saanko?	Kas lubate? Kas tohin?
Kyllä!	Jah!
Saanko luvan?	Palun (tantsima).
Saattaisitteko minut hotelliini?	Kas te saadaksite mind hotellini?
Saanko saattaa teitä?	Kas tohiksin teid saata?
Saattakaa minut kotiin.	Saatke mind koju.
Täällä on miellyttävää olla.	Siin on meeldiv olla.
Maljanne! Terveydeksi! Kippis!	Teie terviseks! Terviseks! Proosit!
Kiitoksia viimeisestä.	[Suur tänu viimasel korral osutatud (külalis)lahkuse eest.]

5. Kiitos. Anteeksipyyntö. Myötätunto

Kiitos!
Kiitoksia paljon! Monet kiitokset!
Sydämelliset kiitokset!
Kiitän teitä.
Olen teille hyvin kiitollinen.
Kiitos vaivannäöstänne!
Kiitos avusta, neuvosta, kutsusta!
Kiitos selityksistä (muistoesineestä).
Kiitämme ystävällisestä vastaanotosta.
Kiitän teitä koko valtuuskuntamme puolesta.
Ei ansaitse! Ei kestä (kiittää)! Ei kiittämistä!
Anteeksi!
Suokaa anteeksi!
Pyydän anteeksi.
Olen (kovin) pahoillani, etten voi tulla.
Anteeksi, että myöhästyin.
Ei (se tee) mitään.
Mikä vahinko!

5. Tänu. Vabandamine. Kaastunne

Tänan! Aitäh!
Palju tänu! Suur aitäh!
Südamlik tänu!
Tänan teid.
Olen teile väga tänulik.
Tänan teid vaeva eest.
Aitäh abi, nõu, (külla)kutse eest!
Tänan seletuste (mälestuseseme) eest.
Täname lahke vastuvõtu eest.
Tänan teid kogu delegatsiooni nimel.
Pole tänu väärt! Võtke heaks!
Vabandust!
Andke andeks!
Palun vabandust.
Mul on (väga) kahju, et ma ei saa tulla.
Vabandage, et hilinesin.
(Sest) pole midagi.
Kui kahju!

Valitan.
Otan osaa suruunne.
Syvin osanottoni!

Mul on kahju.
Tunnen teile kaasa.
Minu sügavaim kaastunne!

6. Kielitaito

Ymmärrättekö? Ymmärrättekö minua?
Ymmärrän. En ymmärrä.
Ymmärrättekö kaiken, mitä puhun?
Tietysti! Totta kai!
En luule asian olevan niin.
Ymmärrän, mutta en osaa puhua.
Puhutte liian nopeasti.
Älkää puhuko niin nopeasti.
Puhukaa vähän hitaammin.
Olkaa ystävällinen ja puhukaa selvästi ja hitaasti.
Mitä tämä on suomeksi?
Miten sanotaan eestiksi...?
Mitä tämä sana merkitsee (tarkoittaa)?
Olkaa hyvä ja selittäkää tämä minulle.
Anteeksi, kuinka sanoitte?

6. Keeleoskus

Kas te saate aru? Kas te saate minust aru?
Saan aru. Ma ei saa aru.
Kas te saate aru kõigest, mida ma räägin?
Muidugi! Loomulikult!
Arvan, et asi ei ole nõnda.
Ma saan aru, kuid rääkida ei oska.
Te räägite liiga kiiresti.
Ärge rääkige nii kiiresti.
Rääkige pisut aeglasemalt.
Olge hea ja rääkige selgelt ning aeglaselt.
Kuidas see on soome keeles?
Kuidas öeldakse eesti keeles...?
Mida see sõna tähendab?
Palun seletage seda mulle.
Vabandust, mida te ütlesite?

Anteeksi, en kuullut, mitä sanoitte.
Vabandust, ma ei kuulnud, mida te ütlesite.

Olkaa hyvä ja sanokaa se toisella tavalla, toisilla sanoilla.
Palun öelge see teisiti, teiste sõnadega.

Toistakaa, olkaa hyvä.
Palun korrake.

Kuinka tämä sana kirjoitetaan?
Kuidas see sõna kirjutatakse?

Pyytäisin teitä kirjoittamaan tähän.
Palun teid, kirjutage siia.

Miten? Kuinka?
Kuidas?

Mitä (te sillä) tarkoitatte?
Mida (te sellega) mõtlete?

Puhutteko eestiä (suomea)?
Kas te räägite eesti (soome) keelt?

Kyllä, vähän.
Jah, natuke.

Hyvin. Huonosti.
Hästi. Halvasti.

Melko hyvin. Oikein hyvin.
Võrdlemisi hästi. Väga hästi.

Puhuuko täällä joku eestiä, suomea (venäjää, saksaa, englantia, ruotsia)?
Kas keegi räägib siin eesti keelt, soome keelt (vene keelt, saksa keelt, inglise keelt, rootsi keelt)?

Kyllä, minä puhun.
Jah, mina räägin.

Mieheni (vaimoni) puhuu hiukan englantia.
Minu mees (naine) räägib natuke inglise keelt.

Olkaa hyvä ja kääntäkää tämä suomeksi, eestiksi (englanniksi, saksaksi, venäjäksi).
Palun tõlkige see soome keelde, eesti keelde (inglise keelde, saksa keelde, vene keelde).

Mistä on kysymys?
Milles asi seisab?

7. Joitakin tavallisia lauseparsia

Kyllä. Ei.
Kyllä kiitos. Ei kiitos.
Aivan niin. Hyvä.
Erinomaista. Erinomaisesti.
Ehkä(pä). Varmasti.
Valitettavasti. Onneksi.
Vai niin.
Arvelen niin. Luulen niin.
Tiedän. En tiedä.
Käsitän. En käsitä.
Olen (siitä) varma.
Olen iloinen.
Olen valmis.
Minulta ei liikene aikaa.
Minulla on (kova) kiire.
Minun täytyy mennä.
Meidän täytyy kiirehtiä. Meillä on kiire.
Hetkinen, olkaa hyvä.
Olkaa hyvä ja odottakaa. Odottakaa minua.
Älkää unohtako. Älä unohda.
Lupaan teille, sinulle.
En ole tänään oikein terve.
Olen väsynyt.

7. Mõningaid tavalisi väljendeid

Jah. Ei.
Jah, tänan. Ei, tänan.
Just nii. Hästi.
Suurepärane. Suurepäraselt.
Võib-olla. Kindlasti.
Kahjuks. Õnneks.
Või sedasi.
Arvan nõnda. Mõtlen nõnda.
Tean. Ma ei tea.
Mõistan. Ma ei mõista.
Olen (selles) kindel.
Olen rõõmus.
Olen valmis.
Mul ei jätku aega.
Mul on (väga) kiire.
Ma pean minema.
Me peame kiirustama. Meil on kiire.
Üks hetk, palun.
Palun oodake. Oodake mind.
Ärge unustage. Ära unusta.
Luban (tõotan) teile, sinule.
Ma ei ole täna päris terve.
Olen väsinud.

On jo myöhä. Haluaisin levätä.	On juba hilja. Sooviksin puhata.
Haluaisin mennä levolle.	Sooviksin minna puhkama.
Haluaisin juoda jotakin.	Sooviksin midagi juua.
Minun on jano.	Mul on janu.
Haluaisin syödä jotakin.	Sooviksin midagi süüa.
Minun on nälkä.	Mul on kõht tühi.
Olkaa hyvä ja tulkaa tänne.	Palun tulge siia.
Olkaa hyvä ja tulkaa lähemmäksi.	Palun tulge ligemale.
Tekisittekö minulle pienen palveluksen?	Kas te teeksite mulle väikese teene?
Voinko auttaa teitä jotenkin?	Kas ma saaksin teid kuidagi aidata?
Haluaisin lähetin (asianpojan) viemään tämän.	Sooviksin, et käskjalg (jooksupoiss) selle pärale viib.
Pyytäkää häntä odottamaan.	Paluge teda oodata.
Tuokaa minulle...	Tooge mulle...
Hankkikaa (kutsukaa) minulle vuokra-auto.	Tellige (kutsuge) mulle takso.
Ajakaa hitaammin. Ei niin nopeasti.	Sõitke aeglasemalt. Mitte nii kiiresti.
Suoraan eteenpäin.	Otse edasi.
Oikealle. Sitten vasemmalle.	Paremale. Siis vasakule.
Olkaa hyvä ja avatkaa (sulkekaa) ikkuna, ovi.	Palun avage (sulgege) aken, uks.
Olkaa hyvä ja vetäkää verho eteen (vetäkää kaihdin alas).	Palun tõmmake kardin ette (tõmmake ruloo alla).
Olen hukannut avaimeni.	Olen kaotanud oma võtme.

8. Kutsu

Tulkaa kanssamme (kanssani) aamiaiselle, päivälliselle, illalliselle.

Tulkaa työläiskerhoon, kotiini.

Tapaamme hotellissani.

Haluaisin tutustua tehtaaseen, sairaalaan, kouluun, yliopistoon.

Saako puhua hetkisen kanssanne?

Menkäämme johonkin miellyttävään ravintolaan.

Kiitos, se olisi hyvin hauskaa.

Sallitteko minun pitää teille seuraa?

Lähtisittekö kanssani elokuviin, teatteriin, oopperaan, revyyhyn, kabareehen?

Tämä on ihastuttava paikka.

Minua huvittaa käydä kävelemässä.

Lähtisittekö kanssani kävelylle?

Menkäämme kävelemään.

8. Kutse

Tulge meiega (minuga) hommikusöögile, lõunasöögile, õhtusöögile.

Tulge töölisklubisse, minu juurde koju.

Kohtume minu juures hotellis.

Sooviksin tutvuda vabrikuga, haiglaga, kooliga, ülikooliga.

Kas saaks teiega natuke rääkida?

Lähme kuhugi meeldivasse restorani.

Tänan, see oleks väga tore.

Kas lubate endale seltsiks olla?

Kas te tuleksite minuga kinno, teatrisse, ooperisse, revüüsse, kabareesse?

See on vaimustav koht.

Mulle meeldib jalutamas käia.

Kas te tuleksite minuga jalutama?

Lähme jalutama.

Minulla on teille jotakin sanottavaa.
Mul on teile midagi öelda.

Menkäämme tanssimaan tänä iltana.
Lähme täna õhtul tantsima.

Tanssisin mielelläni.
Tantsiksin hea meelega.

Saanko saattaa teitä?
Kas tohiksin teid saata?

Saanen saattaa teidät kotiin?
Ehk lubate end koju saata?

Tuletteko huomenna meille?
Kas te tulete homme meile?

Voisitteko tulla meille iltapäiväkahville sunnuntaina kello viisi?
Kas te saaksite tulla meile kohvile pühapäeva õhtupoolikul kell viis?

Kiitos kutsusta, tulen mielelläni.
Tänan kutsumast, tulen hea meelega.

Mikä on osoitteenne ja puhelinnumeronne?
Mis on teie aadress ja telefoninumber?

Merkitsen nimenne muistiin, miten se kirjoitetaan?
Märgin teie nime üles, kuidas see kirjutatakse?

Milloin on sopivin aika tulla käymään (tulla tapaamaan)?
Millal on kõige sobivam aeg külla tulla (kohtama tulla)?

Onko aikanne sangen varattu?
Kas teil on väga vähe aega?

Ikävä, että teillä on aina vähän aikaa.
Kahju, et teil on alati vähe aega.

Voisimmeko syödä tänään päivällistä yhdessä?
Kas me ei lõunastaks täna koos?

Valitettavasti olen jo lupautunut muualle, mutta sopisiko teille huomenna?
Kahjuks olen juba lubanud minna mujale, aga kas teile sobiks homme?

Mielihyvin.
Meelsasti.

9. Vierailu

Asuuko toveri (rouva, neiti, herra) N. täällä?

Onko hän kotona?

Onko insinööri N. tavattavissa?

Saako tulla sisään?

Astukaa sisään.

Olkaa hyvä ja käykää sisään.

Ottakaa päällystakki pois.

Tässä on käyntikorttini.

Oletteko ulkomaalainen?

Tulen Suomesta (Neuvostoliitosta).

Häiritsenkö?

Ette ollenkaan (lainkaan).

Hauska, että tulitte.

Olette aina luokseni (luoksemme) tervetullut.

Te ja teidän toverinne (ystävänne) olette aina tervetulleita.

Esitän teidät perheelleni (tovereilleni, puolueemme jäsenille).

Pyytäisin kirjoittamaan nimenne vieraskirjaan.

9. Külaskäik

Kas seltsimees (proua, preili, härra) N. elab siin?

Kas ta on kodus?

Kas insener N-iga võib kokku saada?

Kas tohib sisse tulla?

Astuge sisse.

Palun astuge sisse.

Võtke mantel ära.

Siin on minu visiitkaart.

Kas te olete välismaalane?

Tulen Soomest (Nõukogude Liidust).

Kas ma tülitan?

Mitte sugugi (põrmugi).

Tore, et tulite.

Olete alati minu juures (meie juures) teretulnud.

Teie ja teie seltsimehed (sõbrad) olete alati teretulnud.

Tutvustan teid oma perekonnale (seltsimeestele, meie partei liikmetele).

Palun kirjutage oma nimi külalisraamatusse.

Oletteko aikaisemmin ollut Suomessa (Neuvostoliitossa)?
Olen Neuvosto-Eestissä ensi (toista, kolmatta) kertaa.
Mistä kaupungista olette?
Olen Tallinnasta, Tartosta (Helsingistä, Turusta, Tampereelta).
Olen kotoisin Viljannista (Jyväskylästä).
Olen valtuuskunnan jäsen.
Olen saapunut suomalaisessa (eestiläisessä) valtuuskunnassa.
Olen matkailija, kansallisuudeltani eestiläinen (suomalainen).
Ystäväni on venäläinen, ruotsalainen, saksalainen, englantilainen, ranskalainen.
Toivon teidän olevan parissamme kuin kotonanne.
Kuinka pitkäksi aikaa olette tullut?
Viideksi päiväksi. Kahdeksi viikoksi.
Milloin aiotte palata?
Haluatteko viettää muutamia päiviä luonamme?

Kas te varem olete Soomes (Nõukogude Liidus) käinud?
Olen Nõukogude Eestis esimest (teist, kolmandat) korda.
Kust linnast te olete?
Olen Tallinnast, Tartust (Helsingist, Turust, Tamperest).
Olen pärit Viljandist (Jyväskyläst).
Olen delegatsiooni liige.
Saabusin koos soome (eesti) delegatsiooniga.
Olen turist, rahvuselt eestlane (soomlane).
Minu sõber on venelane, rootslane, sakslane, inglane, prantslane.
Soovin, et tunneksite end meie keskel nagu kodus.
Kui pikaks ajaks olete tulnud?
Viieks päevaks. Kaheks nädalaks.
Millal kavatsete tagasi sõita?
Kas te veedaksite paar päeva meie juures?

Mielelläni. Mielihyvin.
Hea meelega. Meelsasti.

Pyydän syömään. Istukaa.
Palun sööma. Võtke istet.

Olkaa hyvä, käykää pöytään.
Palun istuge lauda.

Hyvää ruokahalua!
Jätku leivale! Head isu!

Kiitos!
Jätku tarvis! Tänan!

Saanko tarjota teille savukkeen, sikarin (jotain juotavaa, hedelmiä)?
Kas tohiksin pakkuda teile sigaretti, sigarit (midagi juua, puuvilja)?

Minä pidän kahvista (teestä).
Mulle meeldib kohv (tee).

Ettekö käytä kermaa?
Kas te koort ei võtagi?

Ei kiitos, juon kahvini aina ilman kermaa.
Ei, tänan, joon kohvi alati ilma kooreta.

Ottakaa nyt kahvileipää, kakkua.
Võtke nüüd kohviküpsiseid, torti.

Saako olla toinen kuppi kahvia?
Kas võiks olla veel teine tass kohvi?

Kyllä kiitos, teidän kahvinne on kovin hyvää.
Jah, tänan, teie kohv on väga hea.

Saako olla vielä kahvia?
Kas tohib veel kohvi pakkuda?

Ei kiitos!
Ei, tänan!

Suomalaiset juovat tavallisesti kaksi tai kolme kuppia kahvia ja syövät paljon kahvileipää.
Soomlased joovad tavaliselt kaks või kolm tassi kohvi ja söövad palju kohviküpsiseid.

Haluaisitteko tänä iltana mennä teatteriin tai jonnekin muualle?
Kas te sooviksite minna täna õhtul teatrisse või kuskile mujale?

Menisin mieluimmin katsomaan hyvää eestiläistä (suomalaista) filmiä.
«Estonian» konserttisalissa esiintyy Valtion akateeminen mieskuoro.
Tilaan liput etukäteen. Hankin liput.
Mihin aikaan minun on oltava valmiina?
Mitä minulla pitää olla ylläni?

Missä ja milloin tapaamme?
Tuletteko hakemaan minut hotellista?
Mihin aikaan palaamme?
Minulla oli erittäin hauskaa.
Kiitän teitä tästä miellyttävästä illasta.
Teidän seurassanne on aika kulunut hyvin rattoisasti.
Milloin tapaan teidät jälleen?
Kun tapaatte suomalaiset ystävänne ensi kertaa kahvikutsujen jälkeen, täytyy muistaa, että sanotte heille: Kiitoksia viimeisestä!

Läheksin kõige meelsamini vaatama head eesti (soome) filmi.

«Estonia» kontserdisaalis esineb Riiklik Akadeemiline Meeskoor.
Tellin piletid ette ära. Muretsen piletid.
Mis kell ma pean minekuks valmis olema?
Kuidas ma peaksin olema riietatud?
Kus ja millal kohtume?
Kas tulete mulle hotelli järele?

Mis kell me tagasi tuleme?
Mul oli eriti lõbus.
Tänan teid selle meeldiva õhtu eest.
Teie seltsis on aeg kulunud väga lõbusasti.
Millal kohtan teid jälle?
Kui kohtate oma soomlastest sõpru esimest korda pärast kohviõhtut, tuleb meeles pidada, et ütlete neile: «Suur tänu viimasel korral osutatud lahkuse eest!»

Tai tietysti on vielä parempi, jos soitatte heille ja kiitätte heitä.

Veel parem on muidugi, kui neile helistate ja tänate.

10. Kysymyksiä

Mitä haluatte?
Mitä arvelette? Mitä luulette?
Voisitteko neuvoa minulle?
Saanko tiedustella?
Miten pääsen satamaan, lentokentälle?
Missä on taksiasema?
Missä on Inturistin osasto (Inturistin edustaja)?
Missä on matkatoimisto, tiedonantotoimisto?
Milloin se on avoinna (auki)?
Voisitteko sanoa minulle, missä rautatieasema (asema) on?
Missä seisoo Helsinkiin (Turkuun, Tampereelle, Tarttoon, Leningradiin) menevä juna?
Kauanko juna seisoo täällä?
Miten pitkä matka on Pärnuun (Hämeenlinnaan)?
Missä minun on poistuttava?

10. Küsimusi

Mida te soovite?
Mis te arvate? Mis te mõtlete?
Kas te võiksite mulle juhatada?
Kas tohib küsida?
Kuidas pääseb sadamasse, lennuväljale?
Kus on taksode seisukoht?
Kus on «Inturisti» osakond («Inturisti» esindaja)?
Kus on reisibüroo, teadete büroo?
Millal see on lahti (avatud)?
Kas te võiksite mulle öelda, kus on raudteejaam (jaam)?
Kus seisab Helsingisse (Turusse, Tamperesse, Tartu, Leningradi) minev rong?
Kui kaua rong siin peatub?
Kui palju maad on Pärnu (Hämeenlinna)?
Kus ma pean väljuma?

Missä meidän on vaihdettava junaa?	Kus me peame ümber istuma?
Missä on linja-auto, lentokone?	Kus on autobuss, lennuk?
Missä on lautta?	Kus on praam?
Viekö tämä tie . . .?	Kas see tee viib . . .?
Voinko mennä jalan?	Kas ma võin minna jala?
Voinko mennä (auto)bussilla, raitiovaunulla, maanalaisella?	Kas ma võin sõita (auto)bussiga, trammiga, metrooga?
Minne tämä raitiovaunu, bussi menee?	Kuhu see tramm, buss läheb?
Joko pitää lähteä?	Kas peab juba minema hakkama?
Kauanko minun on odotettava?	Kui kaua ma pean ootama?
Kuinka kauan se kestää?	Kui kaua see kestab?
Oletteko valmis?	Kas te olete valmis?
Minne (mihin) menette?	Kuhu te lähete?
Mistä tulette?	Kust te tulete?
Voisitteko sanoa minulle, paljonko kello on?	Kas te võiksite mulle öelda, mis kell on?
Käykö tuo kello oikein?	Kas see kell käib õigesti?
.....	.....
Missä on puhelinkioski?	Kus on telefonikõnepunkt?
Missä on lähin postitoimisto, pankki?	Kus on lähim postkontor, pank?
Missä voin panna nämä kirjeet postiin?	Kus ma saaksin need kirjad posti panna?

Mistä saan postimerkkejä?
Missä on
— apteekki, lääkäri,
— ravintola, parturi,
— kampaaja (kampaamo),
— valokuvaaja (valokuvaamo),
— bensiiniasema,
— autokorjaamo?
Missä on WC?
Missä on naisten (miesten) huone?
Mistä voin ostaa
— maisemakortteja,
— savukkeita, sikareja,
— hedelmiä, suklaata,
— ulkolaisia lehtiä?
Missä voin saada hyvän (halvan) aterian?
Paljonko tämä maksaa (nämä maksavat)?
Mitä olen velkaa?
Voitteko antaa takaisin?
Missä voi yöpyä?

Kust ma saan postmarke?
Kus on
— apteek, arst,
— restoran, meestejuuksur,
— naistejuuksur (juukselõikla),
— fotograaf (fotoateljee),
— bensiinijaam,
— autode remonditöökoda?
Kus on WC?
Kus on naiste (meeste) tualett?

Kust ma saaksin osta
— piltpostkaarte,
— sigarette, sigareid,
— puuvilja, šokolaadi,
— välismaa lehti?
Kus saab hästi (odavalt) einetada?
Kui palju see maksab (need maksavad)?
Mis ma võlgnen?
Kas te saate tagasi anda?
Kus saab ööbida?

11. Joitakin tarpeellisia sanoja

iso, suuri	—	pieni
korkea	—	matala
pitkä	—	lyhyt
kevyt	—	raskas
uusi	—	vanha
kaunis	—	ruma
hyvä	—	huono
kallis	—	halpa
kalliimpi	—	halvempi
lämmin	—	kylmä
nopea	—	hidas
nopeammin	—	hitaammin
hauska	—	ikävä
miellyttävä	—	epämiellyttävä
oikea	—	väärä
monet	—	harvat
paljon	—	vähän
hyvin	—	huonosti
usein	—	harvoin
täällä	—	tuolla
aina	—	ei koskaan

11. Mõningaid vajalikke sõnu

suur	—	väike
kõrge	—	madal
pikk	—	lühike
kerge	—	raske
uus	—	vana
ilus	—	inetu
hea	—	halb
kallis	—	odav
kallim	—	odavam
soe	—	külm
kiire	—	aeglane
kiiremini	—	aeglasemalt
lõbus	—	igav
meeldiv	—	ebameeldiv
õige	—	vale
paljud	—	vähesed
palju	—	vähe
hästi	—	halvasti
sageli	—	harva
siin	—	seal
alati	—	mitte kunagi

Usein juuri seuraavilla pikku sanoilla annetaan väriä lauseelle:	**Sageli antakse lausele tähendusvarjund järgmiste sõnadega:**
myös	ka
mutta	aga
tai, vai	või
vaan	vaid
vain	ainult
vaikka	kuigi
koska	kuna, sest et
miksi	miks
milloin, koska	millal, kunas
missä	kus
minne, mihin	kuhu
mistä	kust
nyt	nüüd
heti	kohe
pian	varsti, peatselt
yhtäkkiä	järsku
vihdoin	lõpuks
jälleen	jälle
joskus	mõnikord
vielä	veel
ei enää	mitte enam
jos, kun	kui
ehkä	ehk
juuri	just

hyvin, sangen
melkein
hiukan
ei ollenkaan
nimittäin
toivottavasti
todennäköisesti
luultavasti
eikö totta, eikö niin

Ks. myös s. 487 (Sanastoa kaikille).

väga
peaaegu
pisut
mitte sugugi
nimelt
loodetavasti
tõenäoliselt
arvatavasti
eks ole

Vt. ka lk. 487 (Sõnavara kõigile).

2. LUKUSANAT

1. Perusluvut

Kuinka monta? Montako?

1. *Yksikköluvut*

(0) Nolla, nollan, nollaa, nolla/sta jne.
(1) Yksi, yhte/en
(2) Kaksi, kahde/ssa
(3) Kolme, kolme/sta
(4) Neljä, neljä/lle
(5) Viisi, viide/llä
(6) Kuusi, kuude/lta
(7) Seitsemän, seitsemä/ksi
(8) Kahdeksan, kahdeksa/na

2. ARVSÕNAD

1. Põhiarvud

Kui palju? Mitu?

1. *Ühelised*

(0) Null, nulli, nulli, nulli/st jne.
(1) Üks, ühe/sse
(2) Kaks, kahe/s
(3) Kolm, kolme/st
(4) Neli, nelja/le
(5) Viis, viie/l
(6) Kuus, kuue/lt
(7) Seitse, seitsme/ks
(8) Kaheksa, kaheksa/na

(9) Yhdeksän, yhdeksä/stä
(10) Kymmenen, kymmeneen asti

2. *Toinen kymmenluku* (*luvut* 11—19)

(11) Yksitoista, yhdentoista, yhtätoista, yhde/stä/toista jne.
(12) Kaksitoista, kahte/en/toista
(13) Kolmetoista, kolme/ssatoista
(14) Neljätoista, neljä/ltä/toista
(15) Viisitoista, viide/llä/toista
(16) Kuusitoista, kuude/lta/toista
(17) Seitsemäntoista, seitsemä/ttä/toista
(18) Kahdeksantoista, kahdeksa/ksi/toista
(19) Yhdeksäntoista, yhdeksä/nä/toista

(9) Üheksa, üheksa/st
(10) Kümme, kümne/ni

2. *Teine kümme* (*arvud* 11—19)

(11) Üksteist, üheteistkümne, ühtteistkümmend, üheteistkümne/st jne.
(12) Kaksteist, kaheteistkümne/sse
(13) Kolmteist, kolmeteistkümne/s
(14) Neliteist, neljateistkümne/lt
(15) Viisteist, viieteistkümne/l
(16) Kuusteist, kuueteistkümne/lt
(17) Seitseteist, seitsmeteistkümne/ta
(18) Kaheksateist, kaheksateistkümne/ks
(19) Üheksateist, üheksateistkümne/na

3. *Kymmenluvut* (*luvut* 20—99)

(20) Kaksikymmentä, kahdenkymmenen, kahtakymmentä, kahde/sta/kymmene/stä jne.

(21) Kaksikymmentä yksi (yksikolmatta[1]), kahde/ssa/-kymmene/ssä yhde/ssä (yhd/ssä/kolmatta) jne.

(30) Kolmekymmentä, kolme/lle/kymmene/lle

(40) Neljäkymmentä, neljä/stä/-kymmene/stä

(50) Viisikymmentä, viite/nä/-kymmene/nä

(60) Kuusikymmentä, kuude/tta/kymmene/ttä

(70) Seitsemänkymmentä, seitsemä/än/kymmene/en

(80) Kahdeksankymmentä, kahdeksa/lla/kymmene/llä

(90) Yhdeksänkymmentä, yhdeksä/ksi/kymmene/ksi

3. *Kümnelised* (*arvud* 20—99)

(20) Kakskümmend, kahekümne, kahtkümmend, kahekümne/st jne.

(21) Kakskümmend üks, kahekümne ühe/s jne.

(30) Kolmkümmend, kolmekümne/le

(40) Nelikümmend, neljakümne/st

(50) Viiskümmend, viiekümne/-na

(60) Kuuskümmend, kuuekümne/ta

(70) Seitsekümmend, seitsmekümne/sse

(80) Kaheksakümmend, kaheksakümne/l

(90) Üheksakümmend, üheksakümne/ks

---

[1] Vanhoja kansanomaisia lukusanoja, joissa yksikköluku käy kymmenluvun edellä, käytetään harvoin.

Vanu rahvapäraseid arvsõnu, milles üheline eelneb kümnelisele, kasutatakse harva.

4. *Sataluvut* (*luvut* 100—999)

(100) Sata, sadan, sataa, sada/sta jne.

(200) Kaksisataa, kahde/sta/sada/sta

(235) Kaksisataa kolmekymmentä viisi, kahde/lta/sada/lta kolme/lta/kymmene/ltä viide/ltä (kaksisataa kolmekymmentä viide/ltä[1])

(300) Kolmesataa, kolme/lle/sada/lle

(400) Neljäsataa, neljä/llä/sada/lla

(500) Viisisataa, viide/ksi/sada/-ksi

(600) Kuusisataa, kuude/sta/sada/sta

(700) Seitsemänsataa, seitsemä/än/sata/an

(800) Kahdeksansataa, kahdeksa/sta/sada/sta

(900) Yhdeksänsataa, yhdeksä/-nä/sata/na

4. *Sajalised* (*arvud* 100—999)

(100) Sada, saja, sada, saja/st jne.

(200) Kakssada, kahesaja/st

(235) Kakssada kolmkümmend viis, kahesaja kolmekümne viie/lt.

(300) Kolmsada, kolmesaja/le

(400) Nelisada, neljasaja/l

(500) Viissada, viiesaja/ks

(600) Kuussada, kuuesaja/st

(700) Seitsesada, seitsmesaja/sse

(800) Kaheksasada, kaheksasaja/st

(900) Üheksasada, üheksasaja/-na

[1] Monisanaisesta lukusanasta voi taivuttaa vain viimeisen osan.

Pikemal arvsõnal võib käänata ainult viimast arvosa.

5. *Tuhatluvut*

(1000) Tuhat, tuhannen, tuhatta, tuhante/en jne.

(2000) Kaksituhatta, kahdentuhannen, kahtatuhatta, kahde/sta/tuhanne/sta

(3456) Kolmetuhatta neljäsataa viisikymmentä kuusi, kolme/sta/tuhanne/sta neljä/stä/sada/sta viide/stä/kymmene/stä kuude/sta (kolmetuhatta neljäsataa viisikymmentä kuude/sta) jne.

5. *Tuhandelised*

(1000) Tuhat, tuhande, tuhandet, tuhande/sse

(2000) Kaks tuhat, kahe tuhande, kaht tuhat, kahe tuhande/st

(3456) Kolm tuhat nelisada viiskümmend kuus, kolme tuhande neljasaja viiekümne kuue/st jne.

6. *Kymmen- ja satatuhatluvut*

(10 000) Kymmenentuhatta, kymmenentuhannen, kymmentätuhatta, kymmene/stä/-tuhanne/sta jne.

(12 000) Kaksitoistatuhatta, kahde/sta/toistatuhanne/sta

(20 000) Kaksikymmentätuhatta, kahde/lla/kymmene/llä/tuhanne/lla

(200 000) Kaksisataatuhatta, kahde/lta/sada/lta/tuhanne/lta

6. *Kümne- ja sajatuhandelised*

(10 000) Kümme tuhat, kümne tuhande, kümmet tuhat, kümne tuhande/st jne.

(12 000) Kaksteist tuhat, kaheteistkümne tuhande/st

(20 000) Kakskümmend tuhat, kahekümne tuhande/l

(200 000) Kakssada tuhat, kahesaja tuhande/lt

(304 235) Kolmesataaneljätuhatta kaksisataa kolmekymmentä viisi, kolmesataaneljätuhatta kaksisataa kolmekymmentä viite/nä

7. *Miljoona,*

miljoonan, miljoonaa, miljoona/sta jne.

2. Järjestysluvut

Monesko?

1. *Yksikköluvut*

(1.) Ensimmäinen, ensimmäisen, ensimmäistä, ensimmäise/en jne.
(2.) Toinen, toise/ssa
(3.) Kolmas, kolmanne/sta
(4.) Neljäs, neljänne/lle
(5.) Viides, viidenne/llä
(6.) Kuudes, kuudenne/lta
(7.) Seitsemäs, seitsemänne/ksi
(8.) Kahdeksas, kahdeksanne/tta
(9.) Yhdeksäs, yhdeksänte/nä
(10.) Kymmenes, kymmenenteen asti

(304 235) Kolmsada neli tuhat kakssada kolmkümmend viis, kolmesaja nelja tuhande kahesaja kolmekümne viie/na

7. *Miljon,*

miljoni, miljonit, miljoni/st jne.

2. Järgarvud

Mitmes?

1. *Ühelised*

(1.) Esimene, esimese, esimest, esimese/sse jne.
(2.) Teine, teise/s
(3.) Kolmas, kolmanda/st
(4.) Neljas, neljanda/le
(5.) Viies, viienda/l
(6.) Kuues, kuuenda/lt
(7.) Seitsmes, seitsmenda/ks
(8.) Kaheksas, kaheksanda/ta
(9.) Üheksas, üheksanda/na
(10.) Kümnes, kümnenda/ni

2. *Toinen kymmenluku*
(*luvut* 11.—19.)

(11.) Yhdestoista, yhdennentoista, yhdettätoista, yhdente/en/toista jne.

(12.) Kahdestoista, kahdenne/ssa/toista

(13.) Kolmastoista, kolmanne/sta/toista

(14.) Neljästoista, neljänne/lle/-toista

(15.) Viidestoista, viidenne/llä/-toista

(16.) Kuudestoista, kuudenne/lta/toista

(17.) Seitsemästoista, seitsemänne/ksi/toista

(18.) Kahdeksastoista, kahdeksanne/tta/toista

(19.) Yhdeksästoista, yhdeksänte/nä/toista

2. *Teine kümme*
(*arvud* 11.—19.)

(11.) Üheteistkümnes, üheteistkümnenda, üheteistkümnendat, üheteistkümnenda/sse jne.

(12.) Kaheteistkümnes, kaheteistkümnenda/s

(13.) Kolmeteistkümnes, kolmeteistkümnenda/st

(14.) Neljateistkümnes, neljateistkümnenda/le

(15.) Viieteistkümnes, viieteistkümnenda/l

(16.) Kuueteistkümnes, kuueteistkümnenda/lt

(17.) Seitsmeteistkümnes, seitsmeteistkümnenda/ks

(18.) Kaheksateistkümnes, kaheksateistkümnenda/ta

(19.) Üheksateistkümnes, üheksateistkümnenda/na

3. *Kymmenluvut*
(*luvut* 20.—99.)

(20.) Kahdeskymmenes, kahdennenkymmenennen, kahdettakymmenettä, kahdente/en/kymmenente/en jne.

(21.) Kahdeskymmenes yhdes (yhdeskolmatta), kahdenne/ssa/kymmenenne/ssä yhdenne/ssä (yhdenne/ssä/kolmatta) jne.

(30.) Kolmaskymmenes, kolmanne/lle/kymmenenne/lle

(40.) Neljäskymmenes, neljänne/ltä/kymmenenne/ltä

(50.) Viideskymmenes, viidente/nä/kymmenente/nä

(60.) Kuudeskymmenes, kuudenne/tta/kymmenenne/ttä

(70.) Seitsemäskymmenes, seitsemänne/ssä/kymmenenne/ssä

(80.) Kahdeksaskymmenes, kahdeksanne/lle/kymmenenne/lle

(90.) Yhdeksäskymmenes, yhdeksänne/ksi/kymmenenne/ksi

3. *Kümnelised*
(*arvud* 20.—99.)

(20.) Kahekümnes, kahekümnenda, kahekümnendat, kahekümnenda/sse jne.

(21.) Kahekümne esimene, kahekümne esimese/s jne.

(30.) Kolmekümnes, kolmekümnenda/le

(40.) Neljakümnes, neljakümnenda/lt

(50.) Viiekümnes, viiekümnenda/na

(60.) Kuuekümnes, kuuekümnenda/ta

(70.) Seitsmekümnes, seitsmekümnenda/s

(80.) Kaheksakümnes, kaheksakümnenda/le

(90.) Üheksakümnes, üheksakümnenda/ks

4. *Sataluvut*
(*luvut* 100.—999.)

(100.) Sadas, sadannen, sadatta, sadanne/sta jne.

(200.) Kahdessadas, kahdenne/ssa/sadanne/ssa

(235.) Kahdessadas kolmaskymmenes viides, kahdenne/lta/-sadanne/lta kolmanne/lta/-kymmenenne/ltä viidenne/ltä (kaksisataa kolmekymmentä viidenne/ltä)

(300.) Kolmassadas, kolmanne/lle/sadanne/lle

(400.) Neljässadas, neljänne/llä/sadanne/lla

(500.) Viidessadas, viidenne/ksi/sadanne/ksi

(600.) Kuudessadas, kuudente/na/sadante/na

(700.) Seitsemässadas, seitsemänne/ttä/sadanne/tta

(800.) Kahdeksassadas, kahdeksanne/ssa/sadanne/ssa

(900.) Yhdeksässadas, yhdeksänne/stä/sadanne/sta

4. *Sajalised*
(*arvud* 100.—999.)

(100.) Sajas, sajanda, sajandat, sajanda/st jne.

(200.) Kahesajas, kahesajanda/s

(235.) Kahesaja kolmekümne viies, kahesaja kolmekümne viienda/lt

(300.) Kolmesajas, kolmesajanda/le

(400.) Neljasajas, neljasajanda/l

(500.) Viiesajas, viiesajanda/ks

(600.) Kuuesajas, kuuesajanda/na

(700.) Seitsmesajas, seitsmesajanda/ta

(800.) Kaheksasajas, kaheksasajanda/s

(900.) Üheksasajas, üheksasajanda/st

5. *Tuhatluvut*

(1000.) Tuhannes, tuhannennen, tuhannetta, tuhannente/en jne.

(2000.) Kahdestuhannes, kahdenne/ssa/tuhannenne/ssa

(3456.) Kolmastuhannes neljässadas viideskymmenes kuudes, kolmanne/sta/tuhannenne/sta neljänne/stä/sadanne/sta viidenne/stä/kymmenenne/stä kuudenne/sta (kolmetuhatta neljäsataa viisikymmentä kuudenne/sta)

6. *Kymmen- ja satatuhatluvut*

(10 000.) Kymmenestuhannes, kymmenennentuhannennen, kymmenettätuhannetta, kymmenenne/ssä/tuhannenne/ssa jne.

(12 000.) Kahdestoistatuhannes, kahdenne/sta/toistatuhannenne/sta

(20 000.) Kahdeskymmenestuhannes, kahdenne/lla/kymmenenne/llä/tuhannenne/lla

5. *Tuhandelised*

(1000.) Tuhandes, tuhandenda, tuhandendat, tuhandenda/sse jne.

(2000.) Kahe tuhandes, kahe tuhandenda/s

(3456.) Kolme tuhande neljasaja viiekümne kuues, kolme tuhande neljasaja viiekümne kuuenda/st

6. *Kümne- ja sajatuhandelised*

(10 000.) Kümne tuhandes, kümne tuhandenda, kümne tuhandendat, kümne tuhandendas jne.

(12 000). Kaheteistkümne tuhandes, kaheteistkümne tuhandenda/st

(20 000.) Kahekümne tuhandes, kahekümne tuhandenda/l

(304 235.) Kolmassadasneljästuhannes kahdessadas kolmaskymmenes viides, kolmesataaneljätuhatta kaksisataa kolmekymmentä viidente/nä

7. *Miljoonas,*

miljoonannen, miljoonatta, miljoonanne/sta jne.

3. Murtoluvut

(1½) Puolitoista
(½) Puoli
(1/3) Kolmannes (yksi kolmasosa)
(2/3) Kaksi kolmannesta (kaksi kolmasosaa)
(¼) Neljännes (yksi neljäsosa)
(¾) Kolme neljännestä (kolme neljäsosaa)
(1/5) Viidennes (yksi viidesosa)
(4/5) Neljä viidennestä (neljä viidesosaa)
(1/6) Kuudennes (yksi kuudesosa)
(1/7) Seitsemännes (yksi seitsemäsosa)

(304 235.) Kolmesaja nelja tuhande kahesaja kolmekümne viies, kolmesaja nelja tuhande kahesaja kolmekümne viienda/na

7. *Miljones,*

miljonenda, miljonendat, miljonenda/st jne.

3. Murdarvud

(1½) Poolteist
(½) Pool
(1/3) Kolmandik
(2/3) Kaks kolmandikku
(¼) Neljandik (veerand)
(¾) Kolm neljandikku (kolmveerand)
(1/5) Viiendik
(4/5) Neli viiendikku
(1/6) Kuuendik
(1/7) Seitsmendik

($^1/_8$) Kahdeksannes (yksi kahdeksasosa)	($^1/_8$) Kaheksandik
($^1/_9$) Yhdeksännes (yksi yhdeksäsosa)	($^1/_9$) Üheksandik
($^1/_{10}$) Kymmenennes ~ kymmenes (yksi kymmenesosa)	($^1/_{10}$) Kümnendik
($^1/_{11}$) Yhdennestoista (yksi yhdestoistaosa)	($^1/_{11}$) Üheteistkümnendik
($^1/_{100}$) Sadannes (yksi sadasosa)	($^1/_{100}$) Sajandik
($^{17}/_{100}$) Seitsemäntoista sadannesta (seitsemäntoista sadasosaa)	($^{17}/_{100}$) Seitseteist sajandikku
($^1/_{1000}$) Tuhannennes (yksi tuhannesosa)	($^1/_{1000}$) Tuhandik
($^{275}/_{1000}$) Kaksisataa seitsemänkymmentä viisi tuhannennesta (kaksisataa seitsemänkymmentä viisi tuhannesosaa)	($^{275}/_{1000}$) Kakssada seitsekümmend viis tuhandikku
Miljoonannes (yksi miljoonasosa)	Miljondik
Kymmenmurtoluvut	*Kümnendmurrud*
(0,1) Nolla kokonaista yksi kymmenesosa (nolla pilkku yksi)	(0,1) Null koma üks
(0,2) Nolla kokonaista kaksi kymmenesosaa (nolla pilkku kaksi)	(0,2) Null koma kaks
(0,5) Nolla kokonaista viisi kymmenesosaa (nolla pilkku viisi)	(0,5) Null koma viis

(1,25) Yksi kokonaista kaksikymmentä viisi sadasosaa (yksi pilkku kaksikymmentä viisi)

(2,346) Kaksi kokonaista kolmesataa neljäkymmentä kuusi tuhannesosaa (kaksi pilkku kolmesataa neljäkymmentä kuusi)

(1,25) Üks koma kakskümmend viis

(2,346) Kaks koma kolmsada nelikümmend kuus

Lukusanojen käyttöä

Mikä on osoitteenne?

Osoitteeni on Kalevankatu 12 B 25, Helsinki.

Asun talon 5. (viidennessä) kerroksessa.

Ja puhelinnumeronne?

Puhelinnumeroni on 245-60 (kaksi-neljä-viisi-kuusi-nolla).

Soittakaa 568-91:een (viisi-kuusi-kahdeksan-yhdeksän-yhteen).

Elämme XX ~ 20:nnella (kahdennellakymmenennellä) vuosisadalla.

Suomi itsenäistyi v. 1917 (vuonna yhdeksäntoistasataa seitsemäntoista).

Arvsõnade kasutamine

Mis on teie aadress?

Minu aadress on Kalevankatu 12 B 25, Helsingi.

Elan 5. (viiendal) korrusel.

Ja teie telefoninumber?

Minu telefoninumber on 245-60 (kakssada nelikümmend viis — kuuskümmend).

Helistage numbril 568-91 (viissada kuuskümmend kaheksa — üheksakümmend üks).

Elame XX (kahekümnendal) sajandil.

Soome sai iseseisvaks 1917. (tuhande üheksasaja seitsmeteistkümnendal) aastal.

Eesti liittyi Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liittoon v. 1940 (vuonna yhdeksäntoistatasataa neljäkymmentä).

Ostin 3 (kolme) litraa mansikoita,
— 1 (yhden) sitruunan,
— 10 (kymmenen) omenaa,
— ½ kg (puoli kiloa) kahvia,
— 2 (kaksi) litraa maitoa.

4+8=12 Neljä ynnä (plus) kahdeksan on kaksitoista.

9—4=5 Yhdeksän miinus (pois) neljä jää viisi.

3×5=15 Kolme kertaa viisi on viisitoista.

20:4=5 Kaksikymmentä jaettuna neljällä on viisi.
Ks. myös s. 108—110 (Ikä. Kellonaikoja).

3. AJANMÄÄRÄYKSIA

1. Yleistä

Mikä päivä tänään on?
Tänään on maanantai.
Monesko päivä tänään on?

Eesti astus Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu koosseisu 1940. (tuhande üheksasaja neljakümnendal) aastal.

Ostsin 3 (kolm) liitrit maasikaid,
— 1 (ühe) sidruni,
— 10 (kümme) õuna,
— ½ kg (pool kilo) kohvi,
— 2 (kaks) liitrit piima.

4+8=12 Neli ja (pluss) kaheksa on kaksteist.

9—4=5 Üheksa miinus neli on viis.

3×5=15 Kolm korda viis on viisteist.

20:4=5 Kakskümmend jagada neljaga on viis.
Vt. ka lk. 108—110. (Vanus. Kellaajad).

3. AJAVÄLJENDEID

1. Üldist

Mis päev täna on?
Täna on esmaspäev.
Mis kuupäev täna on?

Tänään on helmikuun 15. (viidestoista) päivä.

Täna on 15. (viieteistkümnes) veebruar.

Eilen oli helmikuun 14. (neljästoista) päivä.

Eile oli 14. (neljateistkümnes) veebruar.

Huomenna on tiistai, helmikuun 16. (kuudestoista) päivä.

Homme on teisipäev, 16. (kuueteistkümnes) veebruar.

Mikä oli marraskuun ensimmäinen (viimeinen) päivä?

Mis oli novembri esimene (viimane) päev?

Tänä vuonna sattui syyskuun ensimmäinen päivä olemaan lauantai.

Sel aastal juhtus esimene september olema laupäev.

Tallinnassa 30. pnä (kolmantenakymmenentenä päivänä) lokakuuta 1967.

Tallinnas, 30. (kolmekümnendal) oktoobril 1967.

Helsingissä 1968 (yhdeksäntoistasataa kuusikymmentä kahdeksan) marraskuun 1. pnä (ensimmäisenä päivänä).

Helsingis, 1. (esimesel) novembril 1968 (tuhat üheksasada kuuskümmend kaheksa).

Milloin kesälomanne alkaa?

Millal algab teie suvepuhkus?

Kesälomani alkaa 16. (kuudentenatoista) päivänä kesäkuuta (heinäkuuta, elokuuta).

Minu suvepuhkus algab 16. (kuueteistkümnendal) juunil (juulil, augustil).

Se alkaa elokuun toisena sunnuntaina.

See algab augusti teisel pühapäeval.

Suomessa koulut loppuvat toukokuussa ja alkavat syyskuussa.

Soomes lõpeb koolitöö mais ja algab septembris.

Juhannus on neljäntenäkolmatta kesäkuuta.
Miltä vuosisadalta tämä talo on?
Tämä talo on 1600-luvulta (tuhat kuusisataa luvulta) ~ 17:nneltä (seitsemänneltätoista) vuosisadalta.
Tämä linna (kirkko) on rakennettu vuoden 1452 (neljätoistasataa viisikymmentä kahden) vaiheilla.
Minulla ei ole aikaa.
Tulitte sopimattomaan aikaan.
Milloin teillä on aikaa?
Tulkaa ajoissa (täsmällisesti, aikaisemmin, nopeammin).
Ei ole mitään kiirettä.

Sanastoa

tänään
huomenna
eilen
ylihuomenna
toissapäivänä
edellisenä päivänä
seuraavana päivänä
lähipäivinä
milloin

Jaanipäev on kahekümne neljandal juunil.
Mis sajandist see maja on?
See maja on XVII (seitsmeteistkümnendast) sajandist.

See loss (kirik) on ehitatud 1452. (tuhande neljasaja viiekümne teise) aasta paiku.

Mul ei ole aega.
Tulite ebasobival ajal.
Millal teil on aega?
Tulge õigel ajal (täpselt, varem, rutem).
Ei ole vaja kiirustada.

Sõnavara

täna
homme
eile
ülehomme
üleeile
eelmisel päeval
järgmisel päeval
lähemail päevil
millal

kuinka kauan
kuinka usein
aina
toisinaan
kerran
neljä kertaa
ennen
jälkeenpäin
ajoissa
aikaisin, varhain
aikaisintaan
liian varhain
myöhään
myöhemmin
viimeistään
hiukan myöhemmin
ei koskaan
ei ikinä

Ks. myös s. 83 (Joitakin tarpeellisia sanoja).

kui kaua
kui tihti
alati
mõnikord, vahetevahel
(üks)kord
neli korda
enne, varem
hiljem, pärastpoole
õigel ajal, varakult
vara
kõige varemini
liiga vara
hilja
hiljem
hiljemalt
natuke hiljem
mitte kunagi
mitte iialgi

Vt. lk. 83 (Mõningaid vajalikke sõnu).

2. Vuodenajat

kevät
keväällä
tänä (ensi, viime) keväänä
keväisin, joka kevät

2. Aastaajad

kevad
kevadel
sel (tuleval, möödunud) kevadel
igal kevadel

kesä	suvi
kesällä, sydänkesällä	suvel, südasuvel
tänä (ensi, viime) kesänä	sel (tuleval, möödunud) suvel
kesäisin, joka kesä	igal suvel
jälkikesä, intiaanikesä	järelsuvi, vananaistesuvi
syksy	sügis
syksyllä	sügisel
tänä (ensi, viime) syksynä	sel (tuleval, möödunud) sügisel
syksyisin, joka syksy	igal sügisel
myöhäissyksy, loppusyksy	hilissügis
syysmyöhällä, loppusyksyllä	hilissügisel
talvi	talv
talvella, sydäntalvella	talvel, südatalvel
viime (tänä, ensi) talvena	möödunud (sel, tuleval) talvel
talvisin, joka talvi	igal talvel

3. Kuukaudet

tammikuu, tammikuussa	jaanuar, jaanuaris
helmikuu, helmikuussa	veebruar, veebruaris
maaliskuu, maaliskuussa	märts, märtsis
huhtikuu, huhtikuussa	aprill, aprillis
toukokuu, toukokuussa	mai, mais
kesäkuu, kesäkuussa	juuni, juunis
heinäkuu, heinäkuussa	juuli, juulis
elokuu, elokuussa	august, augustis
syyskuu, syyskuussa	september, septembris
lokakuu, lokakuussa	oktoober, oktoobris

3. Kuud

marraskuu, marraskuussa
joulukuu, joulukuussa
joulukuun alussa (puolivälissä, lopussa)

november, novembris
detsember, detsembris
detsembri algul (keskel, lõpul)

4. Viikonpäivät

maanantai
maanantaina, maanantaisin
tiistai
tiistaina, tiistaisin
keskiviikko
keskiviikkona, keskiviikkoisin
torstai
torstaina, torstaisin
perjantai
perjantaina, perjantaisin
lauantai
lauantaina, lauantaisin
sunnuntai
sunnuntaina, sunnuntaisin

4. Nädalapäevad

esmaspäev
esmaspäeval, esmaspäeviti
teisipäev
teisipäeval, teisipäeviti
kolmapäev, kesknädal
kolmapäeval, kolmapäeviti
neljapäev
neljapäeval, neljapäeviti
reede
reedel, reedeti
laupäev
laupäeval, laupäeviti
pühapäev
pühapäeval, pühapäeviti

5. Vuorokaudenajat

aamu, aamulla
tänä aamuna
varhain huomenaamulla
aamuisin
aamuin illoin

5. Päevaajad

hommik, hommikul
täna hommikul
homme hommikul vara
hommikuti
hommikul ja õhtul

aamupäivä, aamupäivällä
tänään aamupäivällä
huomenna aamupäivällä
keskipäivä, puolipäivä
tänään keskipäivällä
eilen keskipäivällä
keskipäivisin
iltapäivä, iltapäivällä
tänään iltapäivällä
eilen iltapäivällä
iltapäivisin
ilta, illalla
tänä iltana
huomenillalla
eilen illalla
iltaisin
yö, öisin
tänä yönä
viime yönä
puoli-, keski-, sydänyö
keskiyön aikaan
päivä, päiväsellä
yötä päivää
vuorokausi

hommikupoolik, hommikupoolikul
täna hommikupoolikul
homme hommikupoolikul
keskpäev
täna keskpäeval
eile keskpäeval
keskpäeviti
õhtupoolik, õhtupoolikul
täna õhtupoolikul
eile õhtupoolikul
õhtupoolikuti
õhtu, õhtul
täna õhtul
homme õhtul
eile õhtul
õhtuti
öö, öösiti
täna öösel
möödunud ööl
kesköö, südaöö
südaöösel
päev, päeva ajal
ööl kui päeval
ööpäev

6. Muita ajanmääräyksiä

Muid ajaväljendeid

minuutti
kymmenen minuutin kuluttua
viisi minuuttia sitten

minut
kümne minuti pärast
viie minuti eest

päivä
tähän päivään mennessä
parin (muutaman) päivän kuluttua
kaksi päivää sitten
päivittäin, joka päivä

päev
kuni tänase päevani
paari (mõne) päeva pärast
kahe päeva eest
iga päev

viikko
viime (ensi, tällä) viikolla
kerran viikossa
parin (muutaman) viikon kuluttua
kaksi viikkoa sitten
joka toinen viikko
kerran kahdessa viikossa

nädal
möödunud (tuleval, sel) nädalal
kord nädalas
paari (mõne) nädala pärast
kahe nädala eest
(iga) kahe nädala tagant
kord kahe nädala jooksul

kuu(kausi)
tässä (ensi, viime) kuussa
kahden kuukauden kuluttua
kolme kuukautta sitten
kerran kuussa

kuu
sel (järgmisel, möödunud) kuul
kahe kuu pärast
kolme kuu eest
kord kuus

vuosi, kuluva vuosi
karkausvuosi
tänä (ensi, viime) vuonna

aasta, käesolev aasta
liigaasta, lisapäeva-aasta
sel (tuleval, möödunud) aastal

toissavuonna — ülemöödunud aastal
vuoden kuluttua — aasta pärast
kolme vuotta sitten — kolme aasta eest
kerran (kaksi kertaa) vuodessa — kord (kaks korda) aastas
vuosittain, joka vuosi — iga aasta
vuodesta vuoteen — aastast aastasse

vuosisata — sajand, aastasada
tällä (viime) vuosisadalla — sel (möödunud) sajandil

7. Juhlia ja merkkipäiviä — 7. Pühad ja tähtpäevad

vuosipäivä, vuosipäivänä — aastapäev, aastapäeval
juhlapäivä, juhlapäivänä — juubel, pidupäev; pidupäeval
syntymäpäivä, syntymäpäivänä — sünnipäev, sünnipäeval
nimipäivä, nimipäivänä — nimepäev, nimepäeval
juhlia nimipäivää — nimepäeva pühitseda
mennä nimipäiville — minna nimepäevale

Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen vuosijuhla (vuosipäivä) — Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni aastapäev

Neuvostoliiton perustuslain päivä — Nõukogude Liidu Konstitutsiooni päev

Toukokuun 1. päivä, Toukokuun juhla(t), Vappu — 1. mai, maipühad

Voitonpäivä, Voitonpäivänä — võidupüha, võidupühal
Kansainvälinen naistenpäivä — rahvusvaheline naistepäev
(Sanoma)lehdistön päivä — ajakirjanduse päev

uusivuosi	uusaasta, näärid
uudenvuodenpäivä, uudenvuodenpäivänä	uusaasta, uusaastal
uudenvuodenaatto, uudenvuodenaattona	vana-aasta õhtu, vana-aasta-õhtul
kynttilänpäivä, kynttilänpäivänä	küünlapäev, küünlapäeval
laskiainen, laskiaisena	vastlapäev, vastlapäeval
yrjönpäivä, yrjönpäivänä	jüripäev, jüripäeval
äitienpäivä, äitienpäivänä	emadepäev, emadepäeval
juhannus, juhannuksena	jaanipäev, jaanipäeval
juhannusaatto, juhannusaattona	jaanilaupäev, jaanilaupäeval
martinpäivä, martinpäivänä	mardipäev, mardipäeval
katrinpäivä, katrinpäivänä	kadripäev, kadripäeval
mikonpäivä, mikonpäivänä	mihklipäev, mihklipäeval
joulu, jouluna	jõulud, jõulude ajal
ennen joulua	enne jõulupühi
jouluaatto, jouluaattona	jõululaupäev, jõululaupäeval
joulupäivä, joulupäivänä	jõulupüha, jõulupühal
tapaninpäivä, toinen joulupäivä	teine jõulupüha
loppiainen, loppiaisena	kolmekuningapäev, kolmekuningapäeval
rukouspäivä, rukouspäivänä	palvepäev, palvepäeval
Maarian ilmestyspäivä, Maarian ilmestyspäivänä	paastumaarjapäev, paastumaarjapäeval

palmusunnuntai, palmusunnuntaina
pitkäperjantai, pitkänäperjantaina
pääsiäinen, pääsiäisenä
helatorstai, helatorstaina
helluntai, helluntaina
tuomiosunnuntai, tuomiosunnuntaina

palmipuudepüha, palmipuudepühal
suurreede, suurreedel
lihavõtted, kevadpühad; kevadpühadel
taevaminemispüha, taevaminemispühal
suvistepühad, suvistepühadel
surnutepüha, surnutepühal

8. Ikä

Kuinka vanha te olette?
Olen 28 (kaksikymmentä kahdeksan) -vuotias.
Te näytätte nuoremmalta.
Vanhempi veljeni (sisareni) täytti viime kuussa 30 (kolmekymmentä) vuotta.
Nuorempi sisareni on 18 (kahdeksantoista) -vuotias.
Minkä ikäinen poikanne on?
N. on neljän vuoden ikäinen.
Hän on jo viidennellä.
Mutta N:n sisko on vasta rintalapsi.

8. Vanus

Kui vana te olete?
Olen 28 (kahekümne kaheksa) -aastane.
Te paistate nooremana.
Minu vanem vend (õde) sai möödunud kuul 30 (kolmekümne) aastaseks.
Minu noorem õde on 18 (kaheksateistkümne) -aastane.
Kui vana teie poeg on?
N. on nelja-aastane.
Ta käib juba viiendat.
Aga N-i õde on alles imik.

Hän on yhden vuoden vanha.
Koska (milloin) te olette syntynyt?
Olen syntynyt maaliskuun 25. pnä v. 1939 (kahdentenakymmenentenä viidentenä päivänä yhdeksäntoistasataa kolmekymmentä yhdeksän).
Veljeni on syntynyt 3. pnä (kolmantena päivänä) marraskuuta.
Veljeni on kaksi vuotta minua vanhempi, sisareni kolme vuotta nuorempi.
Ystäväni (ystävättäreni) on yhtä vanha kuin minä.
Aleksis Kivi eli vuodesta 1834 (kahdeksantoistasataa kolmekymmentä neljä) vuoteen 1872 (kahdeksantoistasataa seitsemänkymmentä kaksi).
Hän kuoli 38:n (kolmenkymmenen kahdeksan) vuoden ikäisenä.
Eestiläinen runoilijatar Lydia Koidula eli v. 1843—1886 (vuosina kahdeksantoistasataa neljäkymmentä kolme

Ta on üheaastane.
Millal te olete sündinud?
Olen sündinud 25. (kahekümne viiendal) märtsil 1939. (tuhande üheksasaja kolmekümne üheksandal) aastal.
Minu vend on sündinud 3. (kolmandal) novembril.
Minu vend on minust kaks aastat vanem, õde kolm aastat noorem.
Minu sõber (sõbratar) on sama vana kui mina.
Aleksis Kivi elas aastast 1834 (tuhat kaheksasada kolmkümmend neli) aastani 1872 (tuhat kaheksasada seitsekümmend kaks).
Ta suri 38 (kolmekümne kaheksa) aasta vanuses.
Eesti naisluuletaja Lydia Koidula elas aastail 1843—1886 (tuhat kaheksasada neliküm-mend kolm kuni tuhat kahek-

viiva kahdeksantoistasataa kahdeksankymmentä kuusi).
Hän kuoli Kronstadtissa 43 (neljäkymmentä kolme) -vuotiaana.

sasada kaheksakümmend kuus).
Ta suri Kroonlinnas 43 (neljakümne kolme) -aastaselt.

9. Kellonaikoja

Voisitteko sanoa, mitä kello on?

Kello on kahdeksan nolla yksi, yhdeksän kolmekymmentä viisi.
Onko teillä oikea aika?
Onko kellonne oikein?
Kelloni on radion ajassa.

Kelloni on kultaa, mutta se ei käy tarkkaan.
Hänen kellonsa käy väärin.
Kelloni edistää (on edellä).
Kelloni jä(tä)ttää (on jäljessä).
Olen unohtanut vetää kelloni.

Seinäkellomme on pysähtynyt.
Myös rannekelloni seisoo.
Mikä on oikea aika?
Paljonko kello on?

9. Kellaajad

Kas te võiksite öelda, mis kell on?

Kell on kaheksa null üks, üheksa kolmkümmend viis.
Kas teil on õige aeg?
Kas teie kell on õige?
Minu kell on raadio järgi kontrollitud.
Minu kell on kullast, aga ta ei käi täpselt.
Tema kell käib valesti.
Minu kell käib ette (on ees).
Minu kell jääb taha (on taga).
Olen unustanud oma kella üles keerata.
Meie seinakell on seisma jäänud.
Ka minu käekell seisab.
Mis on õige aeg?
Mis kell on?

Kello lyö juuri kaksitoista.
Kello on:

1) *tasan*

12.00 Kello on tasan (täsmälleen, juuri) kaksitoista.

2) *yli*

6.05 Kello on viisi minuuttia yli kuuden.
6.10 Kymmenen minuuttia yli kuuden.
6+ Kello on hiukan yli kuuden.

3) *neljänneksen yli*

12.15 Neljänneksen yli kahdentoista.

4) *neljännestä vailla*

11.45 Neljännestä vailla kaksitoista.

5) *vailla*

5.55 Kello on viisi minuuttia vailla kuusi.
5.40 Kaksikymmentä minuuttia vailla kuusi.
—6 Vähän vailla kuusi.

Kell lööb just kaksteist.
Kell on:

1) *täpselt*

12.00 Kell on täpselt (just) kaksteist.

2) *läbi (üle)*

6.05 Kell on viis minutit kuus läbi (5 minutit üle kuue).
6.10 Kümme minutit kuus läbi (üle kuue).
6+ Kell on mõni minut kuus läbi (veidi üle kuue).

3) *veerand*

12.15 Veerand üks.

4) *kolmveerand*

11.45 Kolmveerand kaksteist.

5) *pärast (puudub)*

5.55 Kell on viie minuti pärast kuus (5 min. puudub kuuest).
5.40 Kahekümne minuti pärast kuus.
—6 Mõne minuti pärast kuus.

6) *puoli*

12.30 Kello on puoli yksi.

7) *välillä*

5 — 6 Viiden ja kuuden välillä.
Pyydän herättämään minut puoli kuudelta (5.30).
Juna lähtee puoli seitsemän.
Lentokone saapuu neljänneksen vailla seitsemän (6.45).
Laiva lähtee neljänneksen yli kymmenen (10.15).
Minun pitää lähteä vähän vailla kolme (— 3).
Voisitteko saapua tunnin kuluttua hotelliin?
Noudan teidät tasan kello viisitoista (kello kolme iltapäivällä).
Herään tavallisesti täsmälleen kello kuusi.
Teen työtä kello kahdeksasta kahteentoista aamupäivällä ja yhdestä puoli neljään iltapäivällä.
Neljältä (kello neljä) syömme

6) *pool*

12.30 Kell on pool üks.

7) *vahel*

5 — 6 Viie ja kuue vahel.
Palun äratada mind kell pool kuus (5.30).
Rong väljub pool seitse.
Lennuk saabub kolmveerand seitse (6.45).
Laev väljub veerand üksteist (10.15).
Ma pean minema natuke enne kolme (— 3).
Kas te võiksite tulla tunni aja pärast hotelli?
Tulen teile järele täpselt kell viisteist (kell kolm pärast lõunat).
Ärkan tavaliselt täpselt kell kuus.
Teen tööd kella kaheksast kaheteistkümneni hommikupoolikul ja ühest poole neljani õhtupoolikul.
Kell neli sööme lõunat, pool

päivällistä, puoli yhdeksältä illallista ja noin kello kymmenen menemme maata.

Kello on jo paljon. On myöhäistä.

Sanastoa

paikallista aikaa
Moskovan aikaa
sekunti
minuutti
tunti
  neljännes(tunti)
  puoli tuntia
  puolitoista tuntia
kello lyö
  kello löi
vetää kello
kellonosoitin, kellonviisari
pian
juuri

4. SÄÄ

Millainen sää (ilma) on tänään?
Minkälainen ilma tänään tulee?
Minkälainen sää mahtaa olla huomenna?

üheksa õhtusööki ja umbes kell kümme läheme magama.

Kell on palju. On juba hilja.

Sõnavara

kohaliku aja järgi
Moskva aja järgi
sekund
minut
tund
  veerand(tund)
  pool tundi
  poolteist tundi
kell lööb
  kell lõi
kella üles keerata
kellaosuti
varsti
just

4. ILM

Milline ilm on täna?
Missugune ilm täna tuleb?
Missugune ilm võiks olla homme?

Oletteko kuullut säätiedotuksen?	Kas ilmateadet olete kuulnud?
Tulee kaunis (ruma, kauhea) ilma.	Tuleb hea (halb, hirmus) ilm.
Sää ei ole erikoisen kaunis.	Ilm ei ole eriti hea.
On epävakainen (pysyvä) sää.	On muutlik (püsiv) ilm.
On kuuma, helteinen ilma,	On kuum, palav ilm,
— kylmää, hyvin kylmää,	— külm, väga külm,
— lämmintä, hyvin lämmintä,	— soe, väga soe,
— viileää, viileänlaista,	— jahe, jahedavõitu,
— kosteaa, hyvin kosteaa,	— niiske, väga niiske,
— tukahduttavaa, painostavaa,	— lämmatavalt kuum,
— pilvistä, sateista,	— pilvine, vihmane,
— sumua, sumuista,	— udu, udune,
— tuulista, myrskyistä,	— tuuline, tormine,
— tyyntä.	— vaikne.
Taivas on pilvessä.	Taevas on pilves.
Rupeaako tänään satamaan?	Kas täna hakkab sadama?
Näyttää sateiselta.	Näib olevat vihma moodi.
Taidamme saada sadetta (lunta).	Küllap saame vihma (lund).
Onko tuo ukkospilvi?	Kas see on äikesepilv?
Ukkonen on tulossa.	Pikne on tulemas.
Ilmassa on ukkosta. Tulee ukkosilma.	Hakkab müristama.
Ukkosilma lähestyy.	Müristamine tuleb ligemale.
Jyrisee ja salamoi.	Müristab ja lööb välku.

Ukkosilma on juhlallisimpia luonnonilmiöitä.	Äike on ülevamaid loodusnähtusi.
Sataa vettä kuin saavista kaatamalla.	Sajab nagu oavarrest.
Ukkonen menee ohi.	Müristamine lakkab.
Sataa tihuuttaa.	Udutab vihma.
Sataa rakeita, lunta.	Sajab rahet, lund.
Sade (lumisade) lakkaa.	Vihm (lumesadu) jääb üle.
Lakkaa satamasta (satamasta lunta).	Sadu (lumesadu) lakkab.
Kohta ilma kirkastuu.	Ilm läheb kohe selgeks.
Näyttää selkenevän.	Näib selginevat.
Taivas kirkastuu.	Taevas läheb selgeks.
Kun lakkaa satamasta, niin mennään huviretkelle.	Kui vihm lakkab, läheme lõbusõidule.
Aurinko tulee esille.	Päike tuleb (pilve tagant) välja.
Aurinko paistaa.	Päike paistab.
Milloin aurinko nousee (laskee)?	Millal päike tõuseb (loojub)?
On auringonnousu (auringonlasku).	Päikesetõus (päikeseloojak).
Kuinka ihana (ruma) ilma!	Kui tore (halb) ilm!
Järvi on jäätynyt.	Järv on jääs.
On pakkanen (suojasää).	On pakane (sula).
Viime yönä on satanut lunta.	Möödunud ööl on lund sadanud.
Kuinka kylmä (lämmin) ilma on?	Kui külm (soe) on ilm?
Montako astetta lämmintä (pakkasta) on tänään?	Mitu kraadi sooja (külma) on täna?

Lämpömittari näyttää vain viisi (melkein viisitoista) astetta yli nollan (alle nollan).

Termomeeter näitab ainult viis (peaaegu viisteist) kraadi üle nulli (alla nulli).

Aika kylmä on tänään.

Üsna külm on täna.

Miinus kymmenen astetta Celsiusta.

Miinus kümme kraadi Celsiust.

Kesällä ei milloinkaan ole liian kuuma, joskus kuitenkin 30° C.

Suvel pole kunagi liiga palav, mõnikord on siiski 30° C.

Mikä on veden lämpö tänään?

Kui soe on täna vesi?

Ilmapuntari laskee (nousee, näyttää vaihtelevaa).

Baromeeter langeb (tõuseb, näitab muutlikku ilma).

On korkeapaine (matalapaine).

On kõrgrõhkkond (madalrõhkkond).

Tänä iltana on tähtikirkasta.

Täna õhtul on taevas tähine.

On kuutamo.

On kuupaiste.

On täysikuu (uusikuu).

On täiskuu (noorkuu).

On hyvin tuulista.

On väga tuuline.

Tuulee kovasti (voimakkaasti).

Puhub tugev tuul.

On (hyvin) kylmä tuuli.

On (väga) külm tuul.

Lämmin tuuli puhaltaa.

Puhub soe tuul.

Puhaltaa kaakkoistuuli.

Puhub kagutuul.

Merellä myrskyää.

Meri on tormine.

Myrsky on tyyntynyt (asettunut).

Torm on vaibunud.

Sumu nousee (laskeutuu).

Udu tõuseb (laskub).

Tänään ei ole oikein hyvä näkyvyys.

Täna ei ole kuigi hea nähtavus.

On hiukan (hyvin) sumuista.
Täällä on kostea ilmasto (kuiva ilmasto, meri-ilmasto).

Sanastoa

a u r i n k o
  auringonsäteet
  auringonnousu
  auringonlasku
aamurusko
iltarusko
s a d e
  tihkusade
  kaatosade
  sateinen
ukkosilma
  ukkonen
  salama
sateenkaari
t a i v a s
pilvi
  pilvinen
ilma
tähti
kuu
  täysikuu
  uusikuu
  kuunsirppi

On pisut (väga) udune.
Siin on niiske kliima (kuiv kliima, mereline kliima).

Sõnavara

p ä i k e
  päikesekiired
  päikesetõus
  päikeseloojak
koit
eha
v i h m
  uduvihm
  vihmavaling, paduvihm
  vihmane
müristamine
  äike
  välk
vikerkaar
t a e v a s
pilv
  pilvine
õhk
täht
kuu
  täiskuu
  noorkuu
  kuusirp

alakuu
yläkuu
kuunvaihe
kuutamo
t u u l i
tuulinen
myrsky
rajumyrsky
sumu, usva, utu
sumuinen
h e l l e
kuuma
lämmin
viileä
kolea
kylmä
kostea
halla
huurre, kuura
routa
iljanne, jääde
suojasää
p a k k a n e n
(lumi)pyry
(lumi)kinos
rae, rakeet
i l m a s t o
korkeapaine

kahanev kuu
kasvav kuu
kuupööre
kuupaiste
t u u l
tuuline
torm, maru
orkaan
udu
udune
k u u m u s, palavus
kuum
soe
jahe
vilu
külm
niiske
öökülm, hall
härmatis, härm
kelts, külmunud maa
kiilasjää
sulailm
k ü l m, p a k a n e
lumetuisk
lumehang
rahe
k l i i m a
kõrgrõhkkond

matalapaine
ilmapuntari
lämpömittari
sää, ilma
  sääennustus
  säätiedotus

madalrõhkkond
baromeeter
termomeeter
ilm
  ilmaennustus
  ilmateade

Ilmansuunnat

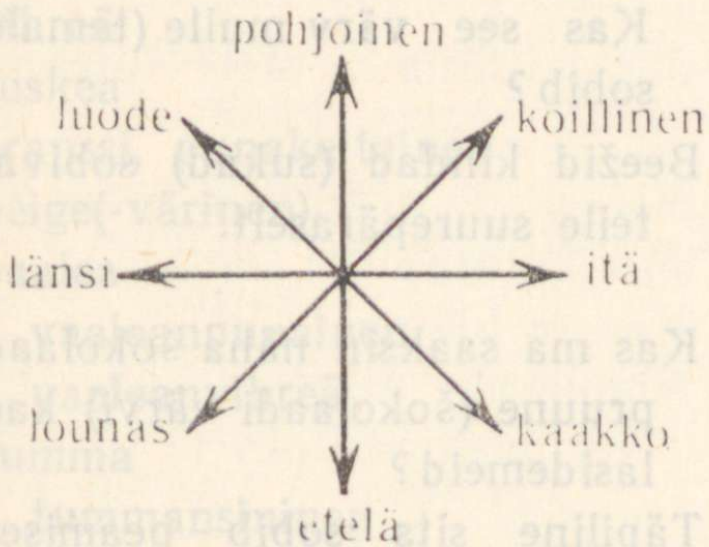

Ilmakaared

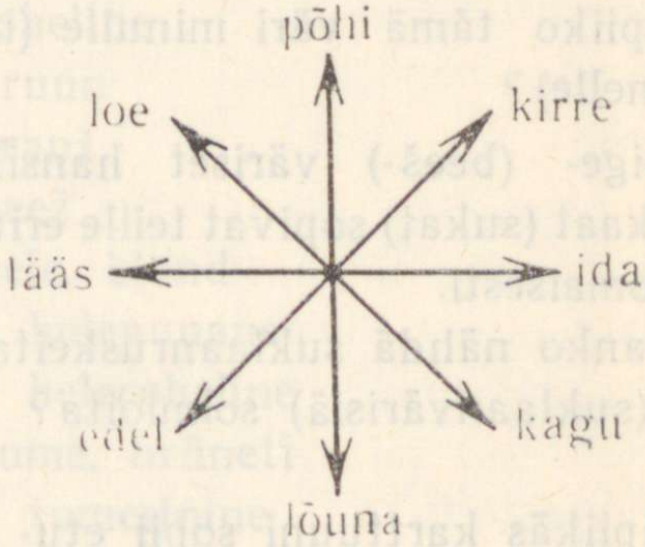

Tuuli puhaltaa pohjoisesta (etelästä, idästä, lännestä).
Tampereelta pohjoiseen (etelään, itään, länteen).
Pärnu sijaitsee Tallinnasta noin 140 kilometriä etelään.
Pohjois-Suomessa sataa paljon lunta.
Etelä-Eestin maisemat ovat hyvin kauniit.

Tuul puhub põhjast (lõunast, idast, läänest).
Tamperest põhja poole (lõuna poole, ida poole, lääne poole).
Pärnu paikneb Tallinnast umbes 140 kilomeetrit lõuna pool.
Põhja-Soomes sajab palju lund.
Lõuna-Eesti maastikud on väga ilusad.

5. VÄREJÄ

Minkävärisen pukukankaan haluatte?

Minkävärisen hatun aiotte ostaa itsellenne (tyttärellenne)?

Voinko koettaa tätä vaaleansinistä hametta? Ja tuota valkoista puseroa?

Sopiiko tämä väri minulle (hänelle)?

Beige- (beeš-) väriset hansikkaat (sukat) sopivat teille erinomaisesti.

Saanko nähdä suklaanruskeita (suklaanvärisiä) solmioita?

Täplikäs karttuuni sopii etupäässä nuorille tytöille.

Minkävärinen täytekynä (värikynä) on?

Ostimme tallinnalaisesta (helsinkiläisestä) tavaratalosta lämpimän mustan turkin, keltaisen hatun ja tummanharmaat talvikengät.

punainen
tulipunainen

5. VÄRVID

Mis värvi ülikonnariiet soovite?

Mis värvi kübara kavatsete endale (oma tütrele) osta?

Kas ma tohiksin proovida seda helesinist seelikut? Ja toda valget pluusi?

Kas see värv mulle (temale) sobib?

Beežid kindad (sukad) sobivad teile suurepäraselt.

Kas ma saaksin näha šokolaadpruune (šokolaadi värvi) kaelasidemeid?

Täpiline sits sobib peamiselt noortele tütarlastele.

Mis värvi on täitesulepea (värvipliiats)?

Ostsime Tallinna (Helsingi) kaubamajast sooja musta kasuka, kollase kübara ja tumehallid talvesaapad.

punane
tulipunane

helakanpunainen	sarlakpunane
purppuranpunainen	purpurpunane
veriruskea	veripunane
vaaleanpunainen, ruusunpunainen	roosa
lohenpunainen	lõheroosa
keltainen	kollane
sininen	sinine
sinipunerva, violetti	lilla, violetne
vihreä	roheline
ruskea	pruun
oranssi, punakeltainen	oranž
beige(-värinen)	beež
vaalea	hele, blond
vaaleanpunainen	helepunane
vaaleanvihreä	heleroheline
tumma	tume, brünett
tummansininen	tumesinine
tummanruskea	tumepruun
musta	must
valkoinen	valge
harmaa	hall
kultainen	kuldne
hopeinen	hõbedane
värillinen	värviline
väritön	värvitu
yksivärinen	ühevärviline, mustrita
monivärinen	mitmevärviline

kuviollinen (kangas)
täplikäs (kangas)
raidallinen
kirjava

mustriline (riie)
täpiline (riie)
triibuline
kirju

6. AMMATTEJA

Mikä on ammattinne?
Olen lääkäri (kuvanveistäjä, eläintieteilijä).
Minkä ammatin olette oppinut?
Mikä on perusammattinne?
Mitä ammattia harjoitatte?
Missä olette töissä?
Missä tehtaassa, tuotantolaitoksessa tai virastossa työskentelette?
Olen töissä eräässä tehtaassa (koulussa, yliopistossa, teatterissa).
Työskentelen pankissa (osakeyhtiössä, osuusliikkeessä).
Olen ammatiltani kaivosmies (sorvaaja, insinööri, kirjanpitäjä).
Työskentelen kauppa-alalla (lii-

6. ELUKUTSEID

Mis on teie elukutse?
Olen arst (skulptor, zooloog).
Mis kutseala te olete õppinud?
Mis on teie põhiline tegevusala?
Mis kutsealal te töötate?
Kus te töötate?
Missuguses tehases, ettevõttes või ametiasutuses te töötate?
Töötan ühes vabrikus (koolis, ülikoolis, teatris).
Töötan pangas (aktsiaseltsis, kooperatiivis).
Ma olen elukutselt kaevur (treial, insener, raamatupidaja).
Töötan kaubanduse alal (trans-

kennelaitoksessa, tieteellisessä tutkimuslaitoksessa).
Opiskelen yliopistossa (korkeakoulussa, teknillisessä opistossa).
Olen päättänyt lääketieteellisen tiedekunnan kirurgian alalla.
Tutkin muinaisia käsikirjoituksia (Skandinavian historiaa, suomensukuisia kansoja).
Olen ammatiltani lakimies (arkkitehti, insinööri).
Olette valinnut itsellenne mieluisen työalan.
Kuka hän on ammatiltaan?
Hän on ammatiltaan voimistelun opettaja (valmentaja, ammattinyrkkeilijä).
Mitä ammattia (ammatteja) he harjoittavat?

pordi alal, teaduslikus uurimisasutuses).
Õpin ülikoolis (instituudis, tehnikumis).

Olen lõpetanud arstiteaduskonna kirurgia erialal.
Uurin vanu käsikirju (Skandinaavia ajalugu, soome-ugri rahvaid).
Olen ametilt jurist (arhitekt, insener).
Olete valinud endale meeldiva tööala.
Kes tema oma erialalt on?
Tema on erialalt võimlemisõpetaja (treener, elukutseline poksija).
Mis kutsealal (kutsealadel) nad töötavad?

1. Yleistä

ammatti, virka
ammattityö
ammattitaito
työ, toimi
fyysinen (ruumiillinen) työ

1. Üldist

amet, elukutse, kutseala
kutsetöö
kutseoskus
töö, tegevus
füüsiline (kehaline) töö

henkinen työ	vaimne töö
tieteellinen työ	teaduslik töö
yhteiskunnallinen työ	ühiskondlik töö
urakkatyö	tükitöö
päivätyö	päevatöö
ylityö	ületunnitöö
työpäivä	tööpäev
työviikko	töönädal
työpaikka	töökoht
tehdä työtä, työskennellä	tööd teha, töötada
(työ)palkka	(töö)palk
työläinen, työntekijä	tööline, töötaja
ansioitunut	teeneline
Sosialistisen Työn Sankari	sotsialistliku töö kangelane
naistyöläinen	naistööline
käsityöläinen	käsitööline
ammattitaitoinen työntekijä	oskustööline, kvalifitseeritud töötaja
ruumiillisen (fyysisen) työn tekijä	kehalise (füüsilise) töö tegija
henkisen työn tekijä	vaimse töö tegija
tieteellisen työn tekijä	teaduslik töötaja
vapaata ammattia harjoittava henkilö	vabakutseline isik
asiantuntija	spetsialist
puoluetyöntekijä	parteitöötaja
virkamies, virkailija	ametnik
valtion virkamies	riigiametnik

toimihenkilö, toimenhaltija	teenistuja
työläiset ja toimihenkilöt	töölised ja teenistujad
eläkeläinen, eläkkeelläolija	pensionär
henkilökohtaisella eläkkeellä oleva henkilö	personaalpensionär
eläke	pension
henkilökohtainen eläke	personaalpension
elinkautinen eläke	eluaegne pension
invalidin eläke, työkyvyttömyyseläke	invaliidsuspension
vanhuuseläke	vanaduspension
siirtyä eläkkeelle	pensionile minna
olla eläkkeellä	pensionil olla

2. Teollisuudessa ja rakennustoiminnassa harjoitettavia ammatteja

2. Kutsealasid tööstuses ja ehitusel

arkkitehti	arhitekt
asentaja, monttööri	monteerija
betonityömies	betoneerija
hitsaaja	keevitaja
insinööri	insener
diplomi-insinööri	diplomeeritud insener
kemiainsinööri	keemiainsener
rakennusinsinööri	ehitusinsener
yli-insinööri	peainsener
jyrsijä, jyrsinkoneen käyttäjä	freesija

kaivosmies, kaivostyöläinen, vuorityömies	kaevur, läbindaja
kehrääjä	ketraja
kirjapainotyöläinen, kirjaltaja, kirjanpainaja	trükitööline, trükkal
kirjansitoja	raamatuköitja
kirvesmies; puuseppä, nikkari	puusepp; tisler
kivityömies	kivitööline
koneenkäyttäjä, konemies	masinist
kupariseppä, kattilaseppä	katelsepp
kutoja(tar), kankuri	kuduja, kangur
laborantti	laborant
lakkaaja	lakkija
lasimestari	klaassepp
latoja	laduja
maalari	maaler
malliseppä, mallipuuseppä	mudelsepp
mestari	meister
metallityöläinen	metallitööline
metallurgi	metallurg
moottorimies, moottorinkäyttäjä	motorist
mylläri	mölder
normittaja	normeerija
nosturinkäyttäjä	kraanajuht
oppipoika	õpipoiss
oluenpanija	õllemeister
peltiseppä	plekksepp
piirustaja, piirtäjä	joonestaja

poraaja	puurija
prikatiiri, työkunnan johtaja	brigadir
rakennusmestari	ehitusmeister
rakennustyöläinen	ehitustööline
seppä	sepp
sorvari, sorvaaja	treial
suunnittelija	konstruktor; planeerija
sähköasentaja, sähkömies	elektrimontöör, elektrik
sähköteknikko	elektritehnik
tarkastaja	kontrollija; inspektor; revident
tehtailija	vabrikant
teknikko	tehnik
teknologi	tehnoloog
tekstiilityöläinen	tekstiilitööline
terästyöläinen, terässulaton työläinen	terasesulataja
teurastaja	lihunik
turkkuri	köösner
työnjohtaja	töödejuhataja
työvuoron johtaja	vahetuse ülem
urakoitsija	ettevõtja
uunintekijä	pottsepp
valuri, valaja	valaja
verhoilija	tapetseerija
viilaaja, viilari	lukksepp
värjäri	värval

3. Maa- ja metsätaloudessa harjoitettavia ammatteja

agronomi
farminjohtaja
kalastaja
karjakko, karjanhoitaja
karjatalouskonsulentti
kartanonherra, moisionherra
kolhoosilainen, kolhoositalonpoika
kolhoosilaisnainen
kombaininkäyttäjä
lypsäjä
maanmittari
maanviljelijä
maatalousteknikko
maatyöläinen
mehiläishoitaja
metsänhoitaja
metsästäjä
metsätyöläinen
paimen
pellonviljelijä
puutarhuri
päiväläinen
renki
talollinen

3. Elukutseid põllu- ja metsamajanduses

agronoom
farmijuhataja
kalur
karjak, karjatalitaja
zootehnik
mõisnik
kolhoosnik
naiskolhoosnik
kombainer
lüpsja
maamõõtja
põlluharija
agrotehnik
maatööline
mesinik
metsnik, metsakasvataja
kütt, jahimees
metsatööline
karjane
põllutööline
aednik
päevatööline
sulane
talunik, taluomanik

talonpoika
yksityistalonpoika
traktorinkuljettaja
vuokraaja

talupoeg
üksiktalupidaja
traktorist
rentnik

4. Kulkulaitoksen ja tietoliikenteen työläisiä ja toimihenkilöitä

autonkuljettaja
linja-auton kuljettaja
junailija, konduktööri
junankuljettaja, veturinkuljettaja
kapteeni
kippari
kirjeenkantaja
kuljetustyöläinen, liikennetyöläinen
laivuri
lentäjä, pilootti
avaruuslentäjä
liikenteenvalvoja
lämmittäjä
matkanjohtaja, opas
matruusi
merimies
perämies

4. Töölisi ja teenistujaid transpordi- ja sidesüsteemis

autojuht
bussijuht
(rongi)konduktor
rongijuht, vedurijuht

kapten
kaubalaeva kapten
kirjakandja
transporditööline

laevnik
lendur, piloot
kosmonaut
dispetšer
kütja
giid
madrus
meremees
tüürimees

postivirkailija	postiametnik
puhelunvälittäjä, keskusneiti	telefonist
radiokuuluttaja	raadiodiktor, teadustaja
radisti	radist
raitiotietyöläinen	trammitööline
rautatieläinen	raudteelane
sähköttäjä	telegrafist
tulkki, kielenkääntäjä	tõlk
satamatyöläinen	sadamatööline
vaununhoitaja	vagunisaatja

5. Sosiaalipalvelun työntekijöitä. Käsityöläisiä

5. Teenindamise alal töötajaid. Käsitöölisi

asuntolanjohtaja	ühiselamu komandant
jalokiviseppä, jalokivikauppias	juveliir
kaivertaja	graveerija
kampaaja	naistejuuksur
kauppa-alan työntekijä	kaubandusala töötaja
kauppias, liikemies	kaupmees
kirjakauppias	raamatukaupmees
muotikauppias, modisti	modist
rohdoskauppias	rohukaupmees, drogist
kelloseppä	kellassepp
kokki, keittäjätär	kokk
kotiapulainen, talousapulainen	koduabiline
kultaseppä	kullassepp
lapsenhoitaja	lapsehoidja

leipuri	pagar
lakaisija	koristaja
liikkeenjohtaja	kaupluse juhataja
myyjä(tär), liike-apulainen, kauppa-apulainen	müüja(nna)
nokikolari, nuohooja	korstnapühkija
ompelijatar	õmbleja
optikko	optik
palosotilas	tuletõrjuja
palvelijatar	teenija
parturi	juuksur, habemeajaja
pesijätär	pesunaine
porttivahti	väravavaht
putkimies	veevärgitööline
räätäli, vaatturi	rätsep, riietur
sisäkkö, siivoojatar	toatüdruk
suutari	kingsepp
talonvartija	kojamees
tarjoilija tarjoilijatar	ettekandja, kelner naisettekandja
valokuvaaja	fotograaf
varastonhoitaja	laohoidja
yksityisyrittäjä	eraettevõtja
yövahti	öövaht

6. Tieteen, taiteen, terveydenhoidon, sivistyksen, kansanvalistuksen alalla työskenteleviä ym.	**6. Elukutseid teaduse, kunsti, tervishoiu, hariduse, kultuuritöö jm. aladel**
arkeologi	arheoloog
asianajaja	advokaat
aspirantti	aspirant
biologi	bioloog
dosentti	dotsent
eläintieteilijä	zooloog
esimies, päälikkö	ülemus
farmaseutti	farmatseut
fyysikko	füüsik
geologi	geoloog
hammasteknikko	hambatehnik
hieroja	masseerija
historian tutkija	ajaloolane
johtaja, tirehtööri	juhataja, direktor
apulaisjohtaja	direktori asetäitja
osastonjohtaja	osakonna juhataja
kanslianhoitaja	asjaajaja
kapellimestari	kapellmeister
kassanhoitaja, kasööri	laekur, kassiir
kasvattaja, pedagogi	kasvataja, pedagoog
kasvitieteilijä	botaanik
kemisti	keemik
kielitieteilijä, filologi	keeleteadlane, filoloog

kirjailija	kirjanik
kaunokirjailija	ilukirjanik
kirjanpitäjä	raamatupidaja
apulaiskirjanpitäjä	arveametnik
kirjastonhoitaja	raamatukoguhoidja
kirjeenvaihtaja	korrespondent
kirurgi	kirurg
konekirjoittaja(tar)	masinakirjutaja
konttoristi	kontoriametnik
kotirouva	koduperenaine
kotiopettajatar	koduõpetajanna
koululainen	kooliõpilane
oppikoululainen	keskkooliõpilane
kuvanveistäjä	skulptor
kätilö	ämmaemand
laulaja(tar)	laulja(nna)
kuoronjohtaja	dirigent, koorijuht
lehtori	lektor; keskkooliõpetaja
lääkäri, tohtori	arst, doktor
hammaslääkäri	hambaarst
silmälääkäri	silmaarst
eläinlääkäri	loomaarst
maantieteilijä	geograaf
matemaatikko	matemaatik
mikrobiologi	mikrobioloog
miliisi	militsionäär
muusikko	muusik
neuvoja, ohjaaja	instruktor

notaari	notar
näyttelijä(tär)	näitleja(nna)
ohjaaja	režissöör, näitejuht
opettaja(tar)	õpetaja(nna)
kansakoulun opettaja	algkooliõpetaja
oppikoulun opettaja	keskkooliõpetaja
korkeakoulun opettaja	ülikooli õppejõud
opiskelija, naisopiskelija	üliõpilane, naisüliõpilane
ornitologi	ornitoloog
pankkivirkailija	pangaametnik
poliisi	politseinik
professori	professor
proviisori, apteekkari	proviisor, apteeker
puoluetyöntekijä	parteitöötaja
rehtori	rektor
runoilija	luuletaja
sairaanhoitaja(tar), terveyssisar	meditsiiniõde
(sanoma)lehtimies, (sanoma)lehtinainen	žurnalist, ajakirjanik
sotilashenkilö	sõjaväelane
säveltäjä	helilooja, komponist
taiteilija	kunstnik
sirkustaiteilija	tsirkuseartist
taloustieteilijä, ekonomisti	majandusteadlane, ökonomist
tanssija(tar)	tantsija(nna)
tiedemies	teadlane, õpetlane
toimittaja	toimetaja
teknillinen toimittaja	tehniline toimetaja

tuomari	kohtunik
tykkimies, tykistömies	suurtükiväelane
tähtitieteilijä	täheteadlane, astronoom
ulosottomies	kohtutäitur
urkuri	organist
välskäri	velsker
ylioppilas	üliõpilane
paavi	paavst
pappi, kirkkoherra	kirikuõpetaja
pastori	pastor
piispa	piiskop
rovasti	praost
saarnaaja	jutlustaja

7. Arvonimiä ja arvoasteita

akateemikko	akadeemik
aliupseeri	allohvitser
amiraali	admiral
eversti	kolonel, polkovnik
everstiluutnantti	kolonelleitnant, alampolkovnik
kandidaatti	kandidaat
lääketieteen kandidaatti	meditsiinikandidaat
kapteeni	kapten
kenraali	kindral
kersantti	seersant
lisensiaatti	litsentsiaat

7. Aunimetusi ja auastmeid

luutnantti	leitnant
maisteri	magister
majuri	major
matruusi	madrus
neuvos	nõunik
sankari, urho	kangelane, sangar
Sosialistisen Työn Sankari	sotsialistliku töö kangelane
sotamies	sõdur
tohtori	doktor
upseeri	ohvitser
.....	.....
keisari	keiser
kreivi	krahv
kuningas	kuningas
paroni	parun
prinsessa	printsess
prinssi	prints
ritari	rüütel
ruhtinas	vürst

7. PERHE, SUKULAISUUS

Oletteko naimisissa?
Kuinka kauan olette ollut naimisissa?
Montako lasta teillä on?
Minulla on kolme lasta: tytär ja kaksi poikaa.

7. PEREKOND, SUGULUS

Kas te olete abielus?
Kui kaua te olete olnud abielus?
Mitu last teil on?
Mul on kolm last: tütar ja kaks poega.

Olen vielä naimaton.
Olen jäänyt leskeksi.
Olen eronnut.
Asiakirjoja: passi, syntymätodistus, vihkimistodistus.
Tämä tässä on sisareni (veljeni).

Olen veel vallaline.
Jäin leseks.
Olen lahutatud.
Dokumendid: pass, sünnitunnistus, abielutunnistus.
See siin on minu õde (vend).

Sanastoa

perhe
äiti
isoäiti, mummo
isä
isoisä, vaari
sisar, sisko
veli
avioliitto
rakkaus
kuherruskuukausi
suudelma
kosiomatka
myötäjäiset
kihloissa
mennä naimisiin
naimisissa
naimaton
leski
eronnut

Sõnavara

perekond, pere
ema
vanaema
isa
vanaisa
õde
vend
abielu
armastus
mesinädalad
suudlus
kosjaskäik
kaasavara
kihlatud
abielluda
abielus
vallaline
lesk
lahutatud

aviopari, pariskunta	abielupaar
aviovaimo	abielunaine
aviomies	abielumees
vanhemmat	vanemad
isovanhemmat	vanavanemad
lapsi	laps
kehtolapsi	hällilaps
sylilapsi	sülelaps
lapsenlapsi	lapselaps
kasvattilapsi, ottolapsi	kasulaps, võõraslaps
tytär	tütar
poika	poeg; poiss
kehto, kätkyt	häll, kätki
kuopus	pesamuna
kaksoset	kaksikud
kaksoissisaret	kaksikõed
kaksoisveljet	kaksikvennad
sisarukset; veljekset	õeksed; vennaksed
syntymä	sünd, sündimine
kuolema	surm
kihlaus	kihlus
vihkiäiset	laulatus
häät	pulmad
ristiäiset	ristsed
hautajaiset	matused
suru	kurbus; lein
s u k u l a i s u u s	s u g u l u s
täti	tädi

eno	onu
setä	lell
morsian	mõrsja, pruut
sulhanen	peigmees
miniä	minia
vävy	väimees
anoppi	ämm
appi	äi
appivanhemmat	abikaasa vanemad
serkku	nõbu
lanko	lang, õemees
käly	käli, vennanaine
sisarentytär	õetütar
sisarenpoika	õepoeg
veljentytär	vennatütar
veljenpoika	vennapoeg
äitipuoli, kasvattiäiti	võõrasema, kasuema
isäpuoli, kasvatti-isä	võõrasisa, kasuisa
lapsipuoli, kasvattilapsi	võõraslaps, kasulaps
tytärpuoli, kasvattitytär	kasutütar
poikapuoli, kasvattipoika	kasupoeg
sisarpuoli	kasuõde
velipuoli	kasuvend
kasvatusvanhemmat	kasuvanemad
talonväki	pererahvas
sukulainen	sugulane
esivanhemmat	esivanemad
orpo	vaeslaps, orb

äidittömän	ematu
isätön	isatu
holhooja	hooldaja
holhotti	hoolealune
nainen	naine
naishenkilö	naisisik
mies	mees
mieshenkilö	meesisik
poika	poiss; poeg
tyttö	tüdruk
neiti	neiu, neid
neitsyt	neitsi
nuorukainen	noormees, nooruk
alaikäinen	alaealine
kummi	vader
kummitäti	ristiema
kummisetä	ristiisa
kummityttö	ristitütar
kummipoika	ristipoeg
vanhapoika	vanapoiss
vanhapiika	vanatüdruk
mummo, muori	vanamoor; vanaema
akka, eukko	vanaeit
ukko	vanamees; rauk
vanhus	vanake; rauk

8. KOTI. ASUNTO

Missä asutte?
Onko teillä omakotitalo?
Asumme Lönnrotinkadulla.
Asumme toisessa (kolmannessa, neljännessä) kerroksessa.
Kuinka monta huonetta teillä on?
Mitä maksaa kalustettu huone viikossa (kuukaudessa)?
Paljonko on maksettava aamiaisesta?
Millainen on tämän asunnon vuokra?
Montako prosenttia palkastanne kuluu vuokraan?
Neuvosto-Eestissä kuluu vuokraan noin 3—5 prosenttia palkasta.
Kaasusta, sähköstä, vedestä ja keskuslämmityksestä maksetaan erikseen.
Riittääkö asuntoja kaikille?
Huolimatta vilkkaasta rakennustoiminnasta ei asuntoja riitä.

8. KODU. KORTER

Kus te elate?
Kas teil on individuaalelamu?
Elame Lönnroti tänavas.
Elame teisel (kolmandal, neljandal) korrusel.
Mitu tuba teil on?
Kui palju maksab möbleeritud tuba nädalas (kuus)?
Kui palju tuleb hommikusöögi eest maksta?
Milline on selle korteri üür?
Mitu protsenti teie palgast kulub üüriks?
Nõukogude Eestis kulub üüriks umbes 3—5 protsenti palgast.
Gaasi, elektri, vee ja keskkütte eest makstakse eraldi.
Kas kortereid jätkub kõigile?
Vaatamata elavale ehitustegevusele ei jätku kortereid.

Saavatko omakotitalojen rakentajat valtiolta avustusta?

Valtio antaa heille ilmaisen maapalstan, turvaa kohtuullisilla hinnoilla rakennusaineet ja -piirustukset sekä kuljetusvälineet ja antaa lainaa.

Suurin osa kaupunkien asuinrakennuksista kuuluu valtiolle.

Uudet asuintalot suunnitellaan niin, että jokainen perhe saa erillisen mukavuuksin varustetun asunnon.

Kas individuaalelamute ehitajad saavad riigilt toetust?

Riik annab neile tasuta ehituskrundi, kindlustab mõõdukate hindadega ehitusmaterjali ja -joonised ning transpordivahendid ja annab laenu.

Põhiosa linnade elamuist kuulub riigile.

Uued elamud kavandatakse nii, et iga perekond saab mugavustega omaette korteri.

Sanastoa

koti
- olla kotona
- mennä kotiin

asunto
- yksiö
- kaksio
- kolmen huoneen asunto

omistusasunto

huvila

huone
- olohuone, asuinhuone
- työhuone
- ruokahuone, ruokailuhuone

Sõnavara

kodu
- olla kodus
- minna koju

korter
- ühetoaline korter
- kahetoaline korter
- kolmetoaline korter

kooperatiivkorter

suvila, villa

tuba
- elutuba
- töötuba, tööruum
- söögituba

makuuhuone	magamistuba
lastenhuone	lastetuba
kylpyhuone	vannituba
eteinen	esik, eeskoda
kuisti, veranta	veranda
parveke	rõdu, palkon
keittiö	köök
keittokomero	nišš toidu valmistamiseks
ruokakomero	sahver
porraskäytävä	trepikoda
pyykkitupa	pesuköök
käymälä, WC (vee see)	tualett, W. C. (vee tsee)

t a l o	m a j a
omakotitalo	individuaalelamu
talon numero	maja number
rakennus	hoone, ehitus
piharakennus	õuemaja
kerrosrakennus	mitmekordne hoone
piha	õu
puutarha	aed
k e r r o s	k o r r u s
pohjakerros	alumine korrus
asua pohjakerroksessa	elada alumisel korrusel
hissi	lift
ullakkokamari	pööningukamber
katto	katus; lagi
lattia	põrand

vintti, ullakko
kellari
u u n i
  paistinuuni
kamiina
hella, liesi
savupiippu
lämmitys
  keskuslämmitys
seinä
  seinäpaperi, tapetti
o v i
  ulko-ovi
sisäänkäytävä
  uloskäytävä
kynnys
ovenripa
lukko
avain
  ulko-oven avain
  portinavain
salpa
i k k u n a
  ikkunaruutu
  ikkunalasi
portaat, raput
  porras, askelma
  porraskaide

pööning, lakk
kelder
a h i
  praeahi
kamin
pliit
korsten
küte, kütmine
  keskküte
sein
  tapeet
u k s
  välisuks
sissekäik
  väljapääs
künnis, lävi
ukselink
lukk
võti
  välisukse võti
  värava võti
riiv
a k e n
  aknaruut
  aknaklaas
trepp
  trepiaste
  trepikäsipuu

soittokello, ovikello
nimikilpi
kirjelaatikko
asua
vuokrata
  vuokra
s a u n a
  savusauna
löyly
vasta, vihta

uksekell
nimesilt
kirjakast
elada
üürida
  üür
s a u n
  suitsusaun
leil
viht

Huonekaluja ym.

huonekalu
  huonekalut
tyyppihuonekalu
p ö y t ä
  kirjoituspöytä
  yöpöytä
  tarjoilupöytä
  (astiain)pesupöytä
t u o l i
  nojatuoli
  keinutuoli
  makuutuoli
k a a p p i
  kirjakaappi
  vaatekaappi
  liinavaatekaappi

Mööbliesemed jm.

mööbliese
  mööbel
standardmööbel
l a u d
  kirjutuslaud
  öölaud
  serveerimislaud
  (nõude)pesulaud
t o o l
  tugitool
  kiiktool
  lamamistool
k a p p
  raamatukapp
  riidekapp
  pesukapp

keittiökaappi	köögikapp
jääkaappi	külmutuskapp, jääkapp
lasikaappi	vitriin, klaaskapp
lipasto, piironki	kummut
v u o d e, sänky	v o o d i, säng
(lepo)sohva	diivan
vuodesohva, sohvasänky	diivanvoodi
verho	kardin
ryijy	rüiju
matto	vaip
vaatenaulakko	riidevarn, riidenagi
hylly	riiul
kirjahylly	raamaturiiul
peili	peegel
puhelin	telefon
l a m p p u	l a m p
sähkölamppu	elektrilamp
pöytälamppu	laualamp
kattolamppu	laelamp
seinäkosketin, pistokosketin	seinakontakt
jatkojohto	pikendusjuhe
kuva	pilt
taulu	maal, pilt

9. MATKAT

1. Suunnittelemme matkaa

Suunnittelemme matkaa Neuvosto-Eestiin, Suomeen.
Haluaisin matkustaa sellaiseen paikkaan lepäämään, missä on mahdollisuus
— kylpeä ja uida,
— hiihdellä ja harrastaa talviurheilua,
— kalastaa, metsästää.
Voisitteko suositella hyvää
— kylpylaitosta, kylpylää,
— lepokotia; mutakylpyjä?
Haluaisin tutustua
— menneisyyden muistomerkkeihin,
— vallankumouksen muistomerkkeihin,
— kansallis- ja kotiseutumuseoihin.
Ammattimiehenä haluaisin lähemmin perehtyä
— teollisuuslaitoksiin,
— kollektiivitalouksiin,
— kouluihin, oppilaitoksiin,
— sairaaloihin jne.

9. SÕIDUD

1. Kavandame sõitu

Kavandame sõitu Nõukogude Eestisse, Soome.
Sooviksin sõita sellisesse kohta puhkama, kus on võimalus
— supelda ja ujuda,
— suusatada ja tegelda talispordiga,
— kalu püüda, jahil käia.
Kas te võiksite soovitada head
— kuurorti, sanatooriumi,
— puhkekodu; mudavanne?
Sooviksin tutvuda
— kultuurimälestusmärkidega,
— revolutsiooniliste mälestusmärkidega,
— rahva- ja koduloomuuseumidega.
Spetsialistina sooviksin ligemalt tutvuda
— tööstusettevõtetega,
— kollektiivmajanditega,
— koolide, õppeasutustega,
— haiglatega jne.

Liikemiehenä olen kiinnostunut siitä, järjestetäänkö Neuvosto-Eestiin liikematkoja.

Kenen puoleen olisi näissä asioissa käännyttävä?

Matkan järjestämistä koskevissa asioissa kääntykää Inturistin puoleen tai sen edustajistoon ulkomailla tai muihin matkatoimistoihin, joilla on sopimussuhteet Inturistiin.

Näiltä toimistoilta voitte saada tyhjentävät neuvot ja tiedot kaikista matkareiteistä sekä Neuvosto-Eestiin matkustamisen ehdoista.

Matkalippujen ohella ne voivat hankkia teille myös viisumin ja järjestää tarvittavat muodollisuudet.

Onko Neuvostoliiton viisumin saaminen vaikeaa?

Ei ole eikä se kestä kauan: noin 5—7 päivää.

Tarvitaan muun muassa seuraavat tiedot:

— matkalle lähtijäin täydelliset nimet ja osoitteet,

Ärimehena olen huvitatud sellest, kas Nõukogude Eestisse korraldatakse ärireise.

Kelle poole tuleks neis asjus pöörduda?

Sõidu korraldamisse puutuvais küsimusis pöörduge «Inturisti» või selle esindajate poole välismaal või mõne teise reisibüroo poole, kel on lepingusuhted «Inturistiga».

Nendelt büroodelt võite saada ammendavat nõu ja teateid kõigist marsruutidest ning sõidutingimustest Nõukogude Eestisse.

Sõidupiletite kõrval võivad need muretseda teile ka viisa ja korraldada vajalikud formaalsused.

Kas viisa saamine Nõukogude Liitu on raske?

Ei ole ja see ei võta palju aega: umbes 5—7 päeva.

Vajalikud on muude hulgas järgmised andmed:

— reisile minejate täielikud nimed ja aadressid,

— kansalaisuus,
— kuinka kauan aiotte Neuvosto-Eestissä (Suomessa) viipyä,
— paluumatkan aika jne.

Voiko matkallakin turvautua Inturistin apuun?

Totta kai! Kaikilla raja-asemilla Inturistin edustajat auttavat matkailijoita muodollisuuksien hoitamisessa.

Myös satamassa ja lentokentällä on teitä vastassa Inturistin virkailijoita tai tulkkeja, jotka huolehtivat teidän ja matkatavaroiden kuljetuksesta hotelliin.

Oppaat (tulkit), joiden palveluksiin voi tietenkin olla kokonaan turvautumatta, opastavat matkailijoita tavallisesti 3—6 tuntia vuorokaudessa.

Taksa oppaan (tulkin) palvelusta on 1:50 rpl. tunnilta ja 6 rpl. päivältä.

Hyvä on. Nyt on kaikki selvä. Entä mitä kautta on paras mat-

— kodakondsus,
— kui kaua kavatsete Nõukogude Eestis (Soomes) viibida,
— tagasisõidu kuupäev jne.

Kas ka reisi ajal saab toetuda «Inturisti» abile?

Muidugi! Kõigis piirijaamades aitavad «Inturisti» esindajad turiste formaalsuste täitmisel.

Ka sadamas ja lennuväljal on teil vastas «Inturisti» ametnikud või tõlgid, kes hoolitsevad teie ja teie pagasi hotelli toomise eest.

Giidid (tõlgid), kelle abi kasutamisest võib iseenesestmõistetavalt täielikult loobuda, on turistidele saatjaiks tavaliselt 3—6 tundi päevas.

Tasu giidi (tõlgi) teenete kasutamise eest on 1,5 rbl. tunnis ja 6 rbl. päevas.

Hästi. Nüüd on kõik selge. Aga kust kaudu on kõige parem

kustaa ja mitä yhteyksiä sopii käyttää?

Neuvosto-Eestiin (Suomeen) pääsee millä kulkuneuvolla tahansa: laivalla Helsingistä suoraan Tallinnaan, junalla tai autobussilla Leningradin kautta.

Valinta riippuu maustanne, halustanne ja tietenkin varoistanne.

Mihin kulkuneuvoihin voitte järjestää meille (minulle) paikat?

Haluatteko matkustaa ensi tai toisessa tai kolmannessa luokassa?

Haluaisin myös tilata huoneet jostakin sikäläisestä hyvästä hotellista.

Kuinka kauan aiotte viipyä hotelli «Tallinnassa» (hotelli «Finlandiassa»)?

Tartossa (Turussa) haluaisin asettua kahdeksi viikoksi asumaan halpaan, mutta kohtalaisen hyvään hotelliin.

sõita ja missugust ühendusteed kasutada?

Nõukogude Eestisse (Soome) pääseb iga liiklusvahendiga: laevaga Helsingist otse Tallinna, rongi ja autobussiga Leningradi kaudu.

Valik sõltub teie maitsest, soovist ja muidugi ka jõukusest.

Missugusesse liiklusvahendisse te saaksite meile (minule) kohad muretseda?

Kas te soovite sõita esimeses, teises või kolmandas klassis?

Sooviksin seal tellida ka toad mõnes heas hotellis.

Kui kaua te kavatsete peatuda hotellis «Tallinn» (hotellis «Finlandia»)?

Tartus (Turus) sooviksin asuda kaheks nädalaks elama odavasse, kuid kaunis heasse hotelli.

Milloin olisi lähdettävä matkalle?

Tähän kysymykseen voi olla vain yksi vastaus: silloin kun se teille parhaiten sopii.

Kaikki vuodenajat ovat tavallaan hyviä, ja mielenkiintoisia tutustumiskohteita on Neuvosto-Eestissä kuten Suomessakin vaikka minkä verran.

Jos olette kiinnostunut luonnonilmiöistä, niin on hyvä muistaa,

— että Suomen pohjoisosassa aurinko ei laske 73 vuorokauteen (15.V—28.VII),

— että Imatran koski nielee jokaisessa sekunnissa 500 000 litraa vettä,

— että matka koskiveneessä Oulun jokea alas on ainutlaatuinen elämys jokaiselle Suomessa kävijälle jne.

Eestissä taas voi nähdä omin silmin,

— että kivikin palaa (palavakivi),

Millal tuleks teele asuda?

Sellele küsimusele võib olla ainult üks vastus: siis, kui see teile kõige paremini sobib.

Kõik aastaajad on omamoodi head ja huvipakkuvaid tutvumisobjekte on nii Nõukogude Eestis kui Soomes suurel hulgal.

Kui te olete huvitatud loodusnähtustest, siis oleks hea meelde jätta,

— et Soome põhjaosas päike ei looju 73 ööpäeva jooksul (15.V—28.VII),

— et Imatra kosk neelab igas sekundis 500 000 liitrit vett,

— et sõit Oulu jõel paadiga kosest alla on ainulaadne elamus igale Soomet külastavale turistile jne.

Eestis võib seevastu näha oma silmaga,

— et kivigi põleb (põlevkivi),

— että Suomenlahden eteläranni-kon korkeus on paikoin yli 50 metriä jne.

Mitä olisi varattava mukaan?

Ottakaa mukaanne vain kaikkein välttämättömin, se jota ilman ette voi tulla toimeen.

Kaiken muun voitte ostaa Neuvosto-Eestistä (Suomesta).

Teette viisaasti, jos otatte mukaanne myös parin mukavia kävelykenkiä, joihin jalka on jo ehtinyt tottua, sillä kävelemään joudutte varmaan melkoisesti.

Minä matkustan Tallinnaan. Minne te olette matkalla?

Me matkustamme Helsinkiin.

Matkustamme (matkustan)

— laivassa, laivalla,

— lentokoneessa, lentokoneella,

— linja-autossa, linja-autolla.

Milloin te matkustatte?

Matkustamme jo tänään (huomenna, ensi viikolla, ensi kuussa).

— et Soome lahe lõunarannikku kõrgus on paiguti üle 50 meetri jne.

Mida tuleks kaasa võtta?

Võtke kaasa vaid kõige hädavajalikum, ilma milleta te toime ei tule.

Kõike muud võite osta Nõukogude Eestist (Soomest).

Teete targasti, kui võtate kaasa ka ühe paari mugavaid tänavakingi, millega jalad on jõudnud juba harjuda, sest kõndida tuleb teil kindlasti üsna palju.

Mina sõidan Tallinna. Kuhu teie sõidate?

Meie sõidame Helsingisse.

Me sõidame (ma sõidan)

— laevas, laevaga,

— lennukis, lennukiga,

— bussis, bussiga.

Millal te sõidate?

Sõidame juba täna (homme, järgmisel nädalal, järgmisel kuul).

Sanastoa

m a t k a
  ulkomaanmatka
  lomamatka, lepomatka
  huvimatka
  kiertomatka, rengasmatka
  kauppamatka, liikematka
  läpikulkumatka
  matkareitti
  välimatka, etäisyys
  matkalla
matkustaa
matkailija, matkustaja
matkatavarat
m a t k a l a u k k u
  käsilaukku
yhteys
myöhästyä
  myöhästyminen
ajaa
lähteä
lähtö
  lähtöaika
vaihtaa (junaa)
saapua
  saapumisaika
tulo

Sõnavara

s õ i t, reis
  välisreis
  puhkereis
  lõbureis
  ringreis
  ärireis
  läbisõit
  marsruut
  vahemaa, kaugus
  sõidul, reisil
sõita, reisida
turist, reisija
pagas
k o h v e r
  käekott
ühendus
hilineda
  hilinemine
sõita
ära sõita
ärasõit
  ärasõiduaeg
ümber istuda (teisele rongile)
saabuda
  saabumisaeg
päralejõudmine, saabumine

oleskelu
aikataulu
  aikataulun mukaan
lippuluukku
lippu
  lipun hinta
laiva
lentokone
juna
  nousta junaan, nousta vaunuun, astua junasta, astua vaunusta
kantaja

viibimine, peatumine
sõiduplaan
  sõiduplaani järgi
piletikassa
pilet
  pileti hind
laev
lennuk
rong
  rongile istuda, vagunisse minna; rongist väljuda, vagunist väljuda
pakikandja

2. Passintarkastus. Tulli

Näyttäkää passinne, olkaa hyvä.
Saanko nähdä passinne?
Tässä ovat paperini (autopaperini).
Tässä on passini ja viisumini.
Onko tämä teidän passinne?
Oletteko läpikulkumatkalla?
Kuinka kauan aiotte viipyä maassa?
Matkustan suoraan . . .
Olen lomamatkalla.
Missä rekisteröidään passit?

2. Passikontroll. Toll

Palun näidake oma passi.
Kas ma saaksin teie passi näha?
Siin on minu dokumendid (autodokumendid).
Siin on minu pass ja viisa.
Kas see on teie pass?
Kas te olete läbisõidul?
Kui kaua te kavatsete sel maal peatuda?
Sõidan otse . . .
Olen puhkereisil.
Kus passe registreeritakse?

Passinne rekisteröidään vasta hotellissa, täytettyänne sitä ennen vastaavan kaavakkeen (lomakkeen).

Teie pass registreeritakse alles hotellis, kui olete täitnud vastava blanketi (ankeedi).

Onko täällä tullitarkastus (passintarkastus)?

Kas siin on tollikontroll (passikontroll)?

Suoritetaanko tullitarkastus laivassa (junassa)?

Kas tollikontroll toimub laevas (rongis)?

Tullitarkastus tapahtuu
— vaununosastossa, matkatavaravaunussa,
— laivassa, tullirakennuksessa.

Tollikontroll toimub
— kupees, pagasivagunis,
— laevas, tollihoones.

Onko teillä jotakin tullattavaa?

Kas teil on midagi tollialust?

Saanko nähdä matkatavaranne?

Kas ma saaksin näha teie pagasit?

Olkaa hyvä ja avatkaa matkalaukkunne.

Palun avage oma kohver.

Ovatko tässä kaikki matkatavaranne?

Kas kogu teie pagas on siin?

Kyllä! Kyllä ovat!

Jah! On küll!

Ovatko nämä tavarat teidän?

Kas need on teie asjad?

Onko teillä matkatavaraa matkatavaravaunussa?

Kas teil on pakke pagasivagunis?

Saanko nähdä matkatavarakuittinne?

Kas ma saaksin näha teie pagasikviitungit?

Matkatavarani on jo tarkastettu.

Minu pagas on juba kontrollitud.

Kaikki tavarani ovat tässä.
Eikö muuta? Eikö lahjoja?

Kõik minu asjad on siin.
Kas muud ei ole? Kas kinke ei ole?

Minulla ei ole mitään tullattavaa, kaikki on ainoastaan itseäni varten.

Minul ei ole midagi tollialust, kõik on ainult enda jaoks.

Se on henkilökohtaiseen käyttöön.

See on isiklikuks kasutamiseks.

Nämä ovat matkatarvikkeita.
Ne ovat käytettyjä tavaroita.
Pullo on avattu.

Need on reisitarbed.
Need on kasutatud asjad.
Pudel on avatud.

Minulla on valokuvauskone (kirjoituskone), mutta vien sen takaisin Suomeen (Neuvostoliittoon, Eestiin).

Mul on fotoaparaat (kirjutusmasin), kuid ma viin selle tagasi Soome (Nõukogude Liitu, Eestisse).

Minulla on vain henkilökohtaisia esineitä — «bona fide».

Mul on vaid isiklikult kasutatavad asjad — «bona fide».

Kaikki käsikirjoitukset ja painotuotteet (samoin hedelmät ja siemenet) on annettava tarkastettavaksi.

Kõik käsikirjad ja trükitooted (samuti puuviljad ja seemned) tuleb esitada kontrollimiseks.

Onko teillä väkeviä juomia, viinejä, tupakkaa?

Kas teil on alkohoolseid jooke, veine, tubakat?

Tullitta on sallittu tuoda Suomeen $^3/_4$ l väkeviä juomia, 1 l viinejä, 2 l olutta, 100 savuketta ja 100 g tupakkaa.

Tollita võib Soome tuua $^3/_4$ l kangemaid alkohoolseid jooke, 1 l veine, 2 l õlut, 100 sigaretti ja 100 g tubakat.

Onko teillä mukananne lahjatavaraa (kulta- ja hopeaesineitä)?
Kas teil on kaasas kinke (kuld- ja hõbeasju)?

Onko teillä mukananne jalometalleja, jalokiviä, helmiä ja niistä valmistettuja esineitä?
Kas teil on kaasas väärismetalle, kalliskive, pärleid ja neist valmistatud esemeid?

Tässä on muutamia lahjaesineitä.
Siin on mõned kingid.

Tämä on lahja ystävälleni (sisarelleni, veljelleni, sedälleni).
See on kink minu sõbrale (õele, vennale, lellele).

Matkustan sukulaisteni luokse (vieraisille, lomalle, virka-asioissa, kauppa-asioissa).
Sõidan oma sugulaste juurde (külla, puhkusele, ametiasjus, äriasjus).

Olen tieteellisellä komennusmatkalla.
Olen teaduslikul komandeeringul.

Olen valtuuskunnan jäsen.
Olen delegatsiooni liige.

Onko teillä mukananne tavaraa muille henkilöille?
Kas teil on kaasas asju teistele isikutele?

Pitääkö minun maksaa tullia?
Kas mul tuleb tolli maksta?

Paljonko teillä on rahaa mukananne?
Kui palju teil on raha kaasas?

Entä matkašekkejä?
Aga reisitšekke?

Onko teillä Suomen rahaa (ulkomaista valuuttaa)?
Kas teil on Soome raha (välisvaluutat)?

Tässä on valuuttavarani.
Kogu mu valuuta on siin.

Minulla on 100 dollaria käteistä ja 3000 Suomen markkaa matkašekkeinä.
Mul on 100 dollarit lahtist raha ja 3000 Soome marka reisitšekkidena.

Olkaa hyvä ja täyttäkää nämä kaavakkeet.
Palun täitke need blanketid.

Pyydän täyttämään tämän lomakkeen.
Palun teid täita see ankeet.

Kuinka voisi jatkaa oleskelulupaa?
Kuidas saaks peatusluba pikendada?

Oleskeluluvan jatkamista voi pyytää miliisilaitoksen päähallinnosta.
Peatusloa pikendamist võib taotleda miilitsa peavalitsuses.

Teiltä on unohtunut allekirjoitus.
Te olete unustanud allkirja.

Kiitos, nyt on kaikki kunnossa.
Tänan, nüüd on kõik korras.

Sanastoa

passintarkastus
tullitarkastus
autotarkastus
passi
virkapassi
viisumi
  lähtöviisumi
  läpikulkuviisumi
  maahantulolupa
viedä maasta, eksportoida
vienti, eksportti
  vientilupa
  vientikielto
  vientitulli

Sõnavara

passikontroll
tollikontroll
autokontroll
pass
ametipass
viisa
  väljasõiduviisa
  läbisõiduviisa
  sissesõiduviisa
välja vedada, eksportida
väljavedu, eksport
  väljaveoluba
  väljaveokeeld
  väljaveotoll

tuoda maahan, importoida
tuonti, importti
  tuontilupa
  tuontikielto
  tuontitulli
t u l l i
  tullivirasto
  tullikamari, tullihuone
  tullivirkailija
  tulliviranomaiset
  tulliraja
  tullitaksa
  tullimaksu
  tullikuitti
  tullinalainen
  tulliton, tullivapaa
tullata
r a j a
  rajalla
  raja-alue
  raja-asema
  rajapoliisi
  rajavartija
  rajavartiosto

sisse vedada, importida
sissevedu, import
  sisseveoluba
  sisseveokeeld
  sisseveotoll
t o l l
  tolliasutus
  tolliamet
  tolliametnik
  tolliametnikud
  tollipiir
  tollitariif
  tollimaks
  tollikviitung
  tollialune
  tollivaba
tollida
p i i r
  piiril
  piiriala, piiritsoon
  piirijaam
  piiripolitsei
  piirivalvur
  piirivalve

Mitä tavaraa on lupa kuljettaa Neuvostoliiton rajan yli

Ilman tullia ja erikoislupaa saa viedä Neuvostoliittoon

— seuraavia henkilökohtaisia tarve-esineitä: vaatteita, jalkineita, matkailu- ja urheiluvälineitä, kauneudenhoitotarpeita ym.;
— ruokatarpeita, juomia ja tupakkatuotteita matkalla tarvittavan määrän;
— kelloja (2 kappaletta), polkupyörän, matkaradion, valokuvauskoneen ja kannettavan elokuvakameran, matkakirjoituskoneen, ja 20 äänilevyä;
— soittimia — yksi kutakin lajia;
— kohtuullisen (ei myytäväksi tarkoitetun) määrän muistoesineitä;

Neuvostoliittoon ei ole lupa tuoda

— sotilasaseita ja niiden panoksia;

Mida võib viia üle Nõukogude Liidu piiri

Ilma tollita ja eriloata võib viia Nõukogude Liitu

— järgmisi isiklikke tarbeasju: rõivaid, jalatseid, turismi- ja sporditarbeid, kosmeetikavahendeid jm.;
— toiduaineid, jooke ja tubakasaadusi sõidul vajamineval hulgal;
— kelli (2 tükki), jalgratta, kohverraadio, fotoaparaadi ja kaasaskantava filmikaamera, kohverkirjutusmasina ja 20 heliplaati;
— muusikainstrumente — üks igast liigist;
— mõõdukalt (mitte müügiks mõeldud) mälestusesemeid;

Nõukogude Liitu ei ole lubatud tuua

— sõjariistu ja nende laskemoona;

— pornografisia tuotteita;
— Neuvostoliittoa poliittisesti ja taloudellisesti vahingoittavia painotuotteita, käsikirjoituksia, elokuvanauhoja, valokuvia, piirustuksia jne.;
— maataloustuotteita, kasveja, siemeniä jne.;
— kaikenlaisia tuoreita hedelmiä ja sieniä.
— kangasta villaisia trikooesineitä.

— pornograafilisi tooteid;
— Nõukogude Liitu poliitiliselt ja majanduslikult kahjustavaid trükitooteid, käsikirju, filmilinte, fotosid, jooniseid jne.;
— põllumajandussaadusi, taimi, seemneid jne.;
— igasugust värsket puuvilja ja seeni.
— riiet ja villaseid trikooesemeid.

3. Matkustamme laivalla

Paljonko laivalippu maksaa?
Mitkä laivat liikennöivät tällä linjalla?
Kauanko merimatka kestää?
Koska seuraava laiva (lautta) lähtee?
Missä satamissa poikkeamme?

Milloin laiva saapuu Helsinkiin, Kotkaan (Tallinnaan, Leningradiin)?
Milloin saavumme perille?

3. Sõidame laevaga

Kui palju laevapilet maksab?
Missugused laevad sõidavad sellel liinil?
Kui kaua meresõit kestab?
Millal järgmine laev (praam) läheb?
Missuguste sadamate kaudu me sõidame?
Millal laev saabub Helsingisse, Kotkasse (Tallinna, Leningradi)?
Millal jõuame pärale?

Haluaisin mennä maihin Kotkassa.

Sooviksin minna maale Kotkas.

Onko minulla aikaa mennä maihin?

Kas mul maaleminekuks aega jätkub?

Olkaa hyvä ja näyttäkää laivan pohjapiirroksesta, missä hytti sijaitsee.

Palun näidake laeva plaanilt, kus kajut asub.

Mitä muita hyttejä teillä on vielä vapaina?

Missugused kajutid on teil veel vabad?

Onko teillä hyttejä lux-luokassa?

Kas teil on kajuteid luksusklassis?

Tämän laivan
— ensimmäisessä luokassa on kahden hengen hytit pehmeine istuimineen,
— toisessa luokassa on neljän hengen hytit puolikovine istuimineen,
— kolmannessa luokassa on 4—8 hengen hytit kovine istuimineen.

Selle laeva
— esimeses klassis on pehmete istmetega kaheinimesekajutid,
— teises klassis on poolkõvade istmetega neljainimesekajutid,
— kolmandas klassis on kõvade istmetega 4—8 inimese kajutid.

Haluaisin ryhtyä toimenpiteisiin viedäkseni autoni mukanani.

Sooviksin astuda samme oma auto kaasavõtmiseks.

Autoklubinne antaa teille kaikki tarvittavat tiedot ja järjestää teille kansainvälisen kulkuluvan.

Autoklubi annab teile vajalikku informatsiooni ja muretseb teile rahvusvahelise sõiduloa.

Auto on toimitettava laiturille päivä tai kaksi ennen laivan lähtöä.

Auto tuleb tuua kaile päev või paar enne laeva väljasõitu.

Missä on
— autojen laivaus,
— raskaiden matkatavaroiden laivaus?

Kus toimub
— autode pealelaadimine,
— raske pagasi pealelaadimine?

Voisitteko sanoa minulle, milloin lähdemme?

Kas te võiksite mulle öelda, millal me välja sõidame?

Milloin laiva lähtee laiturista?

Millal laev väljub sadamast?

Kuinka päästään laiturille?

Kuidas saab sadamasillale?

Ohjaisitteko minut hyttiini?

Kas te juhataksite mind mu kajutisse?

Matkustan ensimmäisessä (toisessa, kolmannessa) luokassa.

Sõidan esimeses (teises, kolmandas) klassis.

Matkaliput ja passit tarkastetaan täällä.

Sõidupileteid ja passe kontrollitakse siin.

Liput, olkaa hyvä!

Palun piletid!

Missä on matkatavarain laivaan otto?

Kus toimub pagasi vastuvõtmine laevale?

Missä on matkatavarain säilytyspaikka?

Kus on pagasi hoiuruum?

Matkatavarain säilytyspaikka on
— keskellä laivaa,
— lähempänä laivan perää, kokkaa,

Pagasi hoiuruum on
— keset laeva,
— ahtripoolses, käilapoolses osas,

— näiden portaiden yläpäässä,
— yläkerrassa.

— siit trepist üles,
— dekil.

Missä on toaletti (WC),
— tupakkasalonki,
— musiikkisalonki,
— ruokasali?

Kus on tualett (WC),
— suitsetamissalong,
— muusikasalong,
— söögisaal?

Mennäänpä baariin juomaan jotakin.

Lähme baari midagi jooma.

Kuinka pitkä matka on ruokasaliin?

Kui kaugel siit on söögisaal?

Voisitteko sanoa minulle, missä on lennätin?

Kas te võiksite mulle öelda, kus on siin telegraaf?

Haluan lähettää radiosähkeen. Mitä se maksaa?

Soovin saata radiogrammi. Kui palju see maksab?

Missä voin postittaa kirjeen (postikortin)?

Kus ma saaksin kirja (postkaardi) posti panna?

Haluaisin jättää muutamia arvoesineitä laivan kassakaappiin säilytettäviksi.

Sooviksin anda mõned väärtasjad laeva seifi hoiule.

Olkaa hyvä ja sulkekaa (avatkaa) hytin ikkuna.

Palun sulgege (avage) kajuti aken.

Onko mahdollista avata hytinikkuna ja saada lisää raitista ilmaa?

Kas oleks võimalik avada kajuti aken ja saada natuke rohkem värsket õhku?

Alan tuntea pahoinvointia. Voin huonosti.

Mul hakkab paha. Tunnen end halvasti.

Voinko heittää pitkälleni jonnekin?	Kas ma saaksin kuskile pikali heita?
Haluaisin villahuovan.	Sooviksin saada (ühe) villase teki.
Vaimoni on merikipeä; voisinko saada muutaman tabletin?	Minu naine on merehaige; kas ma võiksin saada mõne tableti?
Olen tulossa merikipeäksi (merisairaaksi).	Hakkan jääma merehaigeks.
Onko teillä lääkettä meritautiin?	Kas teil on rohtu merehaiguse vastu?
Olen merisairas.	Olen merehaige.
Olkaa hyvä ja ohjatkaa minut lääkärin vastaanottohuoneeseen.	Palun juhatage mind arsti vastuvõturuumi.
Kiitos, nyt tunnen oloni paremmaksi.	Tänan, nüüd on mul parem.
Tulemme avomerelle.	Tuleme avamerele.
Tuulee navakasti (heikosti).	Puhub tugev (nõrk) tuul.
On myötätuuli (vastatuuli).	Tuul on tagant (vastu).
Tulee myrsky.	Tuleb torm.
Milloin meidän on määrä saapua perille?	Millal me peaksime pärale jõudma?
Milloin saavumme satamaan?	Millal jõuame sadamasse?
Milloin saa mennä maihin?	Millal võib maale minna?
Olkaa hyvä ja pitäkää huolta tavaroistani sillä aikaa kun kutsun kantajan.	Palun vaadake minu asjade järele, kuni kutsun pakikandja.

Kantaja! Viekää nämä tavarat — vuokra-autoon, hotelliin.
Miten te matkustitte?
Matkustimme laivalla.
Olitteko merikipeä?
Hiukan. Meri oli tyyni.
Oli kova myrsky.
Toisella kertaa matkustan junalla (lentokoneella).

Pakikandja! Viige need asjad — taksosse, hotelli.
Kuidas te sõitsite?
Sõitsime laevaga.
Kas te olite merehaige?
Pisut. Meri oli vaikne.
Oli kõva torm.
Järgmisel korral sõidan rongiga (lennukiga).

Sanastoa

miehistö
kapteeni
uotsi
perämies
merimies
matruusi
sähköttäjä
hyttipalvelija
siivooja
laiva, alus
matkustajalaiva
höyrylaiva, höyryalus
moottorialus
moottoripurjealus
purjealus
kalastusalus
kuljetusalus

Sõnavara

meeskond
kapten
loots
tüürimees
meremees
madrus
telegrafist
stjuuard
koristaja
laev
reisilaev
aurulaev
mootorlaev
mootorpurjekas
purjelaev
kalalaev
kaubalaev

pelastusrengas	päästerõngas
pelastusvyö, pelastusliivit	päästevöö
köysitikkaat	köisredel
kansi	laevatekk
yläkansi	ülatekk
pääkansi	peatekk
välikansi	vahetekk
hytti	kajut
salonki	salong
ravintola	söögisaal
laivan vasen puoli, alahanka	pakpoord (laeva vasakpoolne parras)
laivan oikea puoli	tüürpoord (laeva parempoolne parras)
komentosilta	komandosild
laskusilta, maihinnoususilta	laevatrepp, maabumissild
laituri	sadamasild
laivan suunta, kurssi	kurss
majakka	majakas
rannikko	rannik
v e n e (ks. myös s. 376)	p a a t, lootsik (vt. ka lk. 376)
pelastusvene, laivavene	päästepaat
moottorivene	mootorpaat
purjevene	purjepaat
kalastajavene	kaluripaat
luotsivene	lootsipaat

4. Matkustamme junalla

Milloin juna lähtee?
Missä ovat aikataulut?
Myöhästyin junasta. Milloin seuraava juna lähtee?
Onko teillä aikataulua?
Miltä laiturilta juna lähtee?
Meneekö tämä juna Pärnuun?
Pysähtyykö tämä juna Lahdessa?
Missä on lipunmyynti?
Missä on lippuluukku?
Turku edestakaisin toinen luokka, olkaa hyvä.
Kauanko edestakainen lippu (meno- ja paluulippu) on voimassa?
Montako kertaa tällä lipulla saa matkan keskeyttää?
Junaa vaihtaessa lippu pitää leimata kassassa.
Onko junassa ravintolavaunu?
Haluaisin tilata huomiseksi kolme makuupaikkaa Tarttoon (Tampereelle).
Huomenna emme voi matkustaa. Olkaa hyvä ja peruuttakaa

4. Sõidame rongiga

Millal rong väljub?
Kus on sõiduplaanid?
Jäin rongist maha. Millal järgmine rong läheb?
Kas teil on sõiduplaani?
Missuguselt teelt rong väljub?
Kas see rong läheb Pärnu?
Kas see rong peatub Lahtis?

Kus pileteid müüakse?
Kus on piletikassa?
Palun teise klassi edasi-tagasi pilet Turgu.
Kui kaua edasi-tagasi-pilet kehtib?

Mitu korda võib selle piletiga sõidu katkestada?
Ümberistumisel tuleb pilet kassas komposteerida.
Kas rongis on restoranvagun?
Sooviksin tellida homseks kolm magamiskohta Tartu (Tamperesse).
Homme me ei saa sõita.
Palun tühistage homsed piletid

huomispäivälle tilatut liput ja varatkaa meille paikat ylihuomiseksi.

Onko kiitojunissa vain ensimmäinen ja toinen luokka?

Vaaditaanko niihin lisälippu (paikkalippu)?

Kansainvälisessä ensi luokan vaunussa on kahden hengen vaunuosastot.

Pehmeässä ensi luokan vaunussa on neljän hengen vaunuosastot.

Ensi luokassa on pehmustetut paikat, toisessa luokassa on kovat muovipäällysteiset penkit.

Kaksi toisen luokan lippua.

Voinko saada kolmannen luokan lipun tupakkaosastoon (tupakoitsemattomien osastoon)?

Voinko saada ikkunapaikan (menosuuntaan, vasten menosuuntaa)?

Paljonko lippu maksaa
— ensimmäisessä luokassa,
— toisessa luokassa?

ja reserveerige meile kohad ülehomseks.

Kas ekspressidel on ainult esimene ja teine klass?

Kas nendes on vajalik lisapilet (platskaart)?

Rahvusvahelises esimese klassi vagunis on kaheinimesekupeed.

Pehmes esimese klassi vagunis on neljainimesekupeed.

Esimeses klassis on polsterdatud istekohad, teises klassis kõvad plastmasskattega pingid.

Kaks teise klassi piletit.

Kas ma saaksin kolmanda klassi pileti suitsetajate (mittesuitsetajate) kupeesse?

Kas ma võiksin saada koha akna juurde (sõidu suunas, vastassuunas)?

Kui palju pilet maksab
— esimeses klassis,
— teises klassis?

Pitääkö minun vaihtaa junaa?
Junanne lähtee kymmenen minuutin kuluttua (neljännestunnin, puolen tunnin päästä).
Junanne on myöhässä.
Teidän on pidettävä kiirettä.
Meillä on tarpeeksi aikaa
— nousta vaunuun,
— astua vaunusta,
— vaihtaa junaa.
Missä on matkatavaran vastaanotto?
Nämä tavarat haluaisin lähettää matkatavarana.
Ilman lisämaksua on vaunussa lupa kuljettaa 35 kiloa tavaraa.
Viekää matkalaukut vaunuosastoon.
Vaunuihin! Juna lähtee!
Pitäkää varanne, ettette jäisi junasta.
Juna lähtee asemalta tarkasti aikataulun mukaan ilman ennakkovaroitusta ja vihellystä.
Onko tämä paikka vapaa?
Onko tämä ikkunapaikka varattu?

Kas mul tuleb ümber istuda?
Teie rong väljub kümne minuti pärast (veerand tunni, poole tunni pärast).
Teie rong hilineb.
Te peate kiirustama.
Meil on küllalt aega
— vagunisse minekuks,
— mahaminekuks,
— ümberistumiseks.
Kus on pagasi vastuvõtt?
Need pakid sooviksin saata pagasiga.
Ilma lisamaksuta on lubatud vagunisse pakke võtta 35 kg ulatuses.
Viige kohvrid kupeesse.
Peale istuda! Rong väljub!
Vaadake, et te rongist maha ei jää.
Rong väljub jaamast täpselt sõiduplaani järgi ilma eelhoiatuse ja vileta.
Kas see koht on vaba?
Kas see koht akna juures on reserveeritud?

Ei, se on vapaa.
Se on varattu.
Minulla on makuuvaunulippu.
Onko tämä tupakkaosasto?
Ei, tämä on tupakoitsemattomien osasto.

Missä on vaununosastoni?
Onko vaununosastot erikseen miehille ja naisille?
Neuvostoliittolaisissa makuuvaunuissa ei noudateta mitään jakoa eri sukupuoliin.
Kansainvälisillä linjoilla naispuolisille matkustajaille kuitenkin varataan eri osastot.
Näyttäkää minulle paikkani.
Voisitteko nostaa matkalaukkuni hyllylle?

Kauanko juna seisoo täällä (tällä asemalla)?

Pysähtyykö tämä juna joka asemalla?

Kauanko matka Tarttoon kestää?

Koska olemme Tampereella?
Milloin saavumme Viipuriin (raja-asemalle)?

Ei, see on vaba.
See on reserveeritud.
Mul on magamisvagunipilet.
Kas see on suitsetajatele?
Ei, see on mittesuitsetajatele.

Kus on minu kupee?
Kas kupeed on meestele ja naistele eraldi?
Nõukogude magamisvagunites ei tehta mingit vahet eri sugupoolte vahel.
Rahvusvahelistel liinidel reserveeritakse naisisikuile siiski eri kupeed.
Näidake, kus on minu koht.
Kas te võiksite tõsta mu kohvri riiulile?

Kui kaua rong peatub siin (selles jaamas)?

Kas see rong peatub igas jaamas?

Kui kaua sõit Tartu kestab?

Millal me oleme Tamperes?
Millal me jõuame Viiburi (piirijaama)?

Ehdinkö syödä aamiaista (päivällistä, illallista) Viipurissa?	Kas ma jõuan süüa hommikueinet (lõunat, õhtusööki) Viiburis?
Tapahtuuko tullitarkastus junassa?	Kas tollikontroll toimub rongis?
Missä minulla on junanvaihto?	Kus mul tuleb ümber istuda?
Tampereella (Tartossa) on junanvaihto.	Tamperes (Tartus) tuleb ümber istuda.
Kuinka kauan minun on täällä odotettava?	Kui kaua mul tuleb siin oodata?
Onko Jyväskylään pikajunayhteys?	Kas Jyväskylässe on kiirrongiühendus?
Meneekö tämä juna myös Narvaan?	Kas see rong sõidab ka Narva?
Onko juna myöhässä?	Kas rong hilineb?
Juna on kaksikymmentä minuuttia myöhässä.	Rong hilineb kakskümmend minutit.
Juna saapui puoli tuntia myöhästyneenä Rovaniemelle.	Rong saabus Rovaniemisse pooletunnise hilinemisega.
Ehdimmekö Narvan junaan?	Kas me jõuame Narva rongile?
Mille laiturille saapuu Tarton juna?	Missugusele teele saabub Tartu rong?
Juna pysähtyy raiteelle 2 (kaksi).	Rong peatub 2. (teisel) teel.
Missä on ravintolavaunu?	Kus on restoranvagun?
Missä on Haapsaluun menevä vaunu?	Kus on Haapsallu minev vagun?

Onko se junan alku- vai loppupäässä?
Kas see on rongi alguses või lõpposas?

Olkaa hyvä ja varatkaa tämä paikka minulle. Menen ostamaan vielä sanomalehden.
Palun reserveerige see koht minule. Lähen ostan veel ajalehe.

Onko teillä suomalaisia (eestiläisiä) lehtiä?
Kas teil on soome (eesti) lehti?

Antakaa minulle jokin kuvalehti.
Andke mulle mõni pildiajakiri.

Täällä on liian kylmä (kuuma, tukahduttava, huono ilma).
Siin on liiga külm (kuum, lämmatav, halb õhk).

Avaisitteko ikkunan?
Kas te avaksite akna?

Täällä vetää, ikkuna ei ole kunnolla kiinni.
Siin tuul tõmbab, aken ei ole korralikult kinni.

Olkaa hyvä ja sulkekaa ikkuna.
Palun sulgege aken.

Saanko avata (sulkea) ikkunan?
Kas tohin avada (sulgeda) akna?

Kaikin mokomin.
Olge lahke.

Voisimmeko vaihtaa paikkoja?
Kas me vahetaksime kohad?

En istu mielelläni selkä menosuuntaan.
Ma ei istu meelsasti, selg sõidusuunas.

Nukutteko ylä- vai alavuoteessa?
Kas te magate üleval või all?

Liput, olkaa hyvä.
Palun sõidupiletid.

Matkalippunne ja passinne, olkaa hyvä.
Palun sõidupiletid ja passid.

Jäätelöä, suklaata, hedelmiä, lehtiä!
Jäätist, šokolaadi, puuvilja, ajalehti!

Tuokaa minulle lasi teetä ja keksejä.
Tooge mulle klaas teed ja küpsiseid.

Vaunupalvelija, paljonko maksaa lasi teetä?
Vagunisaatja, kui palju maksab klaas teed?

Lasi teetä sokerin kera maksaa 6 kopeekkaa.
Klaas teed suhkruga maksab 6 kopikat.

Minulla on vain kymmenen ruplan raha.
Mul on ainult kümnerublaline.

Voitteko antaa takaisin?
Kas te saate tagasi anda?

Ravintolavaunussa saatte aterian Inturistin kupongeilla tai käteismaksulla.
Restoranvagunis saate eine «Inturisti» kupongidega või sularaha eest.

Inturistin kupongeilla voi suorittaa maksun myös asemaravintoloissa ja bufeteissa.
«Inturisti» kupongidega saab maksta ka jaamade söögiklates ja einelaudades.

Olkaa hyvä ja laittakaa vuoteeni kuntoon (sijatkaa vuoteeni).
Palun seadke mu voodi korda.

Voisinko saada villahuovan?
Kas ma võiksin saada villase teki?

Vuoteeseen kuuluu patja, kaksi lakanaa, peite, tyyny ja pyyhe.
Magamisaseme juurde kuulub madrats, kaks lina, tekk, padi ja käterätik.

Poistun junasta Tartossa (Tampereella). Muistakaa herättää minut ajoissa.
Väljun rongist Tartus (Tampere). Ärge unustage mind õigel ajal äratada.

Teidät herätetään puoli tuntia ennen sinne saapumista.
Teid äratatakse pool tundi enne sinna saabumist.

On hauskaa, että junamatka
Tore, et rongisõit teise linna

toiseen kaupunkiin tapahtuu öiseen aikaan: heti aamulla voi ryhtyä siihen tutustumaan.

Missä on matkatavarasäilö?

Kantaja! Ottakaa nämä kaksi matkalaukkua.

Viekää nämä matkatavarasäilöön,

— vuokra-autoon, hotelliin,

— satamaan, asemalle.

Tässä on matkatavarakuitti.

Hakekaa tämä matkatavarasäilöstä.

Voitteko hankkia minulle auton?

Hotelli «Tallinnaan», hotelli «Finlandiaan».

Paljonko minun pitää maksaa teille?

toimub öisel ajal: kohe hommikul võib hakata sellega tutvuma.

Kus on käsipakkide hoiuruum?

Pakikandja! Võtke need kaks kohvrit.

Viige need pakkide hoiuruumi,

— taksosse, hotelli,

— sadamasse, raudteejaama.

Siin on pagasikviitung.

Tooge see pakkide hoiuruumist.

Kas te võiksite mulle auto tellida?

Hotelli «Tallinn», hotelli «Finlandia».

Kui palju mul tuleb teile maksta?

Sanastoa

r a u t a t i e a s e m a, asema
asemahuone, asemahalli
pääteasema
asemapäällikkö
odotushuone, odotussali
uloskäytävä, ulos
laituri, asemasilta

Sõnavara

r a u d t e e j a a m, jaam
jaamahoone
lõppjaam
jaamaülem
ooteruum, ootesaal
väljapääs, välja
platvorm, perroon

asemasiltalippu
raide
junayhteys
j u n a
  henkilöjuna
  paikallisjuna
  tavarajuna
  pikajuna
  kiitojuna
  sähköjuna
  moottorijuna
veturinkuljettaja
veturi
v a u n u
  makuuvaunu
  ravintolavaunu
  matkatavaravaunu
  tavaravaunu
vaununosasto
  tupakoitsijoille
  tupakoitsemattomille
paikka
  alapaikka
  yläpaikka
  vapaa
  varattu
lippuluukku

perroonipilet
rööpapaar, rööbe
rongiühendus
r o n g
  reisirong
  linnalähedane rong
  kaubarong
  kiirrong
  ekspress
  elektrirong
  mootorrong
rongijuht
vedur
v a g u n
  magamisvagun
  restoranvagun
  pagasivagun
  kaubavagun
kupee
  suitsetajatele
  mittesuitsetajatele
koht
  alumine koht
  ülemine koht
  vaba
  reserveeritud
piletikassa

aikataulu	sõiduplaan
lähtevät junat	väljuvad rongid
saapuvat junat	saabuvad rongid
(matka)l i p p u	(sõidu)p i l e t
paikkalippu	platskaart
edestakainen matkalippu, meno- ja paluulippu	edasi-tagasi-pilet
voimassa	kehtiv
mitätön	kehtetu
matkatavarasäilö	käsipakkide hoiuruum
matkatavarain vastaanotto	pagasi vastuvõtt
matkatavarakuitti	pagasikviitung
j u n a n v a i h t o	ü m b e r i s t u m i n e
vaihtaa junaa	ümber istuda
junailija	konduktor
vaunupalvelija	vagunisaatja
matkustaja	reisija
kantaja	pakikandja
pesuhuone	pesemisruum
toaletti, käymälä	tualett, käimla
löytötavaratoimisto	leiubüroo
pysähdys	peatus
h ä t ä j a r r u	h ä d a p i d u r
myöhästyminen	hilinemine
junaonnettomuus	rongiõnnetus

5. Matkustamme lentokoneella

Mistä saa lentolippuja?

Lentolipun voi tilata hotellin tai Inturistin vastaavan toimiston välityksellä.

Haluaisin varata kaksi paikkaa Tallinnasta Leningradiin menevässä lentokoneessa.

Tilaan lentolipun sunnuntaiksi Pärnuun.

Minkä tyyppinen kone on ja kuinka monta matkustajaa se kuljettaa?

Kansainvälisillä ja useilla pitkillä kotimaisillakin linjoilla liikennöivät ajanmukaisimmat suihku- ja potkuriturbiinikoneet.

IL- ja AN-merkkiset lentokoneet (85—100 matkustajaa) lentävät 6000—8000 m korkeudessa 650—700 kilometrin tuntinopeudella.

Suurimmat TU-merkkiset lentokoneet (yli 200 matkustajaa) lentävät 9000—11000 m kor-

5. Sõidame lennukiga

Kust saab lennukipileteid?

Lennukipileti võib tellida hotelli või «Inturisti» vastava büroo vahendusel.

Sooviksin reserveerida kaks kohta Tallinnast Leningradi minevas lennukis.

Tellin pühapäevaks lennukipileti Pärnu.

Mis tüüpi lennuk on ja mitu sõitjat ta peale võtab?

Rahvusvahelistel ja paljudel pikkadel kodumaistelgi liinidel liiklevad ajakohased reaktiiv- ja turbopropellerlennukid.

IL- ja AN-tüüpi lennukid (85—100 reisijale) lendavad 6000—8000 m kõrgusel 650—700-kilomeetrise tunnikiirusega.

Suurimad TU-tüüpi lennukid (rohkem kui 200-le reisijale) lendavad 9000—11000 m kõr-

keudessa noin 900 km tunnissa.

Lyhyillä paikallislinjoilla liikennöivät kaksimoottoriset 21—24 matkustajan koneet IL-12 ja IL-14.

Mihin aikaan lentokone saapuu (lähtee)?

Lentääkö kone suoraan Tarttoon?

Onko minun matkan kestäessä vaihdettava lentokonetta?

Onko lentokoneessa baari ja virvoketarjoilu?

Paljonko maksaa edestakainen matkalippu?

Kuinka paljon matka maksaa alle 10-vuotiaalta lapselta?

Kone on täynnä.

Lentokielto.

Onko lentokenttä kaukana kaupungista?

Miten (parhaiten) pääsen lentokentälle?

Tuolla seisoo bussi, joka ajaa suoraan lentokentälle.

gusel kiirusega umbes 900 km tunnis.

Lühikestel kohalikel liinidel liiklevad kahe mootoriga 21—24 kohaga lennukid IL-12 ja IL-14.

Mis kell lennuk saabub (väljub)?

Kas lennuk sõidab otse Tartu?

Kas ma pean tee peal teise lennukisse ümber istuma?

Kas lennukis on baar ja kas pakutakse karastusvahendeid?

Kui palju maksab edasi-tagasipilet?

Kui palju maksab alla 10-aastase lapse sõidupilet?

Lennuk on täis.

Lennukeeld.

Kas lennuväli on linnast kaugel?

Kuidas pääsen (kõige hõlpsamini) lennuväljale?

Seal seisab buss, mis sõidab otse lennuväljale.

Autobussi lähtee tästä tasan kello kaksi ja vie teidät lentokentälle.

Autobuss läheb siit täpselt kell kaks ja viib teid lennuväljale.

Kaupungin ja lentokentän välillä liikennöivät myös taksiautot.

Linna ja lennuvälja vahel liiklevad ka taksod.

Kuinka paljon matkatavaraa saa ottaa mukaan ilman lisämaksua?

Kui palju pagasit võib ilma lisamaksuta kaasa võtta?

Milloin on oltava bussin lähtöpaikalla?

Millal peab olema bussi väljumiskohas?

Milloin on oltava lentokentällä?

Millal peab olema lennuväljal?

Milloin minun on ilmoittauduttava lentokentällä?

Millal ma pean endast lennuväljal teatama?

Ajakaa lentokentälle.

Sõitke lennuväljale.

Kantaja! Viekää nämä matkalaukut lentokentälle ja odottakaa minua matkatavaroiden punnituspaikalla.

Pakikandja! Viige need kohvrid lennuväljale ja oodake mind pagasi kaalumise kohas.

Odottakaa minua lipuntarkastuspaikalla.

Oodake mind piletite kontrollimise koha juures.

Paljonko tämä matkalaukku painaa?

Kui palju see kohver kaalub?

Paljonko matkatavaroista menee maksua?

Kui palju tuleb pagasi eest maksta?

Maksuton matkatavaramäärä turistiluokassa on 20 kg.

Maksuvaba pagasit võib turistidel olla 20 kg.

Tässä on ylipainoa, josta on maksettava.
See kaalub rohkem ja selle eest tuleb maksta.

Kuinka suuri lisämaksu on?
Kui suur on lisamaks?

Kuormatkaa matkatavarani Turkuun menevään lentokoneeseen.
Paigutage mu pagas Turgu sõitvale lennukile.

Milloin lentokone lähtee?
Millal lennuk väljub?

Kone nousee heti ilmaan.
Lennuk tõuseb kohe õhku.

Matkalippujen ja passien tarkastus.
Sõidupiletite ja passide kontroll.

Kiinnittäkää turvavyöt.
Kinnitage kaitsevööd.

Tekeekö kone välilaskun Tarttoon (Tampereelle)?
Kas lennuk teeb Tartus (Tamperes) vahemaandumise?

Kone saapuu aikataulun mukaisesti.
Lennuk saabub sõiduplaani järgi.

Kone on myöhässä.
Lennuk hilineb.

Kuinka korkealla lennämme?
Kui kõrgel me lendame?

Millä nopeudella lennämme?
Missuguse kiirusega me lendame?

Missä me nyt olemme?
Kus me nüüd oleme?

Mikä tuo joki (järvi, kaupunki) on?
Mis jõgi (järv, linn) see on?

Tuokaa, olkaa hyvä, voileipiä ja kivennäisvettä.
Palun tooge võileibu ja mineraalvett.

Lentoemäntä, ottaisin mielelläni kupin kahvia (teetä).
Stjuuardess, võtaksin meeleldi tassi kohvi (teed).

Saisinko matkalukemista ja lämpimän aterian?
Kas ma saaksin reisilektüüri ja sooja eine?

Voin pahoin. Saanko pussin?

Luulen, että olen ilmasairas.
Voitteko suositella jotakin ilmasairautta vastaan?
Olkaa hyvä ja antakaa minulle hiukan pumpulia pannakseni sen korviini.
Voisinko saada uuden pussin,
— lasin konjakkia,
— villahuovan?
Koska laskeudumme?

Sanastoa

l e n t o k o n e
siviili-ilmalaivaston (lentokone)
matkustaja(lento)kone
liikenne(lento)kone
urheilu(lento)kone
koulukone, harjoituskone
purje(lento)kone, liito(lento)kone
sotilas(lento)kone
tiedustelu(lento)kone
pommi(lento)kone, pommitus(lento)kone
yksimoottorinen

Mul hakkas paha. Kas ma saaksin koti?
Mul on iiveldus.
Kas te võiksite soovitada midagi iivelduse vastu?
Palun andke mulle kõrvapaneku jaoks natuke vatti.

Kas ma saaksin uue koti,
— klaasi konjakit,
— villase teki?
Millal me maandume?

Sõnavara

l e n n u k
tsiviilõhulaevastiku lennuk
reisilennuk
transpordilennuk
spordilennuk
õppelennuk, harjutuslennuk
purilennuk
sõjalennuk
luurelennuk
pommilennuk, pommituslennuk
ühe mootoriga

kaksimoottorinen	kahe mootoriga
kolmimoottorinen	kolme mootoriga
nelimoottorinen	nelja mootoriga
yksipaikkainen lentokone	ühe kohaga lennuk
monipaikkainen lentokone	mitme kohaga lennuk
yksitaso	ühe kandepinnaga lennuk
kaksitaso	kahe kandepinnaga lennuk
vesitaso	vesilennuk
suihkukone	reaktiivlennuk
helikopteri	helikopter
tasopinta	kandepind
moottori	mootor
korkeusmittari	kõrgusemõõtja
nopeusmittari	kiirusemõõtja
potkuri	propeller
peräsin	tüür
laskuvarjo	langevari
miehistö	meeskond
lentäjä, ohjaaja	lendur, piloot
lentokapteeni	piloot
sähköttäjä	telegrafist
lentoemäntä	stjuuardess
stuertti	stjuuard
lentoasema	lennujaam
lentoyhteys	lennuühendus
lentoyhtiö	lennuühing
lentoaika	lennuaeg
lentolinja	lennuliin

lentokenttä
lentomatkustaja
lentolippu
l ä h t ö
lähteä
aikataulu
aikataulun mukaan
nousta lentoon
kiitorata, kiitotie
l e n t o
lentää
suoralento
lentosää, lentoilma
korkeus
nopeus
lisätä nopeutta
vähentää nopeutta
lentokoneen ohjaus
ohjata
l a s k e u t u m i n e n
laskeutua
veteen laskeutuminen
välilasku
hätälasku
koneenvaihto

lennuväli
õhusõitja
lennukipilet
s t a r t
startida
sõiduplaan
sõiduplaani järgi
õhku tõusta
stardirada, starditee
l e n d
lennata
otselend, otseühendus
lennuilm
kõrgus
kiirus
kiirust suurendada
kiirust vähendada
lennuki juhtimine
juhtida
m a a n d u m i n e
maanduda
veepinnale maandumine
vahemaandumine
hädamaandumine
ümberistumine (teise lennukisse)

10. AUTOMATKAT

1. Yleistä

Olkaa hyvä ja näyttäkää minulle tältä kartalta, mitä tietä minun on ajettava (seurattava).

Kuinka pitkä ajomatka on Narvasta Tallinnaan?

Kuinka monta kilometriä on vielä Helsinkiin, Tampereelle?

Kuinka monta tuntia kestää matka sinne ja takaisin?

Mihin tämä tie vie?

Tunnetteko tien?

Mikä on tämän kylän nimi?

Meneekö tämä tie Pärnuun?

Ajakaa suoraan eteenpäin.

Kääntykää oikealle (vasemmalle).

Onko tie hyvä?

Ajakaa kuudenkymmenen kilometrin tuntivauhtia.

Keli on kovin liukas ja tiessä on monta jyrkkää mutkaa.

Nopeusraja on vain 30 kilometriä.

Tie on kuoppainen ja huono.

10. AUTOTURISM

1. Üldist

Palun näidake mulle sellelt kaardilt, missugust teed mööda ma pean sõitma.

Mitme tunni tee on Narvast Tallinna?

Mitu kilomeetrit on veel Helsingisse, Tamperesse?

Mitu tundi kestab sõit sinna ja tagasi?

Kuhu see tee viib?

Kas te teed tunnete?

Mis on selle küla nimi?

Kas see tee läheb Pärnu?

Sõitke otse edasi.

Pöörake paremale (vasakule).

Kas tee on hea?

Sõitke kuuekümne kilomeetrise tunnikiirusega.

Tee on väga libe ja mitme järsu kurviga.

Lubatud maksimaalne kiirus on vaid 30 km.

Tee on auklik ja halb.

Auto voi vajota akseleitaan myöten liejuun.	Auto võib vajuda telgedeni porri.
Ajakaa kakkosvaihteella.	Sõitke teise käiguga.
Mihin voin pysäköidä (auton)?	Kuhu ma võin (auto) parkida?
Missä on pysäköintipaikka?	Kus on parkimiskoht?
Saanko pysäköidä (parkkeerata) tähän?	Kas ma võin siin parkida?
Voiko auton jättää tähän?	Kas siia võib autot jätta?
Onko täällä lähistöllä autotallia (hotellia)?	Kas siin lähikonnas on autogaraaži (hotelli)?
Onko tässä lähellä autokorjaamoa?	Kas siin lähedal on autoremonditöökoda?
Kuinka kaukana on lähin huoltoasema?	Kui kaugel on lähim tehnilise teenindamise punkt?
Missä on lähin bensiiniasema, täyttöpaikka?	Kus on lähim bensiinijaam, bensiinivõtmiskoht?
Voitteko neuvoa meille, missä on	Kas te võiksite meile juhatada, kus on
— lähin puhelin, postitoimisto,	— lähim telefon, postkontor,
— lennätin, lääkäri,	— telegraaf, arst,
— miliisiasema, poliisiasema,	— miilitsajaoskond, politseijaoskond,
— rautatieasema?	— raudteejaam?
Haluaisin saada autoni yöksi talliin.	Sooviksin paigutada auto ööseks garaaži.
Tarvitsen sen kello seitsemän.	Vajan seda kell seitse.

Kuinka paljon menee autotallimaksua yöltä?	Kui palju on garaažimaks öö pealt?
Haluan vuokrata auton täksi päiväksi.	Soovin tänaseks autot üürida.
Haluaisimme eestiä (venäjää, saksaa, englantia) puhuvan oppaan, tulkin.	Sooviksime saada eesti (vene, saksa, inglise) keelt rääkiva giidi, tõlgi.
Haluaisimme oppaan, joka puhuu suomea.	Sooviksime saada giidi, kes räägib soome keelt.
Paljonko sellainen maksaa päivältä?	Kui palju tema päev maksab?
Kenen tuo auto on?	Kelle auto see on?
Mihin voisimme tehdä hauskan automatkan?	Kuhu me võiksime teha toreda automatka?
Millaisia lyhyitä automatkoja voi täältä käsin tehdä?	Milliseid lühikesi väljasõite saaks siit autoga teha?
Mitkä ovat kiinnostavimmat nähtävyydet?	Millised on kõige huvitavamad vaatamisväärsused?
Viekää meidät kaikkein kiinnostavimmille paikoille.	Viige meid kõige huvitavamatele kohtadele.
Voiko sinne ajaa linja-autolla (bussilla)?	Kas sinna saab sõita (auto)bussiga?
Mitä maksaa linja-autolippu Tallinnasta Pärnuun?	Kui palju maksab bussipilet Tallinnast Pärnu?
Menomatkako vai edestakaisin?	Kas ainult sinna või edasi-tagasi?
Milloin bussi lähtee?	Millal buss väljub?
Milloin se saapuu Pärnuun?	Millal see saabub Pärnu?

Sanastoa	*Sõnavara*
automatkailija	autoturist
ajokortti	juhiluba
yksityisajokortti	amatöörautojuhiluba
ajaa autolla	sõita autoga
ajaja	juht
ohjata	juhtida
ohjaaminen	juhtimine
käynnistää	käivitada
ohittaa, sivuuttaa	mööda sõita
etuajo-oikeus	sõidueesõigus
ajonopeus	sõi dukiirus
antaa äänimerkki	signaali anda
pysähtyä	peatuda
pysäköidä, parkkeerata	parkida
autotie, autostrada	autotee, autostraad
kilpa-ajorata	võidusõidutee
autotalli, autovaja	autogaraaž
autokorjaamo	autoremonditöökoda
bensiiniasema, täyttöpaikka	bensiinijaam
polttoainesäiliö, bensiinisäiliö	kütusepaak, bensiinipaak
täyttää polttoainesäiliö	kütusepaaki täita

2. Campingit. Leiriytyminen

2. Kämpingud. Laagrisolek

Onko tässä lähellä leiriytymis-paikkaa?	Kas siin ligidal on laagrikohta?
Lähin camping-alue sijaitsee	Lähim kämping asetseb Tallinn

Tallinnan lähellä Rannamõisassa luonnonkauniilla paikalla (Helsingin lähellä vastaavasti Lauttasaaren ja Tullisaaren campingit).

Camping-matkoilla teidän tulee majoittua omaan tai Inturistilta vuokrattuun telttaan.

Ruoanlaittoa varten on kaasu- tai sähköliedet.

Camping-alueella tai sen läheisyydessä on ruoka- ja sekatavarakauppa sekä postitoimisto lennättimineen ja puhelimineen.

Kahvilassa voi aterioida käteismaksulla.

Pienestä maksusta voitte vuokrata telttoja, sänkyjä vuodevaatteineen, astioita sekä muita matkailu- ja talousvälineitä.

Vuokra vuorokaudelta on: kahden hengen teltta 10 kop., telttasänky 10 kop., patja 5 kop., makuuhuopa 10 kop., lakanat 10 kop., teekannu 2,5 kop., termospullo 2,5 kop.

lähedal Rannamõisas loodusliku ilusas kohas (Helsingi lähedal vastavalt Lauttasaare ja Tullisaare kämpingud).

Kämpinguis tuleb teil majutuda omasse või «Inturistilt» laenatud telki.

Toiduvalmistamiseks on gaasi- või elektripliidid.

Kämpingu territooriumil või selle läheduses on toiduainete kauplus ja segakauplus ning sidekontor telegraafi ja telefoniga.

Kohvikus saab raha eest einetada.

Väikese tasu eest võite laenutada telke, voodeid koos voodipesuga, toidunõusid ning muid reisi- ja majapidamistarbeid.

Üür ööpäeva eest on järgmine: kaheinimesetelk 10 kop., välivoodi 10 kop., madrats 5 kop., tekk 10 kop., linad 10 kop., teekann 2,5 kop., termospudel 2,5 kop.

Tässä lähellä ei ole olemassa virallista leiriytymispaikkaa.
Kuka tämän maan omistaa?
Mistä voin saada hänet (maanomistajan) käsiin?
Saako tähän leiriytyä?
Saanko luvan pysäköidä autoni tähän, leiriytyä tähän huomiseen asti (muutamaksi päiväksi)?
Paljonko siitä pitää maksaa?
Saammeko sytyttää tulen?
Ette saa sytyttää nuotiota.
Mistä voi hakea vettä?
Mistä voin löytää juomavettä?
Onko lähellä kaivoa?
Voisinko saada hiukan vettä?
Miten pitkälti on lähimpään kauppaan?

Siin lähedal ei ole mingit ametlikku laagrikohta.
Kellele see maa kuulub?
Kust ma ta (maaomaniku) kätte saaksin?
Kas siia võib laagrisse asuda?
Kas lubate siia telki püstitada, siia homseni (mõneks päevaks) laagrisse jääda?
Kui palju tuleb selle eest maksta?
Kas me tuld võime teha?
Lõkketuld te ei tohi süüdata.
Kust saaks vett tuua?
Kust ma joogivett leiaksin?
Kas ligidal on kaevu?
Kas ma saaksin natuke vett?
Kui palju maad on lähima kaupluseni?

3. Auton huolto ja korjaus

1. *Yleistä*

Henkilöautoja pestään ja huolletaan Tallinnassa, Ülemiste tee 1.

3. Auto hooldamine ja remont

1. *Üldist*

Sõiduautosid pestakse ja hooldatakse Tallinnas, Ülemiste tee 1.

Vaihtakaa öljy ja rasvatkaa auto.
Vahetage õli ja määrige auto.

Rasvatkaa jouset.
Määrige vedrud.

Olkaa hyvä ja tarkastakaa koko auto: valot, etulyhdyt,
— jäähdytysvesi,
— kampikammion öljy,
— akun vesi, akku,
— iskunvaimentimien neste,
— renkaat, renkaiden ilmapaine.

Palun vaadake kogu auto üle: tuled, esilaternad,
— jahutusvesi,
— karteri õli,
— aku vedelik, aku,
— amortisaatorite vedelik,
— kummid, kummide õhurõhk.

Olkaa hyvä ja täyttäkää renkaat.
Palun pumbake kummid täis.

Bensiiniasema. Huoltoasema.
Bensiinijaam. Tehnilise teeninda-mise punkt.

Täyttäkää bensiinisäiliö.
Täitke bensiinipaak.

Haluaisin 30 litraa bensiiniä.
Sooviksin 30 liitrit bensiini.

Antakaa minulle kaksi litraa moottoriöljyä.
Andke mulle kaks liitrit mootoriõli.

Haluaisin pesettää autoni.
Sooviksin lasta oma autot pesta.

Olkaa hyvä ja peskää ja kuivatkaa auto.
Palun peske ja kuivatage auto.

Olkaa hyvä ja puhdistakaa tuulilasi, etulyhdyt.
Palun puhastage tuuleklaas, esilaternad.

Täyttäkää jäähdytin vedellä (jäähdytysnesteellä).
Täitke radiaator veega (külmakindla vedelikuga).

Tarkistaisitteko öljyn?
Kas te kontrolliksite õli?

Auto (vaunu) pitäisi voidella.
Auto tuleks määrida.

Paine eturenkaassa on 2,0 atmosfääriä (ilmakehää) ja takarenkaassa 2,2 atmosfääriä.
Paine on 1,8 atmosfääriä kaikissa renkaissa.
Pankaa uusi ulkorengas, sisärengas.
Kauanko se kestää?
Milloin auto on valmis?
Kumissa on reikä. Voitteko paikata kumin heti?

Käyttäkää vararengasta.
Olkaa hyvä ja kokeilkaa jarrut.
Valaistus (jarrut) ei ole kunnossa. Voisitteko tarkastaa sen?

Haluaisin uuden lampun.
Tarvitsette uuden akun, uudet lamput.
Äänilaite ei toimi.
Pankaa lumiketjut renkaisiin.
Olkaa hyvä ja kunnostakaa kaasutin.
Tarkistakaa (puhdistakaa) kaasutin.
Puhdistakaa jäähdytyslaitteet.
Tarvitsette uudet sytyttimet.

Rõhk esimeses kummis on 2,0 atmosfääri ja tagumises kummis 2,2 atmosfääri.
Rõhk on kõikides kummides 1,8 atmosfääri.
Pange uus väliskumm, sisekumm.

Kui kaua see aega võtab?
Millal auto on valmis?
Kummis on auk. Kas te saaksite kummi kohe ära parandada?
Kasutage tagavarakummi.
Palun kontrollige pidureid.
Valgustusseadmed (pidur) ei ole korras. Kas te võiksite neid kontrollida?
Sooviksin saada uue lambi.
Te vajate uut akut, uusi lampe.

Signaal ei tööta.
Pange lumeketid kummidele.
Palun tehke karburaator korda.

Kontrollige (puhastage) karburaatorit.
Puhastage jahutusseadmed.
Teil on vaja uusi süüteküünlaid.

Olkaa hyvä ja vaihtakaa sytyttimet (sytytystulpat).
Palun vahetage süüteküünlad.

Tarkistakaa sytytys.
Kontrollige süüdet.

Puhdistakaa moottori noesta ja hiokaa venttiilit.
Puhastage mootor nõest ja lihvige klapid.

Kiristäkää kaikki pultit ja mutterit.
Pingutage kõik poldid ja mutrid.

Autossa jokin kolisee.
Autos midagi koliseb.

Tämä ei toimi kunnolla
— toisinaan,
— kovassa vauhdissa,
— hiljaisessa vauhdissa,
— moottorin ollessa kylmä,
— moottorin ollessa lämmin.

See ei tööta korralikult
— vahetevahel,
— kõrgete tuuridega,
— madalate tuuridega,
— külma mootoriga,
— sooja mootoriga.

Hinaisitteko autoni pois?
Kas te võtaksite mu auto sleppi?

Autoni ei lähde liikkeelle.
Autot ei saa liikuma.

Autossa on jotain vikaa.
Autol on midagi viga.

Voisitteko hinauttaa autoni johonkin korjaamoon?
Kas te võiksite pukseerida mu auto kuhugi töökotta?

Autooni on tullut konevika.
Autol on tekkinud mootoririke.

Autostani on bensiini lopussa.
Autol on bensiin otsas.

Käynnistin on epäkunnossa.
Starter on korrast ära.

Akku on lopussa.
Aku on tühi.

Jäähdytin vuotaa.
Radiaator jookseb.

Jalkajarru (käsijarru) ei toimi.
Jalgpidur (käsipidur) ei tööta.

Paljonko hinaus maksaa?
Kui palju pukseerimine maksab?

Kuinka paljon korjaus maksaa?
Kui palju remont maksab?

Paljonko se tulee maksamaan?
Kui palju see läheb maksma?

Paljonko olen velkaa?
Milloin se on valmis?
Saatteko huomisaamuun sen valmiiksi?
Auto on valmis tänään iltapäivällä (tänä iltana, kahden tunnin perästä, kolmen päivän päästä).
Kirjoittakaa minulle yksityiskohtainen lasku korjauksista.
Kuinka suureksi lasku nousee?
Haen auton kello ...

Kui palju ma võlgnen?
Millal saab valmis?
Kas te homme hommikuks saate valmis?
Auto on valmis täna õhtupoolikul (täna õhtul, kahe tunni pärast, kolme päeva pärast).

Kirjutage mulle paranduste kohta üksikasjaline arve.
Kui suureks arve läheb?
Tulen autole järele kell ...

Sanastoa

autokorjaamo
vulkanoimo
automekaanikko
hinata
rasvata, voidella
asentaa
autovaurio
rengasvaurio, rengasrikko
vulkanointi
korjaus
korjauttaa
pesettää
moottorivika
akselirikko

Sõnavara

autoremonditöökoda
vulkaniseerimistöökoda
automehhaanik
pukseerida
määrida, õlitada
monteerida
autorike
kummivigastus
vulkaniseerimine
parandus, remont
parandada lasta
pesta lasta
mootoririke
pooltelje murdumine

2. *Auton alusta, kori ym.*

(auton) alusta
runko
kori
puskuri
  takapuskuri
lokasuojukset
iskunvaimennin
jousi, ponnin
  jousenlehti
kojelauta
virta-avain
katkaisin
  valokatkaisimet
polkimet
istuimet
  kuljettajan istuin
  (säädettävät) etuistuimet
  takaistuimet, peräistuimet
turvavyö
tuulilasi
aurinkosuoja, häikäisysuoja
auton ikkunat
  (kaarevat) takaikkunat
ovi
  ovenripa
suojalukko

2. *Auto šassii, kere jm.*

(auto) šassii
raam
kere
kaitseraud
  tagumine kaitseraud
porilauad
amortisaator
vedru
  vedruleht
armatuurilaud
süütevõti
lüliti
  tulede lülitid
pedaalid
istmed
  juhi iste
  (reguleeritavad) eesistmed
  tagaistmed
kaitsevöö
tuuleklaas
päikesekaitse
autoaknad
  (kaarjad) tagaaknad
uks
  ukselink
kaitselukk

numerokilpi, tunnuskilpi	numbrimärk
katos, kuomu	katus
moottorinsuojus	kapott
tavarasäiliö, matkatavaratila	pagasiruum
etulyhdyt	esilaternad
takalyhty, perälamppu	tagatuli
pysäköintivalot, parkkeerausvalot	parktuled
pysähdysvalot	pidurituled
tuulilasin pyyhin, pesuri	klaasipühkija
taustapeili, takapeili, tarkkailupeili	tagasivaatepeegel
(sähkö)tuuletin	(elektri)ventilaator
tuhkakuppi	tuhatoos
lämmitin, lämmityslaite	soojendusseade, küte

3. *Moottori. Voitelu- ja jäähdytyslaitteet*

Moottori ei lähde käyntiin (ei käynnisty):
— se pysähtelee (seisahtuu)
— nakuttaa, kilkuttaa
— on heikko
Jäähdytysvesi kiehuu.

Sanastoa

tyhjäkäynti	tühikäik
kaasupoljin	gaasipedaal

3. *Mootor. Õlitus- ja jahutusseadmed*

Mootor ei hakka käima (ei käivitu:
— ta sureb välja (jääb seisma)
— klopib
— ei jõua vedada (on nõrk)
Jahutusvesi keeb.

Sõnavara

ilmanpuhdistin, ilmansuodatin
laakeri
  kuulalaakeri
hammaspyörä, hammasratas
kampiakseli
nokka-akseli
kiertokanki
mäntä
männän renkaat
  öljyrenkaat
sylinteri
kaasutin
pakoputki, poistoputki
äänenvaimennin
venttiili
  imuventtiili, tuloventtiili
  poistoventtiili
tuuletin
  tuulettimen hihna
vauhtipyörä
imuputki, tuloputki
voiteluöljy
öljymäärän mittapuikko
öljysiivilä, öljynsuodatin
tiiviste
bensiini
  bensiinipumppu
  bensiinisäiliö, bensiinitankki

õhupuhasti, õhufilter
laager
  kuullaager
hammasratas
väntvõll
nokkvõll
keps
kolb
kolvirõngad
  õlirõngad
silinder
karburaator
väljalasketoru
summuti
klapp
  sisselaskeklapp
  väljalaskeklapp
ventilaator
  ventilaatori rihm
hooratas
sisselasketorustik
määrdeõli
õlivarras
õlifilter
tihend
bensiin
  bensiinipump
  bensiinipaak

siivilä, suodatin	filter
jäähdytin	radiaator
vesipumppu	veepump
rasvakuppi	määrdetoos
voidenippa	määrdenippel
4. *Voimansiirto*	4. *Jõuülekanne*
kytkin	sidur
kytkinlevy	siduriketas
kytkinpoljin	siduripedaal
vaihdelaatikko	käigukast
vaihdetanko, vaihdevarsi	käigukang
vaihde	käik
ykkösvaihde, ykkönen	esimene käik
kakkosvaihde, kakkonen	teine käik
kolmosvaihde, kolmonen; suora vaihde	kolmas käik; otseülekanne
nelosvaihde, nelonen	neljas käik
peruutusvaihde	tagurpidikäik
vapaa vaihde	vaba käik
kardaaniakseli	kardaanvõll
kardaaninivel, murrosnivel	kardaanliigend
tasauspyörästö	diferentsiaal
taka-akseli	pooltelg
pyörä	ratas
etupyörä	esiratas
takapyörä	tagaratas
varapyörä	tagavararatas

pyörän vanne
navan kansi
rengas
  ulkorengas
  sisärengas, ilmarengas
ilmaventtiili

rattakilp
kapsel
(ratta)kumm
  väliskumm
  sisekumm, õhukumm
ventiil

5. *Ohjauslaitteet*

Tarkistakaa etupyörien asento.
Poistakaa liikuntavara (etupyörien lepattaminen, värinä).

5. *Juhtimisseadmed*

Reguleerige esirataste asendit.
Kõrvaldage lõtk (esirataste laperdamine, vibreerimine).

Sanastoa

ohjauspyörä
ohjaustanko
ohjauskierukka
jarrut
  jalkajarru
  käsijarru
  käsijarrun kahva
jarrupoljin
jarruneste
jarrunauha
jarrurumpu
tanko, vipu
jarrutusmatka

Sõnavara

rooliratas
roolivarb
roolikarp
pidurid
  jalgpidur
  käsipidur
  käsipiduri käepide
piduripedaal
piduriõli
pidurilint
piduritrummel
hoob
pidurdusteekond

6. *Sähkölaitteet*

Asettakaa sytytys aikaisemmaksi (myöhäisemmäksi).
Olkaa hyvä ja ladatkaa akku.

Sanastoa

akku
ampeerimittari
rele
sähkönvaraaja
virranjakelija
sytytyksen katkaisin
sytytys
sytytin, sytytystulppa
ankkuri, roottori
sulake
eristys
oikosulku
generaattori, latausdynamo
hiiliharja
(sähkö)johto
matkamittari
nopeusmittari, kierroslukumittari
öljynpainemittari
bensiinimittari
äänilaite

6. *Elektriseadmed*

Seadke süüde varasemaks (hilisemaks).
Palun laadige aku.

Sõnavara

aku
ampermeeter
relee
kondensaator
jagaja
katkesti
süüde
süüteküünal
rootor
kaitse
isolatsioon
lühis
generaator, dünamo
(söe)hari
(elektri)juhe
kilomeetrimõõtja
spidomeeter
(õli)manomeeter
bensiinimõõtja
signaal

käynnistin	starter
lämpötilan säätyri, termostaatti	termostaat
suunnanosoittaja	suunanäitaja
valot	tuled
takavalot	tagatuled
vilkkuvalo	vilkuv tuli
sumulyhty	udulatern
valonheitin	prožektor, helgiheitja

Ks. myös s. 195 (Auton alusta, kori ym.).

Vt. ka lk. 195 (Auto šassii, kere jm.).

7. Työvälineitä ym. *7. Tööriistad jm.*

työväline, työkalu	tööriist
väkivipu, vaununnostin, tunkki	tungraud
ilmapumppu	õhupump
voiteenpuristin, voitelupuristin	määrdeprits
bensiiniastia	bensiininõu
(bensiini)suppilo	(bensiini)lehter
öljykannu, öljyastia	õlikann, õlinõu
lumiketjut	lumeketid
vasara	vasar, haamer
laakapihdit, lattapihdit	näpitstangid, näpitsad
hohtimet	tangid
viila	viil
pora, kaira	puur
ruuvimeisseli, ruuvitaltta	kruvikeeraja
tuppiavain, pistoavain	toruvõti
ruuviavain	mutrivõti

käsilamppu, työlamppu
varaosat
mutteri
  mutterilaatta
pultti
ruuvi

kandelamp
tagavaraosad
mutter
  seib
polt
kruvi

4. Mitä autonkuljettajan tulee tietää

1. Liikenne kaduilla ja teillä on Neuvosto-Eestissä (Neuvostoliitossa) kuten Suomessakin oikeanpuoleista.
2. Autonkuljettajan tulee pitää autonsa asianmukaisessa kunnossa; ei saa ajaa autolla, jonka epäkuntoisuus saattaa vaarantaa liikenneturvallisuutta.
3. Ajaessaan autoa kuljettaja ei saa vaarantaa eikä vaikeuttaa liikennettä; hänen tulee olla tarkkaavainen ja noudattaa sovittua reittiä.
4. Autonkuljettaja on kaikissa tilanteissa velvollinen ajamaan nopeudella, joka takaa

4. Mida autojuht peab teadma

1. Liiklemine tänavail ja teedel toimub Nõukogude Eestis (Nõukogude Liidus) nagu Soomeski paremat kätt.
2. Autojuht peab hoidma oma auto tehniliselt korras; on keelatud sõita mittekorras autoga, mis võib ohustada liiklusjulgeolekut.
3. Juht ei tohi sõidu ajal ohustada ega takistada liiklust; ta peab olema tähelepanelik ja pidama kinni oma marsruudist.
4. Autojuht on kohustatud sõitma kõikides olukordades sellise kiirusega, mis tagab täie-

täydellisen liikenneturvallisuuden ja suo tarpeen vaatiessa mahdollisuuden pysäyttää ajoissa autonsa.

Sallittu ajonopeus Neuvostoliiton kaupungeissa ja asutuskeskuksissa on korkeintaan 60 km tunnissa, vilkkailla liikennepaikoilla korkeintaan 30—40 km tunnissa.

5. Teillä ja kaduilla tulee noudattaa tarkasti liikennemerkkejä, tienpintaan piirrettyjä ohjeviivoja, valo-opasteita sekä liikennevirkailijoiden ohjeita.
6. Äänimerkkien käyttö on Neuvostoliitossa sallittu vain kaupunkien ulkopuolella.
7. Tulee kiinnittää huomiota äänimerkkeihin, joita antavat erikoisautojen kuljettajat (palovaunut, ensiapuautot ym.), ja antaa niille tietä.
8. Nelivaloiset valomerkkilaitteet sallivat vasemmalle ja takaisinpäin kääntymisen ainoliku liiklemisohutuse ja võimaldab vajaduse korral peatada auto õigeaegselt.

Lubatud sõidukiirus Nõukogude Liidu linnades ja asulates on maksimaalselt 60 km tunnis, elava liiklusega kohtades maksimaalselt 30—40 km tunnis.

5. Teedel ja tänavatel tuleb hoolikalt jälgida liiklusmärke, teekattel olevaid jooni, valgusfooride ning liiklusekorraldajate märguandeid.
6. Helisignaali andmine on Nõukogude Liidus lubatud ainult väljaspool linnasid.
7. Tuleb pöörata tähelepanu helisignaalidele, mida annavad spetsiaalautode juhid (tuletõrjeautod, esmaabiautod jt.), ja anda neile teed.
8. Nelja tulega valgusfoorid lubavad sooritada pöörde vasakule ja tagasisuunas ainult

astaan kahden vihreän valon palaessa samanaikaisesti. Tätä merkkiä tulee odottaa «stop» («seis») viivalla.

9. Sateen jälkeen, sumussa, huonon näkyvyyden vallitessa jne. on sallittu ajonopeus maanteillä korkeintaan 60 km tunnissa.

10. Autonkuljettajan on koko ajomatkan oltava ajokunnossa.

kahe rohelise tule puhul. Seda märguannet tuleb oodata stoppjoonel.

9. Pärast vihma, udus, halva nähtavusega jne. on lubatud sõidukiirus maanteedel maksimaalselt 60 km tunnis.

10. Autojuht peab kogu sõidu vältel olema juhtimisvõimeline.

Tallinnan Autoinspektsioon (miliisin liikenne- ja katsastusosasto), Lastekodu 31, puhelin 454-50 ja 634-56.

Tallinna autoinspektsioon, Lastekodu 31, telefon 454-50 ja 634-56.

5. Liikennemerkkien nimiä ym.

Kauttakulku kielletty. Läpiajo kielletty.

Sisäänajo kielletty. Kielletty ajosuunta.

Kiertotie.

(Jyrkkä) mutka. Vaarallisia mutkia edessä.

Kuoppainen tie. Ajakaa hitaasti.

5. Liiklusmärkide nimetusi jm.

Liiklemine keelatud. Läbisõit keelatud.

Sissesõit keelatud. Keelatud sõidusuund.

Ümbersõit.

(Järsk) kurv. Ees ohtlikud kurvid.

Ebatasane tee. Sõitke aeglaselt.

Viidenkymmenen kilometrin tuntivauhti.	Viiskümmend kilomeetrit tunnis.
Ohittaminen (ohiajo) kielletty.	Möödasõitmine (möödasõit) keelatud.
Pysähtyminen kielletty.	Peatumine keelatud.
Pysäköiminen kielletty.	Parkimine keelatud.
Äänimerkinanto kielletty.	Signaaliandmine keelatud.
Ensiapuasema.	Esmaabipunkt.
Bensiiniasema. Huoltoasema.	Bensiinijaam. Tehnilise teeninda-mise punkt.
Nostosilta.	Lahtivõetav sild.
Tietyö. Tietä korjataan.	Remonttööd. Parandatakse teed.
(Etuajo-oikeutettu) valtatie.	(Sõidu eesõigusega) peatänav või -tee.
Etuajo-oikeutettu tie loppuu.	Peatänava või -tee lõpp.
Etuajo-oikeutetun tien risteys-varoitus.	Ristumine peatänava või -teega.
Vartioimaton rautatieylikäytävä.	Tõkkepuuta (valveta) (raudteest) ülekäigukoht.
Vartioitu rautatien tasoristeys.	Tõkkepuuga (valvatav) raudtee-ülesõidukoht.
Pysäköinti. Pysäköimis-, parkkeerauspaikka.	Parkimine. Parkimiskoht.
Ajakaa tämän kilven oikealta (vasemmalta) puolelta.	Takistusest möödasõit paremalt (vasakult).
Korkeusrajoitus.	Piiratud kõrgus.
Leveysrajoitus.	Piiratud laius.
Nopeusrajoitus.	Piiratud kiirus.

Yksisuuntainen liikenne.
Liikennemajakan merkkivalot:
— seis (punainen),
— merkki vaihtuu (keltainen),
— selvä (vihreä).
Pysäköintiautomaatti:
1. Pane raha aukkoon.
2. Käännä jokaisen rahan jälkeen kädensijaa nuolen suuntaan ääriasentoon.

Punainen kilpi osoittaa pysäköintiajan päättyneen.

Ks. myös s. 229 (Kylttejä, varoituksia ja tiedotuksia).

Ühesuunaline liiklus.
Valgusfoori signaaltuled:
— seis (punane),
— signaal vahetub (kollane),
— võib sõita (roheline).
Parkimiskell:
1. Pane raha sisse.
2. Pööra iga mündi järel käepidet noole suunas lõpuni.

Punane märk näitab, et parkimisaeg on läbi.

Vt. ka lk. 229 (Viidad, hoiatused ja teadaanded).

6. Liikenneonnettomuus ja ensiapu

Auto on vanut ojaan.
Yhteenajo, kolari. Eräs mies on pahoin vahingoittunut.
Hän on jäänyt auton (moottoripyörän) alle.
Auto on ajanut pyöräilijän kumoon.
Toimittakaa heti apua — soittakaa sairaalaan.

6. Liiklusõnnetus ja esmaabi

Auto on kraavi sõitnud.
Kokkupõrge, avarii. Üks mees on raskelt vigastattud.
Ta on jäänud auto (mootorratta) alla.
Auto on jalgratturi pikali sõitnud.
Saatke kohe abi — helistage haiglasse.

Kutsukaa lääkäri (ambulanssiauto, sairaankuljetuskone).
Vaikea liikenneonnettomuus!

Sanastoa

e n s i a p u
ensiapuasema
ensiapuside
ensiapulaukku
ensiapulaatikko
sairaankuljetuskone
ambulanssiauto, ambulanssivaunu, sairasauto
lääkäri
sairaala
paarit
vamma
tulla yliajetuksi, jäädä auton alle
t e k o h e n g i t y s
sääriluun (olka- ja kyynärvarren) murtuma
lastasidos
olkaside
silmäside
korvaside
nenäside
kyynärpääside
sormiside

Kutsuge arst (esmaabiauto, sanitaarlennuk).
Raske liiklusõnnetus!

Sõnavara

e s m a a b i
esmaabipunkt
esmaabiside
esmaabipaun
esmaabikarp
sanitaarlennuk
esmaabiauto

arst
haigla
kanderaam
vigastus
jääda (auto) alla.
k u n s t l i k h i n g a m i n e
sääreluu (õlavarre- ja küünarluu) murd
lahasega mähis
õlamähis
silmamähis
kõrvamähis
ninamähis
küünarpeamähis
sõrmemähis

käsiside	käemähis
kaulavaltimon painaminen	unearteri kinnisurumine
olkavaltimon painaminen	õlavarrearteri kinnisurumine
reisivaltimon painaminen	reiearteri kinnisurumine
rikan poistaminen silmästä (alaluomesta, yläluomesta)	prügi eemaldamine silmast (alalault, ülalault)
tulensammutin, sammutuslaite	tulekustuti
hinausauto	puksiirauto
Ks. myös s. 457 (Tapaturmia).	Vt. ka lk. 457 (Õnnetusjuhtumid).

11. HOTELLI

1. Hotelliin saavuttaessa

Voisitteko suositella jotain hyvää hotellia?	Kas te võiksite soovitada mõnd head hotelli?
Missä hotellissa on suomalainen valtuuskunta (asuvat eestiläiset turistit)?	Missuguses hotellis on Soome delegatsioon (elavad eesti turistid)?
Mikä on paras hotelli?	Milline on kõige parem hotell?
Onko saatavissa vapaita huoneita?	Kas vabu tube on?
Haluaisin yksityishuoneen.	Sooviksin omaette tuba.
Onko teillä yhden (kahden) hengen huonetta vapaana?	Kas teil on vaba tuba ühele (kahele) inimesele?

11. HOTELL

1. Hotelli saabudes

Onko teillä huoneita, joihin kuuluu oma kylpyhuone?

Haluaisimme kaksi eri huonetta rinnakkain.

Haluaisin ensimmäisestä kerroksesta yhden hengen huoneen, jossa on kylpymahdollisuus.

Haluaisin mielelläni huoneen,
— johon kuuluu kylpyhuone,
— josta on kaunis näköala,
— joka on kadulle päin (pihalle päin).

Voisinko saada huoneen yhdeksi (kahdeksi) yöksi?

Saisinko kolmen hengen huoneen, johon kuuluu parveke?

Meillä ei ole yhtään huonetta vapaana.

Kaikki on varattu.

Haluaisin puhutella hotellin johtajaa.

Meillä on vain yksi huone kolmannessa kerroksessa pihan (kadun) puolella.

Tämä huone on liian pieni.

Paljonko se maksaa?

Paljonko huone maksaa vuorokaudelta?

Kas teil on tube koos vannitoaga?

Sooviksime kaks eraldi tuba kõrvuti.

Sooviksin pesemisvõimalusega üheinimesetuba esimesel korrusel.

Sooviksin meelsasti tuba
— koos vannitoaga,
— kust on ilus vaade,
— mille aknad on tänava poole (õue poole).

Kas ma võiksin saada toa üheks (kaheks) ööks?

Kas ma saaksin kolmeinimesetoa, mille juurde kuulub rõdu?

Meil ei ole ühtki vaba tuba.

Kõik on kinni (reserveeritud).

Sooviksin rääkida hotelli juhatajaga.

Meil on ainult üks õue-(tänava-) poolne tuba kolmandal korrusel.

See tuba on liiga väike.

Kui palju see maksab?

Kui palju tuba ööpäevas maksab?

Onko mitään halvempaa?	Kas on midagi odavamat?
Eikö teillä ole halvempaa (pienempää, suurempaa)?	Kas teil odavamat (väiksemat, suuremat) ei ole?
Kuuluuko hintaan aamukahvi?	Kas hinna juurde on arvatud ka hommikune kohv?
Saanko käydä katsomassa sitä huonetta?	Kas ma võiksin seda tuba vaadata?
Saanko nähdä huoneen?	Kas ma saaksin tuba näha?
Eikö ole suurempaa (pienempää, valoisampaa, halvempaa)?	Kas ei ole suuremat (väiksemat, valgemat, odavamat)?
Saa olla kalliimpikin.	Võib ka kallim olla.
Onko tämä paras, mitä teillä on?	Kas see on parim, mis teil on?
Onko kaikissa huoneissa puhelin?	Kas igas toas on telefon?
Tämä huone sopii minulle (meille).	See tuba sobib minule (meile).
Kauanko herra (rouva, neiti) aikoo viipyä?	Kui kaua härra (proua, preili) kavatseb peatuda?
Otan tämän huoneen — vain yhdeksi yöksi, — kahdeksi viikoksi, — yhdeksi kuukaudeksi.	Võtan selle toa — ainult üheks ööks, — kaheks nädalaks, — üheks kuuks.
Olen täällä korkeintaan viikon.	Olen siin kõige rohkem nädala.
Jäämme kahdeksi päiväksi (todennäköisesti viikoksi).	Jääme kaheks päevaks (tõenäoliselt nädalaks).

Toisitteko (lähettäisittekö) matkatavarani ylös huoneeseeni?
Tuokaa tavarani sisään autosta.
Minne saisin ajaa autoni?

Onko lähistöllä autotallia?

Kas te tooksite (saadaksite) mu pagasi üles tuppa?
Tooge mu asjad autost sisse.
Kuhu ma võiksin oma auto paigutada?
Kas ligidal on garaaži?

Olen tilannut teiltä huoneen.
Minulle on varattu täältä huone.
Matkatoimisto on varannut täältä huoneen minulle ja vaimolleni.
Oletteko automatkailijoita (yksi automatkailijoista)?
Mikä teidän nimenne on?
Nimeni on N.
Automatkailijoille olemme varanneet etupäässä kahden hengen huoneet, joihin kuuluu kylpyhuone (1. luokka), ja 2—4 hengen huoneet, joissa on pesumahdollisuus (kylpy tai suihku samassa kerroksessa) (turistiluokka).
Hotellimajoitukseen sisältyy muun muassa kolme ateriaa päivässä, kiertoajeluja kaupungissa Inturistin kielitaitoi-

Tellisin teilt toa.
Mulle on siin tuba reserveeritud.
Reisibüroo reserveeris siin toa minule ja mu naisele.

Kas te olete autoturist (üks autoturistidest)?
Mis teie nimi on?
Minu nimi on N.
Autoturistidele oleme reserveerinud peamiselt kaheinimesetoad koos vannitoaga (1. klass) ja 2—4 inimese toad pesemisvõimalusega (vann või dušš samal korrusel) (turismiklass).

Hotellimajutuse juurde kuulub muuseas kolm söögikorda päevas, ringsõidud linnas «Inturisti» võõrkeeli valdava giidi

sen oppaan johdolla; avoimet pysäköimispaikat hotellin luona.

juhendusel; lahtised parkimiskohad hotelli juures.

Olkaa ystävällinen ja täyttäkää tämä kaavake (lomake): 1) sukunimi, 2) etunimet, 3) kansalaisuus, aikaisempi kansalaisuus, 4) naimaton, naimisissa, eronnut, 5) ammatti, 6) syntymäpaikka ja -maa, 7) syntymäaika (syntymäpäiva ja -vuosi), 8) vakinainen asuinpaikka, 9) saapumispäivä ja lähtöpäivä, 10) matkan tarkoitus, 11) edellinen ja seuraava pysähdyspaikka, 12) allekirjoituksenne.

Olge hea ja täitke see blankett (ankeet): 1) perekonnanimi, 2) eesnimed, 3) kodakondsus, varasem kodakondsus, 4) vallaline, abielus, lahutatud, 5) elukutse, 6) sünnikoht ja -maa, 7) sünniaeg (sünnipäev ja -aasta), 8) alaline elukoht, 9) saabumispäev ja lahkumispäev, 10) reisi eesmärk, 11) eelmine ja järgmine peatuskoht, 12) teie allkiri.

Tässä on kynä ja mustetta.

Siin on sulepea ja tint.

Saisinko myös passinne?

Kas ma saaksin ka teie passi?

Kaikki passit täytyy viedä poliisilaitokselle luetteloitaviksi.

Kõik passid tuleb viia registreerimiseks politseijaoskonda.

Mikä on huoneeni numero?

Mis mu toa number on?

Olkaa hyvä ja antakaa avain.

Palun andke võti.

Tässä on avain, olkaa hyvä.

Palun, siin on võti.

Missä on hissi?

Kus on lift?

Matkatavarat (matkalaukut) pyydän kantamaan huoneeseeni.

Pagas (kohvrid) palun kanda minu tuppa.

Sanastoa

hotelli
matkustajakoti
varata huone, tilata huoneet
h o t e l l i h u o n e
yhden hengen huone
kahden hengen huone
kolmen hengen huone
kylpyhuoneella varustettu huone
viereinen huone
seurusteluhuone
kanslia, toimisto
Inturistin matkatoimisto
numero
h u o n e e n a v a i n
hissi
hissipoika
portaat
kerros
kerroksessa
sisäänkäynti
uloskäynti
ovi
ikkuna
parveke
valaistus

Sõnavara

hotell
võõrastemaja
reserveerida tuba, tellida toad
h o t e l l i t u b a
üheinimesetuba
kaheinimesetuba
kolmeinimesetuba
tuba koos vannitoaga
kõrvaltuba
võõrastetuba
kantselei
«Inturisti» reisibüroo
number
t o a v õ t i
lift
liftipoiss
trepp
korrus
korrusel
sissekäik
väljapääs
uks
aken
rõdu, palkon
valgustus

lämmitys	küte
keskuslämmitys	keskküte
omistaja	omanik
johtaja	juhataja
vahtimestari, portieeri, ovenvartija	portjee, uksehoidja
yöportieeri	ööportjee
päivystäjä	administraator
lähetti	jooksupoiss
(kerros)palvelija	(korruse)teenija
siivooja(tar)	koristaja
sisäkkö	toatüdruk
soittokello	(kutse)kell
soittaa	helistada

2. Hotellissa

2. Hotellis

Pyydän herättämään minut (meidät)	Palun äratada mind (meid)
— kello seitsemältä,	— kell seitse,
— puoli kahdeksalta,	— pool kaheksa,
— neljännestä yli kahdeksan.	— veerand üheksa.
Haluaisimme mielellämme aamukahvin kello puoli kahdeksalta.	Sooviksime meelsasti hommikuse kohvi kell pool kaheksa.
Pyytäisin puhdistamaan kenkäni.	Palun puhastada minu kingad.
Voiko täällä pesettää vaatteita?	Kas siin saab lasta riideid pesta?

Jos lähetän joitakin vaatteita pesulaan, milloin voisin odottaa saavani ne takaisin?

Kui saadan mõned asjad pesumajja, millal võiksin neid tagasi oodata?

Onko teillä luettelo pestävistä tavaroista?

Kas teil on pestavate asjade kohta nimekiri?

Haluaisin pesettää vain tämän puseron (paidan, puvun).

Sooviksin lasta pesta ainult selle pluusi (särgi, kleidi).

Milloin se on valmis?

Millal valmis saab?

Haluaisin saada ne takaisin niin pian kuin mahdollista.

Sooviksin need tagasi saada niipea, kui võimalik.

Olkaa hyvä ja toimittakaa pukuni silitettäväksi (prässättäväksi).

Palun saatke mu ülikond triikida.

Voitteko silittää tämän kävelypuvun (hameen, puseron), nämä housut huomisaamuun mennessä?

Kas te võiksite triikida selle kostüümi (seeliku, pluusi), need püksid homme hommikuks?

Olkaa hyvä ja lähettäkää tämä kemiallisesti puhdistettavaksi (pestäväksi).

Palun saatke see keemilisse puhastusse (pesta).

Näitä kauluksia ei pidä kovettaa.

Neid kraesid ei tule tärgeldada.

Muutamat sukat olisi parsittava.

Mõned sukad tuleks nõeluda.

Missä on jalkinekorjaamo, kenkien kiillotus?

Kus on jalatsite parandamise töökoda, kingade viksimine?

Kannat on korjattava. On pantava uudet pohjat.

Tuleb parandada kontsad ja panna uued tallad.

Minun täytyy saada ne takaisin viimeistään ...
Kuinka suureksi lasku nousee?
Hotellissa ovat palveluhinnat suunnilleen seuraavat:
Paidan pesu — 36 kop.
Tukanleikku (miehen) — 20—50 kop.
Parranajo — 10—20 kop.
Kenkien kiillotus — 10 kop.
Kenkien, pukimien, valokuvauskoneiden ja muiden tarve-esineiden korjaus — taksan mukaan.
Kirje ulkomaille lentopostissa — 16 kop.
Puhelunkeskustelu Helsinkiin (3 min.) 1 rupla ja 30 kop.
Sähke Helsinkiin (20 sanaa) 2 ruplaa ja 10 kop.
Missä on ruokasali?
Voiko teillä syödä myös päivällistä ja illallista?
Tarjoillaanko aamiainenkin ruokasalissa?
Mihin aikaan aterioidaan?
Milloin tarjotaan aamiainen, päivällinen, illallinen?

Ma pean saama nad tagasi hiljemalt ...
Kui suureks arve läheb?
Hotellis on teenindamishinnad umbes järgmised:
Särgi pesemine — 36 kop.
Juukselõikamine (mehel) — 20—50 kop.
Habemeajamine — 10—20 kop.
Kingade viksimine — 10 kop.
Kingade, riietusesemete, fotoaparaatide ja muude tarbeesemete parandus — vastavalt hinnakirjale.
Kiri välismaale lennupostiga — 16 kop.
Telefonikõne Helsingisse (3 min.) — 1 rubla 30 kop.
Telegramm Helsingisse (20 sõna) — 2 rubla 10 kop.
Kus on söögisaal?
Kas teie juures saab süüa ka lõuna- ja õhtusööki?
Kas ka hommikusöök serveeritakse söögisaalis?
Millal on söögiajad?
Mis kell serveeritakse hommikusöök, lõunasöök, õhtusöök?

Tuokaa aamiainen (päivällinen, illallinen) huoneeseeni, olkaa hyvä.
Palun tooge mulle hommikusöök (lõunasöök, õhtusöök) tuppa.

Milloin on ruoka-aika?
Mis kell on söögiaeg?

Lämpimän ruoan tarjoilu lopetetaan kello 20.
Sooja toidu serveerimine lõpetatakse kell 20.

Minun pitäisi soittaa puhelimella.
Ma peaksin helistama telefoniga.

Mistä saa ostaa matkamuistoja (teatterilippuja, tupakkaa)?
Kust saab osta suveniire (teatripileteid, tubakat)?

Ostakaa minulle kaksi teatterilippua (elokuvalippua) huomenillaksi.
Ostke mulle kaks teatripiletit (kinopiletit) homme õhtuks.

Mistä saa ostaa kuvalehtiä, ulkomaisia lehtiä (ulkomaan sanomalehtiä)?
Kust saab osta pildiajakirju, välismaa lehti (välismaa ajalehti)?

Mistä voin ostaa kaupungin kartan?
Kust ma saaksin osta linnaplaani?

Kartan voitte saada meiltä.
Plaani võite saada meilt.

Ottakaa kartta tältä pöydältä, ennen kuin lähdette ostoksille.
Võtke plaan siit laualt, enne kui lähete sisseoste tegema.

Missä on matkatoimisto?
Kus on turismibüroo?

Missä on tulkki?
Kust saab tõlgi?

Missä voisin nähdä junien (lentokoneiden, laivojen) aikataulun?
Kus ma saaksin näha rongide (lennukite, laevade) sõiduplaani?

Mistä lähtevät junat, lentokoneet?
Kust väljuvad rongid, lennukid?

Kaukojunat lähtevät Baltian asemalta.
Pikamaarongid väljuvad Balti jaamast.

Matkalippujen ennakkomyynti alkaa 7 päivää ennen matkaa.
Sõidupiletite eelmüük algab 7 päeva varem.

Matkustajalentokoneet lähtevät Tallinnan lentokentältä. Lipunmyynti alkaa 10 päivää ennen lähtöpäivää.
Reisilennukid väljuvad Tallinna lennujaamast. Piletite müük algab 10 päeva enne väljasõidupäeva.

Lähden ulos. Palaan tunnin kuluttua (kello . . .). Palaan heti.
Lähen välja. Tulen tagasi tunni pärast (kell . . .). Tulen kohe tagasi.

Olkaa hyvä ja antakaa minulle avaimeni.
Palun andke mulle mu (toa) võti.

Onko kukaan kysynyt minua?
Kas keegi on minu järele pärinud?

Onko minulle tullut postia?
Kas mulle on saabunud posti?

Onko minulle osoitettuja sähkeitä (kirjeitä)?
Kas minu nimele on telegramme (kirju)?

Missä on kylpyhuone?
Kus on vannituba?

Haluaisimme mielellämme kylpeä heti.
Sooviksime meelsasti end kohe pesta.

Olkaa hyvä ja laittakaa kylpyni valmiiksi.
Palun tehke mulle vann valmis.

Missä on toaletti, WC, käymälä (naisille, miehille)?
Kus on tualett, *W. C.*, käimla (naistele, meestele)?

Onko täällä lähellä saunaa?
Kas siin lähedal on sauna?

Voinko saada hiukan lämmintä vettä (saippuaa, pyyheliinan)?
Kas ma võiksin saada pisut sooja vett (seepi, käteräti)?

Toisitteko litran kiehuvaa vettä huoneeseeni?	Kas te tooksite mulle tuppa liitri keeva vett?
Onko täällä tasa- vai vaihtovirta?	Kas siin on alalis- või vahelduvvool?
Kuinka monen voltin?	Mitme voldine?
Minulla on mukanani sähköparranajokone, sähkösilitysrauta.	Mul on kaasas elektriraseerimisaparaat ja elektritriikraud.
Olen vähän vilustunut.	Olen pisut külmetanud.
Ottaisin mielelläni vielä toisen huovan (tyynyn).	Võtaksin meeleldi veel teise villase teki (padja).
Voitteko hankkia minulle lämpötyynyn?	Kas te saaksite tuua mulle soojenduskoti?
Voin huonosti. Minulla on kuumetta.	Tunnen end halvasti. Mul on palavik.
Olkaa hyvä ja kutsukaa lääkäri.	Palun kutsuge arst.

Sanastoa	*Sõnavara*
v u o d e	v o o d i
patja	madrats
tyyny	padi
tyynyliina	padjapüür
lakana	lina
peite	tekk
ruokasali	söögisaal
k y l p y h u o n e	v a n n i t u b a
kylpyamme	vann
saippua	seep

pyyhe	käterätik
suihku	dušš
vesi (lämmin, kylmä)	vesi (soe, külm)
WC-paperi	tualettpaber

3. Hotellista lähdettäessä

Lähden (matkustan) tänä iltana.
Me jatkamme matkaa aikaisin huomenna.
Olkaa hyvä ja herättäkää meidät kello kuusi.
Herättäkää minut aamulla kello kahdeksan.
Kirjoittakaa lasku, olkaa hyvä.
Olkaa hyvä ja varatkaa lasku täksi illaksi. Matkustan huomenna.
Voinko saada laskun?
Mihin (kenelle) saan maksaa laskun?
Otatteko vastaan matkašekkejä?
Milloin minun on luovutettava huoneeni?
Olkaa hyvä ja lähettäkää taksi (vuokra-auto) aamulla kello kahdeksaksi.

3. Hotellist lahkudes

Sõidan ära täna õhtul.
Me jätkame reisi homme varakult.
Palun äratage meid kell kuus.
Äratage mind hommikul kell kaheksa.
Palun kirjutage arve.
Palun kirjutage arve täna õhtuks. Sõidan ära homme.
Kas ma saaksin arve?
Kus (kellele) ma võin arve tasuda?
Kas te reisitšekke võtate vastu?
Millal ma pean oma toa ära andma?
Palun saatke takso hommikul kella kaheksaks.

Toimittakaa tavarani alas ajoissa.	Laske minu asjad aegsasti alla viia.
Olkaa hyvä ja tuokaa matkalaukkuni alas.	Palun tooge minu kohvrid alla.
Viekää tavarani autoon.	Viige mu asjad autosse.
Olkaa hyvä ja lähettäkää matkatavarani asemalle.	Palun saatke mu asjad jaama.
Ne on lähetettävä matkatavarana.	Need tuleb saata pagasiga.
Haluaisin jättää nämä tavarat tänne.	Sooviksin need asjad siia jätta.
Milloin hotellin (auto)bussi lähtee?	Mis kell läheb hotelli (auto)buss?
Linja-autot lentokentälle lähtevät lentotoimiston luota Voiton torilta puolen tunnin väliajoin. Ajoaika noin 20 minuuttia.	Autobussid lennuväljale väljuvad lennubüroo juurest Võidu väljakult iga poole tunni tagant. Sõiduaeg umbes 20 minutit.
Meillä on hyvin kiire ...	Meil on väga kiire ...
Olkaa hyvä ja tilatkaa minulle taksi.	Palun tellige mulle takso.
Olkaa hyvä ja lähettäkää postini edelleen ...	Palun saatke minu post edasi ...
Toivotan teille hyvää matkaa.	Soovin teile head reisi.
Olen nauttinut täällä olostani.	Ma tundsin ennast siin mugavalt.
Toivon palaavani pian takaisin.	Loodan, et tulen varsti tagasi.

12. KAUPUNKILIIKENNE

Viekö tämä tie kaupunkiin (Tallinnaan, Helsinkiin)?

Miten pääsee keskustaan (keskikaupungille)?

Anteeksi, voisitteko neuvoa minulle, miten pääsisin Raatihuoneen torille?

Valitan, olen itsekin outo täällä.

Miten voin päästä Voiton torille?

Raitiovaunut menevät siitä ohi.

Missä on Runeberginkatu?

Minne (mihin) tämä raitiovaunu (bussi) menee?

Miten voin parhaiten päästä Tornien aukiolle?

Mikä raitiovaunu (bussi) menee asemalle (lentokentälle)?

Haluaisin rautatieasemalle.

Missä on lähin raitiovaunupysäkki (bussipysäkki)?

Pysäkki on tuolla vastapäätä.

Mistä linja-auto lähtee?

Missä on linja-autoasema?

12. LIIKLEMINE LINNAS

Kas see tee viib linna (Tallinna, Helsingisse)?

Kuidas pääseb kesklinna?

Vabandage, kas te võiksite mulle juhatada, kuidas ma pääseksin Raekoja platsile?

Kahjuks olen siin isegi võõras.

Kuidas ma pääseksin Võidu väljakule?

Trammid lähevad sellest mööda.

Kus on Runebergi tänav?

Kuhu see tramm (buss) läheb?

Kuidas ma pääseksin kõige paremini Tornide väljakule?

Missugune tramm (buss) läheb jaama (lennuväljale)?

Sooviksin minna raudteejaama.

Kus on lähim trammipeatus (bussipeatus)?

Peatus on seal teisel pool (tänavat).

Kust autobuss väljub?

Kus on autobussijaam?

Meneekö tämä linja-auto rautatieasemalle?
Kas see autobuss läheb raudteejaama?

Onko tämä oikea tie satamaan?
Kas see on õige tee sadamasse?

Menkää suoraan eteenpäin, niin ette voi erehtyä tiestä.
Minge otse edasi ja te ei saa eksida.

Menette väärään suuntaan.
Lähete vales suunas.

Teidän on käännyttävä päinvastaiseen suuntaan.
Te peate minema vastassuunas.

Teidän on mentävä (ajettava)
— suoraan eteenpäin ja sitten
— ensimmäistä katua oikealle,
— seuraavaa katua vasemmalle,
— seuraavasta kadunkulmasta.

Te peate minema (sõitma)
— otse edasi ja siis
— esimest (põik)tänavat mööda paremale,
— järgmist tänavat mööda vasakule,
— kohe ümber nurga.

Hakemanne paikka on keskellä kaupunkia (lähellä satamaa; vastapäätä puistoa, kirkkoa).
Koht, mida otsite, on keset linna (sadama lähedal; pargi, kiriku vastas).

Onko sinne pitkä matka?
Kas sinna on pikk tee?

Noin viidentoista minuutin kävely.
Umbes viieteistkümneminutine jalutuskäik.

Menemmekö raitiovaunulla (linja-autolla) vai kävelemmekö?
Kas sõidame trammiga (bussiga) või läheme jala?

Mennään sinne jalan.
Lähme sinna jala.

Ajan mieluummin autolla.
Sõidan meelsamini autoga.

Pääseekö tältä bussipysäkiltä Piritalle?
Kas siit bussipeatusest saab Piritale sõita?

Meneekö tämä (Turun) tuomiokirkolle?
Kas see läheb (Turu) toomkiriku juurde?

Kuinka usein Käpylään menee linja-autoja?
Kui tihti autobussid väljuvad Käpylässe?

Kahdenkymmenen (kymmenen) minuutin väliajoin.
Iga kahekümne (kümne) minuti tagant.

Tämä bussi liikennöi ilman rahastajaa.
See buss sõidab ilma konduktorita.

Kuinka paljon maksaa raitiovaunulippu (linja-autolippu)?
Kui palju trammipilet (autobussipilet) maksab?

Yksi Käpylään, olkaa hyvä.
Palun üks pilet Käpylässe.

Siirtolippu (tavallinen), olkaa hyvä.
Palun ümberistumispilet (harilik).

Näyttäkää lippunne.
Näidake oma piletit.

Varokaa, ovet sulkeutuvat.
Ettevaatust, uksed sulguvad.

Siirtykää eteenpäin.
Astuge ettepoole.

Nämä paikat on varattu invalideille ja matkustajille, joilla on mukanaan lapsia.
Need kohad on reserveeritud invaliididele ja lastega sõitjatele.

Missä minun on poistuttava vaunusta? Olen menossa Lönnrotinkadulle (teatteriin, oopperaan).
Kus mul tuleb väljuda? Tahan minna Lönnroti tänavale (teatrisse, ooperiteatrisse).

Ilmoitan teille.
Teatan teile.

Pitääkö minun vaihtaa? Onko minun vaihdettava?
Kas mul tuleb ümber istuda? Kas ma pean ümber istuma?

Missä minun on vaihdettava bussia?
Kus mul tuleb teise bussi ümber istuda?

Teidän ei tarvitse vaihtaa bussia.
Teil pole vaja teise bussi ümber istuda.

Kiirehtikää (kiirehtikäämme), linja-auto lähtee aivan heti.
Kiirustage (kiirustagem), autobuss väljub kohe.

Saako täällä polttaa (tupakoida)?
Kas siin tohib suitsetada?

Ei, ainoastaan perävaunussa.
Ei, ainult tagumises vagunis.

Sanokaa, milloin minun on jäätävä pois.
Öelge, millal mul tuleb maha minna (väljuda).

Teidän on poistuttava tällä (seuraavalla) pysäkillä.
Teil tuleb väljuda selles (järgmises) peatuses.

Missä on lähin taksiasema?
Kus on lähim taksode seisukoht?

Onko taksi vapaa?
Kas takso (auto) on vaba?

Ajakaa minut (meidät) asemalle (satamaan, lentokentälle).
Viige mind (meid) jaama (sadamasse, lennuväljale).

Ajatteko keskikaupungin kautta?
Kas te sõidate kesklinna kaudu?

Pysäyttäkää, olkaa hyvä.
Palun peatage.

Paljonko (mitä) olen velkaa?
Kui palju (mis) ma võlgnen?

Taksi(auto)maksu on 10 kopeekkaa kilometriltä ynnä 10 kopeekkaa kustakin ajokerrasta.
Tasu takso eest on 10 kopikat kilomeetrilt pluss veel 10 kopikat iga sõidu eest.

Odotusmaksu on 1 rupla tunnilta.
Ootamise eest on tasu 1 rubla tunnilt.

Raitiovaunuissa on kertamaksu 3 kopeekkaa, trolleybusseissa 4 kopeekka ja tavallisissa busseissa 5 kopeekkaa.
Trammis maksab pilet 3 kopikat, trollibussis 4 kopikat ja tavalises bussis 5 kopikat.

Sanastoa	*Sõnavara*
esikaupunki	eeslinn
asumalähiö	uus elamurajoon
k a t u	t ä n a v
poikkikatu	kõrvaltänav, põiktänav
kadun kulmassa	tänava nurgal
bulevardi	bulvar
ajotie	sõidutee
ajorata	sõidurada
valtatie	magistraal
maantie	maantee
rautatie	raudtee
jalkakäytävä	kõnnitee
ylikäytävä	ülekäik
risteys	risttee
tienhaara	teeharu
raitiotie, raitiolinja	trammitee, trammiliin
reitti, linja	marsruut
polkupyörätie, pyörätie	jalgrattatee
j a l a n k u l k i j a	j a l a k ä i j a
lippu	pilet
linja-autolippu	bussipilet
raitiovaunulippu	trammipilet
p y s ä k k i	p e a t u s
bussipysäkki, linja-autopysäkki	bussipeatus
trolleybussipysäkki	trollibussipeatus

raitiovaunupysäkki	trammipeatus
päätepysäkki	lõpp-peatus
pysähtyy vaadittaessa	peatub nõudmisel
taksiasema, vuokra-autoasema	taksode seisukoht
(rautatie)asema	(raudtee)jaam
linja-autoasema	bussijaam
satama	sadam
laivalaituri	sadamasild
lentokenttä	lennuväli
silta	sild
tori, aukio	väljak
kauppatori	turg
puisto	park, puiestik
l i i k e n n e	l i i k l u s, liiklemine
oikeanpuoleinen liikenne	parempoolne liiklus
vasemmanpuoleinen liikenne	vasakpoolne liiklus
yksisuuntainen liikenne	ühesuunaline liiklus
liikennemerkki	liiklusmärk
liikennemajakka, valomerkkilaite	valgusfoor
liikennevalo	valgusfoori tuli
liikennekoroke	jalakäijate saareke
liikenneruuhka	liiklemisummistus
liikenneonnettomuus	liiklusõnnetus
liikennepoliisi, liikennemiliisi	liiklusekorraldaja (politseinik, militsionäär)
liikkumisnopeus	liikumiskiirus

Liikennevälineitä ym.
liikennöidä
auto, vaunu
vuokra-auto, taksi
reittitaksi
henkilöauto
kilpa-auto
urheiluauto
kansanauto
umpiauto
avoauto
kuorma-auto
kaatoauto, kieppiauto
tavara-auto
linja-auto, (auto)bussi
johdinauto, trolleybussi
autonkuljettaja, autoilija
rahastaja
raitiovaunu
perävaunu
maanalainen, metro
moottoripyörä
moottoripyöräilijä
scooter, skootteri
mopedi, mopo
polkupyörä
polkupyöräilijä

Liiklusvahendeid jm.
liigelda
auto
takso
marsruuttakso
sõiduauto
võidusõiduauto
sportauto
rahvaauto
kinnine auto, tõldauto
lahtine auto, kabriolett
veoauto
kallurauto, isekallutaja
kaubaveoauto
autobuss, buss
trollibuss
autojuht
konduktor
tramm
tagumine vagun
allmaaraudtee, metroo
mootorratas
mootorrattur
motoroller
mopeed
jalgratas
jalgrattur

Kylttejä, varoituksia ja tiedotuksia	**Viidad, hoiatused ja teadaanded**
Asemalle.	Raudteejaama.
Avoinna.	Avatud. Lahti.
Eläimiä ei saa ruokkia.	Loomade söötmine keelatud.
Epäkunnossa.	Rikkis.
Huomio!	Tähelepanu!
Jalankulkijoille.	Jalakäijatele.
Kielletty alue.	Keelatud (maa)ala.
Koputtakaa!	Koputage!
Laiturille (asemasillalle).	Perroonile.
Lautalle.	Praamile.
Lentokentälle.	Lennuväljale.
Lippuluukku.	Piletikassa.
Läpikulku kielletty.	Läbikäik keelatud.
Matkatavarain säilytys.	Käsipakkide hoiuruum.
Miehille (Herroille).	Meestele (Härradele).
Myrkkyä. Vain ulkonaisesti.	Mürk. Ainult välispidine.
Myytävänä.	Müüa.
Naisille.	Naistele.
Odotushuone. Odotussali.	Ooteruum. Ootesaal.
Odotussaleihin.	Ootesaalidesse.
Oikealle.	Paremale.
Portinvartija.	Väravavaht.
Pysykää oikealla (vasemmalla).	Liikuge paremat (vasakut) kätt.
Pyyhkikää jalat, olkaa hyvä.	Palun pühkige jalad.
Pyörällä ajo kielletty.	Jalgrattaga sõitmine keelatud.

Pääsy (asiattomilta) kielletty.	Sisseminek (kõrvalistel isikutel) keelatud.
Pöytä on varattu.	Laud on kinni pandud.
Sammuttakaa valo!	Kustutage valgus!
Satamaan.	Sadamasse.
Seis!	Stopp!
Sisään!	Sisse!
Sisäänkäynti kielletty.	Sisseminek keelatud.
Sisäänkäytävä.	Sissepääs.
Soittakaa!	Helistage!
Suljettu.	Suletud. Kinni.
Suljettu (kiinni) sunnuntaisin ja pyhäpäivinä.	Suletud (kinni) pühapäeviti ja pühade ajal.
Sulkekaa ovi!	Sulgege uks!
Suurjännite, hengenvaara.	Kõrgepinge, eluohtlik.
Talonmies.	Majahoidja.
Tiedonantoja.	Teateid.
Tiedonantotoimisto.	Teadete büroo.
Tupakanpoltto (tupakointi) kielletty.	Suitsetamine keelatud.
Tupakoitsemattomille.	Mittesuitsetajatele.
Tupakoitsijoille.	Suitsetajatele.
Työnnä.	Lükka.
Uiminen kielletty.	Ujumine keelatud.
Ulos.	Välja.
Uloskäytävä.	Väljapääs.
Vain henkilökunnalle.	Ainult personalile.
Vapaa.	Vaba.

Vapaa pääsy.
Varattu.
Varauloskäytävä.
Varokaa autoa!
Varokaa koiraa!
Varokaa tulta!
Varovasti!
Vasemmalle.
Vastamaalattu. Äskenmaalattu.
Vedä.
Vuokrattavana.
Älä tallaa nurmikoita.

Vaba sissepääs.
Reserveeritud.
Tagavaraväljapääs.
Ettevaatust, auto!
Ettevaatust, kuri koer!
Tuleohtlik! Ettevaatust tulega!
Ettevaatlikult!
Vasakule.
Värskelt värvitud.
Tõmba.
Välja üürida.
Murul käimine keelatud.

13. RAHANVAIHTO

Voiko täällä vaihtaa rahaa?
Missä on pankki?
Olkaa hyvä ja neuvokaa minulle lähin valuuttavaihtokassa, vaihtokonttori.
Haluaisin vaihtaa hiukan ulkomaista rahaa.
Haluaisin vaihtaa valuuttani ja šekit.
Sanoisitteko, mitä asiapapereita vaaditaan voidakseni vaihtaa valuuttani ja šekkini.

13. RAHAVAHETUS

Kas siin saab raha vahetada?
Kus on pank?
Palun juhatage mulle, kus asub lähim valuuta vahetamise kassa, rahavahetuspunkt.
Sooviksin vahetada natuke välisvaluutat.
Sooviksin vahetada oma valuuta ja tšekid.
Kas te ütleksite, millised dokumendid on vajalikud, et saaksin vahetada oma valuuta ja tšekid.

Toteaisin henkilöllisyytenne passistanne.

Olkaa hyvä ja kirjoittakaa nimenne tähän.

Paljonko haluatte vaihtaa?

Haluaisin vaihtaa 1000 markkaa rupliksi.

Haluan vaihtaa (muuttaa rahaksi) nämä matkašekit.

Vaihtakaa nämä ruplat takaisin markoiksi (ulkomaan valuutaksi).

Mikä on kurssi?

Arvo. Kurssi.

Vaihtoraha. Kupariraha.

Seteli. Paperiraha. Pikkuraha.

Suomen raha (markka, penni).

Neuvostoliiton raha (rupla, kopeekka).

Ks. myös LIITE I (Valuuttakurssit. Valuuttamääräykset ym.).

Kontrolliksin teie nime passist.

Palun andke siia oma allkiri.

Kui palju te soovite vahetada?

Sooviksin 1000 marka rubladeks vahetada.

Sooviksin vahetada (rahaks vahetada) need reisitšekid.

Vahetage need rublad tagasi markadeks (välisvaluutaks).

Milline on kurss?

Väärtus. Kurss.

Vahetusraha. Vaskraha.

Rahatäht. Paberraha. Peenraha.

Soome raha (mark, penn).

Nõukogude Liidu raha (rubla, kopikas).

Vt. ka LISA I (Valuutakursid. Valuutamäärused jm.).

14. NÄHTÄVYYKSIÄ

1. Kaupunki

Mistä turisti saa hyviä neuvoja? Nähtävyyksistä ja kaikesta muustakin, mikä voi matkailijoita kiinnostaa, antavat ilmaiseksi tietoja ja neuvoja

T a l l i n n a s s a:

Inturistin Tallinnan osasto — Gagarini pst. 27, puh. 442-74.

Ulkomaihin Ystävyys- ja Kulttuurisuhteita Hoitava Eestin Seura — Weizenbergi 39, puh. 262-98.

Matkatoimisto — Kullassepa 9/11, puh. 428-12.

Turismikeskus — Pikk 71, puh. 423-55;

H e l s i n g i s s ä:

Helsingin kaupungin matkatoimisto — Pohjoinen Esplanaadikatu 17, puh. 140-04.

Erilaisia tietoja Tallinnasta saatte Keskustorilla ja Baltian rautatieaseman luona olevista tiedotuskioskeista.

14. VAATAMISVÄÄRSUSED

1. Linn

Kust turist saab head nõu? Vaatamisväärsuste ja kõige muugi kohta, mis võib turiste huvitada, annavad tasuta teateid ja nõu

T a l l i n n a s:

«Inturisti» Tallinna osakond — Gagarini pst. 27, tel. 442-74.

Välismaaga Sõpruse ja Kultuurisidemete Arendamise Eesti Ühing — Weizenbergi 39, tel. 262-98.

Ekskursioonibüroo — Kullassepa 9/11, tel. 428-12.

Turismibaas — Pikk 71, tel. 423-55;

H e l s i n g i s:

Helsingi Linna Turismibüroo — Pohjoinen Esplanaadikatu 17, tel. 140-04.

Mitmesugust informatsiooni Tallinna kohta saate Keskväljakul ja Balti jaama juures olevatest informatsioonikioskitest.

Olkaa hyvä ja sanokaa, missä on matkatoimisto.

Palun öelge, kus on turismibüroo.

Mitkä ovat Eestin (Suomen) suurimpia kaupunkeja?

Millised on Eesti (Soome) suurimad linnad?

Eestin suurimpia kaupunkeja ovat Tallinna, Tartto, Kohtla-Järve, Narva ja Pärnu.

Eesti suurimad linnad on Tallinn, Tartu, Kohtla-Järve, Narva ja Pärnu.

Suomen kolme suurinta kaupunkia ovat Helsinki, Turku ja Tampere.

Soome kolm suurimat linna on Helsingi, Turu ja Tampere.

Tampere on aivan uudenaikaisesti rakennettu kaupunki.

Tampere on täiesti kaasaegselt ehitatud linn.

Mitä nähtävyyksiä tässä kaupungissa on?

Milliseid vaatamisväärsusi selles linnas on?

Missä voi huvitella?

Kus saab lõbutseda?

Onko teillä luetteloa huvituksista?

Kas teil on lõbustuskohtade nimekiri?

Haluaisin osallistua kaupunkiajeluun.

Sooviksin osa võtta ringsõidust linnas.

Mihin aikaan kiertomatka alkaa?

Mis kell ringsõit algab?

Paljonko se maksaa?

Kui palju see maksab?

Ottaisin kaksi lippua laivamatkalle.

Võtaksin kaks piletit laevasõidule.

Onko teillä kaupungin karttaa?

Kas teil linnaplaani on?

Olkaa hyvä, tässä on kaupungin kartta ja katuluettelo.

Palun, siin on linnaplaan koos tänavate nimedega.

1. Suomi on tuhansien järvien maa
   Soome on tuhandete järvede maa
2. Turun linna
   Turu loss

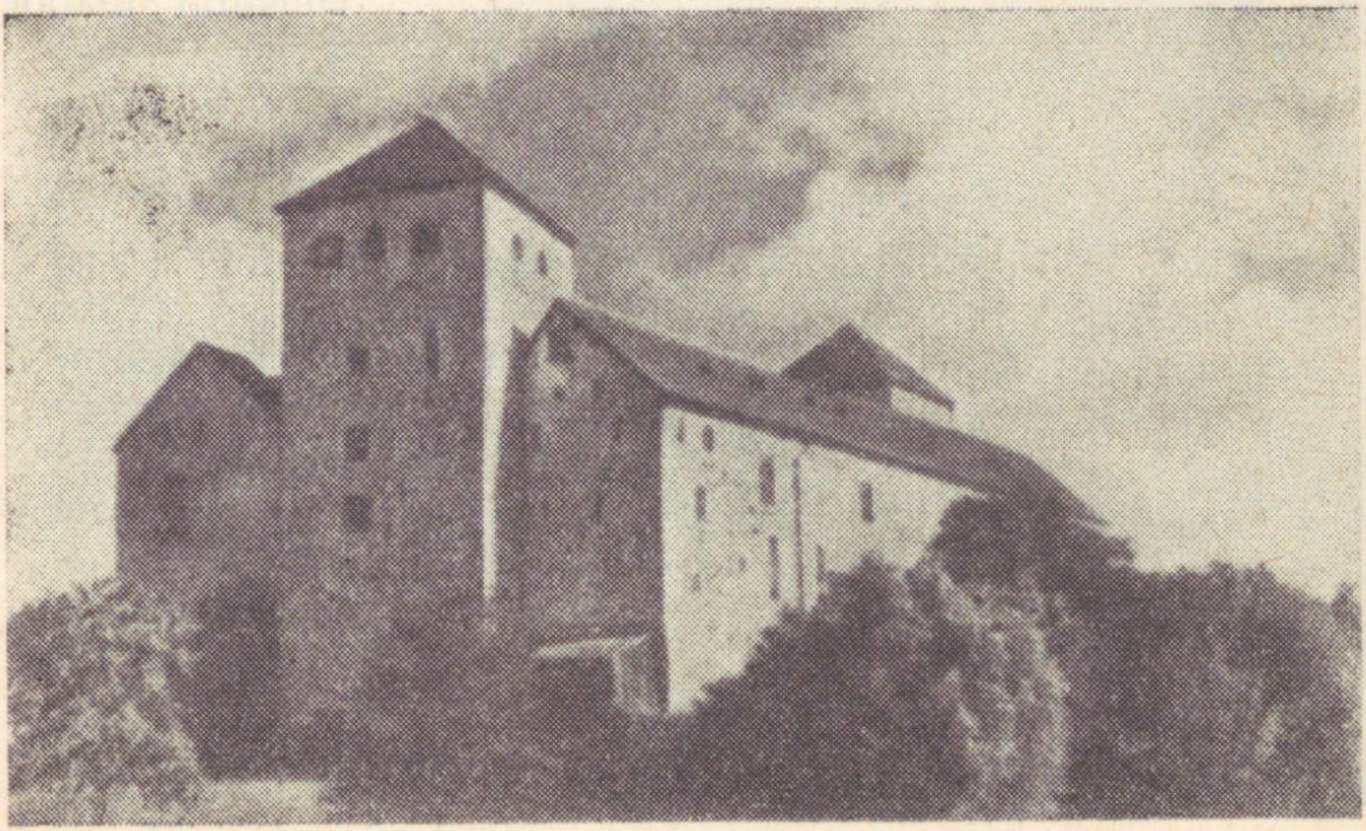

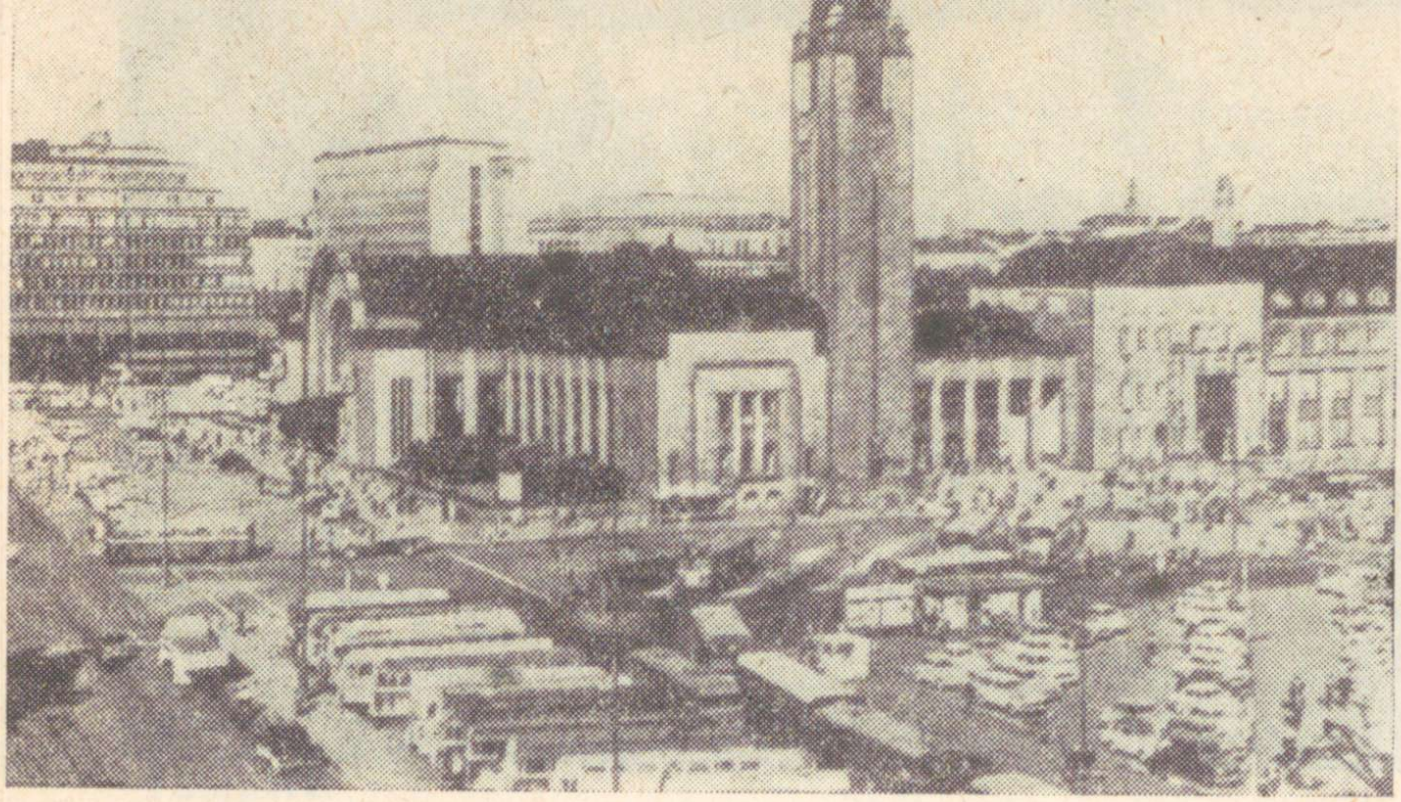

3. Helsingin keskustaa
   Helsingi kesklinn
4. Helsingin yliopisto
   Helsingi ülikool

5. Tallinnan siluetti
   Tallinna siluett
6. «Kosmos» elokuvateatteri Tallinnassa
   Kino «Kosmos» Tallinnas

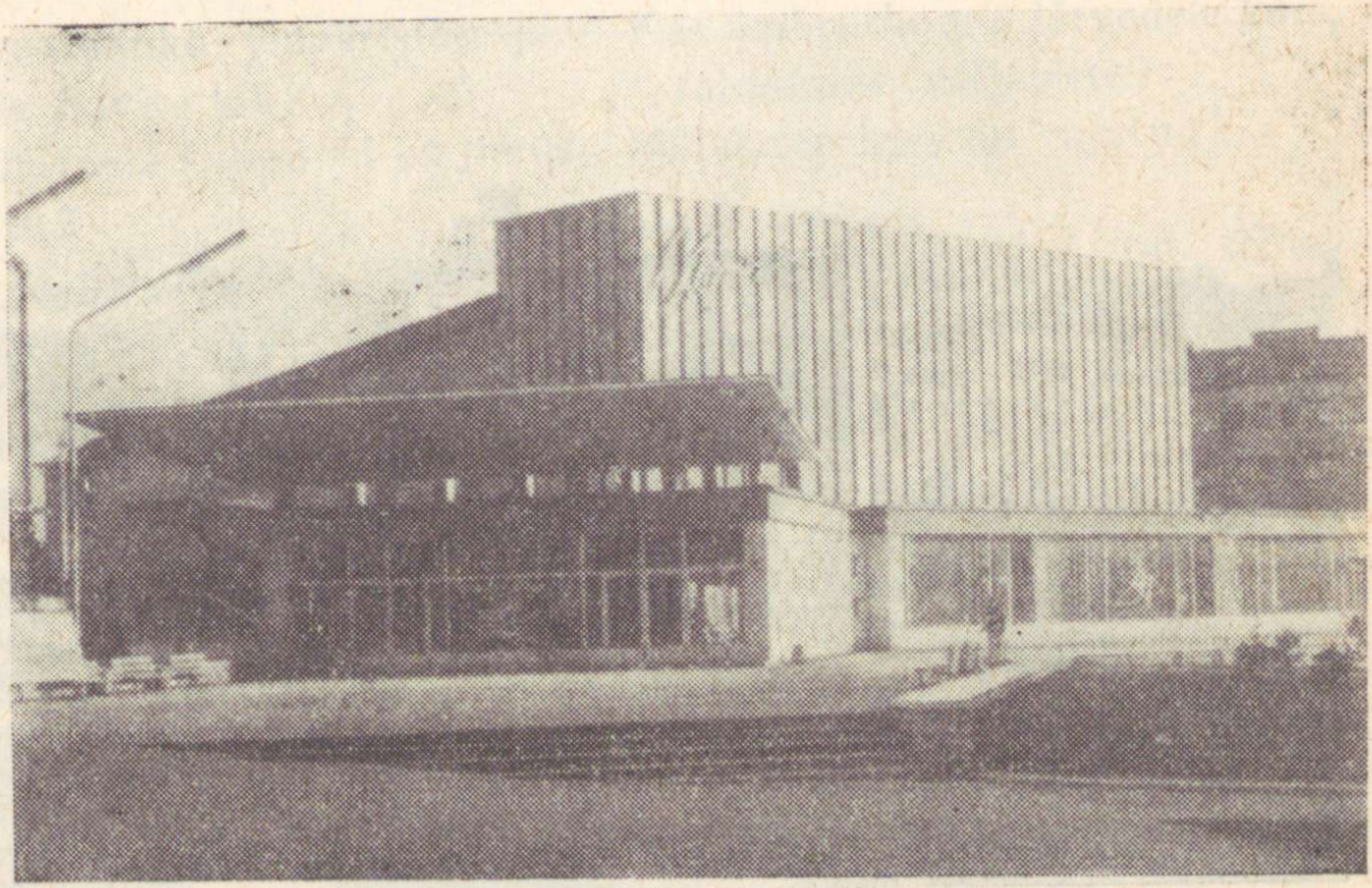

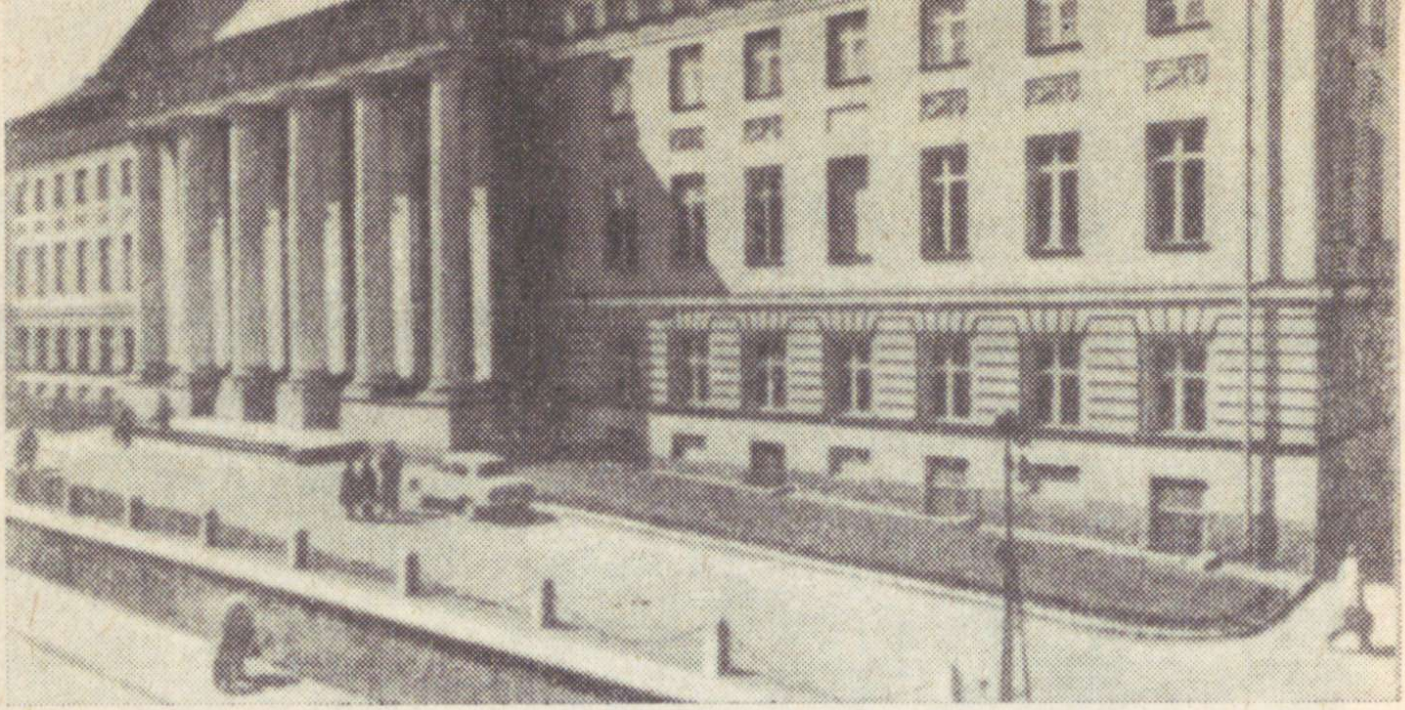

7. Tarton yliopisto
   Tartu ülikool

8. Viheralue Viljannin keskustassa
   Haljasala Viljandi kesklinnas

Tärkeimmät rakennukset on merkitty ja käännöspuolella on luettelo nähtävyyksistä.
Saisimmeko oppaan (tulkin)?
Näyttäisittekö meille tämän kaupungin nähtävyyksiä?
Onko täällä museoita?
Milloin museo (linna, kirkko) on avoinna?
Mikä kirjasto tämä on?
Koska opas näyttää sitä?
Missä on August Jakobsonin syntymäkoti?
Milloin on seuraava opastus?

Järjestetäänkö ympäristön järville huviretkiä?
Milloin tämä kaupunki on perustettu?
Kuinka paljon tässä kaupungissa on asukkaita?
Milloin tämä teatteri (kirkko) on rakennettu?
Kuinka vanha on raatihuone?
Kuka on rakentanut tämän talon?
Haluaisin nähdä Eestin työväenluokan johtajan V. Kin-

Kõige tähtsamad ehitused on ära märgitud ja pöördel on vaatamisväärsuste loetelu.
Kas me saaksime giidi (tõlgi)?
Kas te näitaksite meile selle linna vaatamisväärsusi?
Kas siin on muuseume?
Millal muuseum (loss, kirik) on lahti?
Mis raamatukogu see on?
Millal giid seda näitab?
Kus on August Jakobsoni sünnikoht?
Millal on järgmine tutvumiskäik?
Kas ümbruskonna järvedele korraldatakse väljasõite?
Millal see linn on rajatud?

Kui palju elanikke on selles linnas?
Millal see teater (kirik) on ehitatud?
Kui vana on raekoda?
Kes on selle hoone ehitanud?

Sooviksin näha Eesti töölisklassi juhi V. Kingissepa mä-

gisseppin patsaan, Vapauttajien muistopatsaan ja Vuoden 1905 muistopatsaan.

Missä on eestiläisten lauluisän Fr. R. Kreutzwaldin patsas?

Hänen muistopatsaansa on Kadriorgissa Joutsenlammen rannalla.

Kadriorgin barokkityylisessä palatsissa, joka rakennettiin Pietari I määräyksestä, on nykyisin Valtion Taidemuseo.

Kadriorgin rannan ylpeys on eestiläisen kuvanveistäjän professori Amandus Adamsonin luoma Russalkan muistopatsas.

Mitä siinä lukee?

Kenen patsas tämä on?

Mitä muuta kiintoisaa nähtävää täällä on?

Tutustukaa myös uudentyyppiseen laululavaan, sen läheisyydessä oleviin kansantalousnäyttelyn paviljonkeihin ja kukkanäyttelyyn.

Haluaisin käydä lastentarhassa

lestussammast, Vabastajate monumenti ja 1905. aasta monumenti.

Kus on eestlaste lauluisa Fr. R. Kreutzwaldi mälestussammas?

Tema mälestussammas on Kadriorus Luigetiigi ääres.

Kadrioru barokkstiili lossis, mis ehitati Peeter I korraldusel, on praegu Riiklik Kunstimuuseum.

Kadrioru ranna uhkus on eesti skulptori professor Amandus Adamsoni loodud monument «Russalka».

Mis seal on lugeda?

Kelle mälestussammas see on?

Mida muud huvitavat on siin vaadata?

Tutvuge ka uut tüüpi laululavaga, selle läheduses oleva rahvamajandusnäituse paviljonidega ja lillcnäitusega.

Sooviksin käia lasteaias (haig-

(sairaalassa, tehtaassa, työläiskerhossa, kulttuuritalossa).

Haluaisin tutustua kouluun ja korkeakouluun (yliopistoon ja konservatorioon).

Montako korkeakoulua on Tallinnassa?

Tallinnassa on neljä korkeakoulua:

Tallinnan Teknillinen Korkeakoulu, Eduard Vildelle nimetty Tallinnan Kasvatusopillinen Korkeakoulu, Taidekorkeakoulu ja Konservatorio.

Miten pääsen Tornien aukiolle, Voiton torille, Kadriorgin puistoon?

Missä sijaitsevat keskiaikaisen arkkitehtuurin muistomerkit?

Missä on Toompean linna,
— Tallinnan Raatihuone,
— Olevisten kirkko,
— Nigulisten kirkko,
— Pyhän Hengen kirkko,
— Suuren killan talo,
— Mustapäiden veljeskunnan talo,
— Olevisten killan talo?

las, vabrikus, töölisklubis, kultuurimajas).

Sooviksin tutvuda kooli ja instituudiga (ülikooli ja konservatooriumiga).

Mitu kõrgemat kooli on Tallinnas?

Tallinnas on neli kõrgemat kooli:

Tallinna Polütehniline Instituut, Eduard Vilde nimeline Tallinna Pedagoogiline Instituut, Kunstiinstituut ja Konservatoorium.

Kuidas pääseksin Tornide väljakule, Võidu väljakule, Kadrioru parki?

Kus asetsevad keskaegse arhitektuuri mälestised?

Kus on Toompea loss,
— Tallinna raekoda,
— Oleviste kirik,
— Niguliste kirik,
— Pühavaimu kirik,
— Suurgildi hoone,
— Mustapeade vennaskonna hoone,
— Oleviste gildi hoone?

Muihin kaupunkeihin verrattuna Tallinna on huomionarvoinen keskiaikaisine rakennuksineen.

Missä on Kirjailijoiden talo,
— Taidetalo, Muotihuone,
— Tavaratalo, Laulukenttä,
— Kansantalousnäyttely, Kukkapaviljonki?

Saammeko tutustua yliopiston tiedekuntiin (kuunnella luentoa)?

Minne tämä puistokäytävä johtaa?

Tämä on kaunis suihkulähde.

Haluaisimme tehdä huviretken Suomenlinnaan.

Kuinka löydän Kansallismuseon,
— Kaupunginmuseon,
— Kansallisoopperan,
— Kansallisteatterin?

Kansallisteatteri on Rautatietorin pohjoispuolella.

Teatterin edessä on Aleksis Kiven, Suomen suuren kirjailijan muistopatsas.

Missä on Ateneum, Ulkomuseo, kaupungin matkatoimisto?

Teiste linnadega võrreldes on Tallinn tähelepanuväärne oma keskaegsete ehitustega.

Kus on Kirjanike Maja,
— Kunstihoone, Moemaja,
— Kaubamaja, Lauluväljak,
— Rahvamajandusnäitus, Lillepaviljon?

Kas me saaksime tutvuda ülikooli teaduskondadega (kuulata loengut)?

Kuhu see allee viib?

See on ilus purskkaev.

Sooviksime teha väljasõidu Suomenlinna.

Kuidas ma leiaksin Rahvamuuseumi,
— Linnamuuseumi,
— Rahvusooperi,
— Rahvusteatri?

Rahvusteater on Raudtee väljaku põhjapoolsel küljel.

Teatri ees on suure soome kirjaniku Aleksis Kivi mälestussammas.

Kus on Ateneum, Vabaõhumuuseum, linna turismibüroo?

Missä on Turun linna, Turun tuomiokirkko?

Onko Eduskuntatalo tässä lähellä?

Entä Olympiastadion?

Missä on Paavo Nurmen, Snellmanin patsas?

Miten pääsen Senaatintorille,
— Sibelius-puistoon,
— Mannerheimintielle,
— Tapiolan puutarhakaupunkiin,
— Presidentin linnaan,
— Tullisaaren (Lauttasaaren) camping-alueelle?

Mennään ulkoilemaan.

Miellyttäviä ulkoilupaikkoja Tallinnassa ovat Tornien aukio, Šnellin lammikon ympäristö, Hirvipuisto, Lindan mäki, Harjun mäki, Kadriorg ja merenranta Kadriorgista Meriväljalle.

Olkaa hyvä ja pysähtykää hetkiseksi, otan muutamia valokuvia.

Mikä suurenmoinen näköala!

Kus on Turu loss, Turu toomkirik?

Kas Eduskunnahoone on siin ligidal?

Aga Olümpiastaadion?

Kus on Paavo Nurmi, Snellmani mälestussammas?

Kuidas pääseb Senati väljakule,
— Sibeliuse parki,
— Mannerheimi teele,
— Tapiola aedlinna,
— Presidendilossi juurde,
— Tullisaare (Lauttasaare) kämpingu territooriumile?

Lähme jalutama.

Meelitavateks jalutuskohtadeks Tallinnas on Tornide väljak, Šnelli tiigi ümbrus, Hirvepark, Linda mägi, Harju mägi, Kadriorg ja mererand Kadriorust Meriväljale.

Palun peatage natukeseks, ma võtan mõned pildid.

Missugune suurepärane vaatepilt!

Miten pääsen Korkeasaaren eläintarhaan?
Missä on jääkarhun (leijonan) häkki?
Saako eläimiä (apinaa, norsua) ruokkia?
Mennään ravintolaan (kahvilaan), minun on nälkä.
Menemmekö illalla teatteriin (oopperaan, elokuviin)?
Minä menisin tänään mieluummin tanssimaan.
Missä on tanssiravintola, varietee, revyy, yöklubi?

Kuidas ma pääseksin Korkeasaare loomaaeda?
Kus on jääkaru (lõvi) puur?
Kas loomi (ahvi, elevanti) tohib sööta?
Lähme restorani (kohvikusse), mu kõht on tühi.
Kas läheme õhtul teatrisse (ooperisse, kinno)?
Mina läheksin täna meelsamini tantsima.
Kus on tantsulokaal, varietee, revüü, öölokaal?

1. *Yleistä*

k a u p u n k i
pääkaupunki
vanhakaupunki
uusikaupunki
esikaupunki
keskikaupunki
satamakaupunki
teollisuuskaupunki
suurkaupunki
pikkukaupunki
maaseutukaupunki
kummikaupunki

1. *Üldist*

l i n n
pealinn
vanalinn
uus linnaosa, uuslinn
eeslinn
kesklinn
sadamalinn
tööstuslinn
suurlinn
väikelinn
provintsilinn
sõpruslinn

k a u p u n g i n o s a	l i n n a o s a
kaupunginmuuri	linnamüür
kaupunginvaakuna	linnavapp
kaupunginkartta	linnaplaan
kauppala	alev
vallihauta	vallikraav
liikekortteli	ärikvartal
satama	sadam
silta	sild
tori, aukio	väljak, plats
kauppatori	(kauba)turg
markkinat	laat
hautausmaa	surnuaed
keskus, keskusta	tsentrum, keskus
k a t u	t ä n a v
pääkatu	peatänav
poikkikatu	põiktänav, kõrvaltänav
m u i s t o m e r k k i	m ä l e s t u s m ä r k
muistotaulu	mälestustahvel
patsas, kuvapatsas	ausammas; raidkuju
monumentti	monument
p u i s t o	p a r k
puistotie	allee
viheralue, istutukset	haljasala
kukkapenkki	lillepeenar
lammikko, lampi	tiik
suihkukaivo	purskkaev
leikkikenttä	mänguplats, mänguväljak

2. *Rakennuksia, laitoksia ym.*

rakennus
jälleenrakennus
talo
tavaratalo
tehdas
työläiskerho
kerhotalo, klubi
kulttuuritalo
linna
linnanrauniot
linnoitus
raatihuone, kaupungintalo
tuomioistuin
palatsi
matkatoimisto
lähetystö
konsulaatti
tiedonantotoimisto
löytötavaratoimisto
vanhainkoti
kirkko
tuomiokirkko
luostari
sirkus
eläintarha
kasvitieteellinen puutarha

2. *Hooned, asutused jm.*

hoone, ehitis; ehitus
taastamine, restaureerimine
maja
kaubamaja
vabrik, tehas
töölisklubi
klubi
kultuurimaja
loss; kindlus
lossivaremed
kindlus, kindlustus
raekoda
kohus, kohtuhoone
palee, loss
turismibüroo
saatkond
konsulaat
teadete büroo
leiubüroo
vanadekodu
kirik
toomkirik
klooster
tsirkus
loomaaed
botaanikaaed

m u s e o	m u u s e u m
taidemuseo	kunstimuuseum
kotiseutumuseo	koduloomuuseum
kansallismuseo	rahvamuuseum
taidekokoelma	kunstigalerii
t e a t t e r i	t e a t e r
ooppera	ooperiteater
elokuvateatteri	kino
t i e t e e l l i s e t l a i t o k s e t	t e a d u s l i k u d a s u t u s e d
tiedeakatemia	teaduste akadeemia
yliopisto, korkeakoulu	ülikool, kõrgem kool
instituutti, tieteellinen tutkimuslaitos	instituut, teaduslik uurimisasutus
koulu	kool
konservatorio	konservatoorium
kirjasto	raamatukogu
s a i r a a l a	h a i g l a
klinikka	kliinik
poliklinikka	polikliinik
äitiysneuvola	naiste nõuandla
l a s t e n h o i t o l a i t o k s e t	l a s t e a s u t u s e d
lastentarha	lasteaed
pioneeripalatsi	pioneeride palee
pioneerien talo	pioneeride maja
pioneerileiri	pioneerilaager
n ä k ö t o r n i	v a a t e t o r n
näköala	vaade, väljavaade
nähtävyys	vaatamisväärsus

arkkitehtuuri	arhitektuur
rakennustyyli	ehitusstiil
torni	torn
pylväs, pilari	sammas
pääty	(katuse)viil; (maja) ots

2. Teollisuus

Haluaisimme tutustua Kalev makeistehtaaseen ja Tallinnan Kaivinkonetehtaaseen.

Haluaisimme käydä Tarton kojetehtaalla ja Tarton autokorjaamossa, jossa valmistetaan erikoisautoja.

Käyntien järjestäminen teollisuuslaitoksiin ei aina käy nopeasti.

Ammattimiesten on syytä esittää ennakolta erikoistoivomuksensa Inturistin matkoja järjestävän toimiston kautta.

Voisimmeko nähdä harppivia kaivinkoneita?

Harppivia kaivinkoneita kuten monenkymmenen tonnin auto-

2. Tööstus

Sooviksime tutvuda Kondiitritoodete Vabrikuga «Kalev» ja Tallinna Ekskavaatoritehasega.

Sooviksime käia Tartu Aparaaditehases ja Tartu Autoremonditehases, kus valmistatakse eriotstarbeks kohandatud autosid.

Ekskursioonide korraldamine tööstusettevõtetesse ei lähe alati kiiresti.

Spetsialistidel tuleks oma erisoovid esitada aegsasti «Inturisti» ekskursioonibüroo kaudu.

Kas me saaksime näha sammuvaid ekskavaatoreid?

Sammuvaid ekskavaatoreid nagu mitmekümnetonnise kande-

ja käytetään useissa avolouhoksissa.

Milloin tämä tehdas on rakennettu?

Mitä uudistuksia tehtaassanne on tehty?

Mitä tämä laitos tuottaa?

Mikä on tämän koneen tuotantokyky?

Onko laitoksessanne liukutyöjärjestelmä?

Kuinka paljon tässä tehtaassa on työntekijöitä?

Haluaisimme tutustua työolosuhteisiin tässä tehtaassa.

Mikä on työläisten keskiansio tässä tehtaassa?

Millainen on pääkirjanpitäjän (kuukausi)palkka?

Montako päivää maksullista lomaa teillä on vuodessa?

Työskenteleekö laitoksessanne paljon naisia?

Onko laitoksessanne vuorotyö?

Mitä sosiaali- ja kulttuurietuja on työläisillä?

jõuga autosidki kasutatakse paljudes lahtistes põlevkivikarjäärides.

Millal see vabrik on ehitatud?

Milliseid uuendusi on teie vabrikus tehtud?

Mida see ettevõte toodab?

Milline on selle masina tootmisvõimsus?

Kas teie ettevõttes on konveierisüsteem?

Kui palju on selles vabrikus töölisi?

Sooviksime tutvuda töötingimustega selles vabrikus.

Milline on tööliste keskmine töötasu selles vabrikus?

Kui suur on pearaamatupidaja (kuu)palk?

Mitu päeva palgalist puhkust te aastas saate?

Kas teie ettevõttes töötab palju naisi?

Kas teie ettevõte töötab mitmes vahetuses?

Milliseid sotsiaal- ja kultuurialaseid soodustusi on töölistel?

Mitkä ovat Eestin suurimpia tehtaita?

Suurimpia tehtaitamme ovat Baltian lämpövoimalaitos, Kohtla-Järven palavakivijalostamo, Voltan sähkömoottoritehdas, Maardun kemiatehdas jne.

Mikä on Suomen tärkein teollisuuskaupunki?

Nykyään se on Tampere.

Suomi on maailman huomattavimpia paperintuottajia, mutta työntekijöiden lukumäärä metalliteollisuudessa on jo suurempi kuin metsäteollisuudessa.

Tehdään mitä erilaisimpia koneita, esimerkiksi voimakoneita, traktoreita, pesukoneita, jääkaappeja, radioita jne.

Tuotetaanko myös kulkuneuvoja?

Tehdään seuraavia kulkuneuvoja: laivoja, vetureita, rautatievaunuja, kuorma- ja linja-autoja sekä polkupyöriä.

Millised on Eesti suurimad tööstusettevõtted?

Suurimateks tööstusettevõteteks on meil Balti Soojuselektrijaam, Kohtla-Järve Põlevkivikombinaat, elektrimootoritehas «Volta», Maardu Keemiakombinaat jne.

Milline on Soome tähtsaim tööstuslinn?

Praegu on selleks Tampere.

Soome on maailma tähelepanuväärsemaid paberitootjaid, kuid töötajate arv metallitööstuses on juba suurem kui metsatööstuses.

Tehakse kõige erinevamaid masinaid, näiteks mootoreid, traktoreid, pesumasinaid, külmutuskappe, raadioid jne.

Kas ka liiklusvahendeid toodetakse?

Valmistatakse järgmisi liiklusvahendeid: laevu, vedureid, raudteevaguneid, veoautosid ja autobusse ning jalgrattaid.

Ulkomaille menevistä tuotteista tärkeimpiä ovat laivat ja paperikoneet.

Mistä saadaan teollisuuden tarvitsema käyttövoima?

Teollisuuden tarvitsema käyttövoima saadaan Eestissä Narvan koskesta ja palavasta kivestä, Suomessa koskista ja polttoaineista.

Välismaale minevaist toodetest on tähtsaimad laevad ja paberimasinad.

Kust saadakse tööstusele vajaminev energia?

Tööstusele vajalik energia saadakse Eestis Narva kosest ja põlevkivist, Soomes koskedest ja kütteaineist.

1. *Yleistä*

t y ö l ä i n e n
työntekijä
työtoveri
virkatoveri
insinööri
t y ö
  työkunta, prikaati
  työaika
  työpäivä
  työviikko
  työvuoro
  työpalkka
  työvoima
  työtulos
  työntuottavuus
  yhteistyö

1. *Üldist*

t ö ö l i n e
töötegija, töötaja
töökaaslane
ametikaaslane
insener
t ö ö
  brigaad
  tööaeg
  tööpäev
  töönädal
  vahetus
  töötasu
  tööjõud
  töötulemus
  tootlikkus
  koostöö

sosialistinen yhteistyö	sotsialistlik koostöö
työturvallisuus	töökaitse
työttömyys	tööpuudus, töötus
työkalu	tööriist
työpaja, verstas	töökoda
koulutusverstas	õppetöökoda
työskennellä tehtaassa	vabrikus töötada
mennä työhön tehtaaseen	vabrikusse tööle minna
palkka	palk, töötasu
urakkapalkka	tükitöötasu
urakka	tükitöö
syrjäansio	kõrvaltulu
riisto	ekspluateerimine
lakko	streik
suurlakko	üldstreik
yövuoro	öövahetus
ylityöt	ületunnitöö
tehdä ylitöitä	teha ületunnitööd
normi	norm
kilpailu	võistlus
sosialistinen kilpailu	sotsialistlik võistlus
t u o t a n t o, tuotto	t o o t m i n e, toodang
tuotantolaitos	tootmisettevõte
tuotantovälineet	tootmisvahendid
tuotantosuhteet	tootmissuhted
tuotantokyky, tuotantokapasiteetti	tootmisvõimsus
tuottokyky, tuottavuus	tootlikkus, produktiivsus

tuotantovoimat — tootmisjõud
tuotantosuunnitelma — tootmisplaan
tuotantotapa — tootmisviis
tuotantohinta — omahind
tuotantoneuvottelu — tootmisnõupidamine
tuotannon nousu — toodangu tõus
tuottaja — tootja
kulutus — tarbimine
suunnitelman toteuttaminen — plaanitäitmine
suunnittelutoimisto — projekteerimisbüroo
rekonstruoida — rekonstrueerida
rekonstruointi — rekonstrueerimine
parannusehdotus — parandusettepanek
järkiperäistää, rationalisoida — ratsionaliseerida
järkiperäistäjä, rationalisoija — ratsionaliseerija
automatisoida — automatiseerida
koneistaa — mehhaniseerida
menetelmä — meetod
teknillinen menetelmä — tehniline meetod
kemiallinen menetelmä — keemiline meetod
tutkimusosasto — uurimisosakond
tutkimustehtävä — uurimisülesanne
laboratorio — laboratoorium
hienomekaniikka — peenmehhaanika
talous — majandus
taloushaara — majandusharu
suunnitelmatalous — plaanimajandus
kansantalous — rahvamajandus

kansallistaa	natsionaliseerida
kansanomistama	rahvale kuuluv
t e o l l i s u u s	t ö ö s t u s
kevyt teollisuus	kergetööstus
raskas teollisuus	rasketööstus
kutomateollisuus	tekstiilitööstus
nahkateollisuus	nahatööstus
jalkineteollisuus	jalatsitööstus
selluloosa- ja paperiteollisuus	tselluloosi- ja paberitööstus
metsäteollisuus	metsatööstus
puukopelostusteollisuus	puidutööstus
kotiteollisuus	kodutööndus
vuoriteollisuus	mäetööstus
palavakiviteollisuus	põlevkivitööstus
rauta- ja terästeollisuus	metallurgiatööstus
hiiliteollisuus	söetööstus
sähköteollisuus	energiatööstus
kemiallinen teollisuus	keemiatööstus
koneteollisuus	masinatööstus
rakennusaineteollisuus	ehitusmaterjalide tööstus
huonekaluteollisuus	mööblitööstus
elintarviketeollisuus	toiduainete tööstus
teollistaa	industrialiseerida
teollistua	industrialiseeruda

2. *Teollisuuslaitoksia ym.*

tehdas
- paperitehdas
- tulitikkutehdas
- lasitehdas
- posliinitehdas
- kenkätehdas
- terästehdas
- autotehdas
- alumiinitehdas
- konetehdas
- kaasuanalysaattoritehdas
- turvebrikettitehdas
- väkirehutehdas
- tärkkelystehdas
- lintutehdas (suurkanala)

tehtaan johto
tehtailija
teräksenjalostus
valimo
sulatto
savupiippu
valssauslaitos
telakka
laivanrakennus
laivaveistämö
kaivos
- kivihiilikaivos

2. *Tööstusettevõtted jm.*

tehas, vabrik
- paberivabrik
- tuletikuvabrik
- klaasivabrik
- portselanivabrik
- saapavabrik
- terasevabrik
- autotehas
- alumiiniumivabrik
- masinaehitustehas
- gaasianalüsaatorite tehas
- turbabriketitehas
- jõusöödatehas
- tärklisevabrik
- linnuvabrik

vabriku juhtkond
tööstur, vabrikant
terasetöötlemine
valukoda
rauasulatusahi
korsten
valtsimistehas
dokk
laevaehitus
laevaehitustehas
kaevandus
- kivisöekaevandus

kaivoskuilu
kaivosmies
avolouhos
rakennusliike
sahalaitos
puunjalostuslaitos
lukkosepänliike
korjaamo, korjauspaja

kehräämö, kehruutehdas
kutomo, kutomatehdas
kalakombinaatti

3. *Koneita ym.*

k o n e
tietokone
kaivinkone
porakone, konepora
ruoppauskone, ruoppari
hiomakone
kehruukone
konehalli
koje
kojepöytä
r a a k a - a i n e
palava kivi
muovi
keinonahka

šaht
kaevur
lahtine karjäär
ehitusettevõte
saeveski
puidutöötlemisettevõte
lukksepatöökoda
parandustöökoda, remonditöökoda

ketrustöökoda
kudumistöökoda, kudumistsehh
kalakombinaat

3. *Masinad jm.*

m a s i n
kiirarvuti, raal
ekskavaator
puurmasin
süvendusmasin, bager
lihvimismasin
ketrusmasin
masinasaal, masinaruum
aparaat, instrument
juhtimispult
t o o r a i n e
põlevkivi
plastmass
kunstnahk

käyttövoima	energia
voimalaitos	jõujaam
turbiini	turbiin
sorvi	treipink
sorvari, sorvaaja	treial
nostokurki, nostotorni	(tõste)kraana, tornkraana
nostaa	tõsta
(hihna)kuljetin, siirrin	(lint)transportöör
liukualusta, kuljetin	konveier
varaosa	tagavaraosa
asentaa	monteerida
asennus, asentaminen	montaaž, monteerimine
asentaja	monteerija
rekonstruointi	rekonstrueerimine
hitsata	keevitada
hitsaus	keevitus
hitsaaja	keevitaja

3. Maatalous

Mitä Suomessa (Eestissä) viljellään?

Ruis on Suomen viljalajeista tärkein.

Oliko teillä viime vuonna hyvä sato?

Mikä oli jyväviljan keskisato?

3. Põllumajandus

Mida Soomes (Eestis) kasvatatakse?

Rukis on Soome viljasortidest kõige tähtsam.

Kas teil oli möödunud aastal hea saak?

Missugune oli teravilja keskmine saak?

Viime vuonna saatiin tällä tilalla leipäviljaa keskimäärin 37 tsentneriä (3700 kiloa) hehtaarilta.

Mikä oli perunasato hehtaaria kohden?

Onko kevätkylvö (syyskyntö) jo päättynyt?

Montako hehtaaria viljeltävää maata on valtiontilalla?

Käytättekö happamen mullan kalkkimiseksi palavakivituhkaa?

Sekä palavakivituhkan että keinolannoitteet kylvämme lentokoneiden avulla.

Valtion- ja kollektiivitiloilla voimme täten säästää huomattavasti työvoimaa.

Eduard Vildelle nimetyssä kolhoosissa lihotetaan vuodessa yli 3000 sikaa; kolhoosin turkiseläinten farmissa on noin 14 000 minkkiä, sini- ja hopeakettua.

Taimien kasvun edistämiseksi kasvihuoneissa käytämme neonvaloja.

Möödunud aastal koguti selles majandis keskmiselt 37 tsentnerit (3700 kilogrammi) hektarilt.

Milline oli kartulisaak ühelt hektarilt?

Kas kevadkülv (sügiskünd) on juba lõppenud?

Mitu hektarit on sovhoosil põllumaad?

Kas te kasutate happeliste muldade lupjamiseks põlevkivituhka?

Nii põlevkivituhka kui ka kunstväetist külvame lennukite abil.

Riiklikes ja kollektiivmajandeis võime sellega märgatavalt tööjõudu kokku hoida.

Eduard Vilde nimelises kolhoosis nuumatakse aastas üle 3000 sea; kolhoosi karusloomade farmis on umbes 14 000 naaritsat, sini- ja hõberebast.

Taimede kasvu soodustamiseks kasvuhoonetes kasutame neoonvalgust.

Metsätyöt on Eestissä täydellisesti koneellistettu.

Mitä eläimiä on Eestin metsissä?

Eestin metsissä on noin 25 000 metsäkaurista, 1100 villisikaa, 7000 hirveä, 150 karhua jne.

Haluaisimme tutustua
— Eestin maanviljelysinstituutin Pollin koetilaan,
— Jõgevan lajienkehitysasemaan,
— Eestin maanviljelyksen ja maanparannuksen tieteelliseen tutkimuslaitokseen Sakussa.

Suomen tiloista on suurin osa pienviljelmiä.

Koneiden tehokas ja kannattavampi käyttö edellyttäisi isompia tiloja.

Suomen maa-alasta on noin 9% viljelty; painopiste on karjatalouden puolella.

Haluaisimme tutustua Tikkurilan koeasemaan.

Metsatööd on Eestis täielikult mehhaniseeritud.

Missuguseid loomi on Eesti metsades?

Eesti metsades on umbes 25 000 metskitse, 1100 metssiga, 7000 põtra, 150 karu jne.

Sooviksime tutvuda
— Eesti Maaviljeluse Instituudi Polli katsebaasiga,
— Jõgeva Sordiaretusjaamaga,
— Eesti Maaviljeluse ja Maaparanduse Instituudiga Sakus.

Soome majandeist on enamik väiketalundid.

Masinate efektiivne ja tasuv kasutamine eeldaks suuremaid majandeid.

Soome pindalast on umbes 9% üles haritud; raskuspunkt on karjamajandusel.

Sooviksime tutvuda Tikkurila katsebaasiga.

1. *Yleistä*	1. *Üldist*
maanviljelijä	põlluharija
talonpoika	talupoeg
maanomistaja, tilallinen	maaomanik
suurmaanomistaja, suurtilallinen	suurtalupidaja
pienviljelijä, pientilallinen	väiketalupidaja
maatyöläinen	põllutööline
agronomi	agronoom
karjatalouskonsulentti	zootehnik
kylä	küla
kyläläinen	külaelanik
kolhoosi, kollektiivitila	kolhoos
miljonäärikolhoosi	miljonärkolhoos
kalastuskolhoosi	kalurikolhoos
kolhoosilainen, kolhoositalonpoika	kolhoosnik
kolhoosin puheenjohtaja	kolhoosi esimees
kolhoosin johtokunta	kolhoosi juhatus
valtiontila, neuvostotila, sovhoosi	riigimajand, sovhoos
mallitila	näidismajand, näidissovhoos
koetila	katsejaam, katsebaas
maatila, maatalo	maakoht, talu
kartano, moisio	mõis
isäntä	peremees
emäntä	perenaine

renki
tila, laitos
  kalanviljelylaitos
talousrakennus
aitta
vaja
lato
siilo
viljankuivaamo
piha
haka
puutarha
kasvihuone
(kasvi)lava
  lämpölava
  taimilava
maatalous
  maatalousnäyttely
maanviljelys
kasvinviljely
maareformi
maanparannus
ojitus
viljelyspinta-ala, hyötypinta-ala
puutarhanhoito, puutarhatalous
maaperä
  hiekkamaa, hiekkainen maa
  savikko, saviperäinen maa

sulane
majand
  kalakasvatusmajand
majapidamishoone
ait
kuur
küün
silotorn
viljakuivati
õu
koppel
aed
kasvuhoone
lava
  soelava
  taimelava
põllumajandus
  põllumajandusnäitus
põlluharimine
taimekasvatus
maareform
maaparandus
kraavitamine
kõlvikute pindala
aiandus
pinnas
  liivamaa, liivane maa
  savimaa, savine maa

hedelmällinen
tuotanto, tuotos
  maidontuotanto
markkinahinta
p e l t o
  ruispelto
  sänkipelto
kylvökierto
kesanto
niitty
v i l j a
  viljalyhde
  viljavuosi
  katovuosi
laiho, oras
  ruislaiho, ruisoras
kypsä, tuleentunut
ruis
ohra
vehnä
kaura
tattari
maissi
h e d e l m ä t (ks. s. 403)
m a r j a (ks. myös s. 405)
karviaismarja
  karviaisma japensas
viinimarjat, herukat

viljakas
toodang
  piimatoodang
turuhind
p õ l d
  rukkipõld
  kõrrepõld
külvikord
kesa
niit, heinamaa
v i l i
  viljavihk
  vilja-aasta
  ikaldusaasta
oras
  rukkioras
küps, valminud
rukis
oder
nisu
kaer
tatar
mais
p u u v i l i (vt. lk. 403)
m a r i (vt. ka lk. 405)
karusmari
  karusmarjapõõsas
sõstar, sõstramarjad

v i h a n n e k s e t, juureskasvit (ks. myös s. 403)	a e d v i l i, juurvili (vt. ka lk. 403)
juurikassato	juurviljasaak
lanttu	kaalikas
hybridilanttu	hübriidkaalikas
sokerijuurikas, valkojuurikas	suhkrupeet
unikko, valmu	moon, magun
öljykasvi	õlitaim
auringonkukka	päevalill
kumina	köömen
r e h u	l o o m a s ö ö t
vihantarehu	haljassööt
rehukaali	söödakapsas
heinä	hein
apila	ristikhein
valkoapila	valge ristikhein
olki	õlg
k y l v ö	k ü l v
kylvösiemen	külviseeme
kylvää	külvata
sato	saak
hehtaarisato	hektarisaak
korjata viljaa	vilja koristada
korjata satoa	saaki koristada
lannoitusaine, lannoite	väetis
lanta, sonta	sõnnik, väetis
lantavesi	virts
lannoittaa	väetada

tunkio	sõnnikuhunnik
keinolannoite, väkilannoite	kunstväetis
kastella	kasta
kyntää	künda
kyntö	künd
uudelleen kyntö	korduskünd
äestää, karhita	äestada
niittää heinää	heina niita
istuttaa perunoita	kartuleid maha panna
perunanistutus	kartulipanek
nostaa perunoita	kartuleid võtta
perunannosto, perunanotto	kartulivõtmine
peruna-auma	kartulikuhi
puinti	viljapeks, rehepeks
puida	vilja peksta, reht peksta
kuivuri	kuivati
kuivattaa	kuivatada
mylly	veski
kasvinsuojeluaine	taimekaitsevahend
rikkaruohontorjunta	umbrohutõrje
tuholaistorjunta	kahjuritõrje
m e h i l ä i s h o i t o	m e s i n d u s
mehiläishoitaja	mesinik
mehiläinen	mesilane
mehiläiskunta	mesilaspere
kenno	(mee)kärg
hunaja, mesi	mesi

2. *Maatalouskoneita ym.*	2. *Põllutöömasinad jm.*
maatalouskone	põllutöömasin
traktori	traktor
aura	ader
äes, karhi	äke
jyrä	põllurull
kylvökone	külvimasin
leikkuukone	viljalõikusmasin
niittokone	niidumasin
koneharava	heinakaarutaja
puimakone	viljapeksumasin
leikkuupuimuri	teraviljakombain
niittosilppuri	silokombain
perunanistutuskone	kartulipanemismasin
perunannostokone	kartulivõtmismasin
juurikkaankorjuukone	juurviljavõtmismasin
silppukone	hekslimasin
työkalut	tööriistad
työkaluvaja	tööriistade kuur
viikate	vikat
harava	reha
hanko	(heina)hang
(lanta)tadikko	sõnnikuhark
lapio	labidas
variksenpelätti	hernehirmutis

3. *Karjatalous*

karja, lauma
maitokarja
paimen
paimentaa
laidun
karjanpito
karjanhoito
navetta, läävä
lehminavetta
lantanavetta
lammasfarmi
lammasläävä, lammasnavetta, lampola
sikoläävä, sikolätti
lintufarmi
kanafarmi, kanala
sikala
sianhoitaja
rehu
väkirehu
säilörehu, painorehu
tuore rehu
rehujuurikas
ravintoarvoyksikkö
lypsykone
lypsyastia

3. *Karjamajandus*

kari
piimakari
karjane
karjatada
karjamaa
karjapidamine
karjandus, karjakasvatus
laut
lehmalaut
sõnnikulaut
lambafarm
lambalaut
sealaut
linnufarm
kanafarm, kanala
sigala
seatalitaja
loomasööt
jõusööt
silo
haljassööt
söödajuurvili
söötühik
lüpsiaparaat
piimanõu

maitokiulu	lüpsik
maitosiivilä	piimakurn
maitomylly, separaattori	koorelahutaja, separaator
maito	piim
maidontuotanto	piimatoodang
kantakirja	tõuraamat
rotu	tõug
jalostustyö	tõuaretus
siittola	tõulava
hevossiittola	hobuste tõulava
keinosiemennys	kunstlik seemendus
eläin	loom
rotuelāin	tõuloom
siitoseläin	suguloom
emä	(sugu)emasloom
kotieläin	koduloom
hevonen	hobune
hevosenkenkä	hobuseraud
hevosvaljakko	hoburakend
tamma	mära
ori	täkk
ruuna	ruun
varsa	varss
nauta	veis
lehmä	lehm
härkä	härg
sonni	pull, sõnn
hieho	õhv, mullikas

vasikka	vasikas
juottovasikka	nuumvasikas
s i k a	s i g a
emakko	emis
karju	kult
porsas	põrsas
pekoni	peekon
lihotussika, syöttiläs(sika)	nuumsiga
l a m m a s	l a m m a s
lammaskatras, lammaslauma	lambakari
pässi	jäär
oinas	oinas
vuona, karitsa	tall
villa	vill
lammastalous	lambakasvatus
v u o h i	k i t s
pukki	sokk
kili, vuohen vuona	kitsetall
k a n i i n i	k ü ü l i k
lihotus	nuumamine
lihantuotos	lihatoodang
teurastamo	tapamaja
teurastus	tapmine
teurastaa	tappa
paino	kaal
ruhopaino	tapakaal
meijeri	meierei
osuusmeijeri	piimaühisus

siipikarja
siipikarjanhoito
hautomakone
kana
kananhoito
kananpoika
muna
kukko
hanhi
ankka

kodulinnud, sulgloomad
linnukasvatus
inkubaator, haudeaparaat
kana
kanakasvatus
kanapoeg
muna
kukk
hani
(kodu)part

15. HUVITUKSIA

1. Teatterissa. Konsertissa

Haluaisin käydä teatterissa ja sinfoniakonsertissa (kamarimusiikkikonsertissa).
Pidättekö musiikista?
Soitatteko jotain instrumenttia?

Käyttekö usein teatterissa (konsertissa)?
Parhainta lepoa turistille on teatterikäynti tai konsertti-ilta.

Joko olette varannut itsellenne lipun

15. MEELELAHUTUSED

1. Teatris. Kontserdil

Sooviksin käia teatris ja sümfooniakontserdil (kammerkontserdil).
Kas teile meeldib muusika?
Kas te mängite mõnd instrumenti?

Kas te käite sageli teatris (kontserdil)?
Parim puhkus turistile on teatris käimine või kontserdiõhtu.

Kas te olete juba endale pileti reserveerinud

— Ooppera- ja balettiteatteri «Estoniaan»,
— Draamateatteriin,
— Venäläiseen draamateatteriin,
— Nuorisoteatteriin,
— Nukketeatteriin,
— Filharmoniaan?

Joko olette nähnyt
— Eugen Kapin baletin «Kalevipoeg»,
— Gustav Ernesaksin oopperan «Myrskyjen ranta»,
— A. H. Tammsaaren *Totuus ja oikeus* romaanin II osan näytelmäsovituksen «Ihminen ja Jumala»?

Mitä tänään esitetään Estonia-teatterissa?

Mikä tänään menee Tarton Vanemuine-teatterissa?

Menisittekö mieluummin teatteriin vai elokuviin?

Teatteriin, luulisin. Riippuu tietysti myös ohjelmasta.

Kansallisteatterissa menee W. Shakespearen «Kuinka äkäpussi kesytetään».

— Ooperi- ja Balletiteatrisse «Estonia»,
— Draamateatrisse,
— Vene Draamateatrisse,
— Noorsooteatrisse,
— Nukuteatrisse,
— Filharmooniasse?

Kas te olete juba näinud
— Eugen Kapi balletti «Kalevipoeg»,
— Gustav Ernesaksa ooperit «Tormide rand»,
— A. H. Tammsaare romaani «Tõde ja õigus» II osa dramatiseeringut «Inimene ja jumal»?

Mida täna teatris «Estonia» mängitakse?

Mida mängitakse täna Tartu teatris «Vanemuine»?

Kas te läheksite meelsamini teatrisse või kinno?

Arvan, et teatrisse. Oleneb muidugi ka programmist.

Rahvusteatris mängitakse W. Shakespeare'i «Tõrksa taltsutust».

Tahtoisin nähdä suomalaisen näytelmän.
Mitä tänään on oopperassa?
Siellä on tänään baletti-ilta.
Entä Konservatoriossa, Yliopiston juhlasalissa?
Pääkaupungin suurin konserttisali on Kulttuuritalolla.
Siellä eräs ulkomaalainen solisti laulaa Sibeliuksen lauluja.
Sinne menisin mielelläni.
Hyvä on, tilaan liput Lippupalvelusta.
Missä on lippujen ennakkomyynti?
Koska ennakkomyynti alkaa?
Koska teatterinäytös alkaa?
Kuinka kauan esitys kestää?
Saanko kolme lippua Kansallisteatteriin?
Voisitteko hankkia meille kaksi lippua?
Mistä haluatte paikat?
Haluaisimme kaksi hyvää permantopaikkaa (keskeltä salia, ei liian takana), neljä ensimmäiseltä (toiselta) parvelta; edempää, keskeltä, taempaa.

Tahaksin näha soome näidendit.
Mis täna ooperiteatris on?
Seal on täna balletiõhtu.
Aga Konservatooriumis, Ülikooli peosaalis?
Pealinna suurim kontserdisaal on Kultuurimajas.
Seal laulab keegi välismaa solist Sibeliuse laule.
Sinna läheksin ma meelsasti.
Hästi, tellin eelmüügikassast piletid.
Kus toimub piletite eelmüük?
Millal eelmüük algab?
Millal teatrietendus algab?
Kui kaua etendus kestab?
Kas ma saaksin kolm piletit Rahvusteatrisse?
Kas te võiksite muretseda meile kaks piletit?
Milliseid kohti te soovite?
Sooviksime kaks head kohta parterisse (saali keskele, mitte liiga taha), neli esimesele (teisele) rõdule; ette, keskele, tahapoole.

Saanko vielä lippuja tämänpäiväiseen kantaesitykseen?
Liput on loppuunmyyty.
Vahinko, että ensi-ilta on loppuunmyyty.
Neuvosto-Eestissä ei ole vallan helppoa saada teatteri- ja konserttilippuja.
Turistin on kuitenkin suhteellisen helppoa saada haluamiaan lippuja Inturistin kautta, joka varaa tietyn lippukiintiön juuri ulkomaalaisia varten.
Mistä saa tilata lipun?
Saako tilata lipun hotellin kautta (kotiintuotuna, puhelimitse)?
Saanko ohjelman (teatterikiikarin)?
Mistä saa vuokrata kiikarin?
Kiirehtikää, on jo kerran soitettu.
Merkkisoiton jälkeen pääsy katsomoon on kielletty.
Jos myöhästytte, joudutte viettämään ensimmäisen näytöksen väliaikaa odottaen joko lämpiössä tai yläparvekkeella.

Kas ma saaksin veel pileteid tänasele esietendusele?
Piletid on välja müüdud.
Kahju, et esietenduse piletid on välja müüdud.
Nõukogude Eestis ei ole kuigi kerge saada teatri- ja kontserdipileteid.
Turistil on siiski üsna hõlpus saada soovitud pileteid «Inturisti» kaudu, kes reserveerib välismaalaste jaoks teatud hulga pileteid.
Kust saab piletit tellida?
Kas piletit saab tellida hotelli kaudu (kojutoomisega, telefoni teel)?
Kas ma saaksin kavalehe (teatribinokli)?
Kust saab binoklit laenutada?
Kiirustage, oli juba esimene kell.

Pärast helisignaali on saaliminek keelatud.
Kui hilinete, tuleb teil esimene vaatus vaheaega oodates mööda saata kas fuajees või ülarõdul.

Katsomoon saa mennä vasta väliajalla.
Kuka on pääosassa?
Pääosassa on tunnettu kansantaiteilija N.
Koska on väliaika?
Kauanko väliaika kestää?
Pidittekö tästä konsertista (näytelmästä, baletista)?
Oliko teillä hyvä paikka?
Minusta konsertti (esitys) oli erinomainen.
Oopperassa kielen taitamattomuus ei tuota suurta haittaa, mutta draaman katsominen on kuitenkin mutkallisempaa.
Onneksi osaan eestiä (suomea) riittävän hyvin, joten näytelmän sisällön ymmärsin tulkittakin.
Teatteriesitykset ja konsertit tuottavat aina nautintoa ja avartavat tietojamme naapurikansan kulttuurista sekä ajatustavasta.

Saali võib minna alles vaheajal.
Kes on peaosas?
Peaosas on tuntud rahvakunstnik N.
Millal on vaheaeg?
Kui kaua vaheaeg kestab?
Kas teile meeldis see kontsert (näidend, ballett)?
Kas teil oli hea koht?
Minu arvates kontsert (etendus) oli suurepärane.
Ooperiteatris ei ole keele mittetundmine suureks takistuseks, aga draama jälgimine on muidugi keerukam.
Õnneks oskan eesti (soome) keelt küllalt hästi, nii et näidendi sisust sain aru ilma tõlgitagi.
Teatrietendused ja kontserdid pakuvad alati naudingut ja avardavad meie teadmisi naaberrahva kultuurist ning mõttemaailmast.

1. *Yleistä*

t e a t t e r i
draamateatteri
huoneteatteri
oopperateatteri, oopperatalo
operettiteatteri
nukketeatteri
estraditeatteri
kesäteatteri
ulkoilmateatteri

ensi-ilta, ensiesitys, kantaesitys
teatterikassa
teatterilippu

kassajono
ennakkomyynti
ennakkotilaus

ohjelma
ohjelmisto
vaatesäilö
vaatelappu
tupakkahuone
tarjoiluhuone, kahvio
lämpiö
katsella
katselija
k a t s o m o

1. *Üldist*

t e a t e r
draamateater
tubateater
ooperiteater
operetiteater
nukuteater
estraaditeater
suveteater
vabaõhuteater

esietendus, esiettekanne
teatrikassa
teatripilet

kassajärjekord
eelmüük
ettetellimine

kava(leht)
repertuaar
garderoob
riidehoiunumber
suitsetamisruum
einelaud
fuajee, jalutusruum
vaadata
vaataja
(v a a t e)s a a l

permanto
  permantoaitio
aitio(paikka)
parvi, parveke
  ensiparvi, -parveke
  toinen parvi, parveke
  kolmas parvi, parveke
  yläparveke (piippuhylly)
nojatuoli
rivi
oikea, vasen
paikka
näyttämö
  pyörönäyttämö, pyörölava
  ulkoilmanäyttämö
koriste
kulissi
valaistus
valonheittäjä
esirippu
näytelmä
  murhenäytelmä, tragedia
  huvinäytelmä, komedia
tekijä
näytelmäkerho
ooppera
operetti
baletti

parter
  parteriloož
loož(ikoht)
rõdu
  esimene rõdu
  teine rõdu
  kolmas rõdu
  kõige ülemine rõdu
tugitool
rida
parem, vasak
koht
lava
  pöördlava
  vabaõhulava
dekoratsioon
kuliss
valgustus
prožektor
eesriie
näidend
  tragöödia, kurbmäng
  komöödia, naljamäng, jant
autor
näitering
ooper
operett
ballett

näytös
kuvaelma
kohtaus

väliaika, tauko

näytteleminen
dialogi, kaksinpuhelu
monologi, yksinpuhelu

osa, rooli
pääosa
sivuosa

harjoitus
kenraaliharjoitus

lavastus

näytäntö
iltanäytäntö
vierailunäytäntö
lastennäytäntö

esitys
esittää

suosionosoitukset
osoittaa suosiotaan
taputtaa käsiään

yhtye
laulu- ja tanssiyhtye

taiteilija
ansioitunut taiteilija
kansantaiteilija

vaatus; seanss
pilt
etteaste

vaheaeg

näitlemine, mäng
dialoog, kahekõne
monoloog, üksikkõne

osa, roll
peaosa
kõrvalosa

proov
peaproov

lavastus

etendus
õhtune etendus
külalisetendus
lasteetendus

ettekanne, etendus
ette kanda, etendada

aplaus
aplodeerida
käsi plaksutada

ansambel
laulu- ja tantsuansambel

kunstnik, artist
teeneline kunstnik
rahvakunstnik

kansainvälisissä kilpailuissa palkittu taiteilija	rahvusvaheliste konkursside laureaat
ohjaaja	näitejuht; režissöör
näyttelijä	näitleja
kuiskaaja	suflöör, etteütleja
statisti	statist
yleisö	publik

2. *Konsertti- ja musiikkitermejä*	2. *Kontserdi- ja muusikatermineid*
alkusoitto	avamäng
aaria	aaria
soolo	soolo
duetto, kaksinlaulu	duett
tertsetti	tertsett
k u o r o	k o o r
mieskuoro	meeskoor
naiskuoro	naiskoor
poikakuoro	poistekoor
l a u l u	l a u l
kansanlaulu	rahvalaul
kehtolaulu	hällilaul
lauluilta	lauluõhtu
laulaa	laulda
laulaja, laulajatar	laulja, lauljanna
sopraano	sopran
altto	alt
tenori	tenor

basso
kuunnella
  kuuntelija
konsertti
  konserttimestari
  konserttisali
  viihdekonsertti
orkesteri, soittokunta
  sinfoniaorkesteri
  viihdeorkesteri, estradiorkesteri
soittamo
säveltäjä
  säveltää
johtaja, kapellimestari
  pääkapellimestari
johtaa
tahtipuikko
säestäjä
  säestää
musiikki
  kansanmusiikki
  kamarimusiikki
  kirkkomusiikki
  viihdemusiikki
  tanssimusiikki
  äänilevymusiikki
soitin

bass
kuulata
  kuulaja
kontsert
  kontsertmeister
  kontserdisaal
  estraadikontsert
orkester
  sümfooniaorkester
  estraadiorkester

orkestriruum
helilooja, komponist
  komponeerida
dirigent
  peadirigent
dirigeerida
taktikepp
saatja
  saata
muusika
  rahvamuusika
  kammermuusika
  kirikumuusika
  estraadimuusika
  tantsumuusika
  heliplaadimuusika
mänguriist, instrument

soittaa, soitella
duuri
molli, mollissa
trio
kvartetti
jousikvartetti
kvintetti
sinfonia
oratorio
serenadi
sonaatti
Ks. myös s. 383 (Musiikkitarvikkeita).

mängida, musitseerida
duur
moll, mollis
trio
kvartett
keelpillikvartett
kvintett
sümfoonia
oratoorium
serenaad
sonaat
Vt. ka lk. 383 (Muusikatarbed).

2. Elokuvissa

Mennään tänään elokuviin.
Milloin näytökset alkavat?
Lähdettekö illalla elokuviin?
Mitä elokuvaa tänään esitetään?
Kannattaako mennä katsomaan tätä elokuvaa?
Tämä on yleistajuinen tieteellinen filmi.
Onko tämä ulkomaalainen filmi?
Kielitaidottomalle ei siitä ole suurta iloa, sillä se on jälkiäännitetty venäjäksi.

2. Kinos

Lähme täna kinno.
Millal seansid algavad?
Kas te õhtul kinno lähete?
Mis film täna jookseb?
Kas tasub seda filmi vaatama minna?
See on populaarteaduslik film.
Kas see on välismaa film?
Keelt mitteoskajale pole sellest erilist rõõmu, sest film on dubleeritud vene keelde.

Elokuvalla oli suuri menestys kansainvälisellä elokuvafestivaalilla.	Filmil oli suur menu rahvusvahelisel filmifestivalil.
Joko olette nähnyt eestiläisen elokuvan «Mäekylän maitomies»?	Kas te olete juba näinud eesti filmi «Mäeküla piimamees»?
Kuka on filmannut tämän elokuvan?	Kes on selle filminud?
Se on filmattu Tallinnfilmin paviljongissa.	See on filmitud «Tallinnfilmi» paviljonis.
Joko olette käynyt «Ystävyys» elokuvateatterissa, «Kosmos» panoraamateatterissa?	Kas te olete juba käinud kinos «Sõprus», panoraamkinos «Kosmos»?
Onko tämä elokuva lapsille sallittu?	Kas see film on lastele lubatud?
Voiko lippuja tilata puhelimitse?	Kas pileteid saab tellida telefoni teel?
Onko teillä vielä lippuja yönäytökseen?	Kas teil on veel pileteid hilisõhtusele seansile?
Milloin näytös alkaa?	Millal seanss algab?
Kuinka kauan näytös kestää?	Kui kaua seanss kestab?
Koko näytös alku- ja pääfilmeineen kestää noin 2½ tuntia.	Kogu seanss koos ringvaate ja filmiga kestab umbes 2½ tundi.
Kaksi lippua kahdeksannelle riville.	Kaks piletit kaheksandasse ritta.
Yksi vai kaksi paikkaa?	Kas üks või kaks kohta?
Liput on loppuunmyyty.	Piletid on välja müüdud.

Onko paikat numeroitu.	Kas kohad on nummerdatud?
Onko pääfilmi jo alkanut vai onko uutiskatsaus vielä menossa?	Kas film on juba alanud või jookseb veel ringvaade?
Ohjatkaa minut paikalleni, olkaa hyvä.	Palun juhatage mind kohale.

Sanastoa	*Sõnavara*
elokuvateatteri, elokuvat	kino
elokuvissa	kinos
panoraamateatteri	panoraamkino
ennakkomyyntikassa	eelmüügikassa
elokuva, filmi	film
dokumenttifilmi	dokumentaalfilm
taide-elokuva	kunstiline film
elokuvakomedia	komöödiafilm
piirretty elokuva	multifilm
laajakangasfilmi	laiekraanfilm
panoraamaelokuva	panoraamfilm
värielokuva	värviline film
äänielokuva	helifilm
mykkä elokuva	tummfilm
jälkiäännitetty elokuva	dubleeritud film
uutiskatsaus	kinožurnaal, ringvaade
viikkokatsaus	nädalaringvaade
valkokangas	ekraan
laajakangas	laiekraan

näytös	seanss
päivänäytös	päevane seanss
iltanäytös	õhtune seanss
ennakkomyynti	eelmüük
paikannäyttäjä	kohanäitaja
elokuvajuhlat, elokuvafestivaali	filmifestival
elokuvastudio	filmistuudio
elokuvanäyttelijä, filminäyttelijä	filminäitleja
elokuvatähti, filmitähti	filmitäht
elokuva-arvostelija	kinokriitik
elokuvakoneenkäyttäjä	kinooperaator
elokuvanauha, filminauha	filmilint
elokuvataide, filmitaide	filmikunst
elokuvaohjaaja, filmiohjaaja	filmirežissöör
(elokuva)käsikirjoitus, skenaario	stsenaarium

3. Museossa. Näyttelyssä

Milloin museo (näyttely) on avoinna?

Koska näyttely avattiin?

Minua kiinnostaa Neuvosto-Eestin talouselämä.

Haluaisin käydä kansantalousnäyttelyssä.

3. Muuseumis. Näitusel

Millal muuseum (näitus) on lahti (avatud)?

Millal näitus avati?

Mind huvitab Nõukogude Eesti majanduselu.

Sooviksin käia rahvamajandusnäitusel.

Teidän on ehdottomasti käytävä siellä.	Teil tuleks seal tingimata käia.
Voidaan liioittelematta sanoa, että niiden muutamien tuntien aikana, jotka vietätte kansantalousnäyttelyssä, saatte tietää Eestin talouselämästä, tieteen ja tekniikan saavutuksista enemmän kuin kymmeniä kirjoja lukemalla.	Võib liialdamata öelda, et nende mõne tunni jooksul, mis te saadate mööda rahvamajandusnäitusel, saate te Eesti majanduselust, teaduse ja tehnika saavutustest rohkem teada kui kümneid raamatuid lugedes.
Kuinka suuri näyttelyalue on?	Kui suur on näituse territoorium?
Voitteko järjestää käynnin taidemuseoon?	Kas te võiksite korraldada ekskursiooni kunstimuuseumi?
Jos teitä kiinnostavat eestiläisten taiteilijoiden luomukset, niin niitä voitte nähdä Kadriorgin palatsissa.	Kui teid huvitab eesti kunstnike looming, siis sellega saate tutvuda Kadrioru lossis.
Pysyvä näyttely käsittää eestiläistä kuvataidetta 1800-luvulta nykypäiviin.	Püsiekspositsioon haarab eesti maalikunsti XIX sajandist tänapäevani.
Lisäksi museossa järjestetään erilaisia lyhyempiaikaisia näyttelyjä.	Lisaks korraldatakse muuseumis mitmeid lühemaajalisi näitusi.
Kehoitan teitä käymään kuvaamataiteen ja grafiikan näyttelyssä.	Soovitaksin teil minna vaatama maali- ja graafikanäitust.
Minua kiinnostavat veistokset.	Mind huvitab skulptuur.

Haluaisin tutustua eestiläiseen (suomalaiseen) kansantaiteeseen: kansallispukuihin ja puuveistoksiin.

Tahaksin tutvuda eesti (soome) rahvaloominguga: rahvariiete ja puunikerdustega.

Teidän pitäisi tutustua Kansatieteellisen museon kokoelmiin Tartossa.

Teil tuleks tutvuda Etnograafiamuuseumi kogudega Tartus.

Onko täällä ryhmäopastusta; voinko tulla mukaan?

Kas siin antakse seletusi; kas ma tohin kaasa tulla?

Täytyykö minun luovuttaa laukkuni vaatesäilöön?

Kas mul tuleb oma kandekott riidehoidu anda?

Onko valokuvaaminen täällä sallittua?

Kas pildistamine on siin lubatud?

Totta kai! Voitte valokuvata missä ja mitä tahansa.

Muidugi! Võite pildistada kus ja mida tahes.

Kiellettyä on vain sotilaallisluontoisten, voimalaitosten yms. kohteiden valokuvaaminen. Myöskään ei ole sallittua valokuvaaminen tai filmaaminen lentokoneesta.

Keelatud on vaid sõjaväeliste objektide, jõujaamade jms. pildistamine. Lubatud ei ole ka pildistamine ja filmimine lennukist.

Saisinko näyttelyn esittelylehtisen?

Kas ma saaksin näituse kataloogi?

Kuka on maalannut tämän taulun?

Kes on selle pildi maalinud?

Mikä tämä on?

Mis see on?

Mitä taiteilija sillä tarkoittaa?

Mida kunstnik sellega öelda tahab?

Mitä mielenkiintoista on vielä nähtävänä Tallinnan museoissa ja näyttelyissä?

Historiallisessa museossa voi tutustua Eestin kansan historiaan.

Teatteri- ja musiikkimuseo esittelee Eestin teatteritaiteen ja musiikkikulttuurin menneisyyttä ja nykypäivää.

Mielenkiintoisia ovat myös Tallinnan kaupunginmuseon näytteillepanot, jotka esittelevät Tallinnan historiaa Pohjan sodasta nykypäiviin.

Voitte käydä myös Luonnontieteellisessä museossa, jonka kokoelmat käsittelevät lähes 100 000 nimikettä, Ulkoilmamuseossa, Merimuseossa, Kasvitieteellisessä puutarhassa, Tallinnan eläintarhassa jne.

Eestiläisten matkailijoiden tulisi tietenkin käydä Ateneumissa, missä usein on näytteillä eri maiden taiteilijoiden tuotteita.

Suomen taiteilijoista ovat kansainvälisesti tunnettuja Gal-

Mida huvitavat on veel näha Tallinna muuseumides ja näitustel?

Ajaloomuuseumis saab tutvuda eesti rahva ajalooga.

Teatri- ja Muusikamuuseum tutvustab eesti teatrikunsti ja muusikakultuuri minevikku ja tänapäeva.

Huvitavad on ka Tallinna Linnamuuseumi eksponaadid, mis kajastavad Tallinna ajalugu Põhjasõjast kuni tänapäevani.

Võite käia ka Loodusmuuseumis, mille kogudes on ligemale 100 000 nimetust, Vabaõhumuuseumis, Meremuuseumis, Botaanikaaias, Tallinna Loomaaias jne.

Eesti turistidel tuleks muidugi käia Ateneumis, kus on sageli välja pandud eri maade kunstnike töid.

Soome kunstnikest on rahvusvaheliselt tuntud Gallen-Kal-

len-Kallela, Sallinen, kuvanveistäjä Aaltonen ym.

Haluaisin nähdä Helene Schjerfbeckin tauluja, hänen muotokuvansa ym.

Helsingissä tulisi teidän käydä myös Kansallismuseossa.

lela, Sallinen, skulptoreist Aaltonen jt.

Sooviksin näha Helene Schjerfbecki maale, tema portreed jm.

Helsingis tuleks teil käia ka Rahvamuuseumis.

Sanastoa

museo
- taidemuseo
- teatteri- ja musiikkimuseo
- historiallinen museo
- luonnontieteellinen museo
- kotiseutumuseo
- eläinmuseo
- terveydenhoitomuseo
- kaupunginmuseo

messut
muotinäytös
näyttely
- taidenäyttely
- maatalousnäyttely
- kansantalousnäyttely
- huonekalunäyttely
- näyttelyalue

paviljonki
lasikko, lasikaappi

Sõnavara

muuseum
- kunstimuuseum
- teatri- ja muusikamuuseum
- ajaloomuuseum
- loodusteaduste muuseum
- koduloomuuseum
- zooloogiamuuseum
- tervishoiumuuseum
- linnamuuseum

mess
moedemonstratsioon
näitus
- kunstinäitus
- põllumajandusnäitus
- rahvamajandusnäitus
- mööblinäitus
- näituse territoorium

paviljon
vitriin

opas
  opastus
kiertokäynti
esittelylehtinen
t a i d e
  taidekokoelma
taulu
  taulukokoelma, galleria
öljymaalaus
muotokuva
  muotokuvataide
maisema
pastelli
akvarelli
luonnos
kaiverrus
veistos
mosaiikki
fresko
miniatyyri
taidemaalari
muotokuvamaalari
kuvanveistäjä

ekskursioonijuht, giid
  juhtimine, selgitamine
ringkäik, tutvumiskäik
(näituse) kataloog
k u n s t
  kunstikogu
maal
  galerii
õlimaal
portree
  portreekunst
maastik
pastell
akvarell
etüüd
gravüür
skulptuur
mosaiik
fresko
miniatuur
maalikunstnik
portreemaalija
skulptor

16. URHEILU

Haluaisin nähdä jalkapallo-ottelun (pesäpallo-ottelun).
Onko niitä lähipäivinä?

Millaiset mahdollisuudet on saada lippuja?
Missä on mahdollista nähdä yleisurheilukilpailuja tällä viikolla?

Missä on šakkiklubi, Tallinnan hippodroomi, Kalevin pursiseura, Dynamon tennishalli, Kalevin urheiluhalli?

Harrastatteko urheilua?
Kyllä, harrastan yleisurheilua (voimistelua).

Olen yleisurheilija.
Olen innokas voimistelija.
Tiedän teidän olevan hyvän voimistelijan.

Olen amatööri, amatööriurheilija.

Urheilu on hyvin kaunis ja hyödyllinen harrastus.
Suomalaiset kestävyysjuoksijat

16. SPORT

Sooviksin näha jalgpallivõistlust (pesapallivõistlust).
Kas neid lähematel päevadel toimub?

Milliseid võimalusi on piletite saamiseks?
Kus oleks võimalik näha sel nädalal kergejõustikuvõistlusi?

Kus on maleklubi, Tallinna hipodroom, «Kalevi» jahtklubi, «Dünamo» tennisehall, «Kalevi» võimla?

Kas te tegelete spordiga?
Jah, tegelen kergejõustikuga (võimlemisega).

Olen kergejõustiklane.
Olen kirglik võimleja.
Tean, et olete hea võimleja.

Olen asjaarmastaja, amatöörsportlane.

Sport on väga ilus ja kasulik harrastus.
Soome pikamaajooksjad olid

olivat kerran parhaita maailmassa. Tunnetuin heistä oli Paavo Nurmi.

kord parimad maailmas. Kõige tuntum neist oli Paavo Nurmi.

Urheiletteko säännöllisesti?

Kas te spordite regulaarselt?

Harjoittelen innokkaasti keihäänheittoa.

Harjutan innukalt odaviset.

Talvella minua huvittaa hiihto.

Talvel huvitab mind suusatamine.

Oletteko hyvä hiihtäjä, syöksyhiihtäjä (pujottelija)?

Kas te olete hea suusataja, mäesuusataja (slaalomisõitja)?

Oletteko koskaan ratsastanut?

Kas te olete kunagi ratsutanud?

Pelaan tennistä (jalkapalloa, (vesipalloa).

Mängin tennist (jalgpalli, veepalli).

Pelaatteko verkkopalloa (pöytätennistä, koripalloa, lentopalloa, pesäpalloa, sulkapalloa, jääpalloa)?

Kas te mängite tennist (lauatennist, korvpalli, võrkpalli, pesapalli, sulgpalli, jääpalli)?

Harrastatteko miekkailua (vuorikiipeilyä, purjehdusta, ammuntaa, moottoriurheilua)?

Kas te tegelete vehklemisega (alpinismiga, purjetamisega, laskmisega, motospordiga)?

Olen moottoripyöräilijä (vesi-, talviurheilija).

Olen mootorisportlane (vee-, talisportlane).

Pidän soudusta.

Mulle meeldib sõudesport.

Luistelen (luistelen rullaluistimilla, hiihdän). Olen luistelija.

Uisutan (uisutan rulluiskudega, suusatan). Olen uisutaja.

Olen juoksija (painija, painonnostaja, nyrkkeilijä).

Olen jooksja (maadleja, tõstja, poksija).

Mitä urheiluseuroja on Turussa?
Missä on urheilukenttä?
Seuraatteko usein jalkapallo-otteluja?
Kilpailut ovat hyvin mielenkiintoiset.
Heti ensimmäinen yritys onnistui. Urheilijan onnistui ylittää rima.
Kilpailuissa on mukana myös eestiläisiä (suomalaisia) urheilijoita.
He kilpailevat menestyksellisesti suomalaisten (eestiläisten) kanssa.
Meidän joukkueemme pelaa sinisissä paidoissa.
Ottelusta voi tulla mitä jännittävin.
Miten joukkueenne onnistui loppuottelussa?
Mikä joukkue voitti (hävisi)?
Kuka voitti ottelun?
Kuka voitti korkeushypyn (pituushypyn, kuulantyönnön, moukarinheiton)?

Milliseid spordiseltse on Turus?
Kus on spordiväljak?
Kas te jälgite sageli jalgpallivõistlusi?
Võistlused on väga huvitavad.
Kohe esimene katse õnnestus. Sportlasel õnnestus ületada latt.
Võistlustest võtab osa ka eesti (soome) sportlasi.
Nad võistlevad edukalt soomlastega (eestlastega).
Meie meeskond mängib sinistes särkides.
Võistlus võib kujuneda väga põnevaks.
Kuidas teie meeskonnal lõppvõistlustel läks?
Missugune meeskond võitis (kaotas)?
Kes võitis võistluse?
Kes võitis kõrgushüppe (kaugushüppe, kuulitõuke, vasaraheite)?

Hän tuli toiseksi. Hän on hyvä uimari, uimamaisteri.	Ta tuli teiseks. Ta on hea ujuja, vetelpäästja.
Kuinka monta maalia tuli?	Mitu väravat löödi?
Onko Jyväskylässä uimahallia?	Kas Jyväskyläs siseujulat on?
Seuraavat uintikilpailut (voimistelukilpailut) järjestetään Tartossa).	Järgmised ujumisvõistlused (võimlemisvõistlused) organiseeritakse Tartus.
Pelaatteko šakkia?	Kas te malet mängite?
Harrastatteko urheilukalastusta?	Kas te tegelete õngespordiga?
Oletteko ollut ravikilpailuissa?	Kas te olete olnud traavivõistlustel?
Onko Tallinnan läheliä hyvää hiihtomaastoa?	Kas Tallinna ümbruses on suusatamiseks sobivat maastikku?
Sopivaa hiihtomaastoa ovat Mustamäen rinteet Nõmmella.	Sobivaks suusatamiskohaks on Mustamäe nõlvakud Nõmmel.

1. *Yleistä*	1. *Üldist*
urheilu	sport
urheilulaji	spordiala
yleisurheilu	kergejõustik
vesiurheilu	veesport
talviurheilu	talisport
moottoriurheilu	motosport
polkupyöräurheilu	jalgrattasport
voimailu	raskejõustik

u r h e i l i j a	s p o r t l a n e
amatööriurheilija	amatöörsportlane
ammattiurheilija	elukutseline sportlane
yleisurheilija	kergejõustiklane
juoksija	jooksja
pikajuoksija	sprinter
kestävyysjuoksija	pikamaajooksja
voimistelija	võimleja
painija	maadleja
painonnostaja	tõstja
nyrkkeilijä	poksija
pyöräilijä	jalgrattur
luistelija	uisutaja
kaunoluistelija	iluuisutaja
hiihtäjä	suusataja
syöksyhiihtäjä	mäesuusataja
pujottelija	slalomist
urheiluseura	spordiselts
urheiluyhdistys	spordiühing
j o u k k u e	m e e s k o n d
yhdistetty joukkue	koondmeeskond
maaottelujoukkue	maavõistlusmeeskond
joukkueenjohtaja	meeskonna kapten
valmentaja	treener
ansioitunut valmentaja	teeneline treener
valmennus	treening, treenimine
(ero)tuomari	(vahe)kohtunik
s t a d i o n	s t a a d i o n

katsomo — tribüün
hiilimurskarata — söerada
sisärata — siserada
ulkorata — välisrada
urheilukenttä — spordiväljak
pelikenttä — mänguväljak
tenniskenttä — tenniseväljak
uimahalli — siseujula
uima-allas — ujumisbassein
uima-anta — supelrand
pukeutumiskoppi, pukukoppi — riietumiskabiin
voimistelusali — võimlemissaal
pyöräilyrata, velodromi — velodroom
hyppyri, hyppytorni — suusahüppetrampliin
luistinrata — uisutee
kilpailu — võistlus
urheilukilpailu — spordivõistlus
karsintakilpailu — valikvõistlus
loppukilpailu, finaaliottelu — lõppvõistlus
kilpailukielto — võistluskeeld
mestaruuskilpailut — meistrivõistlused
maailmanmestaruuskilpailut — maailmameistrivõistlused
pokaalikilpailut — karikavõistlused
juoksukilpailut — jooksuvõistlused
autokilpailut — autovõidusõit
moottoripyöräkilpailut — motokross
polkupyöräkilpailut — jalgrattavõistlus
ravikilpailut — traavivõistlus

ottelu	võistlus; matš
maaottelu	maavõistlus
kolmiottelu	kolmevõistlus
viisiottelu	viievõistlus
kymmenottelu	kümnevõistlus
moniottelu	mitmevõistlus
uusintaottelu	kordusmatš
loppuerä	finaal
välierä	poolfinaal
kierros	ring
olympialaiset, olympiakisat	olümpiamängud
talvikisat	talvemängud
kilpailija	võistleja
voittaja	võitja
olympiavoittaja	olümpiavõitja
voitto	võit
pistevoitto	punktivõit
mitali	medal
kultamitali	kuldmedal
hopeamitali	hõbemedal
pronssimitali	pronksmedal
paras tulos	parim tulemus
ennätys	rekord; saavutus
maailmanennätys	maailmarekord
ennätysluettelo	rekordite tabel
mestaruus	esikoht, meistritiitel
maailmanmestari	maailmameister
tasapeli	viik

häviö
  pistehäviö
ratkaisematon ottelu (peli)

2. *Urheilulajeja ym.*

juoksu
  kilpajuoksu
  pikajuoksu, pikamatka
  maratonjuoksu
  viestinjuoksu
  aitajuoksu
  estejuoksu
  murtomaajuoksu
  keskimatka
  pitkämatka
lähtö
  lähtöpaikka
  lähtöteline; lähtölava
  lähtölaukaus
  viestikapula
maali
  maaliviiva
  maalisuora
  maalitilanne
kiri
  kiri! kiri!
  loppukiri
  kiriä

kaotus
  punktikaotus
katkestatud võistlus (mäng)

2. *Spordialad jm.*

jooks
  võidujooks
  lühimaajooks, lühidistants
  maratonijooks
  teatejooks
  tõkkejooks
  takistusjooks
  murdmaajooks
  keskmaajooks
  pikamaajooks
start
  stardikoht
  stardipakk; stardipukk
  stardipauk
  teatepulk
finiš; jalgpallivärav
  finišijoon
  lõpusirge
  väravate suhe
spurt
  juurde!
  lõpuspurt
  spurtida

sekuntikello
h y p p y
  pituushyppy
  kolmiloikka
  korkeushyppy
  seiväshyppy
  ponnahdushyppy
rima
h e i t t o
  keihäänheitto
  kiekonheitto
  moukarinheitto
  kuulantyöntö
p a i n i
  vapaapaini
  pystypaini
  painia
painonnosto
n y r k k e i l y
  nyrkkeilykehä
  nyrkkeillä
j u d o
  kevytsarja
  keskisarja
  raskassarja
l u i s t e l u
  pikaluistelu

stopper
h ü p e
  kaugushüpe
  kolmikhüpe
  kõrgushüpe
  teivashüpe
  hoolauahüpe
latt
v i s e, h e i d e
  odavise
  kettaheide
  vasaraheide
  kuulitõuge
m a a d l u s, maadlemine
  vabamaadlus
  püstimaadlus
  maadelda
tõstmine
p o k s i m i n e, p o k s
  poksiring
  poksida
d ž u u d o
  kergekaal
  keskkaal
  raskekaal
u i s u t a m i n e
  kiiruisutamine

kaunoluistelu
luistella (rullaluistimilla)
luistimet
h i i h t o
pikahiihto
viestinhiihto
hiihtää
syöksylasku
pujottelu
mäenhyppy
sukset
j ä ä k i e k k o i l u
jääkiekkomaila
jääpalloilu
jääpurjehdus
kelkkailu
kelkkailla
p e l i
loppupeli
pelisäännöt
peliaika
puoliaika
jatkoaika
piste
p a l l o i l u
jalkapalloilu
jalkapalloilija
varamies

iluuisutamine
uisutada (rulluiskudega)
uisud
s u u s a t a m i n e
lühimaasuusatamine
teatesuusatamine
suusatada
mäesuusatamine
slaalom
mäehüpe
suusad
j ä ä h o k i m ä n g
(jää)hokikepp
jääpallimäng
jääpurjetamine
kelgutamine
kelgutada
m ä n g
finaalmäng
mängureeglid
mänguaeg
poolaeg
lisaaeg
punkt
p a l l i m ä n g
jalgpallimäng
jalgpallur
varumängija

maalivahti	väravavaht
hyökkääjä	tormaja
laitahyökkääjä	ääretormaja
puolustaja, tukimies	kaitsja, kaitsemängija
laitatuki	poolkaitsja
vapaapotku	vabalöök
rangaistuspotku	karistuslöök
kulmuri	nurgalöök, korner
maali	värav
paitsio	aut
koripalloilu	korvpallimäng
pesapalloilu	pesapallimäng
pöytätennis	lauatennis
vesipalloilu	veepallimäng
verkko	võrk
uinti	ujumine
vapaauinti	vabaujumine
selkäuinti	seliliujumine
uida	ujuda
soutu	sõudmine
soutaa	sõuda
voimistelu	võimlemine
telinevoimistelu	riistvõimlemine
permantovoimistelu	põrandvõimlemine
taidevoimistelu	kunstiline võimlemine
taitovoimistelu	akrobaatika
vapaaliikkeet	vabaharjutused
puomi	poom

nojapuut
puolapuut
renkaat
rekki
pukki
hevonen
matto
ponnahduslauta
r a t s a s t u s
  esteratsastus
  ratsastaa
pyöräily
miekkailu
  miekkailla
vuorikiipeily
  vuorikiipeilijä
purjelento
laskuvarjohyppy
purjehdus
ammunta
kivääri
š a k k i
  šakkipeli
  šakinpelaaja
  šakkilauta
  šakkinappula
  šakkikello
tasa-asema

rööbaspuud
redel
rõngad
kang
kits
hobune
matt
hüppelaud, hoolaud
r a t s u t a m i n e
  takistussõit
  ratsutada
jalgrattasport
vehklemine
  vehelda
alpinism
  alpinist
purilend
langevarjuhüpe
purjetamine
laskmine
püss
m a l e; šahh, tuli
  malemäng
  maletaja
  malelaud
  malend
  malekell
võrdne seis

matti
t a m m i(p e l i)
tamminappula
Ks. myös s. 375 (Urheiluvälineitä).

matt
k a b e(m ä n g)
kabenupp, kabend
Vt. ka lk. 375 (Sporditarbed).

17. RETKEILY

Harrastatteko matkailua?
Olen suuri luonnonystävä.
Etsimme retkeilymajaa (matkailukeskusta).
Voisitteko neuvoa meille paikan, mihin voisimme pystyttää teltan ja yöpyä?
Saaneeko tuosta talosta yösijaa?
Tokko tuo koira purree?
Voisiko täältä saada yösijan ja hiukan ruokaa?
Voiko täällä yöpyä?
Mistä voin saada juomavettä?
Mistä voin ostaa ruokatavaroita?
Saako jostain talosta ostaa tuoretta maitoa?
Saako täältä vuokrata teltan (veneen, polkupyörän) päiväksi?

17. MATKAMINE

Kas teile meeldib matkata?
Olen suur loodusesõber.
Otsime matkaonni (turismibaasi).
Kas te võiksite juhatada meile koha, kus saaks püstitada telgi ja ööbida.
Kas selles majas saaks öömaja?
Ega see koer ei hammusta?
Kas siit võiks saada öömaja ja pisut süüa?
Kas siin võib ööbida?
Kust ma joogivett saaksin?
Kust ma saaksin toiduaineid osta?
Kas kuskilt majast saaks osta rõõska piima?
Kas siit saab laenata telki (paati, jalgratast) üheks päevaks?

Onko pyöräkorjaamoa lähistöllä?
Kas siin lähedal on jalgrattaparandustöökoda?

Mihin voin panna pyörän yöksi?
Kuhu ma võiksin ööseks jalgratta panna?

Kuinka paljon pyörän kuljetus maksaa junassa (laivassa)?
Kui palju maksab jalgratta transportimine rongiga (laevaga)?

Saanko ottaa pyörän linja-autoon?
Kas ma tohin jalgratta autobussi kaasa võtta?

Mistä voi vuokrata veneen?
Kust saab paati üürida?

Menemmekö kalaan?
Kas läheme kalale?

Olitteko eilenkin ongella?
Kas te õngitsesite ka eile?

Missä on hyvä kalapaikka?
Kus on hea püügikoht?

Siellä niemen nenässä.
Seal neeme tipus.

Mutta pian syönti heikkeni, saimme sillä kalamatkalla vain kymmenen särkeä ja muutaman ahvenen.
Aga varsti kala enam ei võtnud, saime sel püügiretkel ainult kümme särge ja mõne ahvena.

Isot ahvenet maistuvat kaikista parhaiten.
Suured ahvenad maitsevad kõige paremini.

Onko tässä lähellä uimarantaa tai uima-allasta?
Kas siin lähedal on supelranda või ujumisbasseini?

Voiko tässä uida (ilman vaaraa)?
Kas siin võib (ohutult) ujuda?

Virta on voimakas.
Vool on tugev.

Onko vesi lämmintä (kylmää)?
Kas vesi on soe (külm)?

Missä on vaatekoppi?
Kus on riietuskabiin?

Sanastoa	*Sõnavara*
r e t k e i l y, matkailu	m a t k a m i n e
pyöräilymatka	jalgrattamatk
yöpyminen	ööbimine
yöpyä	ööbida
leiri	laager
leiriytymispaikka	laagrikoht
selkäreppu	seljakott
t e l t t a	t e l k
makuusäkki	magamiskott
peite, huopa	tekk
sääskiharso, hyttysverkko	sääsevõrk
karttalaukku	kaarditasku
kompassi	kompass
aurinkolasit	päikeseprillid
polvihousut	põlvpüksid
uimahousut	ujumispüksid
termospullo	termospudel
vesipullo	veepudel
keittoastia	keedunõu
tulitikut	tuletikud
voirasia	võitoos
säilykerasian avaja	konserviavaja
taskulamppu	taskulamp
taskulampunparisto	taskulambipatarei
o n k i	õ n g
onkia, kalastaa	õngitseda, kalu püüda

metsästää
metsästys
Ks. myös s. 375 (Retkeiluvälineitä).

jahti pidada
jahipidamine
Vt. ka lk. 375 (Matkatarbed).

Luonto

1. *Yleistä*

taivas
pilvi
aurinko
kuu
tähti
taivaanranta, horisontti
maasto, maisema
seutu
joki
puro
koski
lähde
järvi
lampi, lammikko
meri
lahti
saari
saaristo
niemi
ranta

Loodus

1. *Üldist*

taevas
pilv
päike
kuu
täht
horisont
maastik
ümbruskond
jõgi
oja
kosk, juga
allikas
järv
tiik
meri
laht
saar
saarestik
neem
rand

hiekkaranta	liivarand
uimaranta	supelrand
rannikko	rannik
kallio	kalju
v u o r i, mäki	m ä g i
vuorenhuippu	mäetipp
harju	seljandik
rinne	nõlvak
vuoristo	mäestik
kumpu, kukkula	küngas
laakso	org
m e t s ä	m e t s
kuusikko	kuusik
männikkö, petäjikkö	männik
koivikko	kaasik
haavikko	haavik
lepikko	lepik
katajikko	kadastik

2. *Puita ja kasveja*

2. *Puud ja taimed*

p u u	p u u
kelopuu	kuivanud puu
kuusi	kuusk
petäjä, mänty	mänd, pedakas
honka	põlismänd
kelohonka	surnud mänd
kataja	kadakas
koivu	kask

haapa	haab
leppä	lepp
tammi	tamm
vaahtera	vaher
saarni	saar
lehmus	pärn
paju	paju
jalava	jalakas, künnapuu
pihlaja	pihlakas
tuomi	toomingas
kastanja	kastan
poppeli	pappel
k a s v i	t a i m
kumina	köömen
nokkonen	nõges
ruoho	rohi
rikkaruoho	umbrohi
sieni	seen
k u k k a, kukkanen	l i l l, lilleke
voikukka	võilill
ruiskukka, ruiskaunokki	rukkilill
kullero	kullerkupp
päivänkakkara	karikakar, härjasilm
esikko	pääsusilm, hellerhein, jaanilill
valkovuokko	ülane
sinivuokko	sinilill
ketunleipä, käenkaali	konnakapsas
orvokki	kannike

villiruusu, orjantappura
Ks. myös s. 403 ja 393 (Hedelmiä ja vihanneksia. Kukkakaupassa).

kibuvits
Vt. ka lk. 403 ja 393 (Puu- ja aedvili. Lillekaupluses).

3. *Eläimiä ja lintuja*

eläin
metsäeläin; petoeläin, peto
kotieläin
koira
metsäkoira
ajokoira
lintukoira
koiranpentu
kissa
kissanpoika, kissanpentu
rotta
hiiri
(yö)lepakko
sammakko
rupisammakko
sisilisko
siili
käärme
kyykäärme
tarhakäärme
marsu
metsänriista

3. *Loomad ja linnud*

loom
metsloom; kiskja
koduloom
koer
jahikoer
hagijas
linnukoer
koerapoeg
kass
kassipoeg
rott
hiir
nahkhiir
konn
kärnkonn
sisalik
siil
uss
rästik
nastik
merisiga
uluk, jahiloom

hirvi, peura	põder
metsäkauris	metskits
villisika	metssiga
karhu	karu
jänis	jänes
susi	hunt
sudenpenikka, sudenpentu	hundikutsikas
kettu, repo	rebane
ilves	ilves
orava	orav
mäyrä	mäger
hilleri	tuhkur
näätä	kärp
saukko	saarmas
poro	põhjapõder
l i n t u	l i n d
kyyhkynen	tuvi
varpunen	varblane
varis	vares
kottarainen	kuldnokk
pääskynen	pääsuke
satakieli	ööbik
leivo, kiuru	lõoke
käki	kägu
tiainen	tihane
peipponen	vint
kuhankeittäjä	peoleo
västäräkki	västrik

rastas	rästas
närhi	pasknäär
leppälintu	lepalind
tikka	rähn
kuovi	kiivitaja
suokuovi	koovitaja
metso	mõtus, metsis
teeri	teder
pyy	püü
peltopyy	põldpüü
korppi, kaarne	kaaren
kotka	kotkas
haukka	kull
sorsa	metspart
villihanhi	metshani
kurki	kurg
haikara	toonekurg
joutsen	luik
pöllö	öökull

Ks. myös s. 266 (Karjatalous).

Vt. ka lk. 266 (Karjamajandus).

4. *Kaloja ja äyriäisiä* (ks. myös s. 400)

4. *Kalad ja vähid* (vt. ka lk. 400)

k a l a	k a l a
evä	kalauim
ilmarakko	ujupõis
kalansuomus	kalasoomus

kidus	lõpus
maiti	niisk
mäti	(kala)mari
pyrstö	kalasaba
ruoto	kalaluu
rapu, äyriäinen	vähk
ravunsaksi	vähisõrg
ravunkivet	vähikivid
Kaloilla ja linnuilla on pyrstö, sialla ja lampaalla on saparo, muilla eläimillä on häntä.	Kaladel ja lindudel on saba, seal ja lambal on saba, teistel loomadel on saba.

5. *Hyönteisiä*

hyönteinen	putukas
kärpänen	kärbes
likakärpänen	porikärbes
hyttynen, itikka, sääski	sääsk, kihulane
hämähäkki, lukki	ämblik
koi	koi
mehiläinen	mesilane
kimalainen	kimalane, metsmesilane
paarma	parm
ampiainen	herilane, vapsik
muurahainen	sipelgas
perhonen	liblikas
yöperhonen	ööliblikas
kaaliperhonen	kapsaliblikas

5. *Putukad*

kovakuoriainen	mardikas
sontiainen	sitasitikas
heinäsirkka	rohutirts
kotisirkka	kilk
russakka	prussakas
lude, lutikka	lutikas
kirppu	kirp
täi	täi
kastemato	vihmauss
etana	tigu

18. POSTI, LENNÄTIN, PUHELIN

1. Posti

Milloin postitoimisto on avoinna?

Anteeksi, missä on lähin postitoimisto (postilaatikko)?

Onko se kaukana?

Ei, se on aivan lähellä.

Kulmasta oikealle (vasemmalle) ja sitten suoraan eteenpäin. Neljäs tai viides talo vasemmalla.

Tallinnan pääpostikonttori on Suur-Karja 20, Kansainväli-

18. POST, TELEGRAAF, TELEFON

1. Post

Millal postkontor on lahti?

Vabandust, kus on lähim postkontor (postkast)?

Kas see on kaugel?

Ei, see on päris ligidal.

Ümber nurga paremale (vasakule) ja siis otse edasi. Neljas või viies maja vasakul.

Tallinna Peapostkontor asub Suur-Karja 20, rahvusvahe-

nen postitoimisto — Lomonossovi 7.

Miten pääsen pääpostikonttoriin (pääpostitoimistoon)?

Mitä maksaa tavallinen kirje (lentopostikortti)?

Paljonko maksaa ulkomaille (Suomeen, Neuvostoliittoon) menevä kirje?

Tavallinen 20 gramman kirje tulee Suomeen 6 kopeekan ja postikortti 4 kopeekan merkillä. Lentopostilisämaksu on 10 kopeekkaa.

Haluaisin postimerkit tähän kirjeeseen.

Haluaisin seuraavat merkit.

Haluaisin viisi neljän kopeekan ja kymmenen kuuden kopeekan postimerkkiä.

Kiitos. Paljonko nämä maksavat yhteensä?

Onko teillä uusia merkkejä keräilijöille?

Minulla on tässä postikortti Suomeen.

Lentopostiako vai tavallista postia?

liste postisaadetiste jaoskond — Lomonossovi 7.

Kuidas pääseksin peapostkontorisse?

Kui palju maksab tavaline kiri (postkaart õhupostiga)?

Kui palju marke on vaja välismaale (Soome, Nõukogude Liitu) minevale kirjale?

Tavaline 20-grammine kiri läheb Soome 6-kopikase ja postkaart 4-kopikase margiga. Õhuposti lisamaks on 10 kopikat.

Sooviksin postmarke selle kirja jaoks.

Sooviksin saada järgmisi marke.

Sooviksin viis neljakopikast ja kümme kuuekopikast postmarki.

Tänan, kui palju need ühtekokku maksavad?

Kas teil on uusi marke filatelistidele?

Mul on siin postkaart Soome.

Kas õhupostiga või tavalise postiga?

Haluaisin lähettää tämän lähetyksen lentopostissa.
Sooviksin saata selle saadetise õhupostiga.

Haluaisin lähettää tämän kirjeen kirjattuna Tallinnaan. Paljonko se maksaa?
Sooviksin saata selle kirja tähitult Tallinna. Kui palju see maksab?

Postilaatikko on oikealla.
Postkast on paremal.

Kuinka paljon saa (posti)paketti painaa?
Kui raske võib (posti)pakk olla?

Paljonko maksaa tämän lähettäminen Suomeen?
Kui palju selle Soome saatmine maksab?

On hyvä muistaa, että ulkomaille lähtevät paketit on suljettava postivirkailijan läsnäollessa ja ehdottomasti pakattava kangaskääröön tai puulaatikkoon.
Tuleb meeles pidada, et välismaale minevad pakid seotakse kinni postiametniku juuresolekul ja pakitakse tingimata riidekotti või puukasti.

Odotan kirjattua kirjettä.
Ootan tähitud kirja.

Onko minulle (N. nimelle) osoitettuja kirjeitä, paketteja, kirjattuja lähetyksiä?
Kas mulle (N. nimele) on kirju, pakke, tähtsaadetisi?

Haluaisin lähettää 50 markkaa postitse (pankin kautta).
Tahaksin saata 50 marka postiga (panga kaudu).

Täyttäkää tämä lomake.
Täitke see blankett.

Kirjoittakaa selvästi.
Kirjutage selgelt.

Päivämäärä. Päiväys.
Kuupäev.

Kuitataan tähän.
Allkiri palun siia.

Kuittaus. Allekirjoitus.
Allkiri.

Palautettu puutteellisen osoitteen vuoksi.
Olkaa hyvä ja lähettäkää postini uuteen osoitteeseeni.
Seuraava osoitteeni on . . .

Tagasi saadetud puuduliku aadressi tõttu.
Palun saatke post edasi minu uuel aadressil.
Minu järgmine aadress on . . .

Sanastoa

p o s t i t o i m i s t o, postikonttori
pääpostitoimisto, pääpostikonttori
haarapostitoimisto
kirjelaatikko
tyhjentää
posti
lentoposti
lentopostitse
postimaksu
postitariffi
postimerkki
postileima
postikortti, kortti
k i r j e
arvokirje
kirjattu kirje
kirjattuna, kirjataan
kirjekuori
lentopostikuori

Sõnavara

p o s t k o n t o r
peapostkontor
haruosakond
kirjakast
tühjendada
post
lennupost
lennupostiga
postimaks
postitariif
postmark
postitempel
postkaart, kaart
k i r i
väärtkiri
tähitud kiri
tähitult
(kirja)ümbrik
õhupostiümbrik

kirjepaperi	kirjapaber
l ä h e t y s	s a a d e t i s
pikalähetys	kiirsaadetis
ristiside	ristpael, panderoll
(posti)paketti	(posti)pakk
pikkupaketti	väikepakk
pakettikortti	pakikaart
painotuote	trükitöö
osoite, päällekirjoitus	aadress
määräpaikka, osoitepaikka	sihtkoht
noutoposti, *poste restante*	nõudmiseni, *poste restante*
vastaanottaja, saaja	adressaat
lähettäjä	saatja
lähettää	saata
sisällys	sisu
kotimainen	kodumaine
ulkomainen	välismaine
lähetyskuitti	saatmiskviitung
vastaanottokuitti	vastuvõtukviitung
allekirjoitus	allkiri
kirjevaaka	kirjakaal
paino	kaal
punnita	kaaluda
lomake, kaavake	blankett, formular
maksu	maks
lähtevät paketit	pakkide vastuvõtmine
saapuneet paketit	pakkide väljastamine

postišekki
postisiirtotili
kirjeenkantaja, postinkantaja
postivirkailija

rahakaart
postiülekanne
kirjakandja
postiametnik

2. Lennätin

Mistä voin lähettää sähkeen?

Minä aikana Tallinnan lennätin on avoinna?

Keskuslennätin (Vene 9) on avoinna ympäri vuorokauden.

Voinko lähettää sähkeen täältä?

Vieressä, luukku 5.

Saanko sähkelomakkeen?

Haluaisin lähettää tämän sähkösanoman.

Kirjoittakaa selvästi.

Paljonko maksaa Suomeen (Neuvostoliittoon) lähetettävä sähkösanoma sanalta?

Helsinkiin lähetettävä sähke, jossa on 20 sanaa, maksaa 2 ruplaa ja 10 kopeekkaa.

2. Telegraaf

Kust ma saaksin telegrammi saata?

Millal Tallinna telegraaf on lahti?

Kesktelegraaf (Vene 9) on lahti kogu ööpäeva.

Kas ma saaksin siit telegrammi saata?

Kõrvalt, kassa 5.

Kas ma saaksin ühe telegrammiblanketi?

Sooviksin saata selle telegrammi.

Kirjutage selgelt.

Kui palju maksab Soome (Nõukogude Liitu) saadetava telegrammi üks sõna?

Helsingisse saadetav telegramm, milles on 20 sõna, maksab 2 rubla 10 kopikat.

Haluaisin lähettää sähkeen merkinnällä: vastaus maksettu.
Kirjoittakaa osoitteenne vastausta varten.
Tämä on lähetettävä pikasähkeenä (salamasähkeenä).
Haluaisin lähettää radiosähkeen eräälle Vellamo-aluksen matkustajalle.
Olkaa hyvä ja antakaa minulle asianmukainen lomake.

Sooviksin saata telegrammi makstud vastusega.
Kirjutage vastuse jaoks oma aadress.
See tuleb saata kiirtelegrammina (välktelegrammina).
Sooviksin saata radiogrammi ühele laeva «Vellamo» reisijale.
Palun andke mulle vastav blankett.

Sanastoa

l e n n ä t i n
keskuslennätin
lennätinyhteys
lennätintietä, sähkeitse
s ä h k ö s a n o m a, sähke
pikasähke
salamasähke
onnittelusähke
radiosähke
sähkösanoman vastaus maksettu
sähkösanomakaavake, sähkelomake
sähköttää
sähköttäjä

Sõnavara

t e l e g r a a f
kesktelegraaf
telegraafiühendus
telegraafi teel
t e l e g r a m m
kiirtelegramm
välktelegramm
õnnitlustelegramm
radiogramm
vastus telegrammile makstud
telegrammiblankett

telegrafeerida
telegrafist

3. Puhelin

Haluaisin käyttää puhelinta.
Haluaisin puhua huoneestani.
Olkaa hyvä ja soittakaa tähän numeroon ja kysykää ...
Minun pitäisi soittaa. Voisitteko auttaa minua?
Kaukopuhelut — Lomonossovi 10.
Yleisöpuhelimen käyttö ei ole vaikeata. Nostakaa kuuloke. Pankaa raha raha-aukkoon. Kun keskusmerkki kuuluu, valitkaa numero.

Jos tarvitsemanne numero on varattu, tai jos ette saa vastausta, saatte rahan takaisin sulkemalla puhelimen.

Puhelinkioskien automaatit toimivat 2 kopeekan metallirahalla.
Puhelušekkiä käyttäessänne tilatkaa puhelu numerosta 07.
Kenelle soitatte?
Mikä on herra N:n puhelinnumero?

3. Telefon

Sooviksin kasutada telefoni.
Tahaksin kõnelda oma toast.
Palun helistage sel numbril ja küsige ...
Ma peaksin helistama. Kas te võiksite mind aidata?
Kaugekõned — Lomonossovi 10.
Üldkasutatava telefoni kasutamine ei ole raske. Tõstke telefonitoru. Laske raha august sisse. Kui on kuulda märguanne, valige number.

Kui soovitud number on kinni või ei vasta, saate telefonitoru kohale asetades raha tagasi.

Telefonikõnepunktide automaadid töötavad 2-kopikase metallrahaga.
Kasutades kõnetalongi, tellige kõne numbril 07.
Kellele te helistate?
Mis on härra N-i telefoninumber?

Hänellä ei valitettavasti ole puhelinta.
Mikä on puhelinnumeronne?
Saanko puhelinluettelon?

Haluaisin tilata kaksi kaukopuhelua ulkomaille (Helsinkiin, Tallinnaan).
Haluaisin tilata (kauko)puhelun Suomeen.
Paljonko se tulee maksamaan?
Kenelle haluatte puhua?
Kuinka kauan joudun odottamaan puhelua?
Kestääkö kauan ennen kuin Helsingin puhelu tulee?
Noin puoli tuntia. Linja on varattu (vapaa).
Numero ei vastaa. Numero on varattu.
Olkaa hyvä ja laskekaa kuuloke. Ilmoitamme.
Hetkinen, nyt on oikea numero.
Yhdistäkää numeroon 47-89.
Keskus, olette yhdistänyt väärin. Väärä numero.
Halloo! Onko neiti N. tavattavissa?

Temal ei ole kahjuks telefoni.

Mis on teie telefoninumber?
Kas ma saaksin telefoniabonentide nimekirja?
Sooviksin tellida kaks kaugekõnet välismaale (Helsingisse, Tallinna).
Sooviksin tellida (kauge)kõne Soome.
Kui palju see maksma läheb?
Kellega te soovite rääkida?
Kui kaua mul tuleb kõnet oodata?
Kas läheb kaua aega, enne kui Helsingi kõne tuleb?
Umbes pool tundi. Liin on kinni (vaba).
Number ei vasta. Number on kinni.
Palun pange toru hargile. Helistame uuesti.
Üks hetk, nüüd on õige number.
Ühendage numbriga 47-89.
Keskjaam, olete ühendanud valesti. Vale number.
Hallo! Kas neiu N-iga saaks rääkida?

Saanko puhua rouva (herra) N:n kanssa?	Kas ma saaksin rääkida proua (härra) N-iga?
Eikö herra N. ole kotona?	Kas härra N. ei ole kodus?
Hetkinen, olkaa hyvä.	Üks hetk, palun.
Puhelimessa.	Olen telefoni juures. Kuulen.
Täällä puhuu insinööri ...	Siin räägib insener ...
Kuka puhuu? Kuka on puhelimessa?	Kes räägib? Kes on telefoni juures?
Teitä pyydetään puhelimeen.	Teid palutakse telefoni juurde.
Olen ulkomaalainen, voisitteko puhua hitaasti ja selvästi?	Olen välismaalane, kas te võiksite rääkida aeglaselt ja selgelt?
Sanoisitteko nimenne kirjaimittain?	Kas te ütleksite oma nime täthaaval?
Mihin voin teille soittaa?	Kuhu ma võiksin teile helistada?
Puhelinnumeroni on ...	Minu telefoninumber on ...
Voitte soittaa minulle hotelliin.	Võite helistada mulle hotelli.
Soittakaa minulle pian.	Helistage mulle varsti.
Puhelu katkesi. Minut keskeytettiin.	Kõne katkes. Mind katkestati.
Soitan teille iltapäivällä (illalla, huomenna) uudelleen.	Helistan teile õhtupoolikul (õhtul, homme) uuesti.
Kuulemiin!	Kuulmiseni!
Anteeksi, puhutteko vielä?	Vabandust, kas te räägite veel?
Keskus, montako minuuttia olemme puhuneet?	Keskjaam, mitu minutit me rääkisime?
Paljonko (mitä) puhelu maksaa?	Kui palju (mis) kõne maksab?

Tallinnan kaukopuhelukeskus (Lomonossovi 10) on avoinna läpi vuorokauden.

Sanastoa

puhelin
  puhelinkioski, puhelinkoppi
  puhelinautomaatti
  puhelinnumero
kuuloke
numerolevy
puhelinluettelo
puhelinyhteys
puhelu
  kolmen minuutin puhelu
  paikallispuhelu
  kaukopuhelu, ulkolinjapuhelu
  ulkomaille
  pikapuhelu
keskus
  kaukopuhelukeskus

Tallinna kaugekõnepunkt (Lomonossovi 10) on lahti kogu ööpäeva.

Sõnavara

telefon
  telefonikõnepunkt, kõnekabiin
  taksofon, automaattelefon
  telefoninumber
telefonitoru
numbriketas
telefoniabonentide nimekiri
telefoniühendus
kõne
  kolmeminutiline kõne
  kohalik kõne
  kaugekõne
  välismaale
  kiirkõne
keskjaam
  kaugejaam

19. RADIO JA TELEVISIO

Onko teillä televisio (radio)?
Meillä ei ole televisiota, mutta naapurissamme on ollut televisio jo kauan.

19. RAADIO JA TELEVISIOON

Kas teil on televiisor (raadio)?
Meil ei ole televiisorit, aga meie naabril on see juba kaua olemas.

Minkälainen radiovastaanotin teillä on?
Millä aaltopituudella kuuntelette Tallinnan (Suomen yleisradion) ohjelmaa?
Kuunteletteko ulkomaisia suomenkielisiä radiolähetyksiä?
Kuunteletteko Moskovankin lähetyksiä? Onko kuuluvuus hyvä?
Kuuntelen niin Moskovan kuin Lontoon lähetyksiä.
Lähetyksen voimakkuus ja selvyys on erinomainen. Käytän korkealla sijaitsevaa ulkoantennia.
Mitä lähetyksiä katsotte (kuuntelette) mieluiten?
Harrastatteko radioamatööritoimintaa?
Tunnetteko dx-kuuntelua?
Kyllä tunnen. Tämä mielenkiintoinen harrastus on yhtä vanha kuin radioamatööritoimintakin.
Kaukaisimmat asemat ovat parhaiten kuunneltavissa lyhyillä aalloilla, mutta kaukoyhtey-

Missugune raadio(vastuvõtja) teil on?
Mis lainepikkusel te kuulate Tallinna (Soome ringhäälingu) saateid?
Kas te kuulate välismaiseid soomekeelseid raadiosaateid?
Kas te kuulate ka Moskva saateid? Kas kuuldavus on hea?
Kuulan nii Moskva kui ka Londoni saateid.
Saate võimsus ja selgus on suurepärased. Kasutan kõrgel asetsevat välisantenni.
Milliseid saateid te kõige meelsamini vaatate (kuulate)?
Kas te tegelete raadioamatörismiga?
Kas te tunnete dx-sidet?
Tunnen küll. See huvitav harrastus on sama vana kui raadioamatörismgi.
Kaugemad jaamad on kõige paremini kuulda lühilaineil, aga kaugside on võimalik ka kesk-

det ovat mahdollisia myös keskipitkillä ja ULA-aalloilla, jopa televisiollakin.

Vaatiiko asemien etsintä lyhyillä aalloilla kärsivällisyyttä?

Tietysti! Kun maailman radioasemia on tätä nykyä noin viisi tuhatta, saattaa muutamalla asteikon millimetrillä joskus olla kymmeniäkin asemia.

Musiikin harrastajana kuuntelen radion välityksellä konsertteja maailmankuuluisista konserttisaleista.

Olkaa hyvä ja avatkaa (sulkekaa) vastaanotin.

Olkaa hyvä ja hakekaa joku toinen asema.

Tämä radio on epäkunnossa. Sen ääni häipyy ja aaltoilee, sekä kuuluu outoa rahinaa; joskus se on kokonaan mykkä.

Ehkä häiriöt johtuvat lähetysasemasta?

Tuskin! Illallakaan häiriöt eivät lakkaa, vaan pikemminkin pahenevat. Jossakin on vika.

pikkadel ja ultralühilaineil, isegi televiisoriga.

Kas jaamade otsimine lühilaineil nõuab kannatlikkust?

Muidugi! Et maailmas on praegu raadiojaamu umbes viis tuhat, võib vahel mõnel skaala millimeetril olla kümneid jaamu.

Muusikaharrastajana kuulan raadio vahendusel kontserte maailmakuulsaist kontserdisaalidest.

Palun keerake vastuvõtja lahti (kinni).

Palun otsige mõni teine jaam.

See raadio on korrast ära. Selle hääl kaob ja võngub ning on kuulda imelikku raginat; mõnikord on ta päris vait.

Võib-olla põhjustab häireid saatejaam?

Vaevalt! Häired ei lakka õhtulgi, vaid pigemini tugevnevad. Kuskil on viga.

No, sitten täytyy tarkastaa johdot, kytkennät ja patterit.

Katseletteko Tallinnan (Helsingin) television lähetyksiä joka päivä?

Katseletteko (kuunteletteko)
— urheiluaiheisia ohjelmia,
— näytelmiä (kuunnelmia),
— musiikkiohjelmia,
— ajanvieteohjelmia,
— lasten ohjelmia,
— kirkollisia ohjelmia?

Mikä on televisioaseman näkyvyyssäde?

Lähetyksiä voidaan seurata tyydyttävästi 70—80 km:n säteellä.

Mikä on Helsingin Television kanava ja korkein sallittu teho?

Kansainvälisessä radioaaltokonferenssissa hyväksyttiin Helsingin kanava 8:lle korkeimmaksi sallituksi tehoksi 10 kW.

Milloin ilmestyy ensi viikon radio-ohjelma (televisio-ohjelma)?

Noh, siis tuleb kontrollida juhtmeid, kontakte ja patareisid.

Kas te vaatate Tallinna (Helsingi) televisiooni saateid iga päev?

Kas te vaatate (kuulate)
— spordialaseid saateid,
— näidendeid (kuuldemänge),
— muusikasaateid,
— ajaviitesaateid,
— lastesaateid,
— kiriklikke saateid?

Milline on televisioonijaama nähtavusraadius?

Saateid võib jälgida rahuldavalt 70—80 km raadiuses.

Milline on Helsingi Televisiooni kanal ja kõrgeim lubatud võimsus?

Rahvusvahelisel raadiolainete konverentsil lubati Helsingi kanalile 8 kõrgeimaks lubatud võimsuseks 10 kW.

Millal ilmub järgmise nädala raadioprogramm (televisiooniprogramm)?

Sanastoa

r a d i o
- radioasema
- radiolähetin, lähetin
- radiomasto
- (radio)vastaanotin
- radiokuuntelija
- radioamatööri
- radioamatööritoiminta

t e l e v i s i o
- väritelevisio
- televisiokatselija

televisioida
koaksiaalikaapeli
antenni
- ulkoantenni
- lanka-antenni
- lähetinantenni

l ä h e t y s
- radiolähetys
- televisiolähetys
- suora lähetys
- lähetysaika
- lähetysasema, (radio)asema
- ULA-lähetysasema
- lähetyskoneisto

lähettää

Sõnavara

r a a d i o, ringhääling
- raadiojaam
- raadiosaatja, saatja
- raadiomast
- (raadio)vastuvõtja
- raadiokuulaja
- raadioamatöör
- raadioamatörism

t e l e v i s i o o n, televiisor
- värviline televisioon
- televisioonivaataja

televisiooni teel üle kanda
koaksiaalkaabel
antenn
- välisantenn
- traatantenn
- saatjaantenn

s a a d e
- raadiosaade
- televisioonisaade
- otseülekanne
- saateaeg
- saatejaam, (raadio)jaam
- ultralühilainesaatja
- saateaparatuur

saata

o h j e l m a	p r o g r a m m, saade
radio-ohjelma	raadioprogramm
televisio-ohjelma	televisiooniprogramm
studio	stuudio
kuuluvuus	kuuldavus
näkyvyys	nähtavus
äänen selvyys	hääle selgus
kuvan selvyys	pildi selgus
äänen voimakkuus	hääle tugevus
h ä i r i ö	h ä i r e; segamine
mikrofoni	mikrofon
kovaääninen	valjuhääldi
äänilevy	heliplaat
sähkötysavain	telegraafivõti
morsemerkki	morsemärk
(kuva)putki	kineskoop
kuvaruutu	televiisoriekraan
testikuva	testtabel
a a l t o p i t u u s	l a i n e p i k k u s
lyhyet aallot	lühilained
ultralyhyet aallot (ULA)	ultralühilained
keskiaallot	kesklained
keskipitkät aallot	keskpikad lained
pitkät aallot	pikad lained
(Ks. myös s. 382. Musiikki-tarvikkeita).	(Vt. ka lk. 382. Muusikatarbed).
kuuluttaja	teadustaja, diktor
selostaja, reportteri	reporter

selostus — reportaaž
tiedonanto — teadaanne; informatsioon
haastattelu — intervjuu
haastatella — intervjueerida
haastattelija — intervjueerija; reporter
kommentti — kommentaar
uutiset — uudised
aamu-uutiset — hommiku-uudised
päiväuutiset — päevauudised
iltauutiset — õhtu-uudised
myöhäisuutiset — hilisuudised
säätiedotus — ilmateade
kuunnelma — kuuldemäng
televisionäytelmä — televisiooninäidend
äänilevykonsertti — heliplaadikontsert
tauoton — jooksvalt lindilt
väliaikamerkki — vahemäng
aikamerkki — ajasignaal
tauko — vaheaeg

20. LEHDISTÖ

Missä on lähin (sanoma)lehtikioski?
Onko teillä neuvostoliittolaisia lehtiä?
Mikä sanomalehti (aikakauslehti) teitä kiinnostaa?

20. AJAKIRJANDUS

Kus on lähim ajalehekiosk?
Kas teil on Nõukogude Liidu lehti?
Milline ajaleht (ajakiri) teid huvitab?

Mitä ulkomaalaisia lehtiä teillä on?

Milliseid välismaa lehti teil on?

Mitä tieteellisiä (teknillisiä) julkaisuja täällä ilmestyy?

Milliseid teaduslikke (tehnikaalaseid) väljaandeid siin ilmub?

Mitkä ovat Eestin suurimmat sanomalehdet?

Millised on Eesti suurimad ajalehed?

Eniten luetaan «Rahva Hääl» (Kansan Ääni) sanomalehteä, sitä seuraa «Noorte Hääl» (Nuorten Ääni), «Õhtuleht» (Iltalehti), «Edasi» (Eteenpäin), «Sirp ja Vasar» (Sirppi ja Vasara) ym.

Kõige enam loetakse ajalehte «Rahva Hääl», sellele järgnevad «Noorte Hääl», «Õhtuleht», «Edasi», «Sirp ja Vasar» jt.

Tallinnassa ilmestyy noin 10 sanomalehteä ja 25 aikakauslehteä.

Tallinnas ilmub umbes 10 ajalehte ja 25 ajakirja.

Paikallislehtien levikki on pienempi, mutta niiden merkitys kasvaa jatkuvasti, sillä ne voivat kertoa lukijalleen paikallisesti merkittävistä tapahtumista, joihin suurilla päivälehdillä ei liikene tilaa.

Kohalike lehtede levik on väiksem, kuid nende tähtsus kasvab pidevalt, sest nad võivad jutustada oma lugejatele tähtsatest kohalikest sündmustest, milleks suurtel päevalehtedel ei jätku ruumi.

Minä vuonna ilmestyi ensimmäinen suomenkielinen sanomalehti?

Mis aastal ilmus esimene soomekeelne ajaleht?

Ensimmäinen suomenkielinen sanomalehti «Suomenkieliset Tietosanomat» ilmestyi vuonna 1775.

Miten monta sanomalehteä painetaan Suomessa päivittäin tuhatta asukasta kohti?

Muistaakseni — noin kolme ja puoli sataa.

Suomi on maailman kolmanneksi suurin sanomalehtipaperin tuottaja, joten ei olekaan kummaa, että sanomalehtiäkin ilmestyy melko runsaasti.

Mitkä ovat Suomen suurimmat sanomalehdet?

Helsingissä ilmestyvät muun muassa seuraavat sanomalehdet: «Helsingin Sanomat» (puolueeton, maan suurin päivälehti), «Uusi Suomi» (Kokoomus), «Kansan Uutiset» (Suomen Kansan Demokraattinen Liitto) ym.

Kuvalehdistä on tunnetuin «Suomen Kuvalehti».

Suurin osa Suomen lehdistä on puoluelehtiä.

Esimene soomekeelne ajaleht «Soomekeelsed Sõnumid» ilmus aastal 1775.

Mitu ajalehte trükitakse Soomes iga päev tuhande elaniku kohta?

Nagu ma mäletan — umbes kolmsada viiskümmend.

Soome on suuruselt kolmas ajalehepaberi tootja maailmas ja pole imestada, et ajalehtigi ilmub üsna rikkalikult.

Millised on Soome suurimad ajalehed?

Helsingis ilmuvad muude hulgas järgmised ajalehed: «Helsingin Sanomat» (erapooletu, maa suurim päevaleht), «Uusi Suomi» (Koalitsioon), «Kansan Uutiset» (Soome Demokraatlik Rahvarinne) jt.

Pildiajakirjadest on tuntuim «Suomen Kuvalehti».

Suurim osa Soome ajalehtedest on erakondade häälekandjad.

Sanomalehdet valaisevat maan sisäisiä tapahtumia (poliittisen, talous- ja kulttuurielämän kysymyksiä) ja julkaisevat uutisia ulkomailta.

Tuleeko Suomessa sanomalehtien luku vähenemään?

Tarkoitatteko sillä television jatkuvaa yleistymistä?

On todennäköistä, että sanomalehdet tulevat säilyttämään asemansa tärkeimpänä massatiedotusvälineenä.

Neuvosto-Eestissä kuten Neuvostoliitossa yleensä esittävät sanomalehdet myös suurta aatteellista ja kasvattavaa osaa: niiden tulee kehittää neuvostoihmisessä uuden maailman rakentajan piirteitä.

Eestissä ostetaan jokaista asukasta kohden vuodessa keskimäärin 7—8 kirjaa ja luetaan jatkuvasti enemmän kuin yhtä lehteä ja aikakausjulkaisua.

Mikä sanomalehti (aikakauslehti) teille tulee?

Ajalehed valgustavad kodumaa sündmusi (poliitilise, majandusliku ja kultuurielu küsimusi) ja avaldavad teateid välismaalt.

Kas ajalehtede arv edaspidi Soomes väheneb?

Kas te mõtlete sellega televisiooni jätkuvat levikut?

On tõenäoline, et ajalehed säilitavad edaspidigi oma positsiooni tähtsaima massilise informatsiooni vahendina.

Nõukogude Eestis nagu Nõukogude Liidus üldse on ajalehtedel täita ka suur ideeline ja kasvatuslik osa: neil tuleb arendada nõukogude inimeses uue maailma ehitaja iseloomujooni.

Eestis ostetakse iga elaniku kohta aastas keskmiselt 7—8 raamatut ja loetakse pidevalt rohkem kui üht lehte ja ajakirja.

Milline ajaleht (ajakiri) teil käib?

Oletteko lukenut (kuullut) viimeiset uutiset?
Haluan saada tämän ilmoituksen lehteen.
Milloin on lehdistön päivä?

Sanastoa

lehdistö
  paikallislehdistö
  lehdistön päivä
s a n o m a l e h t i
  päivälehti
  viikkolehti
  aikakauslehti
  ammattilehti
  kuvalehti
sanomalehtikioski, lehtimyymälä
lehdistökonferenssi
(k i r j a) p a i n o
  painatus
  väripainatus
painaa
  painattaa
k i r j a i n l a j i
  antiikva(kirjain)
  fraktuura(kirjain)
  kursiivikirjain
  kapiteelikirjain

Kas te viimaseid uudiseid olete lugenud (kuulnud)?
Sooviksin selle kuulutuse lehte panna.
Millal on ajakirjanduse päev?

Sõnavara

ajakirjandus
  kohalik ajakirjandus
  ajakirjanduse päev
a j a l e h t
  päevaleht
  nädalaleht
  ajakiri
  erialaajakiri
  pildiajakiri
ajalehekiosk
ajakirjanduskonverents
t r ü k i k o d a
  trükkimine
  värvitrükk
trükkida
  trükkida lasta
k i r j a l i i k
  antiikva(kiri)
  fraktuur(kiri)
  kursiivkiri
  kapiteelkiri

lihava	paks
puolilihava	poolpaks
harvennettu	sõre
kirjain	täht
iso kirjain	suurtäht
pieni kirjain	väiketäht
t o i m i t u s	t o i m e t u s
uutistoimisto	telegraafiagentuur
lehtivalokuvaaja	fotoreporter
(sanoma)lehtimies	ajakirjanik
(sanoma)lehtinainen	naisajakirjanik
(sanoma)lehden kirjeenvaihtaja	ajalehe kirjasaatja
erikoiskirjeenvaihtaja	erikirjasaatja
sivu	lehekülg
otsakesivu	esilehekülg
k i r j o i t u s, artikkeli	a r t i k k e l, kirjutis
pääkirjoitus	juhtkiri
selostus	kirjeldus; reportaaž
kertomus	jutustus; lühijutt
jatkoromaani	järgnev romaan, joonealune
uutinen	uudis
jymyuutinen	sensatsiooniline uudis
arvostelu	arvustus, kriitika
ilmoitus	kuulutus

21. KOULU, KORKEAKOULU

Kuinka monta vuotta on Eestissä (Suomessa) käytävä koulua?

Neuvosto-Eestissä on voimassa 8-vuotinen oppivelvollisuus.

Oppikoulun päästötodistuksen saamiseksi on opiskeltava 11 vuotta.

Opiskelu on ilmaista aina yleissivistävän koulun ensimmäisestä luokasta yliopiston lopettamiseen asti.

Onko opiskelu ilmaista myös ammatti- ja teknillisissä opistoissa?

Näissäkin opistoissa opiskelu on maksutonta ja oppilaat turvataan valtion apurahoilla.

Uudentyyppisissä sisäoppilaitoksissa (internaattikouluissa) lapset saavat täysihoidon.

Lähivuosina on aikomus järjestää kaikissa kouluissa maksuttomat lämpimät aamiaiset, annetaan ilmaiseksi koulupuku ja opiskeluvälineet, saadaan täy-

21. KOOL, ÜLIKOOL

Mitu aastat peab Eestis (Soomes) koolis käima?

Nõukogude Eestis kehtib 8-aastane koolikohustus.

Keskkooli küpsustunnistuse saamiseks tuleb õppida 11 aastat.

Õppimine on tasuta alates üldharidusliku kooli esimesest klassist kuni ülikooli lõpetamiseni.

Kas õppimine on tasuta ka kutsekoolides ja tehnikumides?

Nendeski õppeasutustes on õppimine tasuta ja õpilastele makstakse riiklikku stipendiumi.

Uut tüüpi internaatkoolides saavad lapsed täieliku ülalpidamise.

Lähemail aastail kavatsetakse hakata kõikides koolides andma tasuta eineid, antakse tasuta koolivorm ja õppevahendid, saadakse juurde

sin riittävä määrä maksuttomasti käytettävissä olevia lastenseimiä, lastentarhoja, leikkikenttiä ja pioneerileirejä.

Mitä vieraita kieliä teillä opetetaan?

Mitä tiedekuntia on Helsingin yliopistossa?

Saavatko ylioppilaat teillä apurahoja?

Milloin alkaa yliopiston loma?

Onko teillä kirjeopistoja?

Onko Suomessa iltaoppikouluja?

Onko pyrkijöitä paljon?

Iltaoppikouluissa on sekä keskikoulu että lukio.

Suurin osa oppilaista on lähtöisin vähävaraisista kodeista.

Keskikoululaisista suuri osa on kotiapulaisia, harjoittelijoita toimistoissa ja myymälöissä.

Lukiolaiset ovat yleensä paremmin palkattuun toimihenkilöryhmään kuuluvia, kuten pankki- ja vakuutusvirkailijoita, rikospoliiseja, tullivirkailijoita ym.

küllaldane arv tasuta kasutatavaid lastesõimi, lasteaedu, mänguväljakuid ja pioneerilaagreid.

Milliseid võõrkeeli teil õpetatakse?

Missugused teaduskonnad on Helsingi ülikoolis?

Kas üliõpilased teil stipendiumi saavad?

Millal ülikooli vaheaeg algab?

Kas teil on olemas kaugõppeasutusi?

Kas Soomes on õhtukeskkoole?

Kas õppida soovijaid on palju?

Õhtukoolidel on nii keskkool kui ka gümnaasium.

Suur osa õpilastest on pärit vaestest kodudest.

Keskkooliõpilastest on suur osa koduabilised, praktikandid kontoreis ja kauplustes.

Gümnasistid kuuluvad üldiselt parema palgaga teenistujate rühma, nagu panga- ja kindlustusametnikud, kriminaalpolitseinikud, tolliametnikud jm.

Mitkä ovat tärkeimmät lukuaineet?

Millised on tähtsamad õppeained?

Luetaan seuraavia aineita: uskonto, äidinkieli, historia, psykologia, luonnonhistoria, maantiede, biologia, fysiikka, kemia, matematiikka, ruotsi, saksa ja englanti.

Õpitakse järgmisi aineid: usuõpetus, emakeel, ajalugu, psühholoogia, loodusteadus, maateadus, bioloogia, füüsika, keemia, matemaatika, rootsi, saksa ja inglise keel.

Mitä kursseja on kansanyliopistossa (työväenopistossa)?

Millised kursused on rahvaülikoolis?

Missä opiskelette?

Kus te õpite?

Opiskeletteko konservatoriossa, Sibelius-akatemiassa?

Kas te õpite konservatooriumis, Sibeliuse Akadeemias?

Mitä aineita opiskelette?

Mis ala te õpite?

Kuinka kauan opintonne vielä kestävät?

Kui kaua teie õpingud veel kestavad?

Minkälainen on kansan sivistystaso Neuvosto-Eestissä?

Milline on rahva hariduse tase Nõukogude Eestis?

Maassamme tuskin on perhettä, jonka jäsenet eivät opiskele. Pienemmät lapset käyvät koulua, isommat opiskelevat joko opistoissa tai korkeakouluissa. Aikuiset käyvät kursseja tai opiskelevat joko ilta- tai kirjeopiskelukouluissa.

Meie maal on vaevalt perekonda, mille liikmed ei õpiks. Väiksemad lapsed käivad koolis, suuremad õpivad kas tehnikumides või ülikoolides. Täiskasvanud käivad kursustel või õpivad kas õhtu- või kaugõppekoolides.

Eestin korkeakouluissa opiske-

Eesti kõrgemates õppeasutustes

lee 157 ylioppilasta jokaista 10 000 asukasta kohden — siis enemmän kuin missään muualla maailmassa.

õpib 157 üliõpilast iga 10 000 elaniku kohta — seega enam kui kuskil mujal maailmas.

Minä vuonna perustettiin Tarton yliopisto?

Mis aastal asutati Tartu ülikool?

Tarton yliopisto — Neuvostoliiton eräs vanhimpia yliopistoja — perustettiin vuonna 1632 Academia Gustaviana-nimisenä. Yliopisto toimi vuoteen 1710 saakka.

Tartu ülikool — Nõukogude Liidu üks vanemaid ülikoole — asutati aastal 1632 Academia Gustaviana nimelisena. Ülikool töötas 1710. aastani.

Nykyinen yliopisto perustettiin vuonna 1802.

Praegune ülikool asutati aastal 1802.

Mitä uusia tutkimusaloja on Tarton yliopistossa?

Milliseid uusi uurimisalasid on Tartu ülikoolis?

Tarton yliopiston yhteydessä toimivat biofysiikan, aeroionisaation, kemiallisen kinetiikan ja katalyysin, luminisenssin (päivänvalon) ja transistorien sekä useiden muiden tieteenalojen laboratoriot ja yliopiston oma elektronilaskukeskus.

Tartu ülikooli juures töötavad biofüüsika, aeroionisatsiooni, keemilise kineetika ja katalüüsi, luminestsentsi ja transistoride ning paljude muude teadusalade laboratooriumid ja ülikooli oma elektronarvutuskeskus.

Eestistä on tullut tärkeä luminisenssin ja suomalais-ugrilaisten kielten tutkimuskeskus.

Eestist on saanud tähtis luminestsentsi ja soome-ugri keelte uurimise keskus.

Mikä on Neuvosto-Eestin suurin korkeakoulu?

Kun Tarton Valtion Yliopistossa opiskelee noin 6000 ylioppilasta, on opiskelijoiden lukumäärä Tallinnan Teknillisessä Korkeakoulussa lähes 9000.

Paljonko Eestissä on tieteellisiä laitoksia ja tieteellisiä työntekijöitä?

Mitä uusia oppi- ja tutkimuslaitoksia on Suomessa?

Minä vuonna perustettiin Turun yliopisto, Helsingin yliopisto, Jyväskylän kasvatusopillinen korkeakoulu, Suomalainen Tiedeakatemia?

Sanastoa

k o u l u
koulupakko, oppivelvollisuus
koululoma
keskikoulu, oppikoulu
yleissivistävä keskikoulu
iltaoppikoulu
ammattikoulu
kauppakoulu

Milline Nõukogude Eesti kõrgematest õppeasutustest on kõige suurem?

Kui Tartu Riiklikus Ülikoolis õpib umbes 6000 üliõpilast, siis Tallinna Polütehnilises Instituudis on õppijate arv ligemale 9000.

Kui palju on Eestis teaduslikke asutusi ja teaduslikke töötajaid?

Milliseid uusi õppe- ja uurimisasutusi on Soomes?

Mis aastal asutati Turu Ülikool, Helsingi Ülikool, Jyväskylä Pedagoogiline Instituut, Soome Teaduste Akadeemia?

Sõnavara

k o o l
koolikohustus
koolivaheaeg
keskkool
üldhariduslik keskkool
õhtukeskkool
kutsekool
kaubanduskool

urheilukoulu
musiikkikoulu
lukio
seminaari
teknikumi
opisto
maatalousopisto
ammattiopisto
erikoisopisto
oppilaitos
sisäoppilaitos, internaattikoulu
kirjeopisto
koulutalo
luokka, luokkahuone
musiikkiluokka
taideluokka
opiskeluhuone
kokoelmahuone
kirjasto
käytävä
oppimäärä
keskikoulun oppimäärä
oppilas, koululainen
oppilasmäärä, oppilaitten lukumäärä
keskikoululainen
lukiolainen

spordikool
muusikakool
gümnaasium
seminar
tehnikum
õppeasutus, kool
põllumajanduskool
kutsekool
kesk-eriõppeasutus
õppeasutus
internaatkool
kaugõppeasutus
koolimaja
klass, klassiruum
muusikaklass
kunstiklass
õppekabinet
õppevahendite ruum
raamatukogu
koridor
õppeprogramm
keskkooli programm
õpilane, kooliõpilane
õpilaste arv
keskkooliõpilane
gümnasist

koulupoika — koolipoiss
koulutoveri — koolikaaslane
opettaja, opettajatar — õpetaja, õpetajanna
  opettajakunta — õpetajaskond
  opettajain huone — õpetajate tuba
o p e t u s — õ p e t u s, õpetamine
  opetusministeriö — haridusministeerium
  opetusministeri — haridusminister
  opetustyö — õppetöö
  opetusaine, oppiaine — õppeaine
  ammattiopetus — kutseõpetus
  käsityönopetus — käsitööõpetus
opettaa — õpetada
oppia, opiskella — õppida
k a s v a t u s — k a s v a t u s, kasvatamine
  esteettinen kasvatus — esteetiline kasvatus
  työkasvatus — töökasvatus
  kasvatusoppi — pedagoogika
s i v i s t y s — h a r i d u s
  alkeissivistys — algharidus
  oppikoulusivistys — kesk(kooli)haridus
  yleissivistys — üldharidus
  opistosivistys — kesk-eriharidus
  teknillinen sivistys — tehniline haridus
  korkeakoulusivistys — ülikooliharidus, kõrgem haridus
vanhempainneuvosto — lastevanemate nõukogu
vanhempain kokous — lastevanemate koosolek
lupapäivä — vaba päev

tunti	tund
välitunti	vahetund
opiskeluvuosi, oppivuosi	õppeaasta
harjoittelu	praktika
opetusvälineet	õppevahendid
lukusuunnitelma, opetussuunnitelma	õppeplaan
lukujärjestys	tunniplaan
iltakurssit	õhtused kursused
ammatinvalinta	kutsevalik
todistus	tunnistus
päästötodistus	lõputunnistus, küpsustunnistus
kunniakirja	kiituskiri
pioneeripalatsi	pioneeride palee
pioneerien talo	pioneeride maja
nuorten luonnontutkijoiden talo	noorte naturalistide maja
yliopisto, korkeakoulu	ülikool
tutkimuslaitos	uurimisasutus
tieteellinen tutkimuslaitos	teaduslik uurimisasutus
akatemia	akadeemia
tiedeakatemia	teaduste akadeemia
maatalousakatemia	põllumajanduse akadeemia
instituutti	instituut
kielen ja kirjallisuuden instituutti	keele ja kirjanduse instituut
fysiikan ja astronomian instituutti	füüsika ja astronoomia instituut

pedagoginen instituutti, kasvatusopillinen korkeakoulu	pedagoogiline instituut
vieraiden kielten instituutti	võõrkeelte instituut
teknillinen korkeakoulu	tehnikaülikool, polütehniline instituut
kauppakorkeakoulu	kaubandusülikool
kansanyliopisto	rahvaülikool
konservatorio	konservatoorium
laboratorio	laboratoorium
ylioppilasasuntola, ylioppilaskoti	üliõpilaste ühiselamu
rehtori	rektor
vararehtori	prorektor
professori	professor
dosentti	dotsent
assistentti	assistent
yliassistentti	vanemassistent
y l i o p p i l a s, korkeakoululainen, opiskelija	ü l i õ p i l a n e
asiantuntija	spetsialist
luento	loeng
luentosali	auditoorium
lukukausi	semester
stipendi, apurahat	stipendium
opiskelu, opinnot	õpingud
kirjeopiskelu	kaugõpe
diplomityö	diplomitöö

t u t k i n t o, tentti	e k s a m
kandidaatintutkinto	kandidaadieksam
diplomi	diplom
tutkimus	uurimus
tutkimustyö	uurimistöö
tutkimusretki	uurimisreis
tutkielma	lühiuurimus
väitöskirja	väitekiri
väittäjäiset	väitekirja kaitsmine
vastaväittäjä, opponentti	oponent
promootio	promotsioon
o p p i a r v o	t e a d u s l i k k r a a d
kandidaatti	kandidaat
lääketieteen kandidaatti	meditsiinikandidaat
maisteri	magister
lisensiaatti	litsentsiaat
tohtori	doktor
kemiantohtori	keemiadoktor
tiedemies	teadlane, õpetlane
akateemikko	akadeemik
akateemikko-sihteeri	akadeemik-sekretär
varsinainen jäsen	tegevliige
kirjeenvaihtajajäsen	kirjavahetajaliige
tiedeakatemian presidentti	teaduste akadeemia president
t i e d e	t e a d u s
yhteiskunnalliset tieteet	ühiskonnateadused
eksaktiset tieteet	täppisteadused

tiedekunta
historiallis-kielitieteellinen tiedekunta
matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta
lainopillinen tiedekunta
lääketieteellinen tiedekunta
maataloudellinen tiedekunta
taloustieteellinen tiedekunta
teologinen tiedekunta

ala
antropologia, ihmistiede
arkeologia, muinaistiede
biologia
eläintiede
etnografia, kansatiede
farmakognosia, rohdosoppi
farmakologia, lääke(aine)oppi
farmasia, lääkkeenvalmistusoppi
filologia, kielitiede
englantilainen filologia
germaaninen filologia
pohjoismainen filologia
romaaninen filologia
slaavilainen filologia
suomalais-ugrilainen filologia

teaduskond
ajaloo-keeleteaduskond
matemaatika-loodusteaduskond
õigusteaduskond
arstiteaduskond
põllumajandusteaduskond
majandusteaduskond
usuteaduskond

eriala
antropoloogia, inimeseteadus
arheoloogia, muinasteadus
bioloogia
zooloogia
etnograafia
farmakognoosia
farmakoloogia
farmaatsia
filoloogia, keeleteadus
inglise filoloogia
germaani filoloogia
põhjamaade filoloogia
romaani filoloogia
slaavi filoloogia
soome-ugri filoloogia

filosofia	filosoofia
fysiikka	füüsika
teoreettinen fysiikka	teoreetiline füüsika
kokeellinen fysiikka	katseline füüsika
lämpöfysiikka	termofüüsika
sähköfysiikka	elektrofüüsika
biofysiikka	biofüüsika
geodesia	geodeesia
geologia	geoloogia
historia	ajalugu
kansanrunous, folklore	rahvaluule, folkloor
kansanrunoustiede, folkloristiikka	rahvaluuleteadus, folkloristika
kasvatusoppi, pedagogiikka	pedagoogika, kasvatusteadus
kasvitiede, botaniikka	botaanika, taimeteadus
kemia	keemia
orgaaninen kemia	orgaaniline keemia
epäorgaaninen kemia	anorgaaniline keemia
kirjallisuustiede, kirjallisuudentutkimus	kirjandusteadus
kivennäistiede, mineralogia	mineraloogia
konerakennus	masinaehitus
kybernetiikka	küberneetika
laivanrakennus	laevaehitus
lentokonerakennus	lennukiehitus
liikuntakasvatus	kehakultuur
lääketiede	arstiteadus, meditsiin
oikeuslääketiede	kohtumeditsiin

hammaslääketiede	stomatoloogia
eläinlääketiede	veterinaaria
maantiede	geograafia, maateadus
talousmaantiede	majandusgeograafia
matematiikka	matemaatika
sovellettu matematiikka	rakendusmatemaatika
metsätiede	metsateadus
musiikkitiede	muusikateadus
paleontologia	paleontoloogia
rakennusmekaniikka	ehitusmehhaanika
sielutiede, psykologia	psühholoogia
taidehistoria	kunstiajalugu
taloustiede	majandusteadus
tekniikka	tehnika
tähtitiede, astronomia	astronoomia, täheteadus
yhteiskuntaoppi, sosiologia	sotsioloogia, ühiskonnateadus

22. OSTOKSET

1. Yleistä

Olkaa hyvä ja sanokaa minulle, mistä voin ostaa ...

Missä on lähin tavaratalo?

Tallinnan tavaratalo on Lomonossovi 2:ssa.

Helsingin tunnetuimpia tavarataloja ovat Stockmann, Elanto ja Sokos.

22. OSTUD

1. Üldist

Palun öelge mulle, kust ma saaksin osta ...

Kus on lähim kaubamaja?

Tallinna Kaubamaja asub Lomonossovi 2.

Helsingi tuntuimad kaubamajad on Stockmann, Elanto ja Sokos.

Milloin kaupat avataan (suljetaan)?
Missä kerroksessa on naisten (miesten) vaatetusosasto, urheilutarvikeosasto?
Onko teillä . . .?
Saanko . . .? Haluaisin . . .

Voisitteko näyttää minulle . . .?

Haluaisin katsoa (ostaa) jotakin uudenaikaisempaa.
Saanko koettaa tätä?
Haluaisin ensin vähän katsella.
En ole vielä valinnut.
Tämä (koko) ei sovi minulle.
Tämä tavara ei miellytä minua.
Tämä on liian kallista.
Eikö teillä ole halvempaa?
En pidä tästä.
Eikö teillä ole mitään parempaa?
Tämä on oikein kaunis.
Entä tuo tuolla hyllyllä?
Saanko katsoa tätä päivänvalossa?
Haluaisin katsoa peilistä.
Luulen, että otan sen.

Mis kell kauplused avatakse (suletakse)?
Mitmendal korrusel on naiste- (meeste)rõivaste osakond, sporditarvete osakond?
Kas teil on . . .?
Kas ma saaksin . . .? Sooviksin . . .
Kas te võiksite mulle näidata . . .?
Sooviksin vaadata (osta) midagi moodsamat.
Kas ma võin seda proovida?
Sooviksin esiteks pisut vaadata.
Ma ei ole veel välja valinud.
See (suurus) ei sobi mulle.
See kaup ei meeldi mulle.
See on liiga kallis.
Kas teil odavamat ei ole?
See ei meeldi mulle.
Kas teil midagi paremat ei ole?

See on väga ilus.
Aga see seal riiulil?
Kas ma võiksin vaadata seda päevavalgusel?
Sooviksin vaadata peeglist.
Ma arvan, et võtan selle.

Minä otan sen (nämä).
Ma võtan selle (need).

Voitteko pitää minulle tämän huomiseen?
Kas te võiksite seda minu jaoks homseni hoida?

Saanko vaihtaa tämän?
Kas ma saaksin selle ümber vahetada?

Saako olla muuta?
Mida muud võiks olla?

Kiitos, ei muuta.
Tänan, see on kõik.

Paljonko maksaa ...?
Kui palju maksab ...?

En ymmärrä. Kirjoittakaa hinta paperille.
Ma ei saa aru. Kirjutage hind paberile.

Mitä tämä maksaa?
Mis see maksab?

Mitä maksavat nuo kaksi pulloa viiniä?
Mis need kaks pudelit veini maksavad?

Mitä olen velkaa?
Mis ma võlgnen.

Olkaa hyvä ja maksakaa kassaan.
Palun makske kassasse.

Missä on kassa?
Kus on kassa?

Onko teillä pikkurahaa?
Kas teil on peenraha?

Tavaran (paketin) saatte pakkaamosta, kassan vasemmalta (oikealta) puolelta.
Kauba (paki) saate kätte pakkimisosakonnast, kassast vasakul (paremal).

Olkaa hyvä ja pakatkaa tavara hyvin, minulla on pitkä matka.
Palun pakkige kaup hästi, mul on pikk tee.

Saanko kassakuittinne?
Kas ma saaksin teie kassakviitungi?

Saanko jättää nämä tavarat tänne noin tunniksi?
Kas ma võiksin need asjad umbes tunniks siia jätta?

Sanastoa	*Sõnavara*
m y y m ä l ä, liike, kauppa	k a u p l u s, pood
suurmyymälä, tavaratalo	universaalkauplus, kaubamaja
valintamyymälä, pikamyymälä	iseteeninduskauplus
iltamyymälä	valvekauplus
kulutusosuuskunta	tarbijate kooperatiiv
osasto	osakond
kioski	kiosk
näyteikkuna, mainosikkuna	vaateaken
myymäläpöytä; myyntipöytä	poelett; müügilaud
t a v a r a, kauppa	k a u p
tavaravalikoima	kaubavalik
halpa	odav
kallis	kallis
edullinen	kasulik
takuutodistus	garantiitunnistus
kauppias	kaupmees
varastonhoitaja	laohoidja
myyjä, myyjätär	müüja, müüjanna
m y y n t i	m ü ü m i n e, müük
loppuunmyynti	väljamüük
alennusmyynti	odav väljamüük
myyntipöytä	lett; müügilaud
myyntihinta, hinta	müügihind, hind
hintalippu	hinnasedel
myydä	müüa

ostaa	osta
ostaja	ostja
verkkokassi	ostuvõrk
vaihtaa	vahetada
maksaa	maksta
kassa	kassa
kassakuitti	kassakviitung
pakkaamo	pakkimisosakond
pakkaus	pakkimine
pakata	pakkida
paketti	pakk
asiakaspalvelu	ostjate teenindamine
aukioloaika	lahtiolekuaeg
aamiaistunti	lõunavaheaeg
avoinna	lahti, avatud
suljettu, kiinni	suletud, kinni

2. Liikeiden ja verstaiden kylttejä ym.

2. Kaupluste ja töökodade silte jm.

Alkoholiliike	Viinakauplus
Alusvaatteita	Pesu
Antikvariaatti	Antikvariaat
Apteekki	Apteek
Asusteita. Vaatetarvikkeita	Riietusesemed
Autokauppa. Autoliike	Autokauplus
Autokorjaamo	Autoremonditöökoda
Elintarvikekauppa	Toiduainete kauplus

Elintarvikkeita	Toiduained
Hattukauppa	Kübarakauplus
Hedelmiä ja vihanneksia	Puu- ja juurvili
Hedelmäkauppa	Puuviljakauplus
Huonekaluja	Mööbel
Huonekaluliike	Mööblikauplus
Jalkineita ja nahkatavaroita	Jalatsid ja nahakaubad
Jalkinekauppa. Jalkineliike	Jalatsite kauplus
Jalkinekorjaamo	Jalatsite parandus
Jalokiviä	Kalliskivid
Kalakauppa	Kalakauplus
Kampaaja	Naistejuuksur
Kampaamo	Naiste juukselõikla
Kangaskauppa	Riidekauplus
Kankaita	Kangad. Riided
Kauneudenhoitovälineitä	Kosmeetika
Kelloseppä	Kellassepp
Kemikaalikauppa	Parfümeeria
Kenkäkauppa	Saapakauplus
Keramiikkaesineitä	Keraamikaesemed
Kirjakauppa	Raamatukauplus
Konditoria	Kondiitriäri
Koruja	Ehted. Juveelikaubad
Kukkakauppa	Lillekauplus
Kultaseppä	Kullassepp
Kultasepän liike	Kullassepakauplus
Lahjatavaroita	Kingid
Lasi- ja kristallitavaroita	Klaas- ja kristalltooted

Leipomo	Leivatööstus. Pagariäri
Leipämyymälä	Leivakauplus
Lelukauppa. Leikkikalukauppa	Mänguasjade kauplus
Liha- ja makkaratuotteita	Liha- ja vorstitooted
Lyhyttavarakauppa	Galanterii. Pudukauplus
Maitokauppa	Piimapood
Makeiskauppa	Maiustuste (kondiitritoodete) kauplus
Matkamuistoja	Mälestusesemed. Suveniirid
Matkatarvikeliike	Reisitarvete kauplus
Meijerituotteita	Piimatooted
Miesten vaatteita	Meeste riided
Musiikkikauppa	Muusikatarvete kauplus
Musiikkitarvikkeita	Muusikatarbed
Naisten vaatteita	Naiste riided
Neuletuotteita	Trikootooted
Neulomo	Õmblustöökoda
Ompelimo. Ompeluliike	Õmblusateljee (naistele)
Optikko	Optikakauplus
Optisia välineitä	Optikatarbed
Osto- ja myyntiliike	Komisjonikauplus
Paperikauppa	Paberi- ja kirjutustarvete kauplus
Parturi	Habemeajaja. Meeste juukselõikla
Polkupyöräliike	Jalgrattakauplus
Pukimo	Valmisriiete kauplus
Päähineitä	Peakatted

Radioliike	Raadiokauplus
Radio- ja valokuvaustarvikkeita	Raadio- ja fototarbed
Rautakauppa	Rauakauplus
Rohdoskauppa	Rohupood
Ruokatavaraliike	Toiduainete kauplus. Gastronoom
Ruokatavaroita	Toidukaubad
Sanomalehtikioski	Ajalehekiosk
Sekatavarakauppa	Segakauplus. Koloniaalkauplus
Solmioita	Kaelasidemed
Suurmyymälä	Universaalkauplus
Suutarinverstas	Kingsepatöökoda
Sähkötarvikkeita	Elektritarbed
Taidesalonki	Kunstisalong
Taidetuotteita	Kunstitooted
Taloustarvikkeita	Majatarbed
Taloustarvikemyymälä	Majatarvete kauplus
Tavaratalo	Kaubamaja
Tekstiilitavaroita	Tekstiilkaubad
Teollisuustavaroita	Tööstuskaubad
Terveyden- ja kauneudenhoitovälineitä	Hügieeni- ja kosmeetikatarbed
Trikootuotteita	Trikootooted
Tupakkaa	Tubakatooted
Tupakkakauppa	Tubakakauplus
Turkiksia	Karusnahad
Urheiluliike	Sporditarvete kauplus

Urheilu- ja matkailuvälineitä
Vaatehtimo. Vaatetusliike
Vaatturi
Vaatturinliike
Valokuvaaja
Valokuvaamo
Valokuvaustarvikeliike
Vihanneksia
Vihanneskauppa
Äänilevyjä

Spordi- ja matkatarbed
Valmisriiete kauplus
Rätsep. Riietur
Õmblusateljee (meestele)
Fotograaf
Fotoateljee
Fototarvete kauplus
Juurvili
Juurviljakauplus
Heliplaadid

3. Pukimossa. Ompelu- ja vaatturinliikkeessä

Haluaisin turkin, turkisviitan.
Haluaisin katsoa joitakin silkkitavaroita (tekosilkki-, villa-, pumpuli-, pellavatavaroita).
Missä ovat puserot ja hameet, numero 48?
Onko teillä parempaa laatua?
Nämä ovat oikein hyvää laatua.
Hihat ovat liian lyhyet (pitkät).
Olkaa hyvä ja korjatkaa tämä takki (hame), se on liian ahdas (väljä, lyhyt, pitkä).
Onko teillä numeroa suurempaa?

3. Valmisriiete kaupluses. Õmblusateljees

Sooviksin kasukat, peleriini.
Sooviksin näha mõningaid siidkaupu (kunstsiid-, villaseid, puuvillaseid, linaseid kaupu).
Kus on pluusid ja seelikud number 48?
Kas teil on parema kvaliteediga?
Need on päris hea kvaliteediga.
Käised on liiga lühikesed (pikad).
Palun parandage see kuub (kleit; seelik), see on liiga kitsas (avar, lühike, pikk).
Kas teil on üks number suuremat?

Näyttäkää minulle muotilehtiä.	Näidake mulle moelehti.
Tämä malli ei sovi minulle.	See lõige ei sobi mulle.
Kuinka paljon maksaa tästä kankaasta tehty puku?	Kui palju maksab sellest riidest tehtud ülikond (kostüüm; kleit)?
Kuinka monta metriä siihen menee?	Mitu meetrit selleks läheb?
Riittääkö kangas puseroon, johon tulee kolmeneljänneshihat?	Kas riiet jätkub pluusi jaoks, millele tulevad kolmveerandkäised?
Haluaisin silkkivuorin.	Sooviksin siidvoodrit.
Milloin saan tulla sovittamaan?	Millal võin tulla proovile?
Milloin saatte sen valmiiksi?	Millal te selle valmis saate?
Tästä kohdasta ei näy sopivan hyvin.	Siit ei näi hästi istuvat.
Se korjataan, niin että se sopii moitteettomasti.	See parandatakse ära, nii et istub laitmatult.
Sen on oltava valmis viimeistään ...	See peab olema valmis hiljemalt ...

Sanastoa	*Sõnavara*
v a a t t u r i, räätäli	r ä t s e p, riietur
ompelijatar	õmbleja
ompelukone	õmblusmasin
muoti	mood
k a n g a s	r i i e, kangas
villakangas	villane riie
silkkikangas	siidriie, siidikangas

pumpulikangas	puuvillriie
pellavakangas	linane riie
pesunkestävä	pesuehtne
vedenpitävä	vettpidav
villa	vill
puuvilla	puuvill
silkki	siid
tekosilkki, keinosilkki	kunstsiid
sametti	samet
verka	kalev
trikoo	trikoo
palttina	linane
satiini	satiin
kretonki	sits
flanelli	flanell
o m m e l l a	õ m m e l d a
ottaa mitat	mõõtu võtta
leikata	lõigata
sovittaa, koettaa	proovida
korjata, muuttaa	parandada, muuta
pidentää	pikemaks teha
lyhentää	lühemaks teha
vuori	vooder
tasku	tasku
housuntasku	püksitasku
kaulus	krae
hiha	käis, varrukas
vyötärö	värvel

laskos
housunlaskokset
kainalolappu
sauma
ommel
napinreikä
nappi

volt, plissee
püksiviigid
higilapp
palistus
õmblus
nööpauk
nööp

4. Vaatteita ja lyhyttavaraa

v a a t t e e t, pukimet
päällysvaatteet, päällyspukimet
alusvaatteet
siviilivaatteet, siviilipukimet
kesävaatteet, kesäpukimet
talvivaatteet, talvipukimet
valmiit vaatteet
miesten vaatteet, pukimet
naisten vaatteet, pukimet
lasten vaatteet, pukimet
p u k u
yksi(nappi)rivinen puku
kaksi(nappi)rivinen puku
tilauspuku
kesäpuku

4. Riietusesemed ja galanteriikaubad

r i i d e d, rõivad
pealisriided, pealisrõivad
alusriided
tsiviilriided
suveriided, suverõivad
talveriided, talverõivad
valmisriided
meesteriided, -rõivad
naisteriided, -rõivad
lasteriided, -rõivad
ü l i k o n d; kostüüm; kleit; riietus
ühe (nööbi)reaga ülikond
kahe (nööbi)reaga ülikond
tellitud ülikond
suveülikond; suvekleit

kävelypuku
iltapäiväpuku
iltapuku
juhlapuku
naamiaispuku
kotipuku
työpuku
suojapuku
verryttelypuku
hiihtopuku
uimapuku
yöpuku, pyjama

takki
silkkivuorinen takki
urheilutakki
toppatakki, toppanuttu
aamutakki
kylpytakki
hännystakki, frakki
päällystakki, ulsteri
talvitakki
sadetakki

sadeviitta

turkki
turkisviitta

smokki

housut
polvihousut

kostüüm
pärastlõunariietus
õhtuülikond; õhtukleit
peoriietus
karnevalikostüüm
kodune riietus
tööriietus
kittel
treeningdress
suusaülikond
supelkostüüm, supeltrikoo
pidžaama

kuub; mantel
siidvoodriga kuub
spordikuub
vattkuub
hommikumantel
supelmantel
sabakuub, frakk
mantel, palitu
talvemantel
vihmamantel

keep

kasukas
peleriin

smoking

püksid
põlvpüksid

pitkät housut
alushousut
uimahousut
liivit
a l u s v a a t t e e t
naisten alusvaatteet
miesten alusvaatteet
talvialusvaatteet
kesäalusvaatteet
silkkialusvaatteet
villaiset alusvaatteet
rintaliivit
p a i t a
verkkopaita
urheilupaita
aluspaita
yöpaita
pujopaita, pullover
villapaita
pyjama, yöpuku
l e n i n k i
kesäleninki
silkkileninki
h a m e
alushame
p u s e r o
neulepusero, villapusero, jumpperi

pikad püksid
aluspüksid
supelpüksid
vest
(a l u s) p e s u
naistepesu
meestepesu
talvepesu
suvepesu
siidpesu
villane pesu
rinnahoidja
s ä r k
võrksärk
spordisärk
särk
öösärk
pullover
kampsun
pidžaama
k l e i t
suvekleit
siidkleit
s e e l i k; kleit
aluskuub, kombinee
p l u u s
džemper

kaulus	krae
kova kaulus	kõva krae
pitsikaulus	pitskrae
kaulaliina, kaulahuivi	kaelasall
solmio	lips, kaelaside
solmuke	ristlips
sukat	sukad
naisten sukat	naistesukad
miesten sukat	meestesukad
silkkisukat	siidsukad
nailonsukat	nailonsukad
saumattomat sukat	õmbluseta sukad
villasukat	villased sukad
puuvillasukat	puuvillased sukad
polvisukat	põlvsukad
urheilusukat	spordisukad
puolisukat	sokid
sukkanauhat	sukahoidja, sukatripid
käsineet, hansikkaat	kindad, sõrmkindad
nahkahansikkaat	nahkkindad
kesäkäsineet	võrkkindad
kintaat, lapaset	labakindad
hihanpidikkeet	varrukahoidjad
hiusverkko	juuksevõrk
vyö	vöö
nahkavyö	püksirihm
housunkannattimet, olkaimet, viilekkeet	traksid

laukku
ostoslaukku, kassi
käsilaukku
lompakko, rahakukkaro
salkku
sateenvarjo
kävelykeppi
vaateripustin
vetoketju
saksed
kynsisakset
mittanauha
sormustin
neula
nuppineula
hakaneula, lukkoneula
silmäneula, ompeluneula
parsinneula
virkkuuneula
lanka
parsinlanka
parsinsieni
villalanka
ompelulanka
lankarulla, rihmarulla
nappi
painonappi, neppari
kalvosinnapit

kott
kandekott
käekott
rahakott
portfell
vihmavari
jalutuskepp
riidepuu
tõmbelukk
käärid
küünekäärid
sentimeetripael
sõrmkübar
nõel
nööpnõel
haaknõel
õmblusnõel
sukanõel
heegelnõel
lõng; niit
sukanõelumislõng
sukanõelumisseen
villane lõng
õmblusniit, õmbluslõng
niidirull
nööp
rõhknööp, trukknööp
mansetinööbid

kauluksennappi
hakanen
nauha
kuminauha
pitsi
nenäliina
pöytäliina
ruokaliina, lautasliina
pyyhe
froteepyyhe
kylpypyyhe

kraenööp
haak
pael
kummipael
pits
taskurätik
laudlina
salvrätik
käterätik
froteerätik
vannilina, saunalina

5. Jalkinekaupassa ja -korjaamossa

Missä on jalkinekauppa (jalkineliike), jalkineiden pikakorjaamo?

Missä voi korjauttaa kengät?

Jalkineiden pikakorjaamo on Raekoja plats (Raatihuoneen tori) 5.

Jalkineiden alennusmyynti.
Voisitteko näyttää minulle parin naisten (miesten) kenkiä?
Numeroni on 37½.

5. Jalatsite kaupluses ja parandustöökojas

Kus on jalatsikauplus, jalatsite kiirparandustöökoda?

Kus saab lasta jalanõusid parandada?

Jalatsite kiirparandustöökoda asub Raekoja plats 5.

Jalatsite odav väljamüük.
Kas te võiksite mulle näidata paari naiste(meeste)kingi?
Minu number on 37½.

Haluatteko suippo- tai leveäkärkisiä?

Kas te soovite terava või laia ninaga kingi?

Haluaisin parin kävelykenkiä (iltakenkiä, juhlakenkiä, tohveleita).

Sooviksin paari tänavakingi (õhtukingi, peokingi, tuhvleid).

Saanko koettaa näitä matalakorkoisia (korkeakorkoisia) kenkiä?

Kas ma tohiksin neid madala kontsaga (kõrge kontsaga) kingi jalga proovida?

Koettelisin niitä mielelläni.

Prooviksin neid meeleldi.

Niin, myös oikeaan (vasempaan) jalkaan.

Nõnda, ka paremasse (vasemasse) jalga.

En pidä näistä kengistä.

Need kingad ei meeldi mulle.

Kenkä ei sovi minulle.

King ei sobi mulle.

Se painaa tästä.

See pigistab siit.

Kengät ovat liian pienet (suuret, kapeat, leveät).

Kingad on liiga väikesed (suured, kitsad, laiad).

Kannat (korot) ovat liian matalat (korkeat, leveät).

Kontsad on liiga madalad (kõrged, laiad).

Eikö teillä ole mitään aistikkaampaa?

Kas teil ei ole midagi elegantsemat?

Näin ikkunassa 27 ruplan hintaisen parin.

Nägin aknal üht paari hinnaga 27 rubla.

Onko teillä numeroa pienemmät (suuremmat)?

Kas teil on üks number väiksemaid (suuremaid)?

Onko teillä samaa mallia suurempaa (pienempää) numeroa ja jotakin muuta väriä?

Kas teil on sama fassongiga suuremat (väiksemat) numbrit ja mingit muud värvi?

Onko teillä kirkkaampaa, tummempaa?
Ostan nämä. Paljonko olen velkaa?
Nämä ovat liian pienet (eivät ole tarpeeksi leveät).
Pyytäisin leventämään näitä kenkiä, ne painavat varpaiden kohdalta.
Haluaisin, että nämä kengät puolipohjataan.
Pyydän laittamaan pohjat näihin kenkiin.
Olkaa hyvä ja laittakaa näihin kenkiin uudet kannat (korot).
Haluaisin, että nämä kengät varustetaan uusilla kumikoroilla.
Otatteko naulan pois?
Milloin kengät ovat valmiit?

Kas teil on heledamat, tumedamat värvi?
Ostan need. Kui palju ma võlgnen?
Need on liiga väikesed (pole küllalt laiad).
Paluksin need kingad laiemaks teha, nad pigistavad varvastest.
Sooviksin, et neile kingadele pandaks pooltallad.
Palun panna nendele kingadele uued tallad.
Palun pange nendele kingadele uued kontsad.
Sooviksin lasta neile kingadele uued kummist kontsaplekid panna.
Palun tõmmake nael välja.
Millal kingad valmis saavad?

Jalkineita

k e n k ä
naisten kengät
miesten kengät
kävelykengät
juhlakengät
iltakengät

Jalatsid

k i n g; saabas
naistekingad
meestekingad
tänavakingad
peokingad
õhtukingad

kiiltonahkakengät
urheilukengät
tenniskengät
piikkikengät, piikkarit
saappaat
kumisaappaat
tohvelit, tossut
aamutossut
sannikkaat, sandaalit
kalossit
päällyskengät
n a h k a
siannahka
vasikannahka
vuota
hirvennahka
juhtinahka
säämiskä
vuohikas, sauro
pohjalliset, irtopohjat
kenkälusikka
kengännauhat
kenkävoide, kengänkiilloke
kenkäharja

lakk-kingad
spordikingad
tenniskingad, tennised
naelkingad, naglid
saapad
kummikud
tuhvlid
toatuhvlid
sandaalid
kalossid
botikud
n a h k
seanahk
vasikanahk
veisenahk
põdranahk
juhtnahk
seemisnahk
ševroo
sisetallad
kingalusikas
kingapaelad
kingakreem
saapahari

6. Päähineitä

hattu
  huopahattu
  olkihattu
  panamahattu
lakki
  kesälakki
  talvilakki
  lippalakki
  turkislakki
  koululakki
  uimalakki
baskeri, baretti
huivi
  silkkihuivi
  villahuivi
päähine

6. Peakatted

kübar; müts
  viltkübar
  õlgkübar
  panamakübar
müts
  suvemüts
  talvemüts
  nokkmüts
  karvamüts
  koolimüts
  ujumismüts
barett
pearätt
  siidrätik
  villane rätik
peakate

7. Kirja- ja paperikaupassa

Missä on lähin kirjakauppa (paperikauppa)?
Tallinnan kustantamojen kirjoja on myytävänä muun muassa kirjakaupassa «Rahva Raamat» (Pärnu mnt. 10).
Näyttäkää minulle uusinta kaunokirjallisuutta.

7. Raamatu- ja paberikaupluses

Kus on lähim raamatukauplus (paberikauplus)?
Tallinna kirjastuste raamatuid on müügil muude hulgas raamatukaupluses «Rahva Raamat» (Pärnu mnt. 10).
Näidake mulle uusimat ilukirjandust.

Voitteko suositella minulle jotakin kevyttä romaania matkalukemiseksi?

Kas te võiksite soovitada mulle mõnd kerget romaani reisil lugemiseks?

Onko tästä romaanista suomalaista käännöstä?

Kas sellest romaanist on soomekeelset tõlget?

Haluaisin Helsingin (Tallinnan) kartan.

Sooviksin osta Helsingi (Tallinna) plaani.

Tarvitsen suomalais-eestiläisen tulkkisanakirjan (suomalais-venäläisen taskusanakirjan, autokartan).

Vajan soome-eesti vestlussõnastikku (soome-vene taskusõnastikku, autokaarti).

Minua kiinnostavat erikoisesti kuvateokset.

Mind huvitavad eriti pildialbumid.

Onko teillä Väinö Linnan «Tuntematon sotilas»?

Kas teil on Väinö Linna «Tundmatu sõdur»?

Onko teillä «Kalevalan» koulupainos?

Kas teil on «Kalevala» kooliväljaannet?

Ikävä kyllä, se on myyty loppuun.

Kahjuks on see välja müüdud.

Saanko antaa teille vielä jotakin?

Kas ma võin teile veel midagi anda?

Haluaisin ostaa matkaoppaan,
— joitakin maisemakortteja,
— hiukan kirjepaperia,
— joitakin (värillisiä) kirjekuoria,
— kolme vihkoa,

Sooviksin osta reisijuhi,
— mõningaid piltpostkaarte,
— natuke kirjapaberit,
— mõningaid (värvilisi) kirjaümbrikke,
— kolm vihikut,

— kaksi arkkia käärepaperia,
— kynänteriä, lyijykyniä,
— pullon täytekynämustetta, punaista mustetta,
— uuden säiliön kuulakärkikynääni.

Mitä ne maksavat?
Eikö teillä ole halvempia?
Paljonko nyt olen velkaa?
Onko teillä myös postimerkkejä?
Valitettavasti meillä ei ole postimerkkejä. Teidän täytyy mennä postiin.
Voitteko laittaa täytekynääni uuden terän?
Kauanko kestää täytekynäni korjaus?
Kuinka paljon (mitä) tämä sanakirja maksaa?
Se maksaa kuusi markkaa ja kaksikymmentä viisi penniä.
Kirjan hinta on 2.15 (kaksi ruplaa ja viisitoista kopeekkaa).
Mitä maksavat eestiläiset kuvalehdet?
Paljonko nämä maksavat yhteensä?

— kaks poognat pakkimispaberit,
— sulgi, pliiatseid,
— pudeli täitesulepeatinti, punast tinti,
— uue südamiku oma pastapliiatsi (kuulsulepea) jaoks.

Mis need maksavad?
Kas teil odavamaid ei ole?
Kui palju ma nüüd võlgnen?
Kas teil on ka postmarke?
Kahjuks meil postmarke ei ole. Teil tuleb minna postkontorisse.
Kas te võiksite panna mu täitesulepeale uue sule?
Kui kaua mu täitesulepea parandamine aega võtab?
Kui palju (mis) see sõnaraamat maksab?
See maksab kuus marka kakskümmend viis penni.
Raamatu hind on 2.15 (kaks rubla viisteist kopikat).
Mis eesti pildiajakirjad maksavad?
Kui palju need ühtekokku maksavad?

Sanastoa

k i r j a
- sanakirja
- opaskirja
- tietosanakirja
- oppikirja
- koulukirja
- laulukirja
- kuvakirja
- satukirja
- lastenkirja
- nuorisokirja
- keittokirja

teos
- hakuteos
- kuvateos

raamattu

k i r j a l l i s u u s
- kaunokirjallisuus, taidekirjallisuus
- teknillinen kirjallisuus
- historiallinen kirjallisuus
- lasten kirjallisuus

ajanvietekirjallisuus

romaani

novelli

kertomus

Sõnavara

r a a m a t
- sõnaraamat
- reisijuht
- entsüklopeedia
- õpperaamat
- kooliraamat
- lauluraamat
- pildiraamat
- muinasjuturaamat
- lasteraamat
- noorsooraamat
- kokaraamat

teos
- teatmeteos
- pildialbum

piibel

k i r j a n d u s
- ilukirjandus
- tehniline kirjandus
- ajalookirjandus
- lastekirjandus

ajaviitekirjandus

romaan

novell

jutustus

runo	luuletus
ivaruno	pilkeluuletus
luettelo	kataloog
matkaopas, matkakäsikirja	reisijuht
kaupungin kartta	linnaplaan
laitos	väljaanne
nidottu	brošeeritud
sidottu, pahvikantinen	köidetud
nide, nidos, osa	köide
kaksinidoksinen, kaksiosainen	kaheköiteline
painos	trükk
kuvitettu	illustreeritud
sivu	lehekülg
käännös	tõlge
kirjauutuus	uudisteos
kirjailija	kirjanik
tekijä	autor
kustannusliike, kustantamo	kirjastus
kirjapaino	trükikoda
kirjansitomo	köitekoda
kirjakauppa	raamatukauplus
antikvariaatti	antikvariaat

paperi	paber
kirjepaperi	kirjapaber
lentopostipaperi	lennupostipaber
konekirjoituspaperi	kirjutusmasinapaber

hiilipaperi
piirustuspaperi

imupaperi
käärepaperi
viivapaperi
silkkipaperi
pergamenttipaperi, voipaperi
kirjekuori
kortti
postikortti
kuvakortti, maisemakortti
onnittelukortti
syntymäpäiväkortti
surunvalittelukortti
postimerkki
kalenteri, almanakka
taskukalenteri
seinäkalenteri
muistikirja
lehtiö
vihko
ruudullinen
viivallinen
viivaamaton
kynä
täytekynä
mustekynä, (kynän)terä

kopeerpaber
joonistuspaber; joonestuspaber
kuivatuspaber
pakkimispaber
jooneline paber
siidpaber
pärgamentpaber, võipaber
ümbrik
kaart
postkaart
piltpostkaart
õnnitluskaart
sünnipäevakaart
kaastundeavalduskaart
postmark
kalender
taskukalender
seinakalender
märkmik
(kirja)plokk, märkmik
vihik
ruuduline
jooneline
joonteta
sulg; sulepea; pliiats
täitesulepea
sulg

kuulakärkikynä
lyijykynä
värikynä
kosmoskynä
kynänteroitin
pyyhekumi
muste
tušši
liima
viivoitin, viivain
harppi
harppilaatikko
värilaatikko
paperiveitsi

pastapliiats, kuulsulepea
pliiats
värvipliiats
keemiline pliiats
pliiatsiteritaja
kustutuskumm
tint
tušš
liim
joonlaud
sirkel
sirklikarp
värvikarp
paberinuga

8. Valokuvaus- ja urheilutarvikeliikkeessä. Valokuvaamossa

Missä on lähin valokuvaus- ja urheilutarvikeliike? Missä kehitetään filmejä?

Valokuvaus- ja urheilutarvikkeita myydään Dünamo-myymälässä (Niguliste t. 10).

Filmejä kehitetään ja kopioidaan Vana-Viru 8 (Fotolaboratoorsed tööd).

8. Foto- ja sporditarvete kaupluses. Fotoateljees

Kus on lähim foto- ja sporditarvete kauplus? Kus filme ilmutatakse?

Foto- ja sporditarbeid müüakse kaupluses «Dünamo» (Niguliste t. 10).

Filme ilmutatakse ja kopeeritakse Vana-Viru 8 (Fotolaboratoorsed tööd).

Valokuvauskoneita korjataan Suur-Karja 9 (Fotoaparaatide remont).

Haluaisin kaksi filmirullaa (värifilmin kokoa 24×36, kaitafilmin, yhden kuusi kertaa yhdeksän filmin, kolme kinofilmiä).

Mitä kokoa?

Olkaa hyvä ja kehittäkää nämä negatiivit.

Miten kauan kestää tämän filmin kehittäminen?

Se on noudettavissa tänään iltapäivällä.

Haluaisin saada tämän filmin kehitetyksi ja kolme kopiota kustakin.

Montako jäljennöstä (kopiota) haluatte?

Haluaisin mielelläni yhden kutakin, jos kuvat ovat onnistuneet.

Valmistakaa näistä kuvista kustakin kaksi jäljennöstä (kaksi suurennusta) koossa kuusi kertaa kuusi ja kuusi kertaa yhdeksän.

Fotoaparaate parandatakse Suur-Karja 9 (Fotoaparaatide remont).

Sooviksin kaks rulli filmi (värvilise filmi suurusega 24×36, ühe kitsasfilmi, ühe filmi kuus korda üheksa, kolm kinofilmi).

Mis suuruses?

Palun ilmutage need negatiivid.

Kui kaua võtab aega selle filmi ilmutamine?

Sellele võib järele tulla täna õhtupoolikul.

Sooviksin lasta selle filmi ilmutada ja saada kolm pilti igast võttest.

Mitu koopiat te soovite?

Sooviksin meelsasti igast ühe, kui pildid on õnnestunud.

Valmistage igast võttest kaks koopiat (kaks suurendust) formaadis kuus korda kuus ja kuus korda üheksa.

Olkaa hyvä ja suurentakaa tämä kuva kokoon yhdeksän kertaa kaksitoista.

Palun suurendage see pilt formaadis üheksa korda kaksteist.

Saisinko kuvat postikorttikokoa?

Kas ma saaksin pildid postkaardi suuruses?

Milloin ne (kuvat) on valmiit?

Millal need (pildid) on valmis?

Tämä filmi on liiaksi valotettu (alivalotettu).

See film on üle säritatud (alasäritatud).

Kuinka kauan on valotettava?

Kui kaua tuleb valgustada?

Olkaa hyvä ja selittäkää minulle tämän valokuvauskoneen rakenne.

Palun seletage mulle selle fotoaparaadi ehitust.

Olkaa hyvä ja ladatkaa tämä kamera 8 mm:n kaitafilmillä.

Palun pange sellesse kaamerasse 8 mm kitsasfilm.

Onko teillä pimeäähuonetta ladatakseni kamerani?

Kas teil on pimikut, kus ma saaksin filmi kaamerasse panna?

Voitteko tarkistaa tämän kameran? Se ei toimi kunnolla.

Kas te võiksite seda kaamerat kontrollida? See ei tööta koralikult.

Haluaisimme valokuvauttaa itsemme.

Sooviksime lasta end fotografeerida.

Ottakaa meistä ryhmäkuva, olkaa hyvä.

Palun võtke meist grupipilt.

Voitteko valmistaa minulle huomiseen mennessä kuusi kuvaa kokoon 6×9?

Kas te võiksite mulle homseks teha kuus pilti suurusega 6×9?

Milloin saan hakea kuvat?
Olkaa hyvä ja lähettäkää kuvat ja lasku hotelliin.

Millal võin piltidele järele tulla?
Palun saatke pildid ja arve hotelli.

Sanastoa

Sõnavara

v a l o k u v a a m o, kuvaamo — f o t o a t e l j e e
valokuvauslaboratorio — fotolaboratoorium
valokuvaaja — fotograaf
amatöörivalokuvaaja — fotoamatöör
valokuvaus — fotograafia
v a l o k u v a, kuva — f o t o, pilt; võte
rintakuva — portree, rinnapilt
passikuva — passipilt
värikuva — värviline foto
tuokiokuva, silmänräpäyskuva — momentvõte
aikakuva — aegvõte
koko — pildi suurus, formaat
jäljennös, kopio — koopia
v a l o k u v a t a, ottaa (valo)kuva — p i l d i s t a d a, fotografeerida
salamavalo — välkvalgus
valottaa — valgustada
etäisyys — kaugus
pimeähuone, pimiö — pimik
kehite — ilmuti
kehittää filmi — filmi ilmutada
kiinnite, vahvenne — kinniti

retušoida	retušeerida
retušši, retušointi	retušš, retušeerimine
liiaksi valotettu	üle säritatud
alivalotettu	alasäritatud
positiivi	positiiv
negatiivi	negatiiv
valokopio	fotokoopia
suurennus	suurendus
valokuva-albumi, valokuvakansio	fotoalbum

1. *Valokuvaustarvikkeita*

1. *Fototarbed*

valokuvauskone	fotoaparaat
kamera	kaamera
kinofilmikamera	kinofilmikaamera
kaitafilmikamera	kitsasfilmikaamera
peilikamera	peegelkaamera
linssi	lääts
objektiivi	objektiiv
teleobjektiivi, kauko-objektiivi	teleobjektiiv
laajakulmaobjektiivi	lainurkobjektiiv
objektiivin valovoima	objektiivi valgusjõud
himmennin	diafragma
suodatin	filter
keltasuodatin	kollane filter
punasuodatin	punane filter
vihersuodatin	roheline filter

etsijä	pildiotsija
laukaisija	avaja
itselaukaisija	iseavaja, autoknips
jalusta	statiiv
kasetti	kassett
valotusmittari	valgusmõõdik, eksponomeeter
etäisyysmittari	kaugusmõõdik
vastavalosuoja	päikesevari
f i l m i(rulla)	f i l m (irull)
kaitafilmi	kitsasfilm
rullafilmi	rullfilm
mustavalkoinen filmi	must-valge film
värifilmi	värviline film
diapositiivi	diapositiiv
vedostuskehys	suurendusraam
valokuvauspaperi, valokuvapaperi	fotopaber
reunanleikkuri	äärelõikaja
kuvanheitin	projektsiooniaparaat
2. *Urheilu- ja retkeiluvälineitä*	2. *Spordi- ja matkatarbed*
p a l l o	p a l l
kumipallo	kummipall
jalkapallo, potkupallo	jalgpall
käsipallo	käsipall
koripallo	korvpall
lentopallo	võrkpall
tennispallo; verkkopallo	tennisepall; tennis

pesäpallo	pesapall
sulkapallo	sulgpall
vesipallo	veepall
jääpallo	jääpall
biljardipallo	piljardipall, piljardikuul
pöytätennis	lauatennis
tennismaila, verkkopallomaila	tennisereket
sulkapallomaila	sulgpallireket
s u k s e t	s u u s a d
suksisiide	suusasiide
sauvat	suusakepid
sompa	suusakepirõngas
luistimet	uisud
rullaluistimet	rulluisud
kelkka, reki	kelk
potkukelkka	tõukekelk
nyrkkeilyhansikkaat	poksikindad
v e n e (ks. myös s. 167)	p a a t, lootsik (vt. ka lk. 167)
kumivene	kummipaat
soutuvene	sõudepaat
kanootti	kanuu, süst
uimarengas	ujumisrõngas
uimavyö	ujumisvöö
onkivehkeet	kalapüügivahendid
(s e l kä) r e p p u	s e l j a k o t t
retkeilylaukku	matkakott
eväslaukku	leivakott
eväät	teemoon

kompassi	kompass
spriikeitin	piirituslamp
riippumatto	võrkkiik
t e l t t a	t e l k
telttakangas	telgiriie
telttanuora	telginöör
makuupussi	magamiskott
peite, huopa	tekk
ilmatyyny	kummipadi
ilmapatja	kummimadrats
sääskiverkko, hyttysverkko	sääsevõrk
sääskiöljy, hyttysöljy	sääseõli
v e r r y t t e l y p u k u	t r e e n i n g d r e s s, treeningud
verryttelyhousut	treeningupüksid
verryttelypusero	treeningupluus
voimistelupuku	võimlemisdress
urheiluhousut	spordipüksid
urheilupaita	spordisärk
urheilukengät	spordikingad
h i i h t o p u k u	s u u s a ü l i k o n d
hiihtohousut	suusapüksid
hiihtokengät	suusasaapad
piikkikengät	naelkingad, naglid
u i m a p u k u	s u p e l t r i k o o, supelkostüüm
uimahousut	supelpüksid
uimalakki	ujumismüts
rantapuku	rannakostüüm

9. Rohdoskaupassa. Optisten välineiden liikkeessä

Anteeksi, mistä voi ostaa toalettitarvikkeita?

Kun käännytte seuraavasta kulmasta oikealle, löydätte rohdoskaupan.

Voitteko suositella minulle hyvää (hienoa) hajuvettä?

Tämä tuoksuu liian makealta, eikö teillä ole mitään raikkaampaa?

Onko teillä hiukan suurempia (pienempiä) pulloja?

Saanko paketin parranajoteriä (hyvän partasudin)?

Tarvitsisin hiukan partasaippuaa,

— muutamia parranajoteriä,
— hiukan yövoidetta (päivävoidetta).

Haluaisin tuubin hammastahnaa ja hammasharjan (kovan, puolikovan, pehmeän).

Silmälasini ovat rikki. Voitteko korjata ne nopeasti?

9. Rohupoes (apteegis). Optikakaupluses

Vabandust, kust saab osta tualetitarbeid?

Kui pöördute ümber järgmise nurga paremale, leiate rohupoe.

Kas te võiksite soovitada mulle head (peent) lõhnaõli?

See lõhnab liiga magusalt, kas teil ei ole midagi teravamalõhnalist?

Kas teil on pisut suuremaid (väiksemaid) pudeleid?

Lubage mulle pakk žiletiteri (hea vahupintsel).

Vajaksin natuke raseerimisseepi,

— žiletiteri,
— natuke öökreemi (päevakreemi).

Sooviksin tuubi hambapastat ja hambaharja (kõva, poolkõva, pehme).

Minu prillid on katki. Kas te saaksite nad ruttu ära parandada?

Voisitteko panna uuden linssin silmälaseihini?
Silmälasieni sangat ovat menneet poikki. Voitteko korjata ne?
Kauanko se kestää?
Minun pitäisi saada ne torstaiksi.

Kas te paneksite mu prillidele uue klaasi?
Minu prillide sangad on katki. Kas te võiksite need ära parandada?
Kui palju läheb selleks aega?
Ma peaksin nad tagasi saama neljapäevaks.

1. *Hajuainevalmisteita. Terveyden ja kauneudenhoitovälineitä*

hajuvesi
kölninvesi
puuteri
  puuterirasia
ripsiväri
kulmaväri
  kulmakynä
huulipuna
  huulipuikko
hammastahna
  hammasjauhe
  hammasharja
hiusöljy
  hiusvoide
  hiusvesi
  hiusharja

1. *Parfümeeriatooted. Hügieeni- ja kosmeetikatarbed*

lõhnaõli
kölni vesi
puuder
  puudrikarp, puudritoos
ripsmevärv
kulmuvärv
  kulmupulk
huulepuna
  huulepulk
hambapasta
  hambapulber
  hambahari
juukseõli
  juuksemääre
  juuksevesi
  juuksehari

hiusneula
hiusverkko
k y n s i l a k k a
kynsiviila
kynsisakset
kynsiharja
ihovoide
aurinkovoide
papiljotti, kiharrin
kampa
peili
taskupeili
käsipeili
s a i p p u a
kasvosaippua, ihosaippua
kylpysaippua
saippuarasia, saippuakotelo
sieni
pesusieni, kylpysieni
pesu
vanu, pumpuli
h a r j a
käsiharja
kylpyharja
p a r r a n a j o v ä l i n e e t
parranajokone
sähköparranajokone

juuksenõel
juuksevõrk
k ü ü n e l a k k
küüneviil
küünekäärid
küünehari
nahakreem
päevituskreem
papiljott, juukserull
kamm
peegel
taskupeegel
käsipeegel
s e e p
tualettseep
saunaseep
seebikarp
käsn
pesemiskäsn
pesemine, pesu
vatt
h a r i
käepesuhari
pesemishari
r a s e e r i m i s v a h e n d i d
raseerimisaparaat
elektriraseerimisaparaat

parranajoterä, parta(koneen)-terä
partasuti, parranvaahdotin
partavaahdoke
parranajopeili

žiletitera
vahupintsel
raseerimiskreem
habemeajamispeegel

2. *Optisia välineitä*

silmälasit
silmälasilinssi
silmälasisangat
silmälasikotelo
aurinkolasit
suojalasit
nenälasit
linssi
kaksoiskovera
kaksoiskupera
tasakupera
kuperankovera
suurennuslasi
kiikari
teatterikiikari
mittalasi
ilmapuntari
kosteusmittari
lämpömittari
kylpylämpömittari
laskutikku

2. *Optikatarbed*

prillid
prilliklaas
prillisangad
prillikarp
päikeseprillid
kaitseprillid
näpitsprillid
lääts
kaksikkumer
kaksiknõgus
nõgus
nõgus-kumer
suurendusklaas
binokkel, kiiker
teatribinokkel
mensuurklaas
baromeeter
hügromeeter
termomeeter, kraadiklaas
veekraadiklaas
arvutuslükati

10. Musiikkikaupassa. Taloustarvikemyymälässä

Saanko nähdä joitakin kukkamaljakkoja (astiastoja, leikkikaluja)?

Valitettavasti meillä ei ole leikkikaluja. Teidän täytyy mennä lelukauppaan (leikkikalukauppaan).

Onko teillä kirjoituskoneita (matkakirjoituskoneita)?

Haluaisin ostaa nuotteja (hanurin, viulun).

Onko teillä tanssimusiikin nuotteja?

Millaisia uusia levyjä teillä on?

Haluaisin levyn
- viihdemusiikkia,
- kansanlauluja, romansseja,
- iskelmiä, jatsia,
- tanssimusiikkia,
- operettisäveliä,
- oopperamusiikkia,
- balettimusiikkia,
- sinfoniamusiikkia,

10. Muusikatarvete kaupluses. Majatarvete kaupluses

Kas ma saaksin näha mõnd lillevaasi (serviisi, mänguasju)?

Kahjuks meil mänguasju ei ole. Teil tuleb minna mänguasjade kauplusse.

Kas teil on kirjutusmasinaid (kohverkirjutusmasinaid)?

Sooviksin osta noote (bajaani, viiuli).

Kas teil on tantsumuusika noote?

Milliseid uusi plaate teil on?

Sooviksin (osta) plaadi
- ajaviitemuusikaga,
- rahvalauludega, romanssidega,
- lööklauludega, džässmuusikaga,
- tantsumuusikaga,
- operetiviisidega,
- ooperimuusikaga,
- balletimuusikaga,
- sümfooniamuusikaga,

— klassillista musiikkia,
— vakavaa musiikkia.
Olkaa hyvä ja valitkaa.
Onko tämä kestolevy?
Eestiläisiä äänilevyjä on muun muassa myytävänä Raatihuoneen torilla.
Olkaa hyvä ja esitelkää minulle tämä magnetofoni (levysoitin).
Käärikää se paperiin.

1. *Musiikkitarvikkeita*

levysoitin
levy, äänilevy
LP-levy
magnetofoni, nauhuri
ääninauha
nauhoittaa, ottaa (ääni)nauhalle
radio
matkaradio
transistoriradio
televisio(vastaanotin)
väritelevisio(vastaanotin)
Ks. myös s. 324 (Radio ja televisio).
s o i t i n
sähkösoitin

— klassikalise muusikaga,
— tõsise muusikaga.
Palun valige.
Kas see on kauamängiv plaat?
Eesti heliplaate on muide müügil Raekoja platsis.
Palun tutvustage mulle seda magnetofoni (grammofoni).
Pakkige see sisse.

1. *Muusikatarbed*

grammofon
plaat, heliplaat
kauamängiv plaat
magnetofon
helilint
helilindistada
raadio
kohverraadio
transistorraadio
televiisor
värviline televiisor
Vt. ka lk. 324 (Raadio ja televisioon).
m u u s i k a r i i s t, mänguriist elektriinstrument

piano	klaver, pianiino
flyygeli	tiibklaver
kannel, kantele	kannel
pianoharmonikka	akordion
hanuri	bajaan
haitari	lõõtspill
vibrafoni	vibrafon
saksofoni	saksofon
sopraanosaksofoni	sopransaksofon
alttosaksofoni	altsaksofon
tenorisaksofoni	tenorsaksofon
kitara	kitarr
mandoliini	mandoliin
balalaikka	balalaika
huuliharppu	suupill
kastanjetti	kastanjett
lyömäsoitin	löökpill
rumpu	trumm
viulu	viiul
alttoviulu	vioola, altviiul
bassoviulu	kontrabass
pasuuna	pasun
huilu	flööt
klarinetti	klarnet
oboe	oboe
fagotti	fagott
trumpetti	trompet

(käyrä)torvi
metsätorvi
jousi, käyrä
nuotti

2. *Taloustarvikkeita*

silitysrauta
  sähkösilitysrauta
pölynimuri
kaasuliesi, kaasuhella
sähköliesi, sähköhella
  sähkölevy
  sähköpannu
pesukone
mankeli
jääkaappi
ruokailuvälineet (ks. myös s. 417)
  olutlasi
  viinilasi
  samppanjalasi
  likööri lasi
astiat, astiasto
  ruoka-astiat
  saviastiat
  kahviastiasto
  teeastiasto
posliini

metsasarv
jahipasun
poogen
noot

2. *Majatarbed*

triikraud
  elektritriikraud
tolmuimeja
gaasipliit
elektripliit
  elektrikeeduplaat
  elektrikeedukann
pesumasin
pesurull
külm(utus)kapp, jääkapp
söögi nõud (vt. ka lk. 417)
  õlleklaas
  veiniklaas
  šampanjaklaas
  likööriklaas
lauanõud, serviis
  toidunõud
  savinõud
  kohviserviis
  teeserviis
portselan

liemimalja
ruukku, muki
voirasia, voiastia
sokeriastia, sokerikko
kermakko
kahvikannu
kahvisuodatin
maitokannu
termospullo
tarjotin
kattila
kahvipannu
kauha
liemikauha
lihamylly
kahvimylly
raastinrauta
sihti, seula
sitruunapuristin
suppilo
paistinpannu
ämpäri, sanko
roskaämpäri
h a r j a
vaateharja
kenkäharja
lattiaharja
kiillotusharja

tirin
kruus, tops
võitoos
suhkrutoos
koorekann
kohvikann
kohvifilter
piimakann
termospudel
kandik
katel
kohvikeedukann
kulp
supikulp
lihamasin
kohviveski
riiv
sõel
sidrunipress
lehter
praepann
ämber, pang
prügiämber
h a r i
riidehari
saapahari
põrandahari
poonimishari

Työkaluja	Tööriistad
vasara	vasar
saha	saag
kirves	kirves
lapio	labidas
harava	reha
rautaharava	raudreha
viikate	vikat
taltta	peitel
ruuvitaltta, ruuvimeisseli	kruvikeeraja
viila	viil
hohtimet, pihdit	tangid
laakapihdit, lattapihdit	näpitstangid, näpitsad
putkipihdit	torutangid
höylä	höövel
puukko	puss
naskali	naaskel
pora	puur
sivellin, suti, pensseli	pintsel
rukki	vokk
ompelukone	õmblusmasin
sormustin	sõrmkübar
naula	nael
neula	nõel
ruuvi	kruvi
polttosprii	denatureeritud piiritus
paloöljy	petrooleum
puhalluslamppu	leeklamp

11. Kello- ja kultasepän liikkeessä

Kelloni on rikki (pysähtynyt).
Kelloni edistää, jä(tä)ttää.
Kelloni edistää päivässä kymmenen minuuttia.
Voisitteko rukata (korjata, puhdistaa) sen?
Kellossani on jotain vikaa; voisitteko korjata sen?
Laittaisitteko kellooni uuden lasin?
Kuinka kauan korjaus kestää?
Milloin saan käydä sen hakemassa?
Haluaisin nähdä jonkun hyvän rannekellon.
Kuinka monta kiveä tässä rannekellossa on?
Onko se tomun- ja vedenpitävä?
Haluaisin mieluummin harmaan (ruskean) hihnan.
Onko teillä myös sekuntikelloja?
Kuinka pitkä takuu kellolla on?

11. Kullassepatöökojas ja juveelikaupluses

Mu kell on katki (seisma jäänud).
Mu kell käib ette, jääb taha.
Mu kell käib päevas kümme minutit ette.
Kas te võiksite teda reguleerida (parandada, puhastada)?
Mu kellal on midagi viga; kas te võiksite ta ära parandada?
Kas te paneksite mu kellale uue klaasi?
Kui kaua parandamine aega võtab?
Millal võin talle järele tulla?
Sooviksin näha mõnd head käekella.
Mitme kiviga see käekell on?
Kas see on tolmu- ja veekindel?
Sooviksin meelsamini halli (pruuni) rihma.
Kas teil on ka stoppereid?
Kui pikk garantiiaeg on kellal?

Näyttäisittekö minulle sormuksia, joissa on aito kivi?
Mikä tämä kivi on?

Teillä on ikkunassa rintaneula. Saanko katsoa sitä?

Haluaisin nähdä ikkunassa olevan sormuksen.

Ei, ei tuo. Sen vieressä oleva (sen edessä, takana).

Onko se hopeaa (kultaa, platinaa)?

Se on vain hopeoitu (kullattu).

Paljonko maksaa tämä ranneRengas?

Kas te näitaksite mulle ehtsa kiviga sõrmuseid?
Mis kivi see on?

Teil on vaateaknal rinnanõel. Kas ma saaksin seda näha?

Sooviksin näha vaateaknal olevat sõrmust.

Ei, mitte see. Selle kõrval olev (selle ees, taga).

Kas see on hõbedast (kullast, plaatinast)?

See on ainult hõbetatud (kullatud).

Kui palju see käevõru maksab?

Sanastoa

k e l l o
- rannekello
- taskukello
- seinäkello
- herätyskello
- sekuntikello

kellonhihna
- kellonlasi
- kellonkuoret
- kellonkoneisto

Sõnavara

k e l l
- käekell
- taskukell
- seinakell
- äratuskell
- stopper

kellarihm
- kellaklaas
- kellakapsel
- kellamehhanism

kellotaulu
kellonvitjat
osoitin, viisari
sekuntiosoitin
minuuttiosoitin
tuntiosoitin
loistenumerot
rukata, säätää
puhdistaa

numbrilaud
uurikett
osuti
sekundiosuti
minutiosuti
tunniosuti
helendavad numbrid
reguleerida
puhastada

Koruja

kaulakoriste
(kaula)helmet
kaulaketju
rannerengas
rintakoru
rintaneula
solki
korvarenkaat
korvakorut
sormus
jalokivisormus
hopea
hopeinen
kulta
kultainen
platina
helmi, helmet

Ehteasju

kaelaehe
pärlikee
kaelakett
käevõru
rinnaehe
rinnanõel
prees, sõlg
kõrvarõngad
kõrvaehted
sõrmus
kalliskiviga sõrmus
hõbe
hõbedane, hõbedast
kuld
kuldne, kullast
plaatina
pärl, pärlid

meripihka	merevaik
meripihkainen	merevaigust
j a l o k i v i	k a l l i s k i v i
karaatti	karaat
akvamariini	akvamariin
rubiini	rubiin
safiiri	safiir
smaragdi	smaragd
timantti	teemant
topaasi	topaas

12. Muistoesineitä ostamassa

Olkaa hyvä ja sanokaa minulle, mistä voin ostaa muistoesineitä.

Haluaisin ostaa tuliaisia Eestistä perheelleni ja ystävilleni.

Mitä muistoesineitä suosittelette?

Auttakaa minua valitsemaan jotakin sellaista, joka on todella tyypillisesti eestiläistä (suomalaista).

Muistoksi Tallinnasta voitte hankkia nahkapakotetöitä, eestiläisiä solkia, rintamerkkejä tai muuta vastaavaa.

12. Mälestusesemeid ostmas

Palun öelge mulle, kust ma saaksin osta mälestusesemeid (suveniire).

Sooviksin osta külakosti Eestist oma perele ja sõpradele.

Milliseid mälestusesemeid te soovitate?

Aidake mul valida midagi sellist, mis on tõesti eestipärane (soomepärane).

Mälestuseks Tallinnast võite osta nahkehistöid, eesti sõlgi, rinnamärke või muud sellist.

Muistoesineitä myydään Mündi 3:ssa ja Tallinnan Taidetuotteiden kombinaatin myymälöissa (Voiton tori 8, Hobuse 2, Viru 19).

Tallinnalaisten taiteilijoiden grafiikkaa, akvarelleja ja muita taideteoksia voitte ostaa Taidesalongista (Voiton tori 6).

Minusta eestiläisten taiteilijoiden tekemät keramiikkaesineet ovat myös ihania.

Täällä on niin paljon sellaisia tavaroita, jotka haluaisin ostaa, että minun on mahdotonta päättää.

Suosittuja lahjoja ovat myös tekstiilit (pöytäliinat ym.).

Kiinnostaisikohan lapsia tuollainen kansallispukuinen nukke?

Totta kai! Ne ovat niin nättejä, että voisi ruveta keräämään niitä.

Mitä muistolahjoja sopisi ostaa Suomesta?

Miehille puukkoja, sehän selvä.

Naisille voisi suositella suomalaista posliinia (puoli tusinaa

Mälestusesemeid müüakse Mündi 3 ja Tallinna Kunstitoodete Kombinaadi kauplustes (Võidu väljak 8, Hobuse 2, Viru 19).

Tallinna kunstnike graafikat, akvarelle ja muid kunstiteoseid saate osta Kunstisalongist (Võidu väljak 6).

Minu arvates on ka eesti kunstnike valmistatud keraamikaesemed imekenad.

Siin on nii palju selliseid asju, mida sooviksin osta, et mul on võimatu otsustada.

Hinnatud kingid on ka tekstiilesemed (laudlinad jm.).

Kas lastele selline rahvariides nukk meeldiks?

Muidugi! Need on nii kenad, et neid võiks hakata koguma.

Milliseid mälestusesemeid võiks osta Soomest?

Meestele muidugi pusse.

Naistele võiks soovitada soome portselani (pool tosinat port-

posliinikuppeja), lasiesineitä (maljakkoja), ryijyjä, kalevalakoruja ym.

Kalevalakorut ovat tavallisesti hopeaa tai pronssia.

Suosittuja muistoesineitä ovat myös lippaat ym.

Arvokkaimpia lahjoja ovat nykyaikaiset kultakorut.

Ks. myös s. 390 (Koruja).

selantasse), klaasesemeid (vaase), rüijusid, kalevalaehteid jm.

Kalevalaehted on tavaliselt hõbedast või pronksist.

Hinnatud mälestusesemed on ka ilukarbid jm.

Väärtuslikemateks kinkideks on kaasaegsed kuldehted.

Vt. ka lk. 390 (Ehteasjad).

13. Kukkakaupassa

Olkaa hyvä ja sanokaa minulle, mistä voin ostaa kukkia.

Kukkia on saatavana esimerkiksi Raatihuoneen tori 8:ssa ja Mündi 2:ssa.

Menettekö vierailulle eestiläiseen (suomalaiseen) perheeseen?

Kun menette suomalaiseen perheeseen ensimmäistä kertaa, alkää unohtako viedä emännälle kukkia.

Mitä nämä kukat ovat nimeltään?

13. Lillekaupluses

Palun öelge mulle, kust ma saaksin lilli osta.

Lilli saab näiteks Raekoja plats 8 ja Mündi 2

Kas te lähete külla eesti (soome) perekonda?

Kui te lähete soome perekonda esimest korda, ärge unustage viia perenaisele lilli.

Kuidas neid lilli nimetatakse?

Haluaisin tilata kukkia, mitkä pitäisi lähettää tällä osoitteella.

Sitokaa minulle suuri moniväri-nen kukkakimppu.

Pidän enemmän ruususta kuin tulppaanista.

Otan kukat mukaani.

Olkaa hyvä ja lähettäkää kukat tällä osoitteella. Tämä kortti on pantava mukaan.

Sooviksin tellida lilli, mis tuleks saata sellel aadressil.

Tehke mulle suur mitmevärviline lillekimp.

Mulle meeldib roos enam kui tulp.

Võtan lilled kaasa.

Palun saatke lilled sellel aadressil. See kaart tuleb kaasa panna.

Sanastoa

kukkavihko, kukkakimppu
kukkakori
leikkokukkakori
kevätkukat
syyskukat
ruukkukasvi
seppele
(seppele)nauha
l e i k k o k u k a t
alppiorvokki, syklaami
asteri
azalea
daalia
gladiolus, miekkalilja
hyasintti

Sõnavara

lillekimp
lillekorv
lõikelillekorv
kevadlilled
sügislilled
potitaim
pärg
pärjalint
l õ i k e l i l l e d
alpikannike, tsüklaamen
aster
asalea
daalia, georgiin
gladiool
hüatsint

keto-orvokki
kielo
krysanteemi
kurjenmiekka, iiris
leijonankita
lemmikki
lilja
lumme, lumpeenkukka
narsissi
neilikka
orkidea
pioni
ruusu
sireeni, syreeni
tulppaani
tuoksuherne, hajuherne

Ks. myös s. 304 (Puita ja kasveja).

võõrasema
maikelluke
krüsanteem
iiris
lõvilõug
meelespea, meelislill, lõosilm
liilia
vesiroos
nartsiss
nelk
orhidee
pojeng
roos
sirel
tulp
lillhernes

Vt. ka lk. 304 (Puud ja taimed).

14. Ruokatavaramyymälöissä. Kauppatorilla tai -hallissa

Olkaa ystävällinen ja antakaa minulle suuri (pieni) ranskanleipä, ruisleipä, kakku, muroleivos.

Haluaisin 300 grammaa jahtimakkaraa viipaleina (palana),

14. Toiduainete kauplustes. Turul või turuhoones

Olge hea ja andke mulle suur (väike) prantssai, rukkileib, tort, liivakook.

Sooviksin 300 grammi jahivorsti lõigetes (ühes tükis), viinereid,

nakkimakkaraa, kinkkua, savustettua silliä, rasia sardiineja öljyssä.

Saanko puoli kiloa sveitsin juustoa (kuminajuustoa)?

Saanko puoli litraa (pullon) maitoa ja viisi munaa?

Onko minun maksettava pullosta erikseen?

Mitä rouvalle, herralle?

Kilo sokeria ja paketti kaakaota (kahvia, teetä).

Tuleeko muuta?

Pullo omenamehua ja tölkki appelsiinimehua.

Mitä hedelmiä ja kuinka paljon?

Noin kilo päärynöitä ja muutamia banaaneja.

Kenen vuoro?

Haluaisin levyn pähkinäsuklaata (maitosuklaata). Mitä merkkiä suosittelisitte?

Meillä on myös hyviä ulkomaalaisia laatuja, ne ovat hiukan kalliimpia.

Haluatteko marsipaania?

Se on maailmankuulua.

sinki, suitsuheeringat, karbi sardiine õlis.

Kas ma saaksin pool kilo šveitsi juustu (köömnejuustu)?

Kas ma saaksin pool liitrit (pudeli) piima ja viis muna?

Kas ma pean pudeli eest sisse maksma?

Mida prouale, härrale?

Kilo suhkrut ja pakk kakaod (kohvi, teed).

Kas veel midagi?

Pudel õunamahla ja purk apelsinimahla.

Millist puuvilja ja kui palju?

Umbes kilo pirne ja mõned banaanid.

Kelle järjekord?

Sooviksin tahvli pähklišokolaadi (piimašokolaadi). Mis marki te soovitaksite?

Meil on ka häid välismaa sorte, need on natuke kallimad.

Kas te soovite martsipani?

See on maailmakuulus.

Antakaa minulle neljänneskilo tätä sekoitusta (happamia karamelleja, kermakaramelleja) ja paketti purukumia.	Andke mulle veerand kilo seda segu (hapumaitselisi kompvekke, koorekompvekke) ja pakk närimiskummi.
Missä on kauppatori (kolhoositori)?	Kus on turg (kolhoositurg)?
Paljonko mansikat maksavat tänään?	Kui palju täna maasikad maksavad?
Onko teillä uusia perunoita?	Kas teil on värskeid kartuleid?
Onko teillä hyvää kurkkua?	Kas teil on häid kurke?
Kurkku on loppunut.	Kurk on otsas.
Otan sitten kaksi kukkakaalia ja vähän salaattia. Ei muuta.	Võtan siis kaks lillkapsast ja pisut salatit. See on kõik.

Sanastoa	*Sõnavara*
kilo, puoli kiloa	kilo, pool kilo
litra, puoli litraa	liiter, pool liitrit
pullo, pullollinen	pudel, pudelitäis
lasi, lasillinen	klaas, klaasitäis
kappale, viisi kappaletta	tükk, viis tükki
hiukan, paljon	natuke, palju
enemmän, vähemmän	enam, vähem
rasia	karp
tölkki	purk
laatikko	toos
paketti	pakk
säilyke	konserv

1. *Leipomo- ja konditoriatuotteita*

l e i p ä (musta, valkoinen)
ruisleipä
vehnäleipä
ohraleipä
hiivaleipä
hapanleipä
maalaisleipä
reikäleipä
näkkileipä
ranskanleipä
pikkuleipä
kahvileipä

(vehnä)p u l l a
sämpylä
sarvi
rinkilä
keksi
munkki
räiskäle, ohukainen
leivos
mantelileivos

k a k k u
täytekakku
piparkakku
hedelmäkakku

1. *Pagari- ja kondiitritooted*

l e i b (must, valge)
rukkileib
nisuleib, sai
odraleib, karask
sepik
hapendatud leib
maaleib, põrandaleib
võruleib
näkileib, kuivikleib
prantssai
küpsis
kohviküpsis

s a i
kukkel
sarvesai
kringel
keeks
(berliini) pannkook
pannkook
(kondiitri)kook
mandlikook

k o o k; tort
tort
piparkook
puuviljatort

sokerikakku
suklaakakku
kääretorttu
korppu
p i i r a k k a
lihapiirakka
kinkkupiirakka
rahkapiirakka
perunapiirakka
hiiva
leivinpulveri

2. *Makeisia*

makeiset
s u k l a a
suklaalevy
maitosuklaa
pähkinäsuklaa
täytesuklaa, suklaamakeiset
k a r a m e l l i
makeat karamellit
happamet karamellit
kermakaramelli
piparminttu
lakritsi
marsipaani
marmeladi
vohveli

biskviittort
šokolaaditort
rullbiskviit
kuivik
p i r u k a s
lihapirukas
singipirukas
kohupiimapirukas
kartulipirukas
pärm
küpsetuspulber

2. *Maiustused*

maiustused; kompvekid
š o k o l a a d
šokolaaditahvel
piimašokolaad
pähklišokolaad
šokolaadikompvekid
k o m p v e k, karamell
magusad kompvekid
hapud kompvekid
koorekompvek
piparmündikompvek
lagrits
martsipan
marmelaad
vahvel

j ä ä t e l ö
  vaniljajäätelö
  suklaajäätelö
  appelsiinijäätelö
p u r u k u m i

3. *Meijerituotteita*

maito
  täysmaito
  kuorittu maito
  säilykemaito
piimä
  kirnupiimä
viili
rahka, kvarkki
kerma
  hapankerma
  kuohukerma, vispikerma
voi
margariini
juusto

4. *Kaloja ja äyriäisiä*

k a l a
  kalasäilykkeet
sardiinit
purkkisardiinit, sprotit
kaviaari

j ä ä t i s
  vanillijäätis
  šokolaadijäätis
  apelsinijäätis
n ä r i m i s k u m m

3. *Piimasaadused*

piim
  täispiim
  kooritud piim
  konservpiim
hapupiim
  petipiim
(koorimata) hapupiim
kohupiim
koor
  hapukoor
  vahukoor
või
margariin
juust

4. *Kalad ja vähid*

k a l a
  kalakonservid
sardiinid
sprotid
kaaviar

ahven	ahven
ankerias	angerjas
forelli	forell
hauki	haug
kampela	lest
karppi	karpkala
kiiski	kiisk
kuore	tint
kuha	koha, sudak
lahna	latikas
lohi	lõhe
made	luts
muikku	rääbis
nahkiainen, silmu	silm
ruutana	koger
salakka	viidikas
siika	siig
silakka, haili	silk, räim
pikkusilakka	kilu
silli	heeringas
savustettu silli	suitsuheeringas
suolasilli	soolaheeringas
herkkusilli	delikatessheeringas
suutari	linask
särki	särg
säynäs, säyne	säinas
turska	tursk
turskanmaksa	tursamaks

r a p u, ä y r i ä i n e n
jokirapu, jokiäyriäinen
erakkorapu
katkarapu, krevetti(rapu)
taskurapu

5. *Lihatuotteita*

l i h a
naudanliha, raavaanliha
vasikanliha
lampaanliha
sianliha
poronliha
jauheliha
keittoliha
suolaliha
lihasäilykkeet
lihatuotteet, lihajalosteet
rasva
sianrasva
tali
silava
kinkku
keitetty kinkku
savustettu kinkku
syltty
kyljys
maksa

v ä h k
jõevähk
erakvähk
krevett
krabi

5. *Lihasaadused*

l i h a
loomaliha
vasikaliha
lambaliha
sealiha
põdraliha
hakkliha
supiliha
soolaliha
lihakonservid
lihasaadused
rasv
searasv
loomarasv
pekk
sink
keedusink
suitsusink
sült
kotlet
maks

munuaiset	neerud
kieli	keel
m a k k a r a	v o r s t
nakkimakkara, nakki	viiner, viini vorst
verimakkara	verivorst
maksamakkara	maksavorst
jahtimakkara	jahivorst
leikkele	lõik, viil
raaka	toores
keitetty	keedetud
paistettu	praetud
maustettu	vürtsitatud
savustettu	suitsutatud
suolattu	soolatud
rasvainen	rasvane
laiha	lahja, tai-

6. *Hedelmiä ja vihanneksia*	6. *Puu- ja aedvili*
h e d e l m ä t	p u u v i l i
tuoreet hedelmät	värske puuvili
kuivatut hedelmät	kuivatatud puuvili
appelsiini	apelsin
aprikoosi	aprikoos
banaani	banaan
kirsikka	kirss
linnunkirsikka, imelä kirsikka	murel
kriikuna	kreek

luumu	ploom
mandariini	mandariin
omena	õun
omenapuu	õunapuu
persikka	virsik
pähkinä	pähkel
päärynä	pirn
päärynäpuu	pirnipuu
sitruuna	sidrun
viikuna	viigimari
hillo	keedis, moos
v i h a n n e k s e t; juureskasvit	a e d v i l i; juurvili
arbuusi	arbuus
herne	hernes
vihreät herneet	rohelised herned
kaali	kapsas
hapankaali	hapukapsas
kukkakaali	lillkapsas
kurkku	kurk
suolakurkku	hapukurk, soolakurk
kurpitsa	kõrvits
lanttu	kaalikas
mansikka	maasikas
meloni	melon
nauris	naeris
papu	uba
parsa	spargel

persilja	petersell
peruna	kartul
pinaatti	spinat
piparjuuri	mädarõigas
porkkana	porgand
punajuuri, punajuurikas	peet
purjo	porrulauk
raparperi	rabarber
retiisi	redis
ruohosipuli, ruoholaukka	murulauk
salaatti	salat
selleri	seller
sipuli	sibul
valkosipuli, kynsilaukka	küüslauk
tilli	till
tomaatti	tomat

7. Marjoja

7. Marjad

juomukka, juolukka	sinikas
karpalo	jõhvikas
karviaismarja	karusmari
mansikka	maasikas
ahomansikka, metsämansikka	metsmaasikas
mesimarja	soomurakas
mustikka	mustikas
puola, puolukka	pohl
sinivaapukka, sinivattu	põldmurakas

vaapukka, vattu, vadelma	vabarn, vaarikas
viinimarja	sõstar
musta viinimarja	must sõstar
punainen viinimarja	punane sõstar
valkoinen viinimarja	valge sõstar
viinirypäle	viinamari

8. *Muita ruokatavaroita ja mausteita*	8. *Muud toidu- ja maitseained*
hirssi	hirss
jauhot	jahu
kaakao	kakao
kahvi	kohv
kauraryynit, kaurahiutaleet	kaerahelbed
kumina	köömen
makaronit	makaronid
mannaryynit, mannasuurimot	manna
manteli	mandel
mausteet	maitseained
neilikka	nelk
paprika, turkinpippuri	paprika, punane pipar
perunajauhot	kartulijahu, tärklis
pähkinä	pähkel
maapähkinä	maapähkel, arahhis
riisi	riis
ruokaöljy	toiduõli
rusina	rosin
ryynit, suurimot	tangud; kruubid

sokeri
hienosokeri
palasokeri
suola
pöytäsuola
taateli
talkkuna
tattari
tee
vanilja
vanukaspulveri
vermisellit

Ks. myös s. 424 (Ruokalista. Mausteita).

suhkur
peensuhkur
tükksuhkur
sool
lauasool
dattel
kama
tatar
tee
vanilliin
pudingupulber
nuudlid

Vt. ka lk. 424 (Menüü. Vürtsid).

15. Tupakkakaupassa

Olkaa hyvä ja antakaa minulle laatikko savukkeita ja paketti hienoksi leikattua tupakkaa.

Haluaisin mietoja (vahvoja) savukkeita.

Olkaa hyvä ja antakaa kaksi rasiaa hyviä savukkeita.

Kolme rasiaa suodatinsavukkeita (filtterisavukkeita).

Saanko rasian Prima-savukkeita?

15. Tubakakaupluses

Palun andke mulle karp sigarette ja pakk peeneks lõigatud tubakat.

Sooviksin pehmeid (kangeid) sigarette.

Palun andke kaks karpi häid sigarette.

Kolm karpi filtriga sigarette.

Kas ma saaksin paki sigarette «Priima»?

Onko teillä hyvää piipputupakkaa?	Kas teil on head piibutubakat?
Voisinko saada 50 g piipputupakkaa?	Kas ma võiksin saada 50 g piibutubakat?
Saanko kaksi tulitikkulaatikkoa?	Kas ma saaksin kaks topsi tikke?
Voisitteko näyttää minulle jotain hyvää savukkeensytytintä?	Kas te võiksite näidata mulle mõnd head tulemasinat?
Tarvitsen sytyttimeeni sydämen, kiven ja hiukan polttoainetta.	Vajan oma tulemasinale tahti, kivi ja natuke põletist.
Voisinko saada joitakin piipunpuhdistimia?	Kas ma võiksin saada mõningaid piibu puhastamise vahendeid?
Vieläkö jotakin muuta?	Kas veel midagi?
Kiitos, siinä oli kaikki.	Tänan, see oli kõik.
Paljonko se maksaa?	Kui palju see maksab?
Onko teillä pikkurahaa?	Kas teil on peenraha?
.....	.....
Saanko tulta?	Kas ma saaksin tuld?
Minulla ei valitettavasti ole tulitikkuja mukanani.	Mul ei ole kahjuks tuletikke kaasas.
Saanko tarjota teille savukkeen?	Kas ma tohin teile sigaretti pakkuda?
Ei kiitos, en polta.	Tänan, ma ei suitseta.

Sanastoa

s a v u k e
  suodatinsavuke
  savukekotelo
  savukepaperi
imuke, holkki
laatikko savukkeita
  suodatinsavukkeita
  holkillisia
  holkittomia
sikari
  mieto, vahva
p i i p p u
tupakka
  piipputupakka
  nuuska(tupakka)
  purutupakka
rasia (laatikko) tulitikkuja
(savukkeen)s y t y t i n
  sydän
  kivi
  polttoaine
  bensiini
tuhkakuppi

Sõnavara

s i g a r e t; pabeross
  filtriga sigaret
  portsigar
  suitsupaber
suitsupits
karp sigarette
  filtriga sigarette
  koos pitsiga
  ilma pitsita
sigar
  pehme, kange
p i i p
tubakas
  piibutubakas
  nuusktubakas
  närimistubakas
toos (tops) tuletikke
t u l e m a s i n, välgumihkel
  taht
  kivi
  põletis
  bensiin
tuhatoos

23. RAVINTOLASSA. RUOKALASSA. KAHVILASSA

Voisitteko suositella minulle (meille) hyvää ravintolaa?

Voitte aterioida hyvin ravintoloissa «Gloria» (Müürivahe 2), «Palace» (Voiton tori 3), «Kevad» (Lomonossovi 2), «Pirita» (Merivälja tee 1) ym.

«Oopperakellari» on iso kaunis ravintola Helsingin keskuksessa.

Tässa on komea ravintola, mutta mennään mieluummin tuonne yksinkertaisempaan ruokalaan.

Onko siellä musiikkia?

Missä saa syödä hyvin ja halvalla?

Jos ehdottomasti haluatte aterioida halvalla, suosittelemme teille ruokaloita, baareja ja kahviloita.

Kahviloissakin soittaa illalla pieni orkesteri.

Tallinnan omaperäisyyttä korostavat myös kaupungin kahvi-

23. RESTORANIS. SÖÖKLAS. KOHVIKUS

Kas te võiksite soovitada mulle (meile) head restorani?

Te võite einetada hästi restoranides «Gloria» (Müürivahe 2), «Palace» (Võidu väljak 3), «Kevad» (Lomonossovi 2), «Pirita» (Merivälja tee 1) jm.

«Ooperikelder» on suur ilus restoran Helsingi tsentrumis.

Siin on tore restoran, aga lähme parem sinna lihtsamasse söökla sse.

Kas seal on muusikat?

Kus saab süüa hästi ja odavalt?

Kui te soovite tingimata odavalt einetada, soovitame teile sööklaid, baare ja kohvikuid.

Kohvikuteski mängib õhtul väike orkester.

Tallinna omapära rõhutavad ka linna kohvikud. Nendes on

lat. Niissä on turistin hyvä virkistäytyä kahvikupposen ääressä tai nauttia kevyt lounas.

turistil hea end kosutada kohvitassi ääres või süüa kerge lõuna.

Neuvosto-Eestin ravitsemusliikkeet eivät tunne solmiopakkoa.

Nõukogude Eesti einetamiskohtades pole lipsu kandmine kohustuslik.

Onko lähettyvillä tanssipaikkaa (tanssiravintolaa)?

Kas läheduses on tantsulokaali?

Onko täällä lähellä baaria (kahvilaa)?

Kas siin ligidal on baari (kohvikut)?

Onko teillä pöytää kuudelle hengelle?

Kas teil on lauda kuuele inimesele?

Haluaisin kahden hengen pöydän (ikkunan vieressä).

Sooviksin saada laua kahele inimesele (akna äärde).

Paikkoja ei ole.

Vabu kohti ei ole.

Missä voisin pestä käteni?

Kus ma saaksin oma käsi pesta?

Istuisimme mielellämme ikkunapöydässä.

Istuksime meelsasti aknaäärses lauas.

Onko tämä pöytä (paikka) vapaa?

Kas see laud (koht) on vaba?

Se on varattu.

See on reserveeritud.

Kuka täällä tarjoilee?

Kes siin serveerib?

Tarjoilija, saanko ruokalistan (juomalistan)?

Ettekandja, palun lubage toidukaart (joogikaart).

Haluaisimme syödä päivällistä (aamiaista, illallista).

Sooviksime süüa lõunat (hommikusööki, õhtusööki).

Mitä te voisitte suositella?

Mida te võiksite soovitada?

Haluaisin voimakkaasti maustettua ruokaa.	Sooviksin tugevasti vürtsitatud toitu.
Liharuoista ovat erityisen herkullisia paistettu kananpoika ja porsaanpaisti.	Lihatoitudest on eriti maitsvad praetud kanapoeg ja seapraad.
Onko se voimakkaasti maustettua?	Kas see on tugevasti vürtsitatud?
Syön mieluummin kalaa.	Söön meelsamini kala.
Kala (pihvi) on lopussa.	Kala (biifsteek) on otsas.
Pyydän keittoa, vasikanpaistia perunoiden ja salaatin kera ja jotakin jälkiruokaa.	Palun suppi, vasikapraadi kartulite ja salatiga ning mingit magustoitu.
Ehkä pari munaa, puuroa ja vähän hedelmiä.	Võib-olla paar muna, putru ja natuke puuvilja.
Minkälaisia ruokia teillä on valmiina?	Missugused toidud on teil valmis?
Kuuluuko paahtopaistiin myös vihanneksia?	Kas rostbiifi juurde kuulub ka aedvili?
Olkaa hyvä ja tarjoilkaa (mahdollisimman) nopeasti. Meillä (minulla) on kiire.	Palun serveerige (võimalikult) kiiresti. Meil (minul) on kiire.
Koska tarjoillaan lämpiä ruokia?	Millal sooje toite serveeritakse?
Olkaa hyvä ja tuokaa vielä yhdet ruokailuvälineet.	Palun katke laud veel ühele inimesele.
Lautaset, veitset ja haarukat ovat tässä.	Taldrikud, noad ja kahvlid on siin.

Voisimmeko saada hiukan leipää (ranskanleipää)?
Kas me võiksime saada natuke leiba (saia)?

Haluaisin juoda jotain virkistävää.
Sooviksin juua midagi karastavat.

Mitä alkoholittomia juomia teillä on?
Milliseid alkoholita jooke teil on?

Saisinko vielä lasin maitoa?
Kas ma saaksin veel klaasi piima?

Onko teillä piimää?
Kas teil on hapupiima?

Juon mieluummin (vaahtoavaa) olutta.
Joon meelsamini (vahutavat) õlut.

Tarjoilija, kolpakko (pullo, lasi) olutta!
Ettekandja, kruus (pudel, klaas) õlut!

Haluaisimme pullon viiniä (likööriä, konjakkia, rommia).
Sooviksime pudeli veini (likööri, konjakit, rummi).

Mitä merkkiä suosittelisitte?
Mis marki te soovitaksite?

Juokaamme ystävyytemme malja!
Joogem meie sõpruse terviseks!

Maljanne! Terveydeksi! Kippis!
Teie terviseks! Terviseks! Proosit!

Haluaisimme aamukahvin (aamiaisen, päivällisen, illallisen).
Sooviksime saada hommikuse kohvi (hommiku-, lõuna-, õhtusöögi).

Onko teillä kasvisruokia?
Kas teil on taimetoite?

Tämä on oikein maukasta.
See on väga maitsev.

Tuokaa minulle hiukan suolaa (sinappia, pippuria, etikkaa, tomaattikastiketta).
Tooge mulle pisut soola (sinepit, pipart, äädikat, tomatikastet).

Tällä pöydällä ei ole suolaa eikä sinappia.	Sellel laual ei ole soola ega sinepit.
Mitä haluaisitte jälkiruoaksi?	Mida te magustoiduks sooviksite?
Tuokaa minulle annos (vain puoli annosta) ...	Tooge mulle portsjon (ainult pool portsjonit) ...
Haluaisin kupin kaakaota (lasin maitoa).	Sooviksin tassi kakaod (klaasi piima).
Tässä on kuppinne.	Siin on teie tass.
Ojentakaa minulle tuo teevati ja lusikka.	Ulatage mulle see alustass ja lusikas.
Eihän teillä, hyvä ystävä, ole sokeriakaan.	Teil, armas sõber, ei ole ju suhkrutki.
Haluaisin vielä kupin kahvia (teetä).	Sooviksin veel tassi kohvi (teed).
Pyydän kermaa.	Palun koort.
Tarjoilija, lasi teetä ja sitruunaviipale.	Ettekandja, klaas teed ja sidrunilõik.
Kiinalaista teetä sitruunan kera.	Hiina teed sidruniga.
Illalla juon vain teetä.	Õhtul joon ainult teed.
Haluatteko mehua (limonaatia)?	Kas te soovite mahla (limonaadi)?
Olkaa hyvä ja tuokaa pullo kivennäisvettä.	Palun tooge pudel mineraalvett.
Tarjoilija, vielä pullo limonaatia (olutta)!	Ettekandja, veel üks pudel limonaadi (õlut)!
Saanko teille vielä kaataa?	Kas ma tohin teile veel kallata?

Tuokaa kahvia sokerin ja kerman kanssa (leivoksien kera).
Minä pidän kuumasta kahvista.
Pyydämme kuumaa suklaata, kaakaota.
Millaisia voileipiä teillä on?
Antaisitteko minulle kinkkuvoileivän (juustovoileivän)?
Mitä saan teille vielä tarjota?
Muutamia leivoksia ja lasi omenaviiniä.
Minä olen jo kylläinen.
Voisinko tilata teiltä huomisillaksi pöydän?
Tätä en tilannut. Olkaa hyvä ja viekää tämä pois.
Tämä on liian vähän maustettua (liiaksi maustettua).
Tämä ei ole tuoretta (puhdasta).
Tämä on palanutta,
— raakaa, sitkeää, kovaa,
— kylmää, karvasta,
— suolatonta, makeaa.
Neiti, haluamme maksaa.
Saanko laskun?
Tarjoilija, toisitteko laskun?

Maksamme yhdessä (erikseen).

Tooge kohvi suhkru ja koorega (kookidega).
Mulle meeldib kuum kohv.
Palume kuuma šokolaadi, kakaod.
Milliseid võileibu teil on?
Kas te annaksite mulle singivõileiva (juustuvõileiva)?
Mida võin teile veel pakkuda?
Mõned koogid ja klaas õunaveini.
Mul on kõht juba täis.
Kas ma saaksin teilt homme õhtuks laua tellida?
Seda ma ei tellinud. Palun viige see ära.
See on liiga vähe vürtsitatud (liiga palju vürtsitatud).
See ei ole värske (puhas).
See on kõrbenud, põlenud,
— toores, sitke, kõva,
— külm, kibe,
— mage, magus.
Neiu, soovime maksta.
Kas ma saaksin arve?
Ettekandja (kelner), kas te tooksite arve?

Maksame koos (eraldi).

Paljonko se on yhteensä?
Yhteenlaskussa on virhe.
Olette unohtanut tämän.
Juomarahaa täällä ei oteta.
Se on kaunis tapa.

Sanastoa

r a v i n t o l a
ruokala
  dieettiruokala
baari
  maitobaari
  olutbaari
  piirakkabaari
  pelmeenibaari
  nakkibaari
tarjoiluhuone
kahvio
kahvila
vaatesäilö
  vaatesäilön hoitaja
portieeri
tarjoilija, hovimestari
  tarjoilijatar
pöytä (vapaa, varattu)
ruokalista
tilata
juoda

Kui palju see on kokku?
Liitmises on viga.
Olete unustanud selle.
Jootraha siin ei võeta.
See on ilus komme.

Sõnavara

r e s t o r a n, s ö ö k l a
söökla
  dieetsöökla
baar
  piimabaar
  õllebaar
  pirukabaar
  pelmeenibaar
  viineribaar
puhvet
kohvibaar
kohvik
garderoob
  riidehoidja
portjee, šveitser
ettekandja, kelner
  naisettekandja, naiskelner
laud (vaba, reserveeritud)
menüü, toidukaart
tellida
juua

syödä
annos
kaksoisannos
lasku
juomaraha
ruokapöytä
  kahvipöytä
  tarjoilupöytä
pöytäliina
lautasliina (salvetti, servietti)
keittiö
ruokailuvälineet (ks. myös s. 385)
lautanen
haarukka
veitsi
  hedelmäveitsi
lusikka
  ruokalusikka
  teelusikka
  kakkulapio, leivoslapio
  munalusikka
karahvi
pullo
(juoma)lasi
  teelasi
  ryyppylasi, napsilasi

süüa
portsjon, annus
kahekordne annus
arve
jootraha
söögilaud
  kohvilaud
  serveerimislaud
laudlina
salvrätt, salvrätik (suurätik)
köök
söögiõud (vt. ka lk. 385)

taldrik
kahvel
nuga
  puuviljanuga
lusikas
  supilusikas
  teelusikas
  tordilabidas, koogilabidas
  munalusikas
karahvin
pudel
(joogi)klaas
  teeklaas
  napsiklaas

kuppi	tass; tops
kahvikuppi	kohvitass
kastikekuppi	kastmekann
munakuppi	munatops
sinappikuppi	sinepitops
tuhkakuppi	tuhatoos
suolakko	soolatoos
kermakko	koorekann
kannu	kann
teekannu	teekann
salaattimalja	salatikauss
vati	vaagen, liud; kauss
teevati	alustass
a t e r i a, ruoka-aika	s ö ö g i a e g, söömaaeg
aamiainen	hommikusöök
päivällinen	lõunasöök
illallinen	õhtusöök
välipala, pika-ateria	vahepala, kerge eine
ruoka	toit, söök, roog
pikkuruoka, alkupalat, leikkeleet	külmtoit, suupisted
jälkiruoka	magustoit; järelroog
kylmät ruoat	külmad toidud
lämpimät ruoat	soojad toidud
kansallisruoka	rahvustoit
ruokalaji	toiduliik
dieetti	dieet
juoma	jook

Ruokalista

1. *Alkupaloja ja leikkeleitä*

voileipäpöytä
voita, juustoa ja silliä
sardiineja öljyssä
herkkusilliä
italialaista salaattia
lohta hyytelössä
kylmää sekalihaa
kinkkua piparjuuren kera
savustettua ankeriasta munakokkelin kera
keitettyä kinkkua
½ kananpoikaa
hanhen maksaa
kaviaaria (sammen, punaista)
sveitsinjuustoa
kuminajuustoa
pasteijaa
voileipiä
maksamakkaraa
katkarapusalaattia
taskurapuja
kurkkusalaattia

Menüü

1. *Külmad road ja suupisted*

külmlaud; rootsi laud
võid, juust ja heeringas
sardiinid õlis
delikatessheeringas
itaalia salat
lõhe želees
külm segapraad
sink mädarõikaga
suitsuangerjas omletiga
keedusink
½ kanapoega
hanemaks
kaaviar (must, punane)
šveitsi juust
köömnejuust
pasteet
võileivad
maksavorst
krevetisalat
krabid
kurgisalat

2. *Liemiä, keittoja ja puuroja*	2. *Puljongid, supid ja pudrud*
lihalientä munan kera	puljong munaga
kanalientä	kanapuljong
parsakeittoa	sparglisupp
kukkakaalikeittoa	lillkapsasupp
rapukeittoa	vähisupp
herkkusienikeittoa	šampinjonisupp
hernekeittoa	hernesupp
hernesosekeittoa	hernepüreesupp
papukeittoa	oasupp
kalakeittoa	kalasupp
kanakeittoa	kanasupp
tomaattikeittoa	tomatisupp
sekavihanneskeittoa	aedviljasupp
vermisellikeittoa	nuudlisupp
riisivelliä	riisisupp
makaronikeittoa	makaronisupp
velliä	piimasupp
manna(ryyni)puuroa	mannapuder
riisipuuroa	riisipuder
kaurapuuroa	kaerahelbepuder
perunamuhennosta	kartulipuder
3. *Kalaa*	3. *Kala*
keitettyä lohta hollantilaiskastikkeen kera	keedetud lõhe hollandi kastmega
paistettua lohta tataarikastikkeen kera	praetud lõhe tatari kastmega

keitettyä kuhaa voin ja munan kera	keedetud koha või ja munaga
paistettua kampelaa	praetud lest
keitettyä haukea	keedetud haug
paistettuja silakoita	praetud räim
paistettua silliä	praetud heeringas
Ks. myös s. 400 (Kaloja ja äyriäisiä)	Vt. ka lk. 400 (Kalad ja vähid).

4. *Raavaan-, vasikan-, lampaan- ja sianlihaa*	4. *Looma-, vasika-, lamba- ja sealiha*
sipulipihviä	biifsteek sibulaga
häränseläkettä	rostbiif loomalihast
häränpaistia	loomalihapraad
stroganovia	böfstrooganov
nakkimakkaroita	viinerid
vasikanmaksaa	vasikamaks
vasikankyljyksiä	vasikalihakotletid
vasikan(liha)paistia	vasikalihapraad
vieninleikettä	viini šnitsel
viilokkia	frikassee
aivoja	ajud
munuaisia	neerud
maksaa	maks
lampaanpaistia vihannesten kera	lambapraad aedviljaga
lampaanseläkettä herneiden kera	lambaliharostbiif hernestega
paistettua kinkkua munien kera	praetud sink munadega
porsaankyljystä, siankyljystä	sealihakarbonaad

sianlihapaistia, porsaanpaistia	sealihapraad, põrsalihapraad
sianseläkettä herneiden kera	sealiharostbiif hernestega
kieltä	keel
pihviä	biifsteek
lihahakkelusta	frikassee
lihamuhennosta	hautatud liha
lihapyöryköitä	lihapallid
jauhelihaa	hakkliha
kaalikääryleitä	kapsarullid
paistettuja nakkimakkaroita ja munaa	praetud viinerid munaga
nakkimakkaroita perunamuhennoksen kera	viinerid kartulipüreega
patapaistia poronlihasta	pajapraad põdralihast
gulaššia	guljašš
vasikanlihahyytelöä	vasikalihasült
munaa ja paistettua silavaa	praetud pekk munaga
munaa ja kinkkua	sink munaga
5. *Siipikarjaa ja metsälintuja*	5. *Kodu- ja metslinnud*
keitettyä kanaa riisin kera	keedetud kana riisiga
paistettua kananpoikaa (kanaa, kalkkunaa)	praetud kanapoeg (kana, kalkun)
hanhea omenasoseen kera	hani õunapüreega
peltopyytä salaatin kera	põldpüü salatiga
teertä salaatin kera	teder salatiga
sorsaa salaatin kera	metspart salatiga
metsoa salaatin kera	metsis salatiga

½ kananpoikaa salaatin kera

Ks. myös s. 306 (Eläimiä ja lintuja).

Valmistustapoja

keitettyä

höyryssä keitettyä, höyrytettyä

paistettua

uunissa paistettua

rasvassa paistettua

paahdettua

muhennettua

hakattua

täytettyä

maustettua

hyytelöä

raakaa

suolattua, suola-savustettua

6. *Vihanneksia*

paistettuja perunoita

keitettyjä perunoita

perunasosetta

perunasalaattia

vihreitä herneitä

sekavihanneksia

kukkakaalia

½ kanapoega salatiga

Vt. ka lk. 306 (Loomi ja linde).

Valmistusviisid

keedetud

auruga keedetud, aurutatud

praetud

ahjus praetud

rasvas praetud

röstitud

mooritud

hakitud

täidetud

vürtsitatud

želee, tarretis; sült

toores

soolatud, soola-suitsutatud

6. *Aedvili*

praetud kartulid

keedetud kartulid

kartulipüree

kartulisalat

rohelised herned

segaaedvili

lillkapsas

muhennettuja sieniä	mooritud seened
muhennettuja porkkanoita	mooritud porgandid
hapankaalimuhennosta	hautatud hapukapsas
piparjuurta	mädarõigas
7. *Kastikkeita ym.*	7. *Kastmed jm.*
kermakastiketta	koorekaste
lihakastiketta	lihakaste
sienikastiketta	seenekaste
majoneesikastiketta	majoneeskaste
tomaattikastiketta	tomatikaste
tataarikastiketta	tatarikaste
piparjuurikastiketta	mädarõikakaste
sitruunakastiketta	sidrunikaste
voisulaa, käristettyä	sulavõi, pruunistatud võ
oliiviöljyä	oliiviõli
siirappia	siirup
kuohukermaa, vispikermaa	vahukoor
8. *Salaatteja*	8. *Salatid*
punajuurisalaattia	peedisalat
kurkkusalaattia	kurgisalat
kaalisalaattia	kapsasalat
hedelmäsalaattia	puuviljasalat
omenasalaattia	õunasalat
tomaattisalaattia	tomatisalat
vihreää salaattia	roheline salat

9. *Mausteita* (ks. myös s. 406)	9. *Vürtsid* (vt. ka lk. 406)
pippuria	pipar
mustaapippuria	must pipar
turkinpippuria	punane pipar
sinappia	sinep
suolaa	sool
sokeria	suhkur
etikkaa	äädikas
muskottia	muskaat
laakerinlehtiä	loorberilehed
kanelia	kaneel
mausteneilikoita	nelk
sitruunaa	sidrun

10. *Jälkiruokia ja hedelmiä*	10. *Magusroad ja puuvili*
hedelmähilloketta	(puuvilja)kompott
sekahilloketta	segakompott
keitettyjä luumuja ja kermaa	keedetud ploomid koorega
kiisseliä	kissell
vaniljajäätelöä	vanillijäätis
ohukaisia ja hilloa	munakook moosiga
hedelmäkaakkua ja kermavaahtoa	puuviljakook vahukoorega
leivoksia	kondiitrikoogid
omenia (omenoita)	õunad
päärynöitä	pirnid

persikoita
viinirypäleitä
ananasta
banaaniviipaleita ja kermaa

11. *Juomia*

k u p p i (mustaa) kahvia
maidon kera
kerman kera
kaakaota
teetä (mietoa, väkevää)
sitruunan kera
l a s i maitoa
viiliä
kefiiriä
kaljaa
mehua
viinirypälemehua
appelsiinimehua
omenamehua
tomaattimehua
simaa
limonaatia
hiilihappovettä, kuohuvettä
kivennäisvettä
soodavettä
virvoitusjuomaa

virsikud
viinamarjad
ananass
banaanilõigud koorega

11. *Joogid*

t a s s (musta) kohvi
piimaga
koorega
kakaod
teed (lahjat, kanget)
sidruniga
k l a a s piima
(koorimata) hapupiima
keefirit
kalja
mahla; morssi
viinamarjamahla
apelsinimahla
õunamahla
tomatimahla
mõdu
limonaadi
gaseeritud vett
mineraalvett
soodavett
karastusjooki

12. *Väkijuomia*

kolpakko (vaaleaa, tummaa) olutta
tynnyriolutta, pullo-olutta
pullo (mietoa) pilsneriä
(väkevää, karvasta) portteria
p u l l o, puoli pulloa
viinaa, vodkaa (votkaa)
konjakkia
viskiä
rommia
likööriä
šerryä
punssia
samppanjaa, kuohuviiniä
valkoviiniä
punaviiniä
portviiniä
vermuttia
omenaviiniä
mietoa viiniä
kuivaa viiniä
makeaa viiniä
luonnonviiniä

12. *Alkohoolsed joogid*

kruus (heledat, tumedat) õlut
vaadiõlut, pudeliõlut
pudel (lahjat) pilsnerit
(kanget, kibedat) porterit
p u d e l, pool pudelit
viina
konjakit
viskit
rummi
liköör
šerrit
punši
šampanjat, vahuveini
valget veini
punast veini
portveini
vermutit
õunaveini
lahjat veini
kuiva veini
dessertveini
naturaalveini

24. PARTURISSA. KAMPAAJALLA

Voisitteko suositella minulle hyvää parturia (kampaajaa)?

Seuraava, olkaa hyvä.

Haluaisin leikkauttaa tukkani (hiukseni).

Leikatkaa päältä vain vähän.

Minulla on kiire.

Leikatkaa vain saksilla,
— koneella,
— ei liian lyhyeksi,
— melko lyhyeksi,
— suoraan (vinosti) korvallisilta.

Viiksien tasoittaminen, olkaa hyvä.

Ajakaa partani ja leikatkaa tukkani.

Minulla on arka iho.

Olkaa hyvä ja ajakaa niskahiukseni.

Kampaisitteko hiukset korvien taakse (korvien päälle, otsalle, otsalta pois)?

24. MEESTE JUUKSELÕIKLAS. NAISTE JUUKSELÕIKLAS

Kas te võiksite soovitada mulle head meestejuuksurit (naistejuuksurit)?

Palun järgmine.

Sooviksin lasta juukseid lõigata.

Lõigake pealt ainult natuke.

Mul on kiire.

Lõigake ainult kääridega,
— masinaga,
— mitte väga lühikeseks,
— üsna lühikeseks,
— kõrva juures otselõige (viltulõige).

Palun vuntse kärpida.

Ajage habe ja lõigake juuksed.

Mul on õrn nahk.

Palun kael puhastada.

Kas te kammiksite juuksed kõrva taha (kõrvadele, otsmikule, otsmikult ära)?

Onko herralla jakaus keskellä?	Kas härral on juukselahk keskel?
Ei, vaan vasemmalla.	Ei, vasakul pool.
Käytän jakausta keskellä (sivulla, vasemmalla, oikealla).	Mul on juukselahk keskel (küljel, vasakul, paremal).
Haluaako herra hiusvettä?	Kas härra soovib juuksevett?
Kyllä kiitos, vähän.	Tänan, natukene.
Haluaisin saada hiukseni myös pestyiksi.	Sooviksin lasta ka oma juukseid pesta.
Tukan pesu ja kampaus, olkaa hyvä.	Palun pesta juuksed ja teha soeng.
Haluaisin, että hiukseni lyhennetään ja pestään.	Sooviksin, et juuksed lõigataks lühemaks ja pestaks.
Paljonko maksaa permanentti, kestokiharat (sähköpermanentti, kemiallinen permanentti)?	Kui palju maksavad püsilokid (elektrilokid, keemilised lokid)?
Olkaa hyvä ja kuivatkaa hiukset.	Palun kuivatage juuksed ära.
Haluaisin vaalentaa tukkani.	Sooviksin juukseid blondeerida.
Haluaisin värjäyttää tukkani kastanjanruskeaksi.	Sooviksin lasta oma juuksed kastanpruuniks värvida.
Kauanko se kestää?	Kui kaua see aega võtab?
Olkaa hyvä ja tummentakaa (värjätkää) hiukan kulmakarvojani.	Palun värvige mul natuke kulme.
Olkaa hyvä ja ajakaa kulmakarvani.	Palun piirake mul kulme.

Olkaa hyvä ja tummentakaa silmäripseni.
Värjätkää (tummentakaa) kulmakarvat ja silmäripset.
Olkaa hyvä ja lakatkaa kynteni.
Haluatteko kasvohierontaa?
Haluaisin päänhierontaa (kasvohierontaa).
Haluaisin manikyyrin.
Paljonko olen velkaa?

Palun värvige ripsmed.
Värvige kulmud ja ripsmed.
Palun lakkige küüned.
Kas te soovite näomassaaži?
Sooviksin peamassaaži (näomassaaži).
Sooviksin maniküüri.
Kui palju ma võlgnen?

Sanastoa

parturi
  parturiliike
kampaaja
  kampaamo
h i u k s e t, tukka
  hiusten leikkaus, tukanleikkuu
  hiusten pesu, tukanpesu
  hiusten kampaus
  hiusten värjäys
  hiusten kuivatus
parranajo
p a r t a
  kokoparta
  leukaparta
  poskiparta
huuliparta, viikset

Sõnavara

meestejuuksur, habemeajaja
  meeste juukselõikla
naistejuuksur
  naiste juukselõikla
j u u k s e d
  juukselõikamine
  juuste pesemine
  juuste kammimine, soeng
  juuste värvimine
  juuste kuivatamine
habemeajamine
h a b e
  täishabe
  lõuahabe
  põskhabe
vuntsid

partaveitsi	habemenuga
puuteri	puuder
hajuvesi	lõhnaõli
kynsilakka	küünelakk
käsienhoito, kynsienhoito, manikyyri	maniküür
jalkojenhoito, pedikyyri	pediküür
kampaus	soeng
rautakampaus	tangilokid
vesikampaus	vesilained
permanentti, kestokiharat	püsilokid
sähköpermanentti	elektrilokid
kemiallinen permanentti, kemialliset kestokiharat	keemilised lokid
poninhäntäkampaus	hobusesabasoeng
jakaus	juukselahk
hilse	kõõm
hiusvesi	juuksevesi
hiusneula	juuksenõel
papiljotit, kihartimet	papiljotid, juukserullid
kampa	kamm
hiusharja	juuksehari
peili	peegel
hiustenkuivaaja	föön
kihara, kutri	lokk
palmikko	pats
leikata tukka	juukseid lõigata
ajaa parta	habet ajada

kähertää	lokkida
kuivata	kuivatada
värjätä	värvida
vaalentaa	blondeerida
sävyttää	toonida
puuteroida	puuderdada
kammata	kammida
harjata	harjata
hieroa	masseerida
hieronta	massaaž

25. SAUNASSA

Voisitteko suositella minulle hyvää eestiläistä (suomalaista) saunaa?

Mielestäni paras sauna on maalaissauna.

Suomessa se on usein järven rannalla sijaitseva punainen puurakennus.

Minä pidän eniten eestiläisestä savusaunasta sen miellyttävän hajun vuoksi.

Missä on lähin sauna?

Onko teillä ollut tilaisuus käydä oikeassa suomalaisessa maalaissaunassa?

25. SAUNAS

Kas te võiksite soovitada mulle head eesti (soome) sauna?

Minu arvates parim saun on maasaun.

Soomes on selleks sageli järve kaldal asetsev punane puuehitis.

Mulle meeldib kõige enam eesti suitsusaun tema meeldiva lõhna pärast.

Kus on lähim saun?

Kas teil on olnud võimalust käia ehtsas soome maasaunas?

Oletteko käynyt tämän (kerros)talon saunassa, tämän kadun yleisessä saunassa?

Kas te olete käinud selle (mitmekordse) maja saunas, selle tänava üldsaunas?

Pidättekö saunasta?

Kas teile meeldib saun?

Käyttekö usein saunassa?

Kas te käite sageli saunas?

Montako saunaa on nykyisin Suomessa?

Mitu sauna on praegu Soomes?

Sitä ei tarkasti tiedetä, mutta ennen toista maailmansotaa Suomessa oli noin puoli miljoonaa saunaa eli sauna jokaista 6—7 asukasta kohti.

Seda ei teata täpselt, aga enne Teist maailmasõda oli Soomes umbes pool miljonit sauna ehk saun iga 6—7 elaniku kohta.

Montako kertaa viikossa suomalaiset (eestiläiset) kylpevät?

Mitu korda nädalas soomlased (eestlased) kümblevad?

Tavallisimmin saunassa käydään kerran viikossa, joskus kaksikin, perheen tavoista riippuen.

Harilikult käiakse saunas kord nädalas, vahel ka kaks korda, olenevalt pere tavadest.

Meillä käydään aina viikon tahi parin jälkeen kylpemässä.

Meil käiakse ikka nädala või paari tagant vihtlemas.

Ketkä kylpevät ensin?

Kes kümblevad esimestena?

Useimmiten miehet kylpevät ensin, saunan ollessa kuumimmillaan, ja naiset sitten.

Kõige sagedamini kümblevad mehed esimestena, siis kui saun on kõige kuumem, ja seejärel naised.

Onko sauna jo lämmitetty?

Kas saun on juba köetud?

Kuka lämmittää saunan?

Kes kütab sauna?

Olen hiukan vilustunut, lämmitän saunan tänään oikein kuumaksi.

Olen pisut külmetanud, kütan sauna täna õige kuumaks.

Sauna on mainiota lääkettä vilustumista vastaan.

Saun on suurepärane ravim külmetumise vastu.

Kello viideksi saan saunan valmiiksi.

Kella viieks saan sauna valmis.

Kiukaan päällä olevat kivet on jo hyvin kuumat.

Kerisekivid on juba päris kuumad.

Kun sauna on saatu lämmitetyksi, mikä kestää tunnista muutamaan tuntiin, kylpeminen voi alkaa.

Kui saun on köetud, mis võtab aega tund või paar, võib kümblemine alata.

Montako huonetta on tässä saunassa?

Mitu ruumi on selles saunas?

Kaksi huonetta: varsinainen sauna eli löylyhuone ja pukuhuone. Muutamissa saunoissa on kolmantena pesuhuone.

Kaks ruumi: tegelik saun ehk leiliruum ja riietumisruum. Mõnedes saunades on kolmandaks pesemisruum.

Otetaanko kohta löylyä?

Kas hakkame juba vihtlema?

Ei vielä. Löin vasta häkälöylyn.

Veel mitte. Viskasin alles vinguleili.

Niin. Noustaan nyt lauteille ja otetaan ensiksi kuumailmakylpyä.

Nõnda. Lähme nüüd lavale ja võtame esiteks kuumaõhuvanni.

Kuumailmakylpyä on tapana nimittää roomalaiseksi sau-

Kuumaõhuvanni on kombeks nimetada rooma saunaks, soo-

naksi, mutta suomalaisessa saunassa sitä seuraa höyrykylpy — vihtominen.

Onpa täällä lämmin!
Hiki virtaa puroina.
Montako astetta mittari osoittaa?
Se näyttää lähes sata astetta. Ei, jo toistasataa astetta.
Kuka kylpijöistä heittää (lyö) löylyä?
Varo, ettet polta itseäsi!
Ota tämä koivusta tehty vihta. Nyt alkaa vihtominen.
Etkö sinä välitä vihdan käyttämisestä?
Heitä vielä pari kauhallista vettä kiukaalle.
Se riittää toistaiseksi.
Vihdottua on aika tulla alas lauteilta.
Mennään nyt järveen uimaan, sitten palataan vielä lauteille ja vasta sen jälkeen pestään.
Talvella miehet ja nuoret pojat hyppäävät lumeen.

me saunas aga järgneb sellele auruvann — vihtlemine.

On siin alles kuum!
Higi voolab ojana.
Mitu kraadi termomeeter näitab?
See näitab ligi sada kraadi. Ei, juba üle saja kraadi.
Kes saunalistest viskab leili?
Ole ettevaatlik, et sa end ära ei põleta!
Võta see kasest tehtud viht. Nüüd algab vihtlemine.
Kas sa vihtlemisest lugu ei pea?
Viska veel paar kopsikutäit vett kerisele.
Sellest jätkub esialgu.
Vihtlemise järel on aeg lavalt maha tulla.
Lähme nüüd järve ujuma, siis veel kord tagasi lavale ja alles seejärel pesema.
Talvel mehed ja noored poisid hüppavad lumme.

Lopuksi voi vielä käydä uimassa tai ottaa kylmän suihkun.

No, mitäs te pidätte suomalaisesta (eestiläisestä) saunasta?

Suurenmoista! Sauna virkistää ja antaa suuren mielihyvän tunteen.

Tiedättekö, että sauna traditiona on hyvin vanha, ainakin pari tuhatta vuotta?

Sauna oli puoliksi pyhä paikka. Siellä ei esimerkiksi saanut puhua liian kovaäänisesti. Vuosisatojen aikana lapset syntyivät saunassa ja sinne vietiin sairaat.

Saunalla on nykyisinkin hyvin tärkeä asema suomalaisten (eestiläisten) elämässä.

Varsinkin suomalainen sauna on alkanut löytää tietään myös ulkomaille.

Onpa mielenkiintoista tietää, että sana *sauna* tässä suomalaisessa muodossaan on otettu suuriin saksalaisiin ja englantilaisiin sanakirjoihin.

Lõpuks võib käia veel ujumas või võtta külma dušši.

Noh, mida te arvate soome (eesti) saunast?

Suurepärane! Saun värskendab ja annab mõnusa enesetunde.

Kas te teate, et saunatraditsioon on väga vana, vähemalt paar tuhat aastat?

Saun oli pooleldi püha koht. Seal ei tohtinud näiteks liiga kõvasti rääkida. Aastasadade jooksul sündisid saunas lapsed ja sinna viidi haiged.

Saunal on tänapäevalgi väga tähtis koht soomlaste (eestlaste) elus.

Eriti soome saun on hakanud leidma teed ka välismaale.

On huvitav teada, et sõna *sauna* on oma soomepärasel kujul võetud suurtesse saksa ja inglise sõnaraamatutesse.

Sanastoa	*Sõnavara*
s a u n a	s a u n
savusauna	suitsusaun
maalaissauna	maasaun
rantasauna	rannasaun
yleinen sauna	üldsaun
pukuhuone	riietumisruum
pesuhuone	pesemisruum
löylyhuone	leiliruum
l ä h t e ä s a u n a a n	m i n n a s a u n a
käydä saunassa	käia saunas
riisuutua	lahti riietuda
pukeutua	riietuda
alaston; alasti	alasti
kylpijä	saunaline, kümbleja
kylpeä	saunas käia, kümmelda
kylpeminen	kümblemine
kiuas	keris
kiukaankivet	kerisekivid
lämmittää	kütta
savu	suits
häkä	ving
l ö y l y	l e i l
häkälöyly	vinguleil
lyödä (heittää) löylyä	leili visata
ottaa löylyä	leili võtta
lämpömittari	termomeeter

aste, astetta	kraad, kraadi
höyry	aur
kuumuus	kuumus
kuiva	kuiv
kostea	niiske
h i k i	h i g i
hikihelmi	higitilk
hikoilla, hiota	higistada
hikoilu, hikoileminen	higistamine
lauteet, lavo	lava
portaat	trepp
penkki	pink
permanto, lattia	põrand
laki, katto	lagi
ikkuna	aken
ovi	uks
vihta, vasta	viht
v i h t o a	v i h e l d a
kauha, kippo	kopsik, kibu
kauhallinen, kipollinen	kopsikutäis, kibutäis
amme	vann
sanko, ämpäri	pang, ämber
suihku	dušš
p e s e y t y ä	e n d p e s t a
vesi	vesi
kuuma	kuum
lämmin	soe
kylmä	külm

saippua
  saippuoida
hypätä järveen
uida
  uinti
hypätä lumeen
pyyhe

seep
  seebitada
hüpata järve
ujuda
  ujumine
hüpata lumme
käterätik

26. SAIRAUS. TAPATURMAT

1. Ihmisruumis

1. *Yleistä*

iho, nahka
lihas
jänne
luu
nivel
elin
  sisäelimet, sisukset
imusolmuke
verenkierto
verisuoni
  valtimo
  laskimo
  hiussuoni

26. HAIGESTUMINE. ÕNNETUSJUHTUMID

1. Inimese keha

1. *Üldist*

nahk
lihas
kõõlus
luu
liiges
elund
  siseelundid
lümfisõlm
vereringe
veresoon
  arter, tuiksoon
  veen, tõmbsoon
  juussoon

veri
  veripisara
jäsenet
ruumis, vartalo

2. *Pää ja kaula*

p ä ä
  (pää)kallo
  päälaki
niska
tukka, hius
aivot
  aivokalvo
  aivokuori
kasvot
poski
  poskiontelot
nenä
sierain
leuka
  alaleuka
  yläleuka
parta
otsa
ohimo
kulma
  kulmakarvat

veri
  veretilk
jäsemed
keha, kere

2. *Pea ja kael*

p e a
  kolju
  pealagi
kukal
juus
aju
  ajukelme
  ajukoor
nägu
põsk
  põsekoopad
nina
sõõre
lõug
  alalõug
  ülalõug
habe
otsmik, laup
meelekoht
kulm
  kulmukarvad

s i l m ä	s i l m
silmämuna	silmamuna
silmäterä, pupilli	silmatera, pupill
värikalvo, iiris	vikerkest, iiris
(silmä)linssi, mykiö	silmalääts
verkkokalvo	võrkkest
(silmä)luomi	(silma)laug
(silmä)ripset	(silma)ripsmed
k o r v a	k õ r v
korva(n)lehti	kõrvaleht
ulkokorva	väliskõrv
korvakäytävä	kuulmekäik
tärykalvo, rumpukalvo	kuulmekile, trummikile
keskikorva, välikorva	keskkõrv
vasara(inen)	vasar(ake)
alasin	alasi
sisäkorva	sisekõrv
korvasokkelo, labyrintti	labürint
simpukka	tigu
s u u (o n t e l o)	s u u (k o o b a s)
huulet	huuled
alahuuli	alahuul
ylähuuli	ülahuul
kieli	keel
ikenet	igemed
suulaki, kitalaki	suulagi
kitapurje	pehme suulagi
kova kitalaki	kõva suulagi

kitakieleke	kurgunibu
h a m m a s	h a m m a s
etuhammas	lõikehammas
kulmahammas	silmahammas
poskihammas	purihammas
viisaudenhammas	tarkusehammas
maitohampaat	piimahambad
terä, kruunu	kroon
hampaan juuri	hamba juur
(hammas)kiille	(hamba)email
hammasluu, dentiini	hambaluu, dentiin
hammasydin	hambasäsi
k a u l a	k a e l
kurkku, nielu	kurk, neel
kurkkukansi	kõrikaas, kõripealis
kurkunpää	kõri
nielurisat	kurgumandlid
äänihuulet, äänijänteet	häälehuuled, häälepaelad, häälekurrud
henkitorvi	hingetoru
ruokatorvi	söögitoru
3. *Vartalo*	3. *Kere*
rintakehä	rindkere
rinta	rind
nänni	rinnanibu
vatsa, maha	kõht
napa	naba

lanteet
nivuset
olka(pää), hartia
niska
lapaluu
selkä
ristiluu
(perä)pakara
  pakaralihakset
selkäranka
  selkäydin
kylkiluut
rintalasta
r i n t a o n t e l o
keuhkot
keuhkopussi
sydän
  sydänläppä
  sydänkammio
pallea
v a t s a o n t e l o
maksa
perna
munuaiset
rakko
sappi
  sappirakko

puusad
niuded
õlg
turi
labaluu, abaluu
selg
ristluu
tuhar
  tuharalihased
selgroog
  seljaaju
roided
rinnak
r i n n a õ õ s
kopsud
kopsukelme
süda
  südameklapp
  südamevatsake
vahelihas
k õ h u k o o b a s
maks
põrn
neerud
põis
sapp
  sapipõis

mahalaukku, vatsalaukku
suoli
  pohjukaissuoli
  ohutsuoli
  paksusuoli
  umpisuoli
sukupuolielimet

4. *Kädet*

k ä s i (oikea, vasen)
  käsivarsi
kainalokuoppa
olkavarsi
  olkaluu
kyynärpää
kyynärvarsi
kyynärluu
värttinäluu
ranne
kämmen
kämmenpohja
nyrkki
s o r m i
peukalo
etusormi
keskisormi
nimetön sormi
pikkusormi

magu
sool, soolikas
  kaksteistsõrmiksool
  peensool
  jämesool
  ussjätke, pimesool
suguelundid

4. *Käed*

k ä s i (parem, vasak)
  käsivars
kaenlaalune, kaenlaauk
õlavars
  õlavarreluu
küünarnukk
küünarvars
küünarluu
kodarluu
ranne
kämmal
peopesa
rusikas
s õ r m
pöial
nimetissõrm
keskmine sõrm
neljas sõrm
väikesõrm

rystynen
hyppynen
kynsi

5. *Jalat*

j a l k a (oikea, vasen)
reisi
  reisiluu
polvi
  polvinivel
  polvilumpio
sääri
  sääriluu
  pohjeluu
pohje
kehräsluu
nilkka(luu)
kantapää
jalkapohja
v a r v a s
  iso varvas
  pikku varvas

6. *Aistit*

näkö
kuulo
haju
maku
tunto

sõrmenukk
näpuots
küüs

5. *Jalad*

j a l g (parem, vasak)
reis
  reieluu
põlv
  põlveliiges
  põlvekeder
säär
  sääreluu
  pindluu
sääremari
pahkluu, päks
pöiapära(luu)
(jala)kand
jalatald
v a r v a s
  suurvarvas
  väikevarvas

6. *Aistingud*

nägemine
kuulmine
haistmine
maitsmine
kompimine

2. Lääkärillä. Poliklinikalla

Voisitteko suositella minulle hyvää lääkäriä (hammaslääkäriä, kirurgia, sisätautien lääkäriä, silmälääkäriä, sairaalaa)?

Sairastuessanne kääntykää lähimmän poliklinikan puoleen.

Onnettomuustapauksissa saatte ensiapua Tallinnan Traumapunktissa (Ensiapuasema), Mitšurini 15.

Tarvitessanne lääkärin apua soittakaa numeroon 03 (Ambulanssiasema).

Missä asuu lähin lääkäri?

Koska hänellä on vastaanotto?

Olkaa hyvä ja kutsukaa lääkäri (sairasauto).

Mikä teitä vaivaa?

Voin pahoin (huonosti). Ei voi hyvin.

Olen (hän on) vilustunut.

Viekää sairas ajoissa lääkärin luo.

Minulla on kuumetta (yskä, nuha, korvasärkyä, päänsärkyä).

2. Arsti juures. Polikliinikus

Kas te võiksite soovitada mulle head arsti (hambaarsti, kirurgi, sisehaiguste arsti, silmaarsti, haiglat)?

Haigestumise korral pöörduge lähima polikliiniku poole.

Õnnetusjuhtumite korral saate esmaabi Tallinna Traumatoloogilises punktis, Mitšurini 15.

Kui vajate arsti abi, helistage numbril 03 (Kiirabijaam).

Kus elab kõige ligem arst?

Millal tal on vastuvõtt?

Palun kutsuge arst (esmaabiauto).

Millised kaebused teil on?

Tunnen end halvasti. Ma ei tunne end hästi.

Olen (ta on) külmetunud.

Viige haige aegsasti arsti juurde.

Mul on palavik (köha, nohu, kõrvavalu, peavalu).

Päätäni särkee.	Mul on peavalu.
Minua pyörryttää.	Mul käib pea ringi.
Kurkkuuni (tähän) koskee. Minulla on kurkku kipeä.	Kurk (siit) valutab. Mul on kurk valus.
Minulla on silmä (korva, vatsa) kipeä.	Mul valutab silm (kõrv, kõht).
Tästä tekee (hyvin) kipeää.	See koht valutab (väga).
Olen nyrjäyttänyt jalkani (käteni).	Olen nihestanud oma jala (käe).
En saa unta. Kärsin unettomuudesta.	Mul ei ole und. Kannatan unepuuduse all.
Vatsani on epäkunnossa (kova vatsa, löysä vatsa).	Kõht on korrast ära (kinni, lahti).
Minulla on ripuli (ummetusta).	Mul on kõhulahtisus (kõhukinnisus).
Ruoka ei pysy sisälläni.	Toit ei seisa sees.
Minulla on selkä kipeä.	Mul on valu seljas.
Minulla on kipuja niskassa.	Mul on valud kuklas.
Olen satuttanut jalkani (käteni).	Olen vigastanud oma jalga (kätt).
En voi liikuttaa käsivartta (jalkaterää).	Ma ei saa käsivart (jalga) liigutada.
Koskeeko tähän?	Kas siit on valus?
Luulen, että minulla on influenssa,	Arvan, et mul on gripp,
— ihottumaa, rohtumaa, syyhy,	— nahalööve, ekseem, sügelised,
— turvotusta, reumatismi,	— paistetus, reuma,

— äkäma, paise,
— vatsahaava, peräpukamia.
Pelkään verenmyrkytystä.
Minua oksettaa. Olen antanut ylen.
Riisuutukaa!
Hengittäkää!
Määrään teille vähän lääkettä (unilääkettä, ulostuslääkettä).
Kuinka usein lääkettä on otettava?
Onko minun noudatettava erityistä ravintojärjestystä?
Mitä saan syödä ja juoda?
Miten kauan minun on pysyttävä vuoteessa?
Teidän on pysyttävä pari päivää vuoteessa.
Paljonko olen teille velkaa?
Lääkärinapu Neuvosto-Eestissä on maksuton.
Hyvää parantumista!
Toivotan teille pikaista paranemista.

— koeranael, paise,
— maohaav, hemorroidid.
Kardan veremürgitust.
Ajab oksele. Olen oksendanud.
Võtke riidest lahti!
Hingake!
Kirjutan teile pisut rohtu (unerohtu, kõhulahtistit).
Kui tihti tuleb rohtu võtta?
Kas mul tuleb dieeti pidada?
Mida ma võin süüa ja juua?
Kui kauaks ma pean voodisse jääma?
Te peate paar päeva voodis olema.
Kui palju ma teile võlgnen?
Arstiabi on Nõukogude Eestis tasuta.
Head paranemist!
Soovin teile peatset paranemist.

Sanastoa	*Sõnavara*
p o l i k l i n i k k a	p o l i k l i i n i k
odotushuone	ooteruum
lääkäri	arst
erikoislääkäri	erialaarst
vastaanottoaika	vastuvõtuaeg
p o t i l a s	p a t s i e n t, haige
sairas	haige
sairastua	haigestuda
sairastuminen	haigestumine
s a i r a u s, tauti	h a i g u s, tõbi, taud
lastentauti	lastehaigus
taudin aiheuttaja	haigusetekitaja
o i r e	s ü m p t o o m
vilunväristykset	külmavärinad
yskiä	köhida
yskä	köha
aivastaa	aevastada
nuha	nohu
vuotaa verta	verd joosta
verenvuoto	verejooks
verenvuoto nenästä	ninaverejooks
valtimo	pulss
kipu, särky, pakotus	valu
turvotus	paistetus
kouristus, suonenveto	kramp
tajuttomuus	teadvuseta olek

kohtaus
päänsärky, päänkivistys
sydämentykytys
kuume
  olla kuumeessa
  mitata kuume
kuumemittari
märkiä
tartunta
  saada tartunta
  tarttuva tauti, tarttumatauti
h o i t o
  sädehoito
  hoitaa
alppiaurinko
vuodelepo
lääke
puudutus, huumaus
  paikallinen puudutus
ruiske, injektio
  ruisku
rokotus
  rokote
  rokottaa
toipua
  toipuminen
parantaa
  paraneminen

atakk
peavalu
südamekloppimine
palavik
  olla palavikus
  palavikku mõõta
kraadiklaas
mädaneda
nakkus
  nakatuda
  nakkushaigus
r a v i
  kiiritusravi
  ravida
kõrgustikupäike
voodirežiim
ravim, arstirohi
tuimastus
  lokaalne tuimastus
süst, injektsioon
  süstal
vaktsineerimine
  vaktsiin
  vaktsineerida
toibuda
  toibumine
parandada
  paranemine

sairausloma	haiguspuhkus
terve	terve
tervesy	tervis
Tauteja	*Haigused*
ajos, paise	paise
angiina	angiin
astma	astma
sydänastma	südameastma
auringonpistos	päikesepiste
halvaus	halvatus
halvauskohtaus	insult, peaajurabandus
hermojärkytys, hermokohtaus	närvivapustus, närvipõrutus
hermostuneisuus	närvilisus
hermosärky	närvivalu
hermotauti	närvihaigus
hinkuyskä	läkaköha
huimaus	peapööritus
ihottuma	nahalööve
influenssa	gripp
iskias	ishias
isorokko	rõuged
vesirokko	tuulerõuged
kaatumatauti, epilepsia	langetõbi, epilepsia
kalvetustauti	kahvatustõbi
katarri	katarr
suolikatarri	sooltekatarr
vatsakatarri	maokatarr

keuhkotauti	kopsutuberkuloos
keuhkoverenvuoto	kopsuverejooks
kihti	podagra
kohju, tyrä, repeytymä	song, rebend
kolera	koolera
kova vatsa, ummetus	kõhukinnisus
kulkutauti, epidemia	epideemia
kupla, rakkula	vill
kurkkumätä, difteria	difteeria
kuuro	kurt
kuuromykkä	kurttumm
lapsihalvaus	lastehalvatus
lavantauti, tyyfus	tüüfus
limakalvontulehdus	limaskestapõletik
lämpöhalvaus	kuumarabandus
maksatauti	maksahaigus
migreeni	migreen
munuaistauti	neeruhaigus
murtuma	luumurd
mykkä	tumm
myrkytys	mürgitus
ruokamyrkytys	toidumürgitus
verenmyrkytys	veremürgitus
märkä, mätä	mädanik
märkäpesäke	abstsess
noidannuoli	lumbaago
näppylä	vistrik
närästys	kõrvetis

nääränn**ä**ppylä, naarannappi	odraiva
peräpukamat	hemorroidid
punatauti	punataud
pyörtymys	minestus
reumatismi, leini, jäsenten kolotus	reuma, reumaatilised valud
riisitauti	rahhiit
ripuli, löysä vatsa	kõhulahtisus
ruoansulatushäiriö	seedimisrike
ruokamyrkytys	toidumürgitus
rupi	kärn
rutto	katk
ruusu	roos
kasvoruusu	näoroos
sappikivet	sapikivid
sisätaudit	sisehaigused
sokea	pime
hämäräsokeus	kanapimedus
sokeritauti	suhkruhaigus
spitalitauti, lepra	leepra, pidalitõbi
sydänkohtaus	südameatakk
sydäntauti	südamehaigus
sydänläppävika	südameklapirike
syyhy (tauti)	sügelised
syöpä	vähk
sädesairaus	kiiritushaigus
tuhkarokko	leetrid

tulehdus	põletik
aivotulehdus	ajupõletik
henkitorven tulehdus	hingekõripõletik
hermotulehdus	närvipõletik
korvatulehdus	kõrvapõletik
keskikorvan tulehdus	keskkõrvapõletik
keuhkotulehdus	kopsupõletik
keuhkopussin tulehdus	kopsukelmepõletik, pleuriit
kurkkutulehdus	kurgupõletik
nielurisatulehdus	kurgumandlite põletik
poskiontelon tulehdus	põsekoopapõletik
silmätulehdus	silmapõletik
umpisuolentulehdus	ussjätkepõletik, pimesoolepõletik
tulirokko	sarlakid
unettomuus	unetus
vatsahaava	maohaav
vatsa(n)kipu	kõhuvalu
vatsanväänne	voolmed, koolik
verenkiertohäiriö	vereringehäire
verenmyrkytys	veremürgitus
verenvuoto	verejooks
verenvähyys	verevaesus
veritulppa	tromb; embol
vilustuminen	külmetumine
äkämä	koeranael, furunkul

3. Hammaslääkärillä

Missä asuu lähin hammaslääkäri?

Milloin hänellä (hammaslääkärillä) on vastaanotto?

Minulla on hammassärky. Tätä hammasta pakottaa.

Paikka on pudonnut.

Haluaisin uuden paikan, ainoastaan väliaikaisen paikan.

Minulla on hammas, joka pitänee vetää pois.

Onko poskihammas (kulmahammas) otettava pois vai voitteko sen vielä kerran paikata?

Minulla on mätää viisaudenhampaassa, jota pitää hoitaa.

Tämä tekohammas on irtaantunut. Voitteko kiinnittää sen (väliaikaisesti)?

Silta on irtaantunut.

Irtohampaani (proteesini) pitää tarkistaa ja korjata.

Ikeneni vuotavat verta.

3. Hambaarsti juures

Kus elab lähim hambaarst?

Millal tal (hambaarstil) on vastuvõtt?

Mul on hambavalu. See hammas valutab.

Plomm on välja tulnud.

Sooviksin uut plommi, ainult ajutist plommi.

Mul on hammas, mis tuleks vist välja tõmmata.

Kas purihammas (silmahammas) tuleb välja tõmmata või saab teda veel kord plombeerida?

Mul on tarkusehamba sööbija, mida tuleks ravida.

See kunsthammas on lahti läinud. Kas te saaksite selle (ajutiselt) kinnitada?

Sild on lahti tulnud.

Proteesi tuleks kontrollida ja parandada.

Mu igemed veritsevad.

Sanastoa	*Sõnavara*
h a m m a s	h a m m a s
etuhammas	lõikehammas
kulmahammas	silmahammas
poskihammas	purihammas
viisaudenhammas	tarkusehammas
hammassärky	hambavalu
hampaan poisto	hamba väljatõmbamine
hampaan paikkaus	hamba plombeerimine
hammasytimen tulehdus	hambasäsipõletik
hammasmätä	hambasööbija
hammasrohdot, hammastipat	hambatilgad
irtohampaat, tekohampaat	kunsthambad
paikka	plomm
väliaikainen paikka	ajutine plomm
kruunu	kroon
hammasydin	hambasäsi
hermo	närv
juuri	juur
silta	sild
proteesi	protees
tarkistaa	kontrollida
paikata	plombeerida
kiinnittää	kinnitada
vetää pois	välja tõmmata

4. Tapaturmia

Tallinnan ambulanssiaseman puhelin on 03.
Kutsukaa sairasauto (lääkäri)!
Toimittakaa heti apua!
Kiireellinen tapaus!
Joku on hukkumaisillaan!
Poistakaa vesi keuhkoista! Tekohengitystä, nopeaan!

Yhteenajo. Kolari.
Moottoripyöräilijä on pahoin vahingoittunut.
Eräs lapsi on jäänyt auton alle.
Milloin saapuu sairaankuljetuskone?
Hän on saanud sähköiskun.
Poltin käteni. Iso (pieni) palovamma.
Kiehuvan veden polttama.
Käsi on paleltunut.
Olen satuttanut selkäni.
Olen nyrjäyttänyt jalkani.
Kädessäni on ampumahaava (pistohaava, leikkuuhaava).
Koiranpurema. Käärmeenpurema.

4. Õnnetusjuhtumid

Tallinna Kiirabijaama telefon on 03.
Kutsuge esmaabiauto (arst)!
Saatke kohe abi!
Hästi kiiresti!
Keegi upub!
Eemaldage vesi kopsudest! Kunstlikku hingamist, kiiresti!

Kokkupõrge. Avarii.
Mootorrattur on raskesti vigastatud.
Üks laps on **jäänud** auto alla.
Millal saabub **sanita**arlennuk?

Ta sai elektrilöögi.
Põletasin oma käe ära. Suur (väike) põletushaav.
Keeva veega põletatud.
Käsi on külmunud.
Olen vigastanud oma selga.
Olen nihestanud oma jala.
Mu käes on laskehaav (torkehaav, lõikehaav).
Koerahammustus. Ussihammustus.

Sääriluun (reisiluun) murtuma.
Pysäyttäkää verenvuoto!
Keskeyttäkää verenkierto!
Painakaa reisivaltimoa!
Lastasidos molempaan jalkaan.

Sääreluu (reieluu) murd.
Pange verejooks seisma!
Katkestage vereringe!
Suruge reiearter kinni!
Lahasega mähis mõlemale jalale.

Sanastoa

ambulanssiasema
ensiapu
  ensiapuasema
s a i r a s a u t o
side
  ensiapuside
tekohengitys
t a p a t u r m a
  työtapaturma
tapaturman uhri
yhteenajo
kolari
syöksyä alas
saada palovamma
paleltua kuoliaaksi
hukkua
nyrjähdys
tajuttomuus
aivotärähdys
pyörtymys
  pyörtyä

Sõnavara

kiirabijaam
esmaabi
  esmaabipunkt
e s m a a b i a u t o
mähis, side
  esmaabiside
kunstlik hingamine
õ n n e t u s j u h t u m
  tööõnnetus
õnnetusjuhtumi ohver
kokkupõrge
avarii
alla kukkuda
põletushaava saada
surnuks külmuda
uppuda
nihestus
teadvuseta olek
ajupõrutus
minestus
  minestuda

mustelma
haava
  ampumahaava
  leikkuuhaava
  palohaava
  pistohaava
  ruhjehaava
vamma
  palovamma
  ruhjevamma
luunmurtuma
verenvuoto
  verenvuoto nenästä
  verenpurkau(tu)ma
verensiirto

Ks. myös s. 206 (Liikenneonnettomuus ja ensiapu).

sinine plekk
haav
  laskehaav
  lõikehaav
  põletushaav
  torkehaav
  muljumishaav
vigastus
  põletus
  muljumine
luumurd
verejooks
  ninaverejooks
  verevalum
vereülekanne

Vt. ka lk. 206 (Liiklusõnnetus ja esmaabi).

5. Sairaalassa

Teissä on tarttuva tauti.
Teidät on eristettävä kahdeksi viikoksi (kymmeneksi päiväksi).
Onko minut leikattava?
Milloin saan nousta ylös?

Voin jo paremmin.

5. Haiglas

Teil on nakkushaigus
Teid tuleb isoleerida kaheks nädalaks (kümneks päevaks).

Kas mind tuleb opereerida?
Millal ma võin voodist üles tõusta?

Tunnen end juba paremini.

Pääsenkö pian kotiin?
Milloin on vierailuaika?
Millä osastolla on neiti (rouva, herra) N.?

Kas mind lastakse varsti koju?
Millal on külastusaeg?
Kus osakonnas on preili (proua, härra) N.?

Sanastoa

sairaala
osasto
  yhteishuone
  yksityishuone
parantola, sanatorio
vierailuaika
lääkäri
  ylilääkäri
sairaanhoitajatar
  yöhoitajatar
potilas
  toipilas
diagnoosi, taudin määritys
todeta terveeksi
todeta sairaaksi
parantumaton
krooninen, pitkällinen, hivuttava
arveluttava, kriittinen
kuolettava, tappava
taudin käänne, kriisi
ruttosulku, karanteeni

Sõnavara

haigla
osakond
  üldpalat
  üksikpalat
sanatoorium
külastusaeg
arst
  peaarst
meditsiiniõde
  öövalveõde
patsient
  tervenev haige
diagnoos
terveks tunnistada
haigeks tunnistada
paranematu
krooniline
kriitiline
surmav
kriis
karantiin

t u t k i a
  tutkimus
virtsa
virtsannäyte
läpivalaista
röntgenkuva
ottaa röntgenkuva
röntgenpienoiskuvaus
valtimo, pulssi, suonentykytys
koetella valtimoa
veri
  verenpaine
  verikoe
verenkuva
verenlaskeuma
  verensiirto
  verenluovuttaja
l e i k k a u s
  leikkaussali
  leikata
sitoa
tamponi, tukko
nukutus
ruiske
  ruisku
l ä ä k e
hieronta
  hieroa

u u r i d a
  uurimine, uurimus
uriin
uriiniproov
läbi valgustada
röntgenipilt, röntgeniülesvõte
teha röntgeniülesvõte
fluorograafia
pulss
pulssi katsuda
veri
  vererõhk
  vereproov, vereanalüüs
verepilt
veresete
  vereülekanne
  doonor
o p e r a t s i o o n
  operatsioonisaal
  opereerida
siduda
tampoon
narkoos
süst
  süstal
r a v i m, arstirohi
massaaž
  masseerida

haude
kääre
kurlata
kuume
kuumemittari
yöastia

Ks. myös s. 446 (Lääkärillä. Poliklinikalla).

kompress
side, mähis
kuristada
palavik
kraadiklaas
ööpott

Vt. ka lk. 446 (Arsti juures. Polikliinikus).

6. Apteekissa

Olkaa hyvä ja neuvokaa minulle apteekki.
Missä on lähin apteekki?
Mikä apteekki on tänään yövuorossa?
Päivystäviä apteekkeja on useampia.
Lääkkeitä koskevia tietoja saatte esimerkiksi Tõnismäen apteekista (Tõnismägi 5, puh. 418-13).
Olkaa hyvä ja valmistakaa tämä lääkemääräys (resepti).
Kuinka pian lääke on valmis?
Kuinka kauan lääkkeen valmistus kestää?

6. Apteegis

Palun juhatage mulle apteeki.
Kus on lähim apteek?
Missuguses apteegis on täna öövalve?
Öövalves olevaid apteeke on mitu.
Teateid ravimite kohta saate näiteks Tõnismäe apteegist (Tõnismägi 5, tel. 418-13).
Palun valmistage ravim selle retsepti järgi.
Millal ravim valmis saab?
Kui kaua ravimi valmistamine aega võtab?

Antakaa minulle jotain
— kurlausainetta,
— hiotuslääkettä,
— vilustumista vastaan,
— päänsärkyyn,
— ripulilääkettä.

Haluaisin jotain
— hermoja rauhoittavaa,
— hammassärkyyn,
— korvasärkyyn,
— pahaan auringonpolttamaan,
— desinfioivaa,
— kuumetta alentavaa,
— kipua lievittävää.

Käytetäänkö tätä lääkettä ulkonaisesti vai sisäisesti?

Vain ulkonaisesti käytettäväksi!

Kolme kertaa päivässä
— ruokalusikallinen,
— teelusikallinen,
— viisi tippaa,
— kaksi tablettia.

Lääkettä käytetään
— ennen ruokailua,
— ruokailun jälkeen.

Haluaisin paketin terveyssiteitä, vähän vanua (laastaria).

Andke mulle midagi
— kuristamiseks,
— higistamiseks,
— külmetuse vastu,
— peavalu vastu,
— kõhukinnistit.

Sooviksin midagi
— närve rahustavat,
— hambavalu vastu,
— kõrvavalu vastu,
— tugeva päikesepõletuse vastu,
— desinfitseerivat,
— palavikku vähendavat,
— valu vaigistavat.

Kas seda ravimit tarvitatakse välispidiselt või seespidiselt?

Ainult välispidine!

Kolm korda päevas
— üks supilusikatäis,
— üks teelusikatäis,
— viis tilka,
— kaks tabletti.

Ravimit tarvitatakse
— enne sööki,
— pärast sööki.

Sooviksin paki hügieenilist sidet, natuke vatti (leukoplasti).

Sanastoa	*Sõnavara*
ampulli	ampull
kuumemittari	kraadiklaas
l ä ä k e	r a v i m, arstim
ehkäisevä	profülaktiline
antiseptinen	antiseptiline
laastari	plaaster
mikstuura	mikstuur
pilleri	pill
pulveri	pulber
pumpuli, vanu	vatt, ligniin
resepti, lääkemääräys	retsept
ruisku	süstal
side	side
joustesside	elastne side
harsoside	marli
terveysside	hügieeniline side, naisteside
tabletti	tablett
tinktuura	tinktuur
.....	.....
ammoniakki(liuos), salmiakkisprii	nuuskpiiritus
aspiriini	aspiriin
boorihappo	boorhape
hiili	süsi
jodi	jood
natriumkarbonaatti	naatriumkarbonaat

risiiniöljy	riitsinusõli
rypälesokeri	viinamarjasuhkur
salva, voide	salv
boorisalva	boorsalv
palosalva	põletussalv
sinkkisalva	tsinksalv
seerumi	seerum
sooda	sooda
sprii	piiritus
tee	tee
kamomillatee	kummelitee
lehmuksenkukkatee	pärnaõietee
piparminttutee	piparmünditee
tippa, tippoja	tilk, tilgad
hammastippoja	hambatilgad
nenätippoja	ninatilgad
korvatippoja	kõrvatilgad
silmätippoja	silmatilgad
ulostuslääke, ulostuttava lääke	kõhulahtisti
unilääke	unerohi
valeriaana	palderjan
valeriaanatippoja	palderjanitilgad
vaseliini	vaseliin
vetyperoksidi, vetysuperoksidi	vesinikülihapend
yskälääke	köharohi

Ks. myös s. 378 (Rohdoskaupassa).

Vt. ka lk. 378 (Rohupoes).

27. VALTIO. VIRANOMAISET

Missä on lähin miliisilaitos (poliisiasema)?

Miliisin apua halutessanne soittakaa numeroon 02.

Missä on moottoriajoneuvojen katsastuslaitos (poliisin liikenne- ja katsastusosasto)?

Tallinnan Autoinspektsioon (miliisin liikenne- ja katsastusosasto) on Lastekodu 31, puh. 454-50 ja 634-56.

Milloin passitoimisto on avoinna?

Haluaisin ilmoittautua.

Tässä on passini (henkilöllisyystodistukseni).

Olkaa hyvä ja täyttäkää tämä kaavake.

Haluaisin oleskeluluvan.

Haluaisin pitentää oleskelulupaani.

Kääntykää miliisin puoleen.

Soittakaa Neuvostoliiton (Suomen) lähetystöön tai konsulivirastoon.

27. RIIK. AMETIVÕIMUD

Kus on lähim miilitsaosakond (politseijaoskond)?

Kui vajate miilitsa abi, helistage numbril 02.

Kus on autoinspektsioon (politsei liiklus- ja ülevaatusosakond)?

Tallinna Autoinspektsioon asub Lastekodu 31, tel. 454-50 ja 634-56.

Millal passilaud on avatud?

Sooviksin mõllida.

Siin on mu pass (isikutunnistus).

Palun täitke see blankett.

Sooviksin saada peatusluba.

Sooviksin pikendada oma peatusluba.

Pöörduge miilitsa poole.

Helistage Nõukogude (Soome) saatkonda või konsulaati.

Palvelutoimisto järjestää kaiken.
Olen kadottanut lompakkoni. Missä on löytötavaratoimisto?
Haluaisin ilmoittaa varkaudesta.
Milloin perustettiin Eestin Sosialistinen Neuvostotasavalta?
21. päivänä heinäkuuta v. 1940 Eestin valtioneuvosto julisti Eestin Sosialistisen Neuvostotasavallan perustetuksi.
Seuraavana päivänä hyväksyttiin julkilausuma Eestin astumisesta Sosialististen neuvostotasavaltojen liittoon.
Minkälainen on Neuvosto-Eestin yhteiskunta- ja valtiorakenne?
Eestin yhteiskunta- ja valtiorakenne eroaa perusteellisesti Suomen yhteiskunta- ja valtiorakenteesta.
Ero johtuu ennenkaikkea siitä, että kaikki maan rikkaudet — pankit, tehtaat, kaivokset, maa ja sen uumenissa olevat rikkaudet, maatalouskoneet ym. — eivät ole yksityisomai-

Teenindusbüroo korraldab kõik.
Olen kaotanud oma rahakoti. Kus on leiubüroo?
Sooviksin teatada vargusest.
Millal rajati Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik?
21. juulil 1940 a. tegi Eesti Riigivolikogu teatavaks Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi asutamise.
Järgmisel päeval võeti vastu deklaratsioon Eesti astumise kohta Nõukogude liiduvabariikide perre.
Milline on Nõukogude Eesti ühiskondlik ja riigistruktuur?
Eesti ühiskonna- ja riigistruktuur erineb põhjalikult Soome ühiskonna- ja riigistruktuurist.
Vahe tuleb ennekõike sellest, et kõik maa rikkused — pangad, vabrikud, kaevandused, maa ja selle põues peituvad rikkused, põllutöömasinad jne. — ei ole eraomand, vaid ühis-

suutta, vaan yhteiskunnallista, sosialistista omaisuutta.

Neuvosto-Eestissä on olemassa myös henkilökohtaista omistusta, mutta ei tuotantovälineisiin nähden.

Jokaisella kansalaisella on oikeus rakentaa tai ostaa perheelleen talo, hankkia auto, kotitalouskalustoa, istuttaa puutarha jne.

Ainoana ehtona on kuitenkin se, ettei kukaan saa riistää toista ihmistä, hyötyä toisten kustannuksella.

Koska Eestissä ei ole tuotantovälineiden yksityisomistusta, niin maassa ei siis ole myöskään tuotantovälineitä omistavia henkilöitä — pankkiireja, tehtailijoita, maanomistajia, kauppiaita yms.

Ainoana toimeentulolähteenä on työ.

Sen vuoksi Neuvosto-Eestin kuten Neuvostoliiton väestö yleensä koostuu yksinomaan työtätekevistä — työläisistä

konnale kuuluv, sotsialistlik omand.

Nõukogude Eestis on olemas ka eraomand, kuid mitte tootmisvahendite osas.

Igal Nõukogude kodanikul on õigus ehitada või osta oma perekonnale maja, muretseda auto, majapidamisesemeid, rajada viljapuuaed jne.

Ainsaks tingimuseks on siiski see, et keegi ei tohi teist inimest ekspluateerida, saada kasu teiste arvel.

Et Eestis ei ole tootmisvahendite eraomandust, siis pole ka tootmisvahendeid omavaid isikuid — pankureid, vabrikante, maaomanikke, kaupmehi jms.

Ainsaks tuluallikaks on töö.

Seetõttu koosneb Nõukogude Eesti nagu Nõukogude Liidu elanikkond üldse ainult töötavaist isikuist — töölistest ja

ja talonpojista sekä työtätekevästä sivistyneistöstä.

talupoegadest ning töötavast intelligentsist.

Tätä sanotaankin sosialismiksi.

Seda nimetataksegi sotsialismiks.

Ylin valtiovallan elin Eestissä on korkein neuvosto.

Kõrgeimaks riigiorganiks Eestis on Ülemnõukogu.

Kaikissa kaupungeissa ja kylissä on työtätekevien edustajien paikalliset neuvostot.

Kõikides linnades ja külades on kohalikud töörahva saadikute nõukogud.

Minkälainen on vaalijärjestelmä?

Milline on valimissüsteem?

Vaalit ovat yleiset ja salaiset.

Valimised on üldised ja salajased.

Vaaleihin osallistuvat kaikki 18 vuotta täyttäneet kansalaiset.

Valimistest võtavad osa kõik 18-aastaseks saanud kodanikud.

Minkälainen on Suomen poliittinen elämä?

Milline on Soome poliitiline elu?

Suomen eduskunnassa on yhteensä 200 edustajaa, jotka valitaan neljäksi vuodeksi.

Soome Eduskunnas on kokku 200 saadikut, kes valitakse neljaks aastaks.

Presidentti valitaan kuudeksi vuodeksi.

President valitakse kuueks aastaks.

Presidentti nimittää pääministerin tavallisesti suurimmasta puolueesta. Pääministeri muodostaa sitten ministeristön yhdestä tai useammasta puolueesta.

President nimetab tavaliselt peaministri kõige suuremast erakonnast. Peaminister moodustab valitsuse ühe või mitme erakonna esindajaist.

Suomen ulkopolitiikan perustana on tiukka puolueettomuus ja sopimusten tinkimätön noudattaminen.

Soome välispoliitika aluseks on range erapooletus ja lepingute tingimatu täitmine.

Suomi on itsenäinen tasavalta vuodesta 1917 lähtien.

Soome on iseseisev vabariik 1917. aastast alates.

Itsenäisyyspäivää juhlitaan 6:na joulukuuta.

Iseseisvuspäeva pühitsetakse 6. detsembril.

Sanastoa

valtio
piiri, alue
maakunta

demokratia
tasavalta
liittotasavalta

työläisten ja talonpoikien valta
valtiovalta
valtiopäivät
valtioneuvosto
valtiosihteeri
valtion vaakuna
valtion lippu
valtiontalous
valtionbudjetti
valtionvirka

Sõnavara

riik
rajoon
maakond

demokraatia
vabariik
liiduvabariik

tööliste ja talupoegade võim
riigivõim
riigipäevad
riiginõukogu
riigisekretär
riigivapp
riigilipp
riigimajandus
riigieelarve
riigiamet

valtioelimet	riigiorganid
luokka	klass
työväenluokka	töölisklass
porvaristo	kodanlus
eduskunta	eduskund (Soome parlament)
presidentti	president
hallitus	valitsus
hallita	valitseda
ministeriö	ministeerium
ministeri	minister
pääministeri	peaminister
pääministerin sijainen	peaministri asetäitja
sisäministeri	siseminister
ulkoministeri	välisminister
valtiovarainministeri	rahandusminister
opetusministeri	haridusminister
kansanedustaja	rahvasaadik
vastaanottoaika	kõnetund
istunto	istung
perustuslaki, valtiosääntö	põhiseadus, konstitutsioon
kansa, kansallisuus, kansakunta	rahvas; rahvus
kansanäänestys	rahvahääletus
vaalijärjestelmä	valimissüsteem
vaalioikeus	valimisõigus
vaalikausi	valimisvoor
valita	valida
päätös	otsus

rauha	rahu
rauhanpolitiikka	rahupoliitika
rauhanliike	rahuliikumine
rauhanpuolustaja	rahupooldaja
rauhanpalkinto	rahupreemia
tasa-arvoisuus	võrdõiguslikkus, võrdsus
konferenssi	konverents
neuvosto	nõukogu
toimeenpaneva neuvosto	täitevkomitee
työtätekevien edustajain neuvosto	töörahva saadikute nõukogu
neuvostojen edustajakokous	nõukogude istungjärk
korkein neuvosto	ülemnõukogu
korkeimman neuvoston puhemiehistö	ülemnõukogu presiidium
neuvostohallitus	Nõukogude valitsus
ministerineuvosto	ministrite nõukogu
ministerineuvoston puheenjohtaja	ministrite nõukogu esimees
kansallisuuksien neuvosto	rahvuste nõukogu
valtaelin	võimuorgan
Neuvostoarmeija	Nõukogude armee
korkein oikeus	ülemkohus
yliprokuraattori	peaprokurör
kaupunginhallitus	linnavalitsus
valtuusto	volikogu
pormestari	linnapea
ylipormestari	ülemlinnapea

sihteeri	sekretär
raatihuone, kaupungintalo	raekoda
odotushuone	ooteruum
p o l i i s i	p o l i t s e i
rikospoliisi	kriminaalpolitsei
poliisiasema	politseijaoskond
miliisi	miilits
miliisilaitos	miilitsaosakond
passi	pass
viisumi	viisa
todistus	tõend
lupa	luba
läpikulkulupa	läbisõiduluba
leima	tempel
o i k e u s	k o h u s
kansanoikeus	rahvakohus
prokuraattorilaitos	prokuratuur
tuomari	kohtunik
lautamies	kohtukaasistuja (Soomes)
kansanlautamies	rahvakohtu kaasistuja
asianajaja	advokaat
puolustaja	kaitsja
syyttäjä, prokuraattori	süüdistaja, prokurör
syytetty	kaebealune
todistaja	tunnistaja
todistajienkuulustelu	tunnistajate ülekuulamine
laki	seadus
lakikirja	seaduste kogu, koodeks

laillinen
laiton
tuomio
ehdollinen tuomio
rikos
rikkomus
pidättää
rangaistus
vapausrangaistus
sakko
maksaa sakkoa
pakkotyö
vankila
nuorisotyölaitos
palokunta
löytötavaratoimisto

seaduslik
ebaseaduslik
kohtuotsus
tingimisi karistus
kuritegu
eksimus
arreteerida
karistus
vabadusekaotus
trahv
trahvi maksta
sunnitöö
vangla
alaealiste töökoolonia
tuletõrje
leiubüroo

28. PUOLUEET. JÄRJESTÖT

Kuulutteko johonkin puolueeseen (nuorisoyhdistykseen)?
Oletteko puolueeton?
Mitä puolueita on Suomessa (Neuvosto-Eestissä)?
Suomen poliittinen elämä on erilaista kuin Eestin, sillä Suomessa on useita poliittisia puolueita.

28. PARTEID. ORGANISATSIOONID

Kas te kuulute mõnesse parteisse (noorsooühingusse)?
Kas te olete parteitu?
Millised parteid on Soomes (Nõukogude Eestis)?
Soome poliitiline elu on erinev Eesti omast, sest Soomes on mitu poliitilist parteid.

Vasemmiston muodostaa kaksi, Suomen kansan demokraattinen liitto (SKDL) ja sosiaalidemokraatit.

Keskustaa edustavat maalaisliitto, suomalainen kansanpuolue ja ruotsalainen kansanpuolue, oikeistoa kokoomus ja äärioikeistolaiset.

Neuvosto-Eestissä on yksipuolueinen järjestelmä.

Mikä on kommunistisen puolueen ylin elin?

Puolueen ylin elin on puolueen edustajakokous, joka kutsutaan koolle vähintään kerran neljässä vuodessa.

V. 1961 pidetyssä Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen historiallisessa XXII edustajakokouksessa hyväksyttiin puolueen uusi ohjelma — kommunistisen yhteiskunnan rakentamisen ohjelma.

Kuulutteko ammattiliittoon?

Onko teillä luottamustointa järjestössänne?

Pahempoolsed on Soome Demokraatlik Rahvarinne (SKDL) ja sotsiaaldemokraadid.

Keskerakondi esindavad maaliit, soome rahvaerakond ja rootsi rahvaerakond, parempoolseid koalitsioon ja ultraparempoolsed.

Nõukogude Eestis on ühepartei-süsteem.

Mis on kommunistliku partei kõrgeim organ?

Partei kõrgeimaks organiks on partei kongress, mis kutsutakse kokku vähemalt iga nelja aasta tagant.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei ajaloolisel XXII kongressil 1961. a. võeti vastu partei uus programm — kommunistliku ühiskonna ehitamise programm.

Kas te kuulute ametiühingusse?

Kas teil on oma organisatsioonis mingi vastutav ülesanne?

Oletteko Suomen demokraattisen nuorisoliiton (SDNL:n) jäsen?

Mikä on kommunistisen nuorisoliiton tehtävä?

Nuorisoliiton tehtävänä on kasvattaa nuoren sukupolven edustajista kommunismin aatteiden kannattajia.

Mitä muita järjestöjä ja seuroja on Neuvosto-Eestissä?

Joko olette tutustunut urheiluseurojen toimintaan,
— Ulkomaihin Ystävyys- ja Kulttuurisuhteita Hoitavan Eestin Seuran toimintaan?

Mitä muita joukkojärjestöjä tässä kaupungissa toimii?

Kas te olete Soome Demokraatliku Noorsooliidu (SDNL-i) liige?

Missugune on kommunistliku noorsooühingu ülesanne?

Komsomoli ülesandeks on kasvatada noore sugupõlve esindajaist kommunismiideede pooldajaid.

Milliseid muid organisatsioone ja seltse on Nõukogude Eestis?

Kas te olete juba tutvunud spordiseltside tööga,
— Välismaaga Sõpruse ja Kultuurisidemete Arendamise Eesti Ühingu tegevusega?

Milliseid muid massiorganisatsioone selles linnas tegutseb?

Sanastoa

p u o l u e
kommunistinen puolue
Suomen Kommunistinen Puolue (SKP)
Neuvostoliiton Kommunistinen Puolue (NKP)
keskuskomitea

Sõnavara

p a r t e i, erakond
kommunistlik partei
Soome Kommunistlik Partei (SKP)
Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei (NLKP)
keskkomitee

puolueen jäsen	partei liige
ehdokas	kandidaat
puolueeton	parteitu
puolueorganisaattori	parteiorganisaator
puoluepäätös	partei otsus
puolueohjelma	partei programm
puoluekoulu	parteikool
puoluesihteeri	partei sekretär
puoluekomitea	parteikomitee
puoluekokous	parteikoosolek
puoluekonferenssi	parteikonverents
puolueen edustajakokous	parteikongress
leninismi	leninism
marxismi, marxilaisuus	marksism
marxismi-leninismi	marksism-leninism
marxilainen	marksist
marxilais-leniniläinen	marksistlik-leninlik
j ä r j e s t ö	o r g a n i s a t s i o o n
puoluejärjestö	parteiorganisatsi**oon**
nuorisojärjestö	noorso**o**-organisatsioon
nuorisoyhdistys	noorsooühing
(kommunistinen) nuorisoliitto	kommunistlik noorsooühing, komsomol
nuorisoliittojärjestö	komsomoliorganisatsioon, komsomol
nuorisoliittolainen	kommunistlik noor, komnoor
nuorisoliitto-organisaattori	komsorg, komsomoliorganisaator

pioneerijärjestö	pioneeriorganisatsioon
pioneeri	pioneer
joukkojärjestö	massiorganisatsioon
yhteiskunnalliset järjestöt	ühiskondlikud organisatsioonid
ammattiliitto	ametiühing
ammattiliiton jäsen	ametiühingu liige
seura	selts
urheiluseura	spordiselts
Neuvostoliitto—Suomi Seura	Nõukogude-Soome Sõprusühing
johtokunta	juhtkond
toveri	seltsimees
työtoveri	töökaaslane
virkatoveri	ametikaaslane
j ä s e n	l i i g e
jäsenkokous	algorganisatsiooni koosolek
jäsenkirja	liikmepilet, liikmeraamat
jäsenkortti	liikmekaart
jäsenmaksu	liikmemaks
k o k o u s	k o o s o l e k
päiväjärjestys	päevakord
puhuja	kõneleja
arvostelu, kritiikki	kriitika
itsearvostelu, itsekritiikki	enesekriitika
henkilöpalvonta, henkilökultti	isikukultus
valtuuskunta	delegatsioon
valtuutettu	delegaat
sihteeri	sekretär
keskustelu	nõupidamine; arutelu

päätös	otsus
ponsi	resolutsioon
loppusanat	lõppsõna
agitaatio	agitatsioon
propaganda-aineisto	propagandamaterjal
k u l k u e	r o n g k ä i k
Toukokuun ensimmäisen päivän kulkue, vappukulkue	1. mai demonstratsioon
mielenosoitus	meeleavaldus
lippu	lipp
tunnus	loosung
kulttuuriyhteydet	kultuurisidemed
ystävyys	sõprus
rauha	rahu

29. MAITA. KIELIÄ. KANSALLISUUKSIA

Oletteko suomalainen (eestiläinen, venäläinen, saksalainen, ruotsalainen, ranskalainen)?

Puhutteko eestiä (suomea, venäjää, saksaa, ruotsia, englantia, ranskaa)?

Ymmärrättekö venäjää (saksaa, englantia)?

En ymmärrä saksaa (ranskaa).

29. MAAD. KEELED. RAHVAD (RAHVUSED)

Kas te olete soomlane (eestlane, venelane, sakslane, rootslane, prantslane)?

Kas te räägite eesti (soome, vene, saksa, rootsi, inglise, prantsuse) keelt?

Kas te oskate vene (saksa, inglise) keelt?

Ma ei oska saksa (prantsuse) keelt.

Oletteko ulkomaalainen?
Albania, Albanian Kansantasavalta; albanialainen (filmi); albania; albanialainen.
Amerikan Yhdysvallat, amerikkalainen, amerikkalainen.
Arabia, Yhdistynyt Arabitasavalta; arabialainen; arabi; arabialainen, arabi.
Argentiina, argentiinalainen, argentiinalainen.
Belgia, belgialainen, belgialainen.
Brasilia, brasilialainen, brasilialainen.
Bulgaria, Bulgarian Kansantasavalta; bulgarialainen; bulgaria; bulgarialainen.
Egypti, egyptiläinen, egyptiläinen.
Englanti, englantilainen, englanti, englantilainen.
Espanja, espanjalainen, espanja, espanjalainen.
Hollanti (Alankomaat), hollantilainen (alankomaalainen), hollanti, hollantilainen (alankomaalainen).

Kas te olete välismaalane?
Albaania, Albaania Rahvavabariik; albaania (film); albaania keel; albaanlane.
Ameerika Ühendriigid, ameerika, ameeriklane.
Araabia, Araabia Ühinenud Vabariik; araabia; araabia keel; araablane.
Argentiina, argentiina, argentiinlane.
Belgia, belgia, belglane.
Brasiilia, brasiilia, brasiillane.
Bulgaaria, Bulgaaria Rahvavabariik; bulgaaria; bulgaaria keel; bulgaarlane.
Egiptus, egiptuse, egiptlane.
Inglismaa, inglise, inglise keel, inglane.
Hispaania, hispaania, hispaania keel, hispaanlane.
Holland (Madalmaad), hollandi (madalmaade), hollandi keel, hollandlane (madalmaalane).

Indonesia, indonesialainen, indonesialainen.

Intia, intialainen, intialainen.

Irlanti, irlantilainen, irlantilainen.

Islanti, islantilainen, islanti, islantilainen.

Iso-Britannia, brittiläinen, britti.

Israel, israelilainen, israelilainen.

Italia, italialainen, italia, italialainen.

Jugoslavia, Jugoslavian Federatiivinen Sosialistinen Tasavalta; jugoslavialainen; jugoslavialainen, jugoslaavi.

Kanada, kanadalainen, kanadalainen.

Kiina, Kiinan Kansantasavalta; kiinalainen; kiina; kiinalainen.

Korea, Korean Kansandemokraattinen Tasavalta, Etelä-Korea; korealainen; korea; korealainen.

Kreikka, kreikkalainen, kreikka, kreikkalainen.

Indoneesia, indoneesia, indoneeslane.

India, india, hindu.

Iirimaa, iiri, iirlane.

Island, islandi, islandi keel, islandlane.

Suurbritannia; briti; britlane, britt.

Iisrael, iisraeli, iisraellane.

Itaalia, itaalia, itaalia keel, itaallane.

Jugoslaavia, Jugoslaavia Föderatiivne Sotsialistlik Vabariik; jugoslaavia; jugoslaavlane.

Kanada, kanada, kanadalane.

Hiina, Hiina Rahvavabariik; hiina; hiina keel; hiinlane.

Korea, Korea Rahvademokraatlik Vabariik, Lõuna-Korea; korea; korea keel; korealane.

Kreeka, kreeka, kreeka keel, kreeklane.

Kuuba, kuubalainen, kuubalainen.

Kuuba, kuuba, kuubalane.

Meksiko, meksikolainen, meksikolainen.

Mehhiko, mehhiko, mehhiklane.

Mongolia, Mongolian Kansantasavalta; mongolialainen; mongoli; mongoli.

Mongoolia, Mongoolia Rahvavabariik; mongoolia; mongoli keel; mongol.

Neuvostoliitto, Sosialistisen Neuvostotasavaltojen Liitto; neuvostoliittolainen; neuvosto-, Neuvostoliiton.

Nõukogude Liit, Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit; nõukogude; Nõukogude, Nõukogude Liidu.

Armenia, Armenian Sosialistinen Neuvostotasavalta; armenialainen; armenia; armenialainen.

Armeenia, Armeenia Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; armeenia; armeenia keel; armeenlane.

Azerbaidžan, Azerbaidžanin Sosialistinen Neuvostotasavalta; azerbaidžanilainen; azerbaidžani; azerbaidžani.

Aserbaidžaan, Aserbaidžaani Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; aserbaidžaani; aserbaidžaani keel; aserbaidžaanlane.

Eesti (Viro), Neuvosto-Eesti, Eestin Sosialistinen Neuvostotasavalta; eestiläinen (virolainen); eesti (viro); eestiläinen (virolainen).

Eesti, Nõukogude Eesti, Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; eesti; eesti keel; eestlane.

Gruusia, Gruusian Sosialistinen Neuvostotasavalta;

Gruusia, Gruusia Nõukogude Sotsialistlik Vabariik;

gruusialainen; gruusia; gruusialainen.

Karjala, Karjalan Autonominen Sosialistinen Neuvostotasavalta; karjalainen; karjala; karjalainen.

Kazahstan, Kazahian Sosialistinen Neuvostotasavalta; kazahilainen; kazahi; kazahi.

Kirgisia, Kirgisian Sosialistinen Neuvostotasavalta; kirgiisiläinen; kirgiisi; kirgiisi.

Komi, Komin Autonominen Sosialistinen Neuvostotasavalta; komin; komi, syrjääni; komi, syrjääni.

Latvia, Latvian Sosialistinen Neuvostotasavalta; latvialainen, lättiläinen; latvia, lätti; latvialainen, lättiläinen.

Liettua, Liettuan Sosialistinen Neuvostotasavalta; liettualainen; liettua; liettualainen.

Marin Autonominen Sosialistinen Neuvostotasavalta; marin; mari, tšeremissi; mari, tšeremissi.

gruusia; gruusia keel; grusiinlane.

Karjala, Karjala Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; karjala; karjala keel; karjalane.

Kasahstan, Kasahhi Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; kasahhi; kasahhi keel; kasahh.

Kirgiisia, Kirgiisi Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; kirgiisi; kirgiisi keel; kirgiis.

Komi, Komi Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; komi; komi (sürja) keel; komi (sürjalane).

Läti, Läti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; läti; läti keel; lätlane.

Leedu, Leedu Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; leedu; leedu keel; leedulane.

Mari Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; mari; mari (tšeremissi) keel; mari (tšeremiss).

Moldavia, Moldavian Sosialistinen Neuvostotasavalta; moldavialainen; moldavia; moldavialainen.

Mordva, Mordvan Autonominen Sosialistinen Neuvostotasavalta; mordvalainen; mordvan kielet (ersä, mokša); mordvalainen.

Valko-Venäjä, Valko-Venäjän Sosialistinen Neuvostotasavalta; valkovenäläinen; valko-venäjä; valkovenäläinen.

Venäjä, Venäjän Sosialistinen Federatiivinen Neuvostotasavalta; venäläinen; venäjä; venäläinen.

Tadžikistan, Tadžikian Sosialistinen Neuvostotasavalta; tadžikkilainen; tadžikki; tadžikki.

Turkmenia, Turkmenian Sosialistinen Neuvostotasavalta; turkmeenilainen, turkmenialainen; turkmeeni; turkmeeni.

Udmurtian Autonominen Sosialistinen Neuvostotasa-

Moldaavia, Moldaavia Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; moldaavia; moldaavia keel; moldaavlane.

Mordva, Mordva Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; mordva; mordva keeled (ersa, mokša); mordvalane.

Valgevene, Valgevene Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; valgevene; valgevene keel; valgevenelane.

Venemaa, Vene Nõukogude Föderatiivne Sotsialistlik Vabariik; vene; vene keel; venelane.

Tadžikistan, Tadžiki Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; tadžiki; tadžiki keel; tadžikk.

Turkmeenia, Turkmeeni Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; turkmeenia; turkmeeni keel; turkmeen.

Udmurdi Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik;

valta; udmurttilainen; udmurtti, votjakki; udmurtti, votjakki.

Ukraina, Ukrainan Sosialistinen Neuvostotasavalta; ukrainalainen; ukraina; ukrainalainen.

Uzbekistan, Uzbekian Sosialistinen Neuvostotasavalta; uzbekkilainen; uzbekki; uzbekki.

udmurdi; udmurdi (votjaki) keel; udmurt (votjak).

Ukraina, Ukraina Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; ukraina; ukraina keel; ukrainlane.

Usbekistan, Usbeki Nõukogude Sotsialistlik Vabariik; usbeki; usbeki keel; usbekk.

Norja, norjalainen, norja, norjalainen.

Norra, norra, norra keel, norralane.

Pakistan, pakistanilainen, pakistanilainen.

Pakistan, pakistani, pakistanlane.

Portugali, portugalilainen, portugali, portugalilainen.

Portugal, portugali, portugali keel, portugallane.

Puola, Puolan Kansantasavalta; puolalainen; puola; puolalainen.

Poola, Poola Rahvavabariik; poola; poola keel; poolakas.

Ranska, ranskalainen, ranska, ranskalainen.

Prantsusmaa, prantsuse, prantsuse keel, prantslane.

Romania, Romanian Sosialistinen Tasavalta; romanialainen; romania; romanialainen.

Rumeenia, Rumeenia Sotsialistlik Vabariik; rumeenia; rumeenia keel; rumeenlane.

Ruotsi, ruotsalainen, ruotsi, ruotsalainen.

Rootsi, rootsi, rootsi keel, rootslane.

Saksa, Saksan Demokraattinen Tasavalta, Saksan Liittotasavalta; saksalainen; saksa; saksalainen.

Saksamaa, Saksa Demokraatlik Vabariik, Saksa Föderatiivne Vabariik; saksa; saksa keel; sakslane.

Skotlanti, skotlantilainen, skotlantilainen.

Šotimaa, šoti, šotlane.

Suomi, suomalainen, suomi, suomen kieli, suomalainen.

Soome, soome, soome keel, soomlane.

Sveitsi, sveitsiläinen, sveitsiläinen.

Šveits, šveitsi, šveitslane.

Tanska, tanskalainen, tanska, tanskalainen.

Taani, taani, taani keel, taanlane.

Tšekkoslovakia, Tšekkoslovakian Sosialistinen Tasavalta; tšekkoslovakialainen; tšekki; tšekki(läinen); slovakki; slovakki.

Tšehhoslovakkia, Tšehhoslovakkia Sotsialistlik Vabariik; tšehhoslovakkia; tšehhi keel; tšehh; slovaki keel; slovakk.

Turkki, turkkilainen, turkki, turkkilainen.

Türgi, türgi, türgi keel, türklane.

Unkari, Unkarin Kansantasavalta; unkarilainen; unkari; unkarilainen.

Ungari, Ungari Rahvavabariik; ungari; ungari keel; ungarlane.

Vietnam, Vietnamin Demokraattinen Tasavalta; vietnamilainen; vietnami; vietnamilainen.
Ks. myös s. 525 (Valikoima maantieteellisiä nimiä).

Vietnam, Vietnami Demokraatlik Vabariik; vietnami; vietnami keel; vietnamlane.
Vt. ka lk. 525 (Valimik geograafilisi nimesid).

Maanosat	**Maailmajaod**
Aasia, aasialainen, aasialainen.	Aasia, aasia, aasialane.
Afrikka, afrikkalainen, afrikkalainen.	Aafrika, aafrika, aafriklane.
Amerikka, amerikkalainen, amerikkalainen.	Ameerika, ameerika, ameeriklane.
Australia, australialainen, australialainen.	Austraalia, austraalia, austraallane.
Eurooppa, eurooppalainen, eurooppalainen.	Euroopa, euroopa, eurooplane.

30. SANASTOA KAIKILLE

1. Adjektiiveja

(antonyymipareina)

ahkera, uuttera
laiska

aiheellinen
aiheeton, perätön

aikainen, varhainen
myöhäinen

anteeksiannettava
anteeksiantamaton

arvokas
arvoton

30. SÕNAVARA KÕIGILE

1. Omadussõnad

(antonüümsete sõnapaaridena)

usin, virk, töökas
laisk

põhjendatud
põhjendamatu, alusetu

varajane
hiline

andestatav, vabandatav
andestamatu, mittevabandatav

väärtuslik
väärtusetu

avara, väljä; leveä, laaja
ahdas (paikka), kapea (katu)
avomielinen, avosydäminen
umpimielinen
avonainen
umpinainen, suljettu
edellinen
seuraava
edullinen
epäedullinen
eheä, ehjä, ehyt
rikkinäinen
elävä, elossa oleva
kuollut, eloton
ennakkoluuloinen
ennakkoluuloton
ensimmäinen
viimeinen
erehtyväinen, erheellinen
erehtymätön
erikoinen; harvinainen
tavallinen, tavanomainen
etumainen; etupuolinen
takimmainen
haalea
viileä
haalistunut
haalistumaton

avar; lai
kitsas (koht), kitsas (tänav)
avameelne, aval
kinnine
lahtine
kinnine, suletud
eelmine
järgmine
soodus, sobiv
ebasoodus, ebasobiv
terve
katkine
elus
surnud, elutu
eelarvamuslik
eelarvamusetu
esimene
viimane
eksiv, ekslik
eksimatu
eriline; haruldane
harilik, tavaline
eesmine; eespoolne
(kõige) tagumine
leige
jahe, vilu
luitunud
luitumatu

harkitseva(inen), ajatteleva(inen)
harkitsematon, ajattelematon
(hellä)tunteinen, osaaottava(inen)
tunteeton, kylmä, välinpitämätön
henkinen
ruumiillinen, fyysinen
hento, hellä; hieno
törkeä, raaka
herkullinen, maittava
mauton
hiljainen, äänetön
äänekäs, meluisa
huolellinen, täsmällinen; kunnollinen, kunnon
huolimaton, leväperäinen
hyväntahtoinen, suopea, suosiollinen
pahansuopa, epäsuopa, vihamielinen
hyödyllinen
hyödytön
höllä
luja
iloinen, riemuisa
surullinen, murheellinen

järelemõtlik, kaaluv
järelemõtlematu
(õrna)tundeline, osavõtlik, kaastundlik
tundetu, külm, ükskõikne

vaimne
kehaline, füüsiline
õrn, hell; peen, noobel
jäme, toores
maitsev, isuäratav
maitsetu
vaikne, hääletu
valjuhäälne, kärarikas
hoolikas, täpne; korralik
hoolimatu, lohakas
heatahtlik, heasoovlik
pahatahtlik, kuritahtlik, vaenulik
kasulik
kasutu
lõtv
kõva, kindel
rõõmus, lõbus
kurb, murelik

inhimillinen, humaani
epäinhimillinen
isokasvuinen, kookas
pieni(kokoinen)
itsekäs
epäitsekäs
johdonmukainen
epäjohdonmukainen
julkinen, yleinen
salainen
juokseva, vetelä
sakea
jykevä, vahvarakenteinen
hintelä, heiveröinen; heikko
järjestelmällinen, systemaattinen
järjestelmätön, systeemitön
järkevä
järjetön
karkea (virhe)
karkeat (sanat)
karkea (kohtelu)
huomaavainen
kavala
suora, peittelemätön
kelvollinen, käyttökelpoinen
kelpaamaton, käyttökelvoton
keskeneräinen
valmis

inimlik, humaanne
ebainimlik
suurekasvuline, pikakasvuline
väike(sekasvuline)
isekas, egoistlik
omakasupüüdmatu
järjekindel
ebajärjekindel, järjekindlusetu
avalik, üldine
salajane
vedel
paks
tüse, tugeva kehaehitusega
kõhetu, kõhn; nõrk
süstemaatiline
süsteemitu
arukas, mõistlik
arutu, mõttetu, rumal
jäme (viga)
labased (sõnad)
vali, toores (kohtlemine)
viisakas, tähelepanelik
salakaval, kurikaval
otsekohene, avameelne
(tarvitamis)kõlblik
(tarvitamis)kõlbmatu
poolik
valmis

keskinkertainen, kohtalainen, välttävä
loistava, mainio
kiiltävä, hohtava
samea, himmeä, loisteeton
kiire, nopea
hidas
kirkas (aurinko)
himmeä (valo)
himmeä (lasi)
kohtelias, huomaavainen
epäkohtelias, huomaamaton, tyly
kohtuullinen
kohtuuton, yletön
kokenut
kokematon
kokonainen, koko
puolinainen
komea
kamala, kauhea
korrekti
epäkorrekti
kova
pehmeä, pehmyt
kuiva
märkä; kostea

keskpärane
hiilgav, suurepärane
läikiv, särav, sätendav
tuhm, matt, säratu
kiire, väle
aeglane
hele (päike)
tuhm (valgus)
matt (klaas)
viisakas, tähelepanelik
ebaviisakas, viisakusetu
mõõdukas, paras
(üle)liigne
vilunud
vilumatu
terve, kogu
poolik, ebatäielik
tore, uhke
hirmus, kole
korrektne
ebakorrektne
kõva
pehme
kuiv
märg; niiske, rõske

kylmä, jääkylmä
kuuma, hehkuva
tulikuuma; kiehuva
lämmin

kypsä
raaka

käytännöllinen
epäkäytännöllinen

lahjakas, etevä
vähälahjainen, lahjaton, kyvytön

laillinen, legaalinen
laiton, illegaalinen

lopullinen
keskeneräinen, puolinainen

luonnollinen
luonnoton, epäluonnollinen

luotettava
epäluotettava

luja
heikko

lyhytaikainen
pitkäaikainen

läheinen
kaukainen, etäinen

läpinäkyvä, läpikuultava
läpinäkymätön

külm, jääkülm
kuum, palav
tulikuum; keev
soe

küps
toores

praktiline
ebapraktiline

andekas
andetu

seaduslik, legaalne
ebaseaduslik, illegaalne

lõplik
poolik, lõpetamata

loomulik
ebaloomulik

usaldatav
mitteusaldatav

tugev, kõva
nõrk

lühiajaline
pikaajaline

lähedane
kauge

läbipaistev
läbipaistmatu

mahdollinen
mahdoton
mainio, loistava, loistelias
kehno, viheliäinen
makea, imelä
katkera, kitkerä, karvas
mielenkiintoinen
ikävä
miellyttävä
epämiellyttävä, epämieluinen, vastenmielinen
mukava
epämukava
musikaalinen
epämusikaalinen
mutkikas
mutkaton, yksinkertainen
myönteinen
kielteinen
myöntyväinen, taipuvainen
myöntymätön, taipumaton
nopea-ajatuksinen, nopeaälyinen
hidasajatuksinen
normaali
epänormaali
nuori
vanha

võimalik
võimatu
suurepärane, hiilgav
vilets, armetu
magus
mõru, kibe
huvitav
igav
meeldiv
ebameeldiv, vastumeelne
mugav
ebamugav
musikaalne
ebamusikaalne
keerukas
lihtne
jaatav
eitav
järeleandlik, nõustuv
järeleandmatu
kiiresti reageeriv, taibukas
aeglaselt mõtlev
normaalne
ebanormaalne
noor
vana

nykyinen	praegune
entinen, muinainen	endine, muistne
nälkäinen	näljane
kylläinen	täissöönud
oikeudenmukainen	õiglane
epäoikeudenmukainen	ebaõiglane
oivallinen, erinomainen	suurepärane, oivaline
erittäin huono	eriti halb
oleellinen, olennainen	oluline
epäoleellinen, epäolennainen	ebaoluline
onnellinen	õnnelik
onneton, kovaonninen	õnnetu
onnistunut	õnnestunud
epäonnistunut, onnistumaton	ebaõnnestunud
paikkansapitävä	paikapidav
paikkansapitämätön	paikapidamatu
paksu	paks
ohut	õhuke
perinpohjainen, perusteellinen	põhjalik
pintapuolinen	pinnaline, pealiskaudne
pidättyväinen	tagasihoidlik
tunkeileva, ahdistava	pealetükkiv
poikkeuksellinen	erakorraline
säännöllinen, säännönmukainen	korrapärane, seaduspärane
puhelias	jutukas
harvapuheinen, vähäpuheinen	napisõnaline

pulska
laiha
pysyvä
pysymätön
pyöreä
soikea
pätevä
epäpätevä
pääasiallinen
sivullinen
pölyinen, tomuinen
pölytön, tomuton
rajaton, rajoittamaton
rajoitettu, rajallinen
raskas, painava (matkalaukku)
kevyt, köykäinen, kepeä
rauhallinen, levollinen
rauhaton, levoton
rehellinen, vilpitön
epärehellinen, vilpillinen, kiero, teeskentelevä
riippuvainen
riippumaton
riittävä
riittämätön
rikas, varakas, vauras
köyhä, varaton, vähävarainen

priske; tore
kõhn
püsiv, kestev
ebapüsiv, püsimatu
ümmargune
ovaalne
kompetentne, pädev
mittekompetentne, mittepädev
peamine
kõrvaline
tolmune
tolmutu
piiritu, piiramatu
piiratud
raske (kohver)
kerge
rahulik
rahutu
aus, siiras
ebaaus, ebasiiras, võlts, teesklev
sõltuv
sõltumatu
küllaldane, piisav
mitteküllaldane
rikas, jõukas
vaene

rohkea, uljas
arka, pelkurimainen, ujo

runsas
harvalukuinen, vähälukuinen

saavuttamaton, tavoittamaton
saavutettavissa, tavoitettavissa

sallittu
kielletty

samanlainen, yhdenkaltainen
eroava

selvä
epäselvä, sekava

siedettävä
sietämätön

siisti, puhdas
epäsiisti, siivoton (ihminen)
likainen (lattia)

sileä, tasainen
rosoinen, epätasainen

siveellinen
epäsiveellinen

sivistynyt
sivistymätön

sopiva
sopimaton

julge, vapper
arg(lik), kartlik, uje

rikkalik
väikesearvuline

saavutamatu, kättesaamatu
saavutatav, kättesaadav

lubatud
keelatud

sarnane, taoline
erinev

selge
ebaselge, segane

talutav, sallitav
talumatu, väljakannatamatu

puhas
must (inimene)
must (põrand)

sile, tasane
konarlik, krobeline, ebatasane

kõlbeline, moraalne
ebakõlbeline, ebamoraalne

haritud
harimatu

sobiv
sobimatu

sopusointuinen, sopusuhtainen
sopusoinnuton, yhteensopimaton
sovelias
epähieno
sujuva
kömpelö
suolainen
suolaton, mauton
suora
epäsuora
kiero, käyrä
suotuisa
epäsuotuisa
suunnitelmallinen
satunnainen, tilapäinen
suuri, iso
pieni, pikku(inen)
sydämellinen
sydämetön, säälimätön
syvä
matala
säännöllinen
epäsäännöllinen
tahdikas
tahditon
taitava
avuton

kooskõlaline, harmooniline
ebakõlaline, ühtesobimatu

sünnis
sündsusetu
ladus, nõtke
kohmakas
soolane
mage
otsene; sirge
kaudne
kõver
soodus
ebasoodus
kavakindel
juhuslik
suur
väike
südamlik
südametu, halastamatu
sügav
madal
reeglipärane
ebareeglipärane
taktiline
taktitu
osav
saamatu

taloudellinen
epätaloudellinen
tanakka, vanttera
solakka, hoikka
tarkka, täsmällinen
epätarkka, epätäsmällinen
likimääräinen, likimainen
tarkoituksenmukainen
epätarkoituksenmukainen
tarpeellinen
tarpeeton
tasavertainen, samanveroinen
epätasainen, epäsuhtainen
tavallinen
epätavallinen, tavaton
eriskummallinen
terve
sairas, kipeä
terävä
tylsä
tietoinen
epätietoinen
tiheä, taaja, sankka (metsä)
tiheä (kampa)
tiheä (pulssi)
tiivis (ohjelma)
harva, hatara

majanduslik
ebamajanduslik
jässakas
sale
täpne
ebatäpne
umbkaudne
otstarbekas
otstarbetu
tarvilik, vajalik
tarbetu, liigne
võrdne
ebavõrdne
harilik, tavaline
ebatavaline
kummaline, iseäralik
terve
haige
terav
nüri
teadlik
ebateadlik
tihe (mets)
tihe (kamm)
sage (pulss)
tihe (programm)
harv, hõre

todennäköinen
epätodennäköinen
toimintakykyinen
toimintakyvytön
toivorikas
epätoivoinen
totinen, vakava
hymyilevä, hymyhuulinen, hymysuinen
tottunut
tottumaton
tunnettu, tuttu
tuntematon, vieras, outo
tuore
vanha, pilaantunut
tyydyttävä
epätyydyttävä
tyyni
tuulinen; myrskyinen
tyytyväinen
tyytymätön
työhönkykenevä
työkyvytön
tärkeä
vähäarvoinen, vähäpätöinen, mitätön
täydellinen
epätäydellinen

tõenäoline
ebatõenäoline
teovõimeline
teovõimetu
lootusrikas
lootusetu, meeleheitlik
tõsine
naeratav, naerusuine

harjunud
harjumatu
tuntud, tuttav
tundmatu, võõras
värske
vana, riknenud
rahuldav
mitterahuldav
vaikne, tüün
tuuline; tormine
rahulolev
rahulolematu
töövõimeline
töövõimetu
tähtis
tähtsusetu

täielik
ebatäielik

täysi
tyhjä
täyteläinen, lihava
laiha
ulkoinen
sisäinen
uskollinen
uskoton
uudenaikainen, nykyaikainen
vanhanaikainen, antiikki; vanhanmallinen
vaakasuora
pystysuora
vaalea
tumma
vaarallinen
vaaraton
vaativainen
vaatimaton
vahingollinen
vahingoton
vaikea, mutkikas (tehtävä)
helppo
vakaa
epävakainen
vakinainen
väliaikainen

täis
tühi
tüse, korpulentne
kõhn
väline
sisemine
truu, ustav
truudusetu
moodne, kaasaegne
vanaaegne, antiikne; vananenud
horisontaalne
vertikaalne
blond, hele
brünett, tume
ohtlik
ohutu
nõudlik
vähenõudlik
kahjulik
kahjutu
raske, keerukas (ülesanne)
kerge
kindel, püsiv
muutlik, ebapüsiv
alatine, regulaarne
ajutine

valoisa (huone); kirkas
pimeä; synkkä
vapaaehtoinen, pakoton
pakollinen, pakotettu
varma
epävarma, epäröivä
varovainen
varomaton
viaton, syytön
syyllinen, syypää
viekas
yksinkertainen
viisas
epäviisas, tyhmä
virallinen
epävirallinen
virheellinen
virheetön
voimakas, väkevä, vahva
voimaton, kykenemätön
väkevä (kahvi)
laiha, mieto
välitön
välillinen
yhtäjaksoinen, yhtämittainen
epäyhtenäinen, katkonainen
ylempi, ylimmäinen
alempi, alimmainen

valge (tuba); hele, helge
pime; sünge, sünk
vabatahtlik
kohustuslik, sunduslik
kindel
ebakindel, kõhklev
ettevaatlik
ettevaatamatu
süütu
süüdi (olev)
kaval
lihtsameelne
tark
rumal, ebatark
ametlik
mitteametlik
vigane, vale
veatu; eksimatu
võimas, tugev
võimetu, jõuetu
kange (kohv)
lahja
vahetu
kaudne
pidev, vahetpidamatu
katkendlik
ülemine
alumine

ylevä
alhainen, halpamainen
ymmärrettävä
ymmärtämätön
ystävällinen
epäystävällinen, ynseä, töykeä

ülev
alatu, väiklane
arusaadav, mõistetav
arusaamatu, mõistmatu
sõbralik, lahke
ebasõbralik, ebalahke, vastutulematu

2. Adverbeja

1. *Paikkaa, suunta tai tietä ilmaisevia*

alas
alla, alhaalla
alta, alhaalta
alemma(ksi)
alempana
alempaa
edemmä(ksi)
edempänä
edempää
edestakaisin
eteen
edessä
edestä
eteenpäin
halki, läpi

2. Määrsõnad

1. *Kohta, suunda ja teed märkivad*

alla
all
alt
allapoole
allpool
altpoolt
edasi, eemale
eespool, eemal
eestpoolt, eemalt
edasi-tagasi
ette
ees
eest
edasi, ettepoole
läbi

kauas
kaukana
kaukaa
kauemma(ksi)
kauempana
kauempaa
korkealle
korkealla
korkealta
kotiin
kotona
kotoa
maitse
meritse
ohi(tse)
puhelimitse
siellä täällä
sieltä täältä
sinne(päin)
siinä, siellä(päin)
siitä, sieltä(päin)
sisään(päin)
sisällä(päin)
sisältä(päin)
suoraan
taakse(päin)
takana
takaa

kaugele
kaugel
kaugelt
kaugemale, eemale
kaugemal, eemal
kaugemalt, eemalt
kõrgele
kõrgel
kõrgelt
koju
kodu, kodus
kodunt, kodust
maad mööda
merd mööda
mööda
telefoni teel
siin-seal, siin ja seal
siit-sealt, siit ja sealt
sinna(poole)
seal, seal(pool)
sealt, sealt(poolt)
sisse(poole)
sees(pool)
seest(poolt)
otse, otseteed
taha(poole)
taga
tagant

taemmaksi
taempana
taempaa
tänne(päin)
tässä, täällä(päin)
tästä, täältä(päin)
tuonne(päin)
tuossa, tuolla(päin)
tuosta, tuolta(päin)
ulos(päin)
ulkona(päin)
ulkoa(päin)
ylemmä(ksi)
ylempänä
ylempää
ylös(päin)
ylhäällä
ylhäältä

tahapoole, kaugemale
tagapool, kaugemal
tagantpoolt, kaugemalt
siia(poole)
siin, siin(pool)
siit, siit(poolt)
sinna(poole)
seal, seal(pool)
sealt, sealt(poolt)
välja(poole)
väljas(pool)
väljast(poolt)
ülespoole, kõrgemale
ülalpool, kõrgemal
ülaltpoolt, kõrgemalt
üles(poole)
üleval, ülal
ülevalt, ülalt

2. *Aikaa ilmaisevia*

aikaisin, varhain
aikaisemmin
aikaisimmin
aina, alati, alituisesti
eilen
ennen
harvoin
heti

2. *Aega märkivad*

vara, aegsasti
varem(ini)
kõige varem(ini)
alati, alatiselt
eile
enne
harva
kohe

hiljan, hiljakkoin, hiljattain	hiljuti, äsja
huomenna	homme
jo	juba
kauan	kaua
kauemmin	kauem(ini)
kerran	(üks)kord
(ei) koskaan, (ei) milloinkaan	mitte kunagi
myöhään	hilja
myöhemmin	hiljem(ini)
nyt	nüüd
pian	varsti, peatselt, pea
sen jälkeen	seejärel
silloin, sitten	siis
tuonnoin	hiljuti, äsja
tänään	täna
usein	sageli
vielä	veel
viimein, vihdoin	viimaks, lõpuks
äsken, äskettäin	äsja, hiljuti

Ks. myös s. 98 (Ajanmääräyksiä).

Vt. ka lk. 98 (Ajaväljendeid).

3. *Tapaa, tilaa tai asemaa ilmaisevia*

3. *Viisi ja olukorda märkivad*

ahkerasti	virgalt, usinasti
ahkerammin	virgemini, usinamini
avojaloin, paljain jaloin	paljajalu
avopäin, paljain päin	paljapäi, palja peaga

altakulmain	altkulmu
hauskasti	huvitavalt, lõbusalt
hauskemmin	huvitavamalt, lõbusamalt
helposti, kevyesti	kergesti, kergelt
helpommin	kergemini
hiljaa	tasa, vaikselt
hiljemmin	tasemini, vaiksemalt
huonosti	halvasti
huonommin	halvemini
hyvin, hyvästi	hästi
paremmin	paremini
parhaiten	kõige paremini
iloisesti	rõõmsasti, rõõmsalt
irti, auki	lahti
jalan	jala
kahtia	kaheks, pooleks
kauniisti	ilusasti
kauniimmin	ilusamini
kipeästi	valusasti, valusalt
kovasti	kõvasti
kovemmin	kõvemini
kuulemma	kuuldavasti, kuulu järgi
käsin	käsitsi, kätega
laiskasti	laisalt
laiskemmin	laisemini
loistavasti	hiilgavalt, suurepäraselt
loistavammin	hiilgavamini, suurepärasemalt

nopeasti
nopeammin
näemmä
nähtävästi
oikein
peräkkäin, perätysten
ratsain
rikki
rinnakkain
suloisesti
tahallani, tahallasi, tahallaan, tahallamme, tahallanne, tahallaan
taitavasti
tiettävästi
tiukalla, kireänä
täten, siten
vailla
vakavasti
vapaaehtoisesti
varmasti
vaikeasti
väkisin
väärin
yksinkertaisesti
ylösalaisin
ymmärrettävästi
ystävällisesti

kiiresti, väledalt
kiiremini, väledamini
nagu näha
nähtavasti, ilmselt
õigesti
järjestikku, üksteise järele
ratsa
katki
kõrvu, kõrvuti
meeldivalt
(mina, sina, tema, meie, teie, nemad) meelega

osavasti
teatavasti
pingul
niimoodi, niiviisi
puudu, vajaka
tõsiselt
vabatahtlikult
kindlasti
raskesti
vägisi
valesti
lihtsalt
kummuli, pahupidi
arusaadavalt
sõbralikult, lahkelt

4. *Määrää ilmaisevia*	4. *Määra ja hulka märkivad*
aivan, vallan	üsna
erittäin	eriti
hiukan	pisut, natuke
hyvin, kovin, sangen	väga
kahdesti	kaks korda, kahekordselt
kolmasti	kolm korda, kolmekordselt
kaikkein (kaunein)	kõige (ilusam)
kylliksi	küllalt, küllaldaselt
melkein	peaaegu
niin (kaunis)	nii (ilus)
niukalti	napilt
oikein (hauska)	väga (lõbus)
paljon	palju
enemmän	enam
eniten	kõige enam
runsaasti, viljalti	rohkesti, rikkalikult
vähitellen	vähehaaval
vähän	vähe
vähemmän	vähem
vähimmän	kõige vähem
yksin	üksi, üksinda
yksitellen	üksikult, ükshaaval
kaksittain	kahekaupa, kakshaaval

5. *Kysymystä ilmaisevia*

miksi?
milloin?
minkä tähden?
minne(päin)? mihin(päin)?
missä(päin)?
mistä(päin)?
miten?
monesko?
montako?

5. *Küsimust märkivad*

miks?
millal?
mispärast?
kuhu(poole)?
kus(pool)?
kust(poolt)?
kuidas?
mitmes?
mitu?

3. Pre- ja postpositioita

1. Prepositioita

1. *Preposition jäljessä oleva nomini on genetiivissä*

edellä (puolenpäivän)
jälkeen (puolenpäivän)
halki
kautta
kesken (puheen)
läpi
ohi, sivu (aseman)
poikki
yli
ympäri

3. Ees- ja tagasõnad

1. Eessõnu

1. *Eessõnale järgnev soome käändsõna on omastavas*

enne (lõunat)
pärast (lõunat)
läbi
kaudu, läbi
(kõne, jutu) keskel, vahel
läbi
(jaamast) mööda
põiki; üle
üle
ümber

2. *Preposition jäljessä oleva nomini on partitiivissa*

ennen
ilman (häntä)
keskelle (kaupunkia)
  keskellä
  keskeltä
kesken
liki (kylää)
likelle, lähelle (kaupunkia)
  likellä, lähellä
  likeltä, läheltä
paitsi (häntä)
pitkin
päin (kasvoja)
vailla (varoja)
vastapäätä (museota)
vasten, vastoin
ympäri

2. Postpositioita

1. *Postposition edessä oleva nomini on genetiivissä*

alle
  alla
  alta
  alitse

2. *Eessõnale järgnev soome käändsõna on osastavas*

enne
ilma (temata)
(linna) keskele, keset (linna)
  keskel
  keskelt
keset
(küla) ligidal, lähedal
(linna) ligidale, lähedale
  ligidal, lähedal
  ligidalt, lähedalt
ilma (temata)
piki
vastu (nägu)
ilma (varanduseta)
(muuseumi) vastas
vastu
ümber

2. Tagasõnu

1. *Tagasõnale eelnev soome käändsõna on omastavas*

alla
  all
  alt
  alt läbi

eteen	ette
edessä	ees
edestä	eest
editse	eest läbi
(metsän) halki	läbi (metsa)
johdosta	tõttu; puhul
jälkeen	järele
jäljessä	järel
jäljestä	järelt
kanssa, kera, keralla	kaasas, -ga
kautta	kaudu
keskeen, keskelle	keskele
keskessä, keskellä	keskel
keskestä, keskeltä	keskelt
luo, luokse	juurde
luona	juures
luota	juurest
läpi, lävitse	läbi
mukaan	kaasa; kohaselt, järgi
mukana	kaasas
(talon) ohi, ohitse	(majast) mööda
perään	järele
perässä	järel
perästä	järelt; pärast
poikki	üle
puoleen	poole
puolessa	pool
puolesta	poolt; poolest, eest

päälle	peale
päällä	peal
päältä	pealt
päällitse	üle; pealt kaudu
päähän	otsa; taha
päässä	otsas; taga
päästä	otsast; tagant
rinnalle	kõrvale
rinnalla	kõrval
rinnalta	kõrvalt
sisään, sisälle	sisse
sisässä, sisällä	sees
sisästä, sisältä	seest
taakse, taa	taha
takana	taga
takaa	tagant
takia, tähden	tõttu, pärast
varrelle	äärde
varrella	ääres
varrelta	äärest
viereen, vierelle	kõrvale
vieressä, vierellä	kõrval
vierestä, viereltä	kõrvalt
vuoksi	tõttu; jaoks
väliin, välille	vahele
välissä, välillä	vahel
välistä, väliltä	vahelt
välitse	vahelt läbi

ylle	kohale
yllä	kohal
yltä	kohalt
(kadun) yli, ylitse	üle (tänava)
ympärille	ümber
ympärillä, ympäri	ümber
ympäriltä	ümbert
ääreen	äärde
ääressä	ääres
äärestä	äärest

2. *Postposition edessä oleva nomini on partitiivissa*

(sitä) ennen	enne (seda)
(rantaa) kohden, kohti	(ranna) poole
(minua) kohtaan	(minu) vastu
(maantietä) myöten	mööda (maanteed)
(polviaan) myöten	(põlvist) saadik
(rantaa) pitkin	piki, mööda (randa)
(viimeistelyä) vailla	ilma (viimistluseta)
(meitä) varten	(meie) jaoks

2. *Tagasõnale eelnev soome käändsõna on osastavas*

3. *Postposition edessä oleva nomini on jossain muussa sijamuodossa*

(polviin) asti, saakka	(põlvist) saadik
(seinään) päin	(seina) poole
(missä) asti	(kust) saadik

3. *Tagasõnale eelnev soome käändsõna on mingis muus käändes*

(aamiaisesta) saakka	(hommikueinest) saadik
(idästä) päin	(ida) poolt
(minusta) nähden	(minu) pärast, poolest
(rajalle) asti, saakka	(piiri)-ni
(järvelle) päin	(järve) poole
(Tampereelta) päin	(Tampere) kandist

4. Konjunktioita | **4. Sidesõnad**

1. Rinnastuskonjunktioita | **1. Rinnastavaid sidesõnu**

Kopulatiiviset konjunktiot	*Ühendavad sidesõnad*
ja, sekä, ynnä	ja, ning
sekä. . . että	niihästi. . . kui (ka)
enkä, etkä, eikä, emmekä, ettekä, eivätkä	ega
saati, saatikka	liiatigi
jopa, vieläpä	isegi, koguni
Disjunktiiviset konjunktiot	*Eraldavad sidesõnad*
eli, elikkä	ehk
tai, taikka, tahi, tahikka	või
joko . . . tai	kas . . . või
vai	või
Adversatiiviset konjunktiot	*Vastandavad sidesõnad*
mutta	aga
vaan	vaid

paitsi	välja arvatud
ei ainoastaan . . . vaan (myös)	mitte ainult . . . vaid (ka)
kuitenkin, kumminkin	siiski, ometi
Eksplikatiivisia ja konklusiivisia konjunktioita	*Seletavad ja põhjendavad sidesõnad*
sillä	sest (et)
sen tähden, siksi	sellepärast
siis	niisiis, järelikult
niin	siis
2. Alistuskonjunktioita	**2. Alistavaid sidesõnu**
että, jotta	et, selleks et
niin että, niin jotta	nii et
kun, koska	et, sest et
sen tähden että, sen vuoksi että, siksi että	sellepärast et, sest et
syystä että	sest et; sel põhjusel et
kunnes	kuni
niin pian kuin, jahka	niipea kui
niin kauan kuin	niikaua kui
siksi kun	seni kui
jos, joshan, kunhan	kui (ometi)
kuin	kui
ennen kuin	enne kui
niin kuin	nii kui
ikään kuin, aivan kuin	otsekui, justkui

vaikka(kin), jos kohta, joskin

tokko

Ks. myös s. 83 (Joitakin tarpeellisia sanoja).

kuigi, ehk küll, ehkki, sellest hoolimata et

kas

Vt. ka lk. 83 (Mõningaid vajalikke sõnu).

LIITE I

1. Suomen raha

Suomessa on käytössä nimellisarvoltaan

seuraavia seteleitä

5 markkaa
10 markkaa
50 markkaa
100 markkaa

metallirahoja

1 penni
5 penniä
10 penniä
20 penniä
50 penniä
1 markka

Yhdessä markassa on 100 penniä.

2. Neuvostoliiton raha

Neuvostoliitossa on käytössä nimellisarvoltaan

seuraavia seteleitä

1 rupla
3 ruplaa
5 ruplaa

LISA I

1. Soome raha

Soomes on nominaalväärtusega käibel

järgmised paberrahad

5 marka
10 marka
50 marka
100 marka

metallrahad

1 penn
5 penni
10 penni
20 penni
50 penni
1 mark

Ühes margas on 100 penni.

2. Nõukogude Liidu raha

Nõukogude Liidus on nominaalväärtusega käibel

järgmised paberrahad

1 rubla
3 rubla
5 rubla

10 ruplaa	10 rubla
25 ruplaa	25 rubla
50 ruplaa	50 rubla
100 ruplaa	100 rubla
metallirahoja	*metallrahad*
1 kopeekka	1 kopikas
2 kopeekkaa	2 kopikat
3 kopeekkaa	3 kopikat
5 kopeekkaa	5 kopikat
10 kopeekkaa	10 kopikat
15 kopeekkaa	15 kopikat
20 kopeekkaa	20 kopikat
50 kopeekkaa	50 kopikat
1 rupla	1 rubla
Yhdessä ruplassa on 100 kopeekkaa.	Ühes rublas on 100 kopikat.

3. Valuuttakurssit

(lokakuussa 1968)

Valuutta	Kurssi ruplissa
Valuuta	Kurss rublades
Belgian frangi	
Belgia frank, 100	1.79
Englannin punta	
Inglise naelsterling, 1	2.15
Hollannin guldeni	
Hollandi kulden, 100	24.77

3. Valuutakursid

(oktoobris 1968)

Intian rupia	
India ruupia, 100	12.00
Italian liira	
Itaalia liir, 1000	1.4472
Itävallan šillinki	
Austria šilling, 100	3.49
Japanin jen	
Jaapani jeen, 1000	2.50
Kanadan dollari	
Kanada dollar, 1	0.8391
Norjan kruunu	
Norra kroon, 100	12.60
Ranskan frangi	
Prantsuse frank, 100	18.10
Ruotsin kruunu	
Rootsi kroon, 100	17.44
Saksan Liittotasavallan markka	
Saksa Föderatiivse Vabariigi mark, 100	22.65
Suomen markka	
Soome mark, 100	21.43
Sveitsin frangi	
Šveitsi frank, 100	20.95
Tanskan kruunu	
Taani kroon, 100	12.00
Yhdysvaltojen dollari	
Ameerika Ühendriikide dollar, 1	0.90

4. Valuuttamääräykset

Neuvostoliiton valuutan tuonti ja vienti on voimassaolevien lakien mukaisesti kielletty.

Ulkomaan valuutan maahantuontia ei ole rajoitettu.

Menojaan ja ostoksiaan varten turisti voi Neuvostoliitossa vaihtaa rajoittamattoman määrän mukanaan tuomaansa valuuttaa sekä pankki- ja matkašekkejä neuvostorupliin.

Vaihdetun ulkomaan valuutan määrästä annetaan matkailijalle tosite. Tämän tositteen perusteella voidaan käyttämättä jääneet ruplat vaihtaa takaisin ulkomaan valuutaksi.

Valuuttaa vaihtavat Valtionpankin vaihtokassat sekä Inturistin edustajat; valuuttaoperaatiot ovat muilta lailla kielletyt.

Säilyttäkää kaikki valuutan vaihtoa koskevat kuittinne.

4. Valuutamäärused

Nõukogude valuuta sissetoomine ja väljaviimine on kehtivate seaduste järgi keelatud.

Välisvaluuta sissetoomist ei ole piiratud.

Kulutuste ja ostude tarbeks võib turist Nõukogude Liidus vahetada kaasavõetud valuutat, panga- ja reisitšekke Nõukogude rubladeks piiramata hulgal.

Vahetatud välisvaluuta kohta antakse reisijale tõend. Selle tõendi alusel on võimalik kasutamata jäänud rublad tagasi vahetada välisvaluutaks.

Valuutat vahetavad Riigipanga vahetuskassad ja «Inturisti» esindajad; teistel on valuutaoperatsioonid seadusega keelatud.

Hoidke alles kõik oma valuuta vahetamise kviitungid.

LIITE II

Mittoja ja painoja

Neuvostoliitossa on kuten Suomessakin käytännössä etupäässä metrinen mittajärjestelmä.

1. *Pituusmittoja*

millimetri (mm)
sentti(metri) (cm)
desimetri (0,1 m)
dekametri (10 m)
hehtometri (100 m)
kilometri (km)
penikulma, maili
meripenikulma
tuuma
jalka
syli
virsta
askel
vaaksa
kyynärä

2. *Pintamittoja*

neliömillimetri (mm^2)
neliösenttimetri (cm^2)

LISA II

Mõõdud ja kaalud

Nõukogude Liidus nagu Soomeski on kasutusel peamiselt detsimaalsüsteem.

1. *Pikkusmõõdud*

millimeeter (mm)
sentimeeter (cm)
detsimeeter (0,1 m)
dekameeter (10 m)
hektomeeter (100 m)
kilomeeter (km)
miil
meremiil
toll
jalg
süld
verst
samm
vaks
küünar

2. *Pinnamõõdud*

ruutmillimeeter (mm^2)
ruutsentimeeter (cm^2)

neliödesimetri (dm^2)	ruutdetsimeeter (dm^2)
neliömetri (m^2)	ruutmeeter (m^2)
neliökilometri (km^2)	ruutkilomeeter (km^2)
aari (100 m^2)	aar (100 m^2)
hehtaari (100 a)	hektar (100 a)
neliötuuma	ruuttoll
neliöjalka	ruutjalg

3. *Tilavuus- ja vetomittoja*

3. *Ruumi- ja mahumõõdud*

kuutiomillimetri (mm^3)	kuupmillimeeter (mm^3)
kuutiosenttimetri (cm^3)	kuupsentimeeter (cm^3)
kuutiodesimetri (dm^3)	kuupdetsimeeter (dm^3)
kuutiometri (m^3)	kuupmeeter (m^3)
kiintokuutiometri	tihumeeter
millilitra ($^1/_{1000}$ l)	milliliiter ($^1/_{1000}$ l)
senttilitra ($^1/_{100}$ l)	sentiliiter ($^1/_{100}$ l)
desilitra ($^1/_{10}$ l)	detsiliiter ($^1/_{10}$ l)
litra (l)	liiter (l)
dekalitra (10 l)	dekaliiter (10 l)
hehtolitra (100 l)	hektoliiter (100 l)
tuoppi, tuopillinen	toop, toobitäis
kolpakko, kolpakollinen	kruus, kruusitäis
lasi, lasillinen	klaas, klaasitäis
ämpäri, ämpärillinen	pang, pangetäis
vakka, vakallinen	vakk, vakatäis
hyppysellinen, näpillinen	näpuotsatäis
kuorallinen, pivo(llinen)	peotäis

4. *Kappaleittain ym.*

yksittäin, yksitellen
kymmenittäin
sadoittain
tuhansittain
tusina, tusinoittain
krossi, grossi (12 tusinaa)
riisi (1000 paperiarkkia)

4. *Tükikaupa jm.*

ühekaupa
kümnekaupa
sajakaupa
tuhandekaupa
tosin, tosinakaupa
kross (12 tosinat)
riis (1000 paberipoognat)

5. *Painomittoja*

milligramma ($^1/_{1000}$ g)
senttigramma ($^1/_{100}$ g)
desigramma ($^1/_{10}$ g)
gramma (g)
dekagramma (10 g)
hehtogramma (100 g)
kilogramma (kg)
sentneri (100 kg)
tonni (t)
puuta = 40 naulaa = 16,381 kg

5. *Raskusmõõdud*

milligramm ($^1/_{1000}$ g)
sentigramm ($^1/_{100}$ g)
detsigramm ($^1/_{10}$ g)
gramm (g)
dekagramm (10 g)
hektogramm (100 g)
kilogramm (kg)
tsentner (100 kg)
tonn (t)
puud = 40 naela = 16,381 kg

6. *Vaakoja ja punnuksia*

vaaka
vipuvaaka
kymmenysvaaka, desimaalivaaka
sadannesvaaka

6. *Kaalud ja vihid*

kaal(ud)
kangkaalud
kümnendkaalud, detsimaalkaalud
sajandikkaalud

apteekkivaaka	apteegikaalud
vaakakuppi, vaakalauta	kaalukauss
puntari	päsmer, margapuu
punnus	(kaalu)viht, kaalupomm
viiden gramman (kilon) punnus	viiegrammine (-kilone) viht (pomm)

7. Yleistä	*7. Üldist*
mitta	mõõt
mittanauha	mõõdulint
mittaviivoitin	mõõdupuu
mikrometri	mikromeeter
askelmittari, askelenlukija	sammulugeja
mittausyksikkö	mõõtühik
painoyksikkö	kaaluühik
vaakahuone	kaalukoda
punnita vaa'alla	kaaluda
mitata	mõõta
mitata askelilla	sammudega mõõta

LIITE III

Valikoima maantieteellisiä nimiä

Ks. myös s. 479 (Maita. Kieliä. Kansallisuuksia).

Luettelossa esitetään tavallisimpia maantieteellisiä nimiä, joiden suomen- ja eestinkielinen kirjoitusasu poikkeavat toisistaan.

Afrikka	Aafrika
Aigeianmeri, Egeanmeri	Egeuse meri
Alankomaat	Madalmaad
Alger	Alžiir
Algeria	Alžeeria
Alpit	Alpid
Amazon-joki	Amazonas
Amerikka	Ameerika
Angola	Angoola
Antarktis, Etelämanner	Antarktika
Apenniinien niemimaa	Apenniini poolsaar
Arktis	Arktika
Atlantin valtameri, Atlantti	Atlandi ookean
Australia	Austraalia
Balkanin niemimaa	Balkani poolsaar
Berliini	Berliin

LISA III

Valimik geograafilisi nimesid

Vt. ka lk. 479 [Maad. Keeled. Rahvad (RAHVUSED)].

Loetelus esitatakse tavalisemaid kohanimesid, mis oma kirjapildilt erinevad vastavatest eestikeelsetest kohanimedest.

Biskajan lahti	Biskaia laht
Bryssel	Brüssel
Burma, Birma	Birma
Ceylon	Tseilon
Chile	Tšiili
Costa Rica	Kostariika
Damaskos	Damaskus
Dominikaaninen Tasavalta	Dominikaani Vabariik
Englannin kanaali, Kanaali	La Manche
Etelä-Amerikka	Lõuna-Ameerika
Etiopia, Abessinia	Etioopia, Abessiinia
Etu-Aasia	Ees-Aasia
Etu-Intia	Ees-India
Eurooppa	Euroopa
Filippiinit	Filipiinid
Färsaaret	Fääri saared
Geneve, Genève	Genf
Ghana	Gaana
Grönlanti	Gröönimaa
Guatemala	Guatemaala
Guinea, Guinean Tasavalta	Ginea, Ginea Vabariik
Haiti	Haiiti
Hampuri	Hamburg
Havaijisaaret	Havai saared
Helsinki	Helsingi
Hiidenmaa	Hiiumaa
Himalaja	Himaalaja
Honduras	Honduuras

Huippuvuoret	Teravmäed
Hyväntoivonniemi	Hea Lootuse neem
Ilmajärvi, Ilmen	Ilmen
Indokiina, Taka-Intia	Indo-Hiina
Intian valtameri	India ookean
Irak	Iraak
Irlanninmeri	Iiri meri
Itämerenmaat, Baltian maat	Läänemeremaad, Baltimaad
Itämeri	Läänemeri, Balti meri
Jemen	Jeemen
Jordania	Jordaania
Kalkutta	Kalkuta
Kanarian saaret	Kanaari saared
Kantalahti	Kandalakša
Kapkaupunki	Kaplinn
Karibianmeri	Kariibi meri
Karpaatit	Karpaadid
Kaspianmeri	Kaspia meri
Kaukasia	Kaukaasia
Kauko-Itä	Kaug-Ida
Keltainenmeri	Kollane meri
Kenia	Keenia
Keski-Aasia	Kesk-Aasia
Kilpikonnasaaret	Galápagose saared
Kiova, Kiev	Kiiev
Kišinev	Kišinjov
Komendöörin saaret	Komandori saared
Krim	Krimm

Kronstadt	Kroonlinn
Kultarannikko	Kullarannik
Kuollutmeri	Surnumeri
Kurilit	Kuriili saared, Kuriilid
Kypros	Küpros
Kööpenhamina	Kopenhaagen
Laatokka	Laadoga
Libanon	Liibanon
Liberia	Libeeria
Libya	Liibüa
Lohikäärmevuoristo	Draakonimäed
Lontoo	London
Luxemburg	Luksemburg
Länsi-Intia	Lääne-India
Madrid	Madriid
Marokko	Maroko
Mauritania	Mauretaania
Meksiko /valtio/	Mehhiko /riik/
Monaco	Monako
Mosambik	Mosambiik
Moskova	Moskva
Mustameri	Must meri
Nepal	Nepaal
Neuvosto-Eesti	Nõukogude Eesti
Neuvostoliitto	Nõukogude Liit
Neva	Neeva
Nicaragua	Nikaraagua
Nigeria	Nigeeria

Niili	Niilus
Norsunluurannikko	Elevandiluurannik
Ohotanmeri	Ohhoota meri
Oman	Omaan
Oseania	Okeaania
Panaman kanava	Panama kanal
Paraguay	Paraguai
Pariisi	Pariis
Peru	Peruu
Persian lahti	Pärsia laht
Petroskoi	Petrozavodsk
Pihkova	Pihkva
Pjongpjang	Phönjan
Pohjanlahti	Põhjalaht, Botnia laht
Pohjoinen jäämeri	Põhja-Jäämeri
Pohjois-Amerikka	Põhja-Ameerika
Polynesia	Polüneesia
Puerto Rico	Puertoriiko
Punainenmeri	Punane meri
Pyreneiden niemimaa	Pürenee poolsaar
Pyreneiden vuoret, Pyreneet	Pürenee mäestik, Püreneed
Rangoon	Ranguun
Reykjavik	Reikjavik
Rhodesia	Rodeesia
Riianlahti	Riia laht
Riika	Riia
Saarenmaa	Saaremaa
Sahalin	Sahhalin

Saimaa	Saima
Saudi-Arabia	Saudi Araabia
Singapore	Singapur
Siperia	Siber
Sisilia	Sitsiilia
Skandinavia	Skandinaavia
Somalimaa	Somaalimaa
Sosialistinen Neuvostotasavaltojen Liitto	Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit
Sudan	Sudaan
Suezin kanava, Suez	Suessi kanal
Suomenlahti	Soome laht
Syyria	Süüria
Tahiti	Tahiiti
Taiwan, Formosa	Taivan
Tallinna	Tallinn
Tartto	Tartu
Tasmania	Tasmaania
Thai-maa	Tai
Tirana	Tiraana
Tonava	Doonau
Tripolis	Tripoli
Tukholma	Stokholm
Tunisia	Tuneesia
Turku	Turu
Tyyni valtameri, Tyynimeri	Vaikne ookean
Ural(vuoret)	Uraal(imäed)
Uruguay	Uruguai

Uusi-Seelanti	Uus-Meremaa
Varsova	Varssavi
Vatikaani(valtio)	Vatikan
Venetsia	Veneetsia
Vienanmeri, Valkoinenmeri	Valge meri
Viipuri	Viiburi
Vähä-Aasia	Väike-Aasia
Väinäjoki, Daugava	Daugava
Väinänlinna, Daugavpils	Daugavpils
Välimeri	Vahemeri
Wien	Viin
Ääninen, Äänisjärvi	Oneega, Äänisjärv
Öölanti	Öland

LIITE IV

1. Tavallisimpia suomalaisia lyhenteitä

a = aari, aaria
A = ampeeri, ampeeria
agr. = agronomi
ao. = asianomainen
ap. = aamupäivällä; alempi palkkausluokka
arv. = arvoisa
cm = senttimetri, senttimetriä
dipl.-ins. = diplomi-insinööri
dm = desimetri, desimetriä
e.a.a. = ennen ajanlaskumme alkua
ekon. = ekonomi
eKr. = ennen Kristusta
EM = Euroopan mestaruus
ens. = ensimmäinen
ent. = entinen
esim. = esimerkiksi
ev. = eversti
ev.-lut. = evankelis-luterilainen
evp. = erossa vakinaisesta palveluksesta

LISA IV

1. Tavalisemaid soomekeelseid lühendeid

aar, aari
amper, amprit
agronoom
asjaomane
hommikupoolikul; madalam palgakategooria
lugupeetud
sentimeeter, sentimeetrit
diplomeeritud insener
detsimeeter, detsimeetrit
enne meie ajaarvamist
ökonomist
enne meie ajaarvamist
Euroopa meistrivõistlused
esimene
endine
näiteks
kolonel, polkovnik
luteriusuline
pensionil, erus

fil.kand. = FK = filosofian kandidaatti	filosoofiakandidaat
fil.lis. = FL = filosofian lisensiaatti	filosoofialitsentsiaat
fil.tri = FT = filosofian tohtori	filosoofiadoktor
g = gramma, grammaa	gramm, grammi
ha = hehtaari	hektar
harv. = harvinainen	haruldane
hra = herra	härra
hum.kand. = HuK = HTK = humanististen tieteiden kandidaatti	humanitaarteaduste kandidaat
huom. = huomautus; huomaa!	märkus; tähelepanu!
H.V. = Hyvä Veli	Kulla vennas (kirjaalustusena)
ip. = iltapäivällä	õhtupoolikul, pärast lõunat
JK = Jk. = jälkikirjoitus	postskriptum
jms. = ja muuta sellaista	ja muud sellist
jne. = ja niin edelleen	ja nõnda edasi
kenr. = kenraali	kindral
kg = kilogramma, kilogrammaa	kilogramm, kilogrammi
khra = kirkkoherra	kirikuõpetaja
kirj. = kirjataan	tähitult
klo = kello	kell
km = kilometri, kilometriä	kilomeeter, kilomeetrit
komm. = kommunistinen, kommunisti	kommunistlik, kommunist
ko. = kyseessä oleva	kõnesolev
kop = kopeekka, kopeekkaa	kopikas, kopikat

kpl. = kappale, kappaletta	tükk, tükki
kr.-kat. = kreikkalaiskatolinen	kreeka-katoliku
ks. = katso	vaata
l = litra, litraa	liiter, liitrit
l. = eli	ehk
lk. = luokka	klass
luutn. = luutnantti	leitnant
lääket.kand. = lääketieteen kandidaatti	meditsiinikandidaat
m = metri, metriä	meeter, meetrit
maist. = maisteri	magister
ME = maailmanennätys	maailmarekord
milj. = miljoona, miljoonaa	miljon, miljonit
min = minuutti, minuuttia	minut, minutit
mk = markka, markkaa	mark, marka
mm = millimetri, millimetriä	millimeeter, millimeetrit
mm. = muun muassa	muuseas
MM = maailman mestaruus	maailmameistrivõistlused
mrd. = miljardi, miljardia	miljard, miljardit
n. = noin	umbes
nim. = nimittäin	nimelt
nk. = niin kutsuttu	nõndanimetatud
n:o = numero	number
ns. = niin sanottu; nuorisoseura	niinimetatud; noorsooühing
nti = neiti	preili, neiu
oik. = oikeastaan; oikealla	õieti; paremal
os. = osoite	aadress
o.s. = omaa sukua	neiupõlvenimega

OY = oy. = osakeyhtiö	aktsiaselts
p = penni, penniä	penn, penni
p. = päivä, painos	päev, trükk
past. = pastori	pastor
pj. = puheenjohtaja	esimees
pnä = päivänä	kuupäeval
po. = puheena oleva; pitää olla	kõnesolev; peab olema
prof. = professori	professor
puh. = puhelin	telefon
pvm. = päivämäärä	kuupäev
rek.-ton. = rekisteritonni, rekisteritonnia	registertonn, registertonni
res. = reservi-, reservissä	reserv-, reservis
rpom.-kat. = roomalaiskatolinen	rooma-katoliku
rpl = rupla, ruplaa	rubla, rubla(t)
rva = rouva	proua
s = sekunti, sekuntia	sekund, sekundit
s. = sivu, sivulla; syntynyt	lehekülg, leheküljel; sündinud
SAK = Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliitto	Soome Ametiühingute Keskliit
SDNL = Suomen Demokraattinen Nuorisoliitto	Soome Demokraatlik Noorsooliit (SDNL)
seur. = seuraava	järgmine
SKDL = Suomen Kansan Demokraattinen Liitto	Soome Demokraatlik Rahvarinne
SKP = Suomen Kommunistinen Puolue	Soome Kommunistlik Partei
SM = Suomen mestaruus	Soome meistrivõistlused

Smk = Suomen markka	Soome mark
SNDL = Suomen Naisten Demokraattinen Liitto	Soome Naiste Demokraatlik Liit
SNS = Suomi—Neuvostoliitto seura	ühing «Soome—Nõukogude Liit»
SNTL = Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liitto	Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit
so. = se on	see on
sos.-dem. = sosiaalidemokraatti	sotsiaaldemokraat
SPR = Suomen Punainen Risti	Soome Punane Rist
srk. = seurakunta	kogudus
STT = Suomen Tietotoimisto	Soome Telegraafiagentuur
synt. = syntynyt	sündinud
t = tunti, tuntia	tund, tundi
t. = tai	või
tk. = tämän kuun, tätä kuuta	selle kuu, sel kuul
t:mi = toiminimi	firma
tms. = tai muuta sellaista	või muud sellist
toht. = tri = tohtori	doktor
ts. = toisin sanoen	teiste sõnadega
v. = vuonna, vuosina	aastal, aastail
V = voltti, volttia	volt, volti
W = watti, wattia	vatt, vatti
va. = väliaikainen	ajutine
vk. = viime kuun, viime kuuta	möödunud kuu, möödunud kuul
vrt. = vertaa	võrdle
vsk. = vuosikerta	aastakäik
vt. = virkaa tekevä	kohusetäitja

YK = Yhdistyneet Kansakunnat	Ühinenud Rahvaste Organisatsioon
ym. = ynnä muuta	ja muud
yms. = ynnä muuta sellaista	ja muud sellist
yo. = ylioppilas	üliõpilane
yp. = ylempi palkkaluokka	kõrgem palgakategooria

2. Tavallisimpia eestiläisiä lyhenteitä

2. Tavalisemaid eestikeelseid lühendeid

a = aar, aari	aari, aaria
a. = aastal, aastail	vuonna, vuosina
aadr. = aadress	osoite
a.-ü. = a/ü. = ametiühing	ammattiyhdistys
dir. = direktor	johtaja, tirehtööri
dm = detsimeeter, detsimeetrit	desimetri, desimetriä
dr. = doktor	tohtori
cm = sentimeeter, sentimeetrit	senttimetri, senttimetriä
e. = ehk	eli
EKP = Eestimaa Kommunistlik Partei	Eestin Kommunistinen Puolue
e.m.a. = enne meie ajaarvamist	ennen ajanlaskumme alkua
ENSV = Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik	Eestin Sosialistinen Neuvostotasavalta
EPA = Eesti Põllumajanduse Akadeemia	Eestin maatalousakatemia
g = gramm, grammi	gramma, grammaa
ETA = Eesti Telegraafiagentuur	Eestin Tietotoimisto

ha = hektar, hektarit	hehtaari, hehtaaria
jj. = ja järgmised	ja seuraavat
jm. = ja muud	ynnä muuta
jms. = ja muud seesugust	ynnä muuta sellaista
jmt. = ja mitmed teised	ja useat muut
jne. = ja nii edasi	ja niin edelleen
jt. = ja teised	ja muut
k. = keel; korter	kieli; asunto
kand. = kandidaat	kandidaatti
kd. = köide	nide
kg = kilogramm, kilogrammi	kilogramma, kilogrammaa
KKI = Keele ja Kirjanduse Instituut	Kielen ja kirjallisuuden instituutti
kl. = klass; kell	luokka; kello
km = kilomeeter, kilomeetrit	kilometri, kilometriä
k.-n. = k/n = külanõukogu	kyläneuvosto
kod. = kodanik	kansalainen
kop. = kopikas, kopikat	kopeekka, koppeekkaa
krt. = k. = korter	asunto
kt. = kohusetäitja	virkaa tekevä
l = liiter, liitrit	litra, litraa
lk. = lehekülg	sivu
lp. = lugupeetud	arvoisa
lüh. = lühendatult; lühend	lyhennettynä; lyhenne
m = meeter, meetrit	metri, metriä
m.a.j. = meie ajaarvamise järgi	ajanlaskumme mukaan
min. = minut, minutit	minuutti, minuuttia
mm = millimeeter, millimeetrit	millimetri, millimetriä

mnt. = maantee	maantie
NLKP = Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei	Neuvostoliiton Kommunistinen Puolue
nn. = niinimetatud	niin sanottu
nr. = number	numero
NSVL = Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit	Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liitto
näit. = näiteks	esimerkiksi
n.-ö. = nii-öelda	niin sanoakseni
p. = poeg	poika
pk. = postkast	postilaatikko
p.l. = pärast lõunat	iltapäivällä
p.o. = peab olema	pitää olla
prof. = professor	professori
P.S. = postskriptum (järelkiri)	jälkikirjoitus
ptk. = peatükk	kappale
r = raadius	säde, radius
raj. = rajoon	piiri
rbl. = rubla, rubla(t)	rupla, ruplaa
s.a. = sel aastal	tänä vuonna
s.-ag. = sideagentuur	postilaitos
s.-jsk. = sidejaoskond	postikonttori
skp. = selle kuu päeval	tätä kuuta
sm. = seltsimees	toveri
s.o. = see on	se on
s.t. = see tähendab	se merkitsee
stj. = saatja	lähettäjä
surn. = surnud	kuollut

sünd. = sündinud	syntynyt
t = tonn, tonni	tonni, tonnia
t. = tund; tänav; tütar	tunti; katu; tytär
TA = Teaduste Akadeemia	Tiedeakatemia
tel. = telefon	puhelin
TPI = Tallinna Polütehniline Instituut	Tallinnan teknillinen korkeakoulu
tr. = trükk	painos
TRÜ = Tartu Riiklik Ülikool	Tarton valtion yliopisto
ts = tsentner, tsentnerit	sentneri, sentneriä
täh. = tähendab	merkitsee
u. = umbes	noin
V = volt, volti	voltti, volttia
v. = või	tai
v.a. = välja arvatud; väga austatud	paitsi; kunnioitettu
vm. = või muud	tai muuta
vrd. = võrdle	vertaa
vt. = vaata	katso
W = vatt, vatti	watti, wattia
õ.-a. = õppeaasta	lukuvuosi
õp. = õpetaja	opettaja
õpil. = õpilane	oppilas
üliõpil. = üliõpilane	ylioppilas
ÜLKNÜ = Üleliiduline Leninlik Kommunistlik Noorsooühing	Neuvostoliiton Leniniläinen Kommunistinen Nuorisoliitto
ÜRO = Ühinenud Rahvaste Organisatsioon	Yhdistyneet Kansakunnat

AAKKOSELLINEN HAKEMISTO

A

Ajanmääräyksiä 98
Alkoholipitoisia juomia 427
Alkupaloja ja leikkeleitä 419
Ammatteja 122
Anteeksipyyntö 69
Apteekissa 462
Arvonimiä ja arvoasteita 135
Asunto 141
Auto 195
  Auton alusta, kori ym. 195
  Moottori 196
  Voitelu- ja jäähdytyslaitteet 196
  Voimansiirto 198
  Ohjauslaitteet 199
  Sähkölaitteet 200
  Työvälineitä ym. 201
Automatkat 185
Auton huolto ja korjaus 190
Autonkuljettajan tulee tietää 202

C

Campingit 188

E

Eestiläisiä lyhenteitä 537
Elokuvissa 279
Eläimiä 306
Ensiapu 206

H

Hajuainevalmisteita 379
Hammaslääkärillä 455
Hedelmiä 403, 425
Hotelli 208
  Hotelliin saavuttaessa 208
  Hotellissa 214
  Hotellista lähdettäessä 220
Huonekaluja 145
Huvituksia 269
Hyvästely 63
Hyönteisiä 309

I

Ihmisruumis (yleistä) 439
  Pää ja kaula 440
  Vartalo 442
  Kädet 444

Jalat 445
Aistit 445
Ikä 108
Ilmansuunnat 119

J

Jalkineita 362
Jalkinekaupassa ja -korjaamossa 360
Juhlia 106
Juomia 426
Järjestysluvut 90
Jälkiruokia 425
Järjestöt 474

K

Kahvilassa 410
Kalaruokia 420
Kalastus, onginta; ks. Retkeily 300
Kaloja 308, 400
Kampaajalla 428
Kansallisuuksia 479
Karjatalous 266
Kastikkeita 424
Kasveja 304
Kauneudenhoitovälineitä 379
Kauppatorilla tai -hallissa 395
Kaupunki 233
Kaupunkiliikenne 222
Kellonaikoja 110
Kellosepänliikkeessä 388
Kielitaito 70
Kieliä 479
Kiitos 69
Kirja- ja paperikaupassa 364
Kirjoitustarvikkeita 253
Kohteliaisuussanoja 67
Konditoriatuotteita 398
Koneita 256
Konsertissa 269
Konsertti- ja musiikkitermejä 277
Korkeakoulu 332
Koruja 390
Koti 141
Koulu 332
Kukkakaupassa 393
Kultasepänliikkeessä 388
Kutsu 74
Kuukaudet 102
Kylttejä 229, 348
Kysymyksiä 80

L

Laitoksia, rakennuksia ym. 246
Laivamatkat 161
Lehdistö 326
Leipomotuotteita 398
Leiriytyminen 188
Lennätin 315
Lentomatkat 178
Liemiä, keittoja 420
Liharuokia 421
Lihatuotteita 402
Liikennemerkkien nimiä 204
Liikenneonnettomuus ja ensiapu 206
Liikennevälineitä ym. 228

Liikeiden ja verstaiden kylttejä 348
Lintuja 306
Lukusanat 85
Lukusanojen käyttöä 97
Luonto 303
Lyhyttavaraa 355
Lääkkeitä: ks. Apteekissa 462
Lääkärillä 446

M

Maanosat 487
Maantieteellisiä nimiä 525
Maatalous 257
Maatalouskoneita 265
Maita 479
Makeisia 399
Makkaraa 403
Marjoja 405
Matkat 147
  Suunnittelemme matkaa 147
  Matkustamme laivalla 161
  Matkustamme junalla 168
  Matkustamme lentokoneella 178
Matkatavaroiden tarkastus; ks. Tulli 154
Matkatavarat; ks. Hotellista lähdettäessä 220
Matkatoimistossa; ks. Suunnit telemme matkaa 147
Mausteita 406, 425
Mehiläishoito 264
Meijerituotteita 400
Merkkipäiviä 106
Mittoja ja painoja 521
  Pituusmittoja 521
  Pintamittoja 521
  Tilavuus- ja vetomittoja 522
  Kappaleittain ym. 523
  Painomittoja 523
  Vaakoja ja punnuksia 523
Muistoesineitä ostamassa 391
Murtoluvut 95
Museossa 282
Musiikkikaupassa 382
Musiikkitarvikkeita 383
Musiikkitermejä 277
Myötätunto 69

N

Neuvostoliiton raha 517
Nähtävyyksiä 233
Näyttelyssä 282

O

Ompelu- ja vaatturinliikkeessä 352
Onnentoivotuksia 65
Optisia välineitä 381
Optisten välineiden liikkeessä 378
Ostokset 344

P

Parturissa 428
Passintarkastus 154
Perhe 136

Perusluvut 85
Pesu; ks. Hotellissa 214
Poliklinikalla 446
Posti 310
Puhelin 317
Puhuttelusanoja 67
Puita 304
Pukimossa 352
Puolueet 474
Puuroja 420
Päähineitä 364

R

Radio 320
Raha 517
Rahanvaihto 231
Rakennuksia, laitoksia ym. 246
Rautatiematkat 168
Ravintolassa 410
Retkeily 300
Retkeilyvälineitä 375
Rohdoskaupassa 378
Ruokailuvälineitä 385, 417
Ruokalassa 410
Ruokalista 419
Ruokatavaramyymälöissä 395
Ruokatavaroita 398
Ruokia 419

S

Sairaalassa 459
Sairaus 439
Salaatteja 424
Sanastoa kaikille 487
  Adjektiiveja 487
  Adverbeja 502
  Pre- ja postpositioita 509
  Konjunktioita 514
Saunassa 432
Siipikarjaa ja metsälintuja 422
Sukulaisuus 136
Suomalaisia lyhenteitä 532
Suomen raha 517
Sähkösanomat; ks. Lennätin 212
Sää 113

T

Taide; ks. Museossa, Näyttelyssä 282
Taloustarvikemyymälässä 382
Taloustarvikkeita 385
Tapaturmia 457
Tarpeellisia sanoja 83
Tauteja 451
Tavallisia lauseparsia 72
Teatterissa 269
Televisio 320
Teollisuus 248
Teollisuuslaitoksia 255
Tervehtiminen 63
Terveydenhoitovälineitä 379
Tiedotuksia 229
Toivomuksia 65
Tulli 154
Tupakkakaupassa 407
Tutustuminen 64
Työkaluja 387

U

Urheilu 288
Urheilulajeja 295
Urheilutarvikeliikkeessä 370
Urheiluvälineitä 375

V

Vaakoja ja punnuksia 523
Vaatteita 355
Vaatturinliikkeessä 352
Valokuvaamossa 370
Valokuvaustarvikeliikkeessä 370
Valokuvaustarvikkeita 374
Valtio 466
Valuuttakurssit 518
Valuuttamääräykset 520
Varoituksia 229
Vierailu 76
Vihanneksia 403, 423
Viikonpäivät 103
Viinejä; ks. Väkijuomia 427
Viranomaiset 466
Vuodenajat 101
Vuorokaudenajat 103
Väkijuomia 427
Värejä 120

Y

Yleisiä sanontatapoja 63

Ä

Äyriäisiä 308, 400

TÄHESTIKULINE REGISTER

A

Aastaajad 101
Aedvili 403, 423
Ajakirjandus 326
Ajaväljendeid 98
Alkohoolsed joogid 427
Ametivõimud 466
Apteegis 462
Arsti juures 446
Arstimid vt. Apteegis 462
Arvsõnad 85
Arvsõnade kasutamine 97
Asutused, hooned jm. 246
Aunimetusi ja auastmeid 135
Auto 195
  Auto šassii, kere jm. 195
  Mootor 196
  Õlitus- ja jahutusseadmed 196
  Jõuülekanne 198
  Juhtimisseadmed 199
  Elektriseadmed 200
  Tööriistad jm. 201
Auto hooldamine ja remont 190
Autojuht peab teadma 202
Autoturism 185

E

Eestikeelseid lühendeid 537
Ehteasju 390
Elukutseid 122
Erakonnad vt. Parteid 474
Esmaabi 206

F

Fotoateljees 370
Fototarbed 374
Fototarvete kaupluses 370

G

Galanteriikaubad 355
Geograafilisi nimesid 525

H

Haigestumine 439
Haiglas 459
Haigused 451
Hambaarsti juures 455
Hoiatused 229
Hooned, asutused jm. 246

Hotell 208
Hotelli saabudes 208
Hotellis 214
Hotellist lahkudes 220
Hügieenitarbed 379
Hüvastijätt 63

I

Ilm 113
Ilmakaared 119
Inimese keha (üldiselt) 439
Pea ja kael 440
Kere 442
Käed 444
Jalad 445
Aistingud 445

J

Jalatsid 362
Jalatsite kaupluses ja parandustöökojas 360
Joogid 426
Juukselõiklas 428
Juveelikaupluses 388
Järgarvud 90

K

Kaalud ja vihid 523
Kaastunne 69
Kalapüük, õngitsemine; vt. Matkamine 300
Kalad 308, 400
Kalaroad 420
Karjamajandus 266
Kastmed 424
Kaupluste ja töökodade silte 348
Keeled 479
Keeleoskus 70
Kellaajad 110
Kellassepatöökojas 388
Kinos 279
Kirjutustarbed 253
Kodu 141
Kodu- ja metslinnud 422
Kohvikus 410
Kondiitritooted 398
Kontserdi- ja muusikatermineid 277
Kontserdil 269
Kool 332
Korter 141
Kosmeetikatarbed 379
Kunst; vt. Muuseumis. Näitusel 282
Kutse 74
Kuud 102
Kõnetlusväljendeid 67
Kämpingud 188
Külaskäik 76
Külmad road ja suupisted 419
Küsimusi 80

L

Laagrisolek 188
Laevasõidud 161
Lennukisõidud 178
Liharoad 421

Lihasaadused 402
Liiklemine linnas 222
Liiklusmärkide nimetusi 204
Liiklusvahendid 228
Liiklusõnnetus ja esmaabi 206
Lillekaupluses 393
Linnud 306
Linn 233
Loodus 303
Loomad 306

M

Maailmajaod 487
Magusroad 425
Maad 479
Maitseained 406, 425
Maiustused 399
Majatarbed 385
Majatarvete kaupluses 382
Marjad 405
Masinad 256
Matkamine 300
Matkatarbed 375
Meelelahutused 269
Meeste juukselõiklas 428
Menüü 419
Mesindus 264
Murdarvud 95
Muuseumis 282
Muusikatarbed 383
Muusikatarvete kaupluses 382
Muusikatermineid 277
Mõõdud ja kaalud 521
Pikkusmõõdud 521
Pinnamõõdud 521
Ruumi- ja mahumõõdud 522
Tükikaupa jm. 523
Raskusmõõdud 523
Kaalud ja vihid 523
Mälestusesemeid ostmas 391
Mööbliesemed 145

N

Naiste juukselõiklas 428
Nõukogude Liidu raha 517
Nädalapäevad 103
Näitusel 282

O

Optikakaupluses 378
Optikatarbed 381
Organisatsioonid 474
Ostud 344

P

Pagaritooted 398
Pagas; vt. Hotellist lahkudes 220
Pagasi kontroll; vt. Toll 154
Parfümeeriatooted 379
Parteid 474
Passikontroll 154
Peakatted 364
Perekond 136
Pesu; vt. Hotellis 214
Piimasaadused 400
Polikliinikus 446
Post 310

Pudrud 420
Puud 304
Puljongid, supid 293
Putukad 309
Puuvili 403, 425
Põhiarvud 85
Põllumajandus 257
Põllutöömasinad 265
Päevaajad 103
Pühad 106

R

Raadio 320
Raamatu- ja paberikaupluses 364
Raha 517
Rahavahetus 231
Rahvad (rahvused) 479
Ravimid; vt. Apteegis 462
Reisimine (üldist) 147
Restoranis 410
Riietusesemed 355
Riik 466
Rohupoes (apteegis) 378
Rongisõidud 168
Roogade valmistusviisid 423

S

Salatid 424
Saunas 432
Soomekeelseid lühendeid 532
Soome raha 517
Soovid 65
Spordialad 295
Sporditarbed 375
Sporditarvete kaupluses 370
Sport 288
Sugulus 136
Suveniirid 391
Sõidud 147
  Kavandame sõitu 147
  Sõidame laevaga 161
  Sõidame rongiga 168
  Sõidame lennukiga 178
Sõnavara kõigile 487
  Omadussõnad 487
  Määrsõnad 502
  Ees- ja tagasõnad 509
  Sidesõnad 514
Sööginõud 385, 417
Sööklas 410

T

Taimed 304
Tavalisi väljendeid 72
Teadaanded 229
Teatris 269
Telefon 317
Telegraaf 315
Telegrammid; vt. Telegraaf 315
Televisioon 320
Teretamine 63
Toiduained 398
Toiduainete kaupluses 395
Toidud 419
Toll 154
Tubakakaupluses 407

Turismibüroos; vt. Kavandame sõitu 147
Turul või turuhoones 395
Tutvumine 64
Tähtpäevad 106
Tänu 69
Tööriistad 387
Tööstus 248
Tööstusettevõtted 255

V

Vaatamisväärsused 233
Vabandamine 69
Vajalikke sõnu 83
Valmisriiete kaupluses 352
Valuutakursid 518
Valuutamäärused 520
Vanus 108
Veinid; vt. Alkohoolsed joogid 427
Viidad 229
Viisakusväljendeid 67
Vorst 403
Vähid 308, 400
Värvid 120
Vürtsid 406, 425

Õ

Õmblusateljees 352
Õnnesoovid 65
Õnnetusjuhtumid 457

Ü

Üldisi vestlusvorme 63
Ülikool 332

SISÄLLYSLUETTELO

Alkusanat 3
Johdanto 6

I. Ääntämisohjeita 6

Aakkoset — 6. Ääntämys ja oikeinkirjoitus — 6. Paino — 8. Vokaalit — 10. Vokaalisointu — 12. Konsonantit — 14. Kestoaste ja astevaihtelu — 18.

II. Äänteellisiä eroavuuksia 22

Vokaaleissa — 24. Konsonanteissa — 28.

III. Taivutusopillisia eroavuuksia 30

Sijamuodoista (Genetiivi. Partitiivi. Illatiivi. Essiivi. Komitatiivi. Terminatiivi. Instruktiivi) — 30. Monikkovartalon muodostus — 32. Omistusliitteet — 32. Nominien taivutuskaava — 34. Pronominien taivutus — 36. Adjektiivien vertailu — 42. Lukusanoista — 44. Verbeistä (Preesensin 3. persoona. Imperfektin muodostus. Konditionaalin tunnus. Passiivin preesens. Tapaluokista. Kieltosana) — 44. Verbien taivutuskaava — 48.

IV. Partikkeleista 60

I. Yleisiä sanontatapoja 63
1. Tervehtiminen ja hyvästely 63
2. Tutustuminen 64
3. Toivomuksia ja onnentoivotuksia 65

4. Puhuttelu- ja kohteliaisuussanoja 67
5. Kiitos. Anteeksipyyntö. Myötätunto 69
6. Kielitaito 70
7. Joitakin tavallisia lauseparsia 72
8. Kutsu 74
9. Vierailu 76
10. Kysymyksiä 80
11. Joitakin tarpeellisia sanoja 83

2. Lukusanat 85

1. Perusluvut 85
2. Järjestysluvut 90
3. Murtoluvut 95
Lukusanojen käyttöä 97

3. Ajanmääräyksiä 98

1. Yleistä 98
2. Vuodenajat 101
3. Kuukaudet 102
4. Viikonpäivät 103
5. Vuorokaudenajat 103
6. Muita ajanmääräyksiä 105
7. Juhlia ja merkkipäiviä 106
8. Ikä 108
9. Kellonaikoja 110

4. Sää 113

Ilmansuunnat 119

5. Värejä 120

6. Ammatteja 122

1. Yleistä 123
2. Teollisuudessa ja rakennustoiminnassa harjoitettavia ammatteja 125
3. Maa- ja metsätaloudessa harjoitettavia ammatteja 128

4. Kulkulaitoksen ja tietoliikenteen työläisiä ja toimihenkilöitä 129
5. Sosiaalipalvelun työntekijöitä. Käsityöläisiä 130
6. Tieteen, taiteen, terveydenhoidon, sivistyksen, kansanvalistuksen alalla työskenteleviä ym. 132
7. Arvonimiä ja arvoasteita 135

7. Perhe. Sukulaisuus 136

8. Koti. Asunto 141

Huonekaluja ym. 145

9. Matkat 147

1. Suunnittelemme matkaa 147
2. Passintarkastus. Tulli 154
Mitä tavaraa on lupa kuljettaa Neuvostoliiton rajan yli 160
3. Matkustamme laivalla 161
4. Matkustamme junalla 168
5. Matkustamme lentokoneella 178

10. Automatkat 185

1. Yleistä 185
2. Campingit. Leiriytyminen 188
3. Auton huolto ja korjaus 190
Yleistä — 190. Auton alusta, koti ym. — 195. Moottori. Voitelu- ja jäähdytyslaitteet — 196. Voimansiirto — 198. Ohjauslaitteet — 199. Sähkölaitteet — 200. Työvälineitä ym. — 201.
4. Mitä autonkuljettajan tulee tietää 202
5. Liikennemerkkien nimiä ym. 204
6. Liikenneonnettomuus ja ensiapu 206

11. Hotelli 208

1. Hotelliin saavuttaessa 208

2. Hotellissa 214
3. Hotellista lähdettäessä 220

12. Kaupunkiliikenne 222

Liikennevälineitä ym. 228
Kylttejä, varoituksia ja tiedotuksia 229

13. Rahanvaihto 231

14. Nähtävyyksiä 233

1. Kaupunki 233
Yleistä — 244. Rakennuksia, laitoksia ym. — 246
2. Teollisuus 248
Yleistä — 251. Teollisuuslaitoksia ym. — 255. Koneita ym. — 256.
3. Maatalous 257
Yleistä — 260. Maatalouskoneita ym. — 265. Karjatalous — 266.

15. Huvituksia 269

1. Teatterissa. Konsertissa 269
Yleistä — 274. Konsertti- ja musiikkitermejä — 277.
2. Elokuvissa 279
3. Museossa. Näyttelyssä 282

16. Urheilu 288

Yleistä — 291. Urheilulajeja ym. — 295.

17. Retkeily 300

Luonto 303
Yleistä — 303. Puita ja kasveja — 304. Eläimiä ja lintuja — 306. Kaloja ja äyriäisiä — 308. Hyönteisiä — 309.

18. Posti. Lennätin. Puhelin 310

1. Posti 310
2. Lennätin 315
3. Puhelin 317

19. Radio ja televisio 320

20. Lehdistö 326

21. Koulu. Korkeakoulu 332

22. Ostokset 344

1. Yleistä 344
2. Liikeiden ja verstaiden kylttejä ym. 348
3. Pukimossa. Ompelu- ja vaatturinliikkeessä 352
4. Vaatteita ja lyhyttavaraa 355
5. Jalkinekaupassa ja -korjaamossa 360
   Jalkineita 362
6. Päähineitä 364
7. Kirja- ja paperikaupassa 364
8. Valokuvaus- ja urheilutarvikeliikkeessä. Valokuvaamossa 370
   Valokuvaustarvikkeita — 374. Urheilu- ja matkailuvälineitä — 375.
9. Rohdoskaupassa. Optisten välineiden liikkeessä .. 378
   Hajuainevalmisteita. Terveyden- ja kauneudenhoitovälineitä — 379. Optisia välineitä — 381.
10. Musiikkikaupassa. Taloustarvikemyymälässä 382
    Musiikkitarvikkeita — 383. Taloustarvikkeita — 385. Työkaluja — 387.
11. Kello- ja kultasepänliikkeessä 388
    Koruja 390
12. Muistoesinitä ostamassa 391
13. Kukkakaupassa 393

14. Ruokatavaramyymälöissä. Kauppatorilla tai -hallissa 395
Leipomo- ja konditoriatuotteita — 398. Makeisia — 399. Meijerituotteita — 400. Kaloja ja äyriäisiä — 400. Lihatuotteita — 402. Hedelmiä ja vihanneksia — 403. Marjoja — 405. Muita ruokatavaroita ja mausteita — 406.
15. Tupakkakaupassa 407

23. Ravintolassa. Ruokalassa. Kahvilassa 410
Ruokalista 419
Alkupaloja ja leikkeleitä — 419. Liemiä, keittoja ja puuroja — 420. Kalaa — 420. Raavaan-, vasikan-, lampaan- ja sianlihaa — 421. Siipikarjaa ja metsälintuja — 422. (Valmistustapoja — 423.) Vihanneksia — 423. Kastikkeita ym. — 424. Salaatteja — 424. Mausteita — 425. Jälkiruokia ja hedelmiä — 425. Juomia — 426. Väkijuomia — 427.

24. Parturissa. Kampaajalla 428

25. Saunassa 432

26. Sairaus ja tapaturmat 439

1. Ihmisruumis 439
Yleistä — 439. Pää ja kaula — 440. Vartalo — 442. Kädet — 444. Jalat — 445. Aistit — 445.
2. Lääkärillä. Poliklinikalla 446
Tauteja 451
3. Hammaslääkärillä 455
4. Tapaturmia 457
5. Sairaalassa 459
6. Apteekissa 462

27. Valtio. Viranomaiset 466

28. Puolueet. Järjestöt 474

29. Maita. Kieliä. Kansallisuuksia 479
Maanosat 487

30. Sanastoa kaikille 487
1. Adjektiiveja 487
2. Adverbeja 502
3. Pre- ja postpositioita 509
4. Konjunktioita 514

Liitteet
I. 1. Suomen raha 517
2. Neuvostoliiton raha 517
3. Valuuttakurssit 518
4. Valuuttamääräykset 520
II. Mittoja ja painoja 521
Pituusmittoja — 521. Pintamittoja — 521. Tilavuus- ja vetomittoja — 522. Kappaleittain ym. — 523. Painomittoja — 523. Vaakoja ja punnuksia — 523. Yleistä — 524.
III. Valikoima maantieteellisiä nimiä 525
IV. 1. Tavallisimpia suomalaisia lyhenteitä 532
2. Tavallisimpia eestiläisiä lyhenteitä 537

Aakkosellinen hakemisto 541

Kaupunginkarttoja
I. Helsingin keskikaupungin kartta
II. Tallinnan keskikaupungin kartta

SISUKORD

Eessõna 4

Sissejuhatus 7

I. Hääldamisjuhiseid 35

Alfabeet — 7. Hääldamine ja õigekirjutus — 7. Rõhk — 9. Vokaalid — 11. Vokaalharmoonia — 13. Konsonandid — 15. Välde ja astmevaheldus — 19.

II. Häälikulisi erinevusi 23

Vokaalides — 25. Konsonantides — 29.

III. Vormiõpetuslikke erinevusi 31

Käändevormidest (Omastav. Osastav. Sisseütlev. Olev. Kaasaütlev. Rajav. Viisiütlev) — 31. Mitmuse tüve moodustamine — 31. Omastusliited — 31. Käänamistabel 35. Asesõnade käänamine — 37. Omadussõnade võrdlemine — 43. Arvsõnadest — 45. Tegusõnadest (Oleviku 3. pööre. Lihtmineviku moodustamine. Tingiva kõneviisi tunnus. Umbisikulise tegumoe olevik. Kõneviisidest. Eitussõna) — 45. Pööramistabel — 49.

IV. Partiklitest 61

1. Üldisi vestlusvorme 63

1. Teretamine ja hüvastijätt 63
2. Tutvumine 64

3. Soovid ja õnnesoovid 65
4. Kõnetlus- ja viisakusväljendid 67
5. Tänu. Vabandamine. Kaastunne 69
6. Keeleoskus 70
7. Mõningaid tavalisi väljendeid 72
8. Kutse 74
9. Külaskäik 76
10. Küsimusi 80
11. Mõningaid vajalikke sõnu 83

2. Arvsõnad 85

1. Põhiarvud 85
2. Järgarvud 90
3. Murdarvud 95
Arvsõnade kasutamine 97

3. Ajaväljendeid 98

1. Üldist 98
2. Aastaajad 101
3. Kuud 102
4. Nädalapäevad 103
5. Päevaajad 103
6. Muid ajaväljendeid 105
7. Pühad ja tähtpäevad 106
8. Vanus 108
9. Kellaajad 110

4. Ilm 113

Ilmakaared 119

5. Värvid 120

6. Elukutseid 122

1. Üldist 123
2. Kutsealasid tööstuses ja ehitusel 125

3. Elukutseid põllu- ja metsamajanduses 128
4. Töölisi ja teenistujaid transpordi- ja sidesüsteemis 129
5. Teenindamise alal töötajaid. Käsitöölisi 130
6. Elukutseid teaduse, kunsti, tervishoiu, hariduse, kultuuritöö jm. aladel 132
7. Aunimetusi ja auastmeid 135

7. Perekond. Sugulus 136

8. Kodu. Korter 141
Mööbliesemed jm. 145

9. Sõidud 147
1. Kavandame sõitu 147
2. Passikontroll. Toll 154
Mida võib viia üle Nõukogude Liidu piiri..... 160
3. Sõidame laevaga 161
4. Sõidame rongiga 168
5. Sõidame lennukiga 178

10. Autoturism 185

1. Üldist 185
2. Kämpingud. Laagrisolek 188
3. Auto hooldamine ja remont 190
Üldist — 190. Auto šassii, kere jm. — 195. Mootor. Õlitus- ja jahutusseadmed — 196. Jõuülekanne — 198. Juhtimisseadmed — 199. Elektriseadmed —200. Tööriistad jm. — 201.
4. Mida autojuht peab teadma 202
5. Liiklusmärkide nimetusi jm. 204
6. Liiklusõnnetus ja esmaabi 206

11. Hotell 208
1. Hotelli saabudes 208
2. Hotellis 214
3. Hotellist lahkudes 220

12. Liiklemine linnas 222
Liiklusvahendeid jm. 228
Viidad, hoiatused ja teadaanded 229
13. Rahavahetus 231
14. Vaatamisväärsused 233
1. Linn 233
Üldist — 244. Hooned, asutused jm. — 246.
2. Tööstus 248
Üldist — 251. Tööstusettevõtted jm. — 255. Masinad jm. — 256.
3. Põllumajandus 257
Üldist — 260. Põllutöömasinad jm. — 265. Karjamajandus — 266.
15. Meelelahutused 269
1. Teatris. Kontserdil 269
Üldist — 274. Kontserdi- ja muusikatermineid — 277.
2. Kinos 279
3. Muuseumis. Näitusel 282
16. Sport 288
Üldist — 291. Spordialad jm. — 295.
17. Matkamine 300
Loodus 303
Üldist — 303. Puud ja taimed — 304. Loomad ja linnud — 306. Kalad ja vähid — 308. Putukad — 309.
18. Post. Telegraaf. Telefon 310
1. Post 310
2. Telegraaf 315
3. Telefon 317

19. Raadio ja televisioon 320

20. Ajakirjandus 326

21. Kool. Ülikool 332

22. Ostud 344

1. Üldist 344
2. Kaupluste ja töökodade silte jm. 348
3. Valmisriiete kaupluses. Õmblusateljees 352
4. Riietusesemed ja galanteriikaubad 355
5. Jalatsite kaupluses ja parandustöökojas 360
   Jalatsid 362
6. Peakatted 364
7. Raamatu- ja paberikaupluses 364
8. Foto- ja sporditarvete kaupluses. Fotoateljees 370
   Fototarbed — 374. Spordi- ja matkatarbed — 375.
9. Rohupoes (apteegis). Optikakaupluses 378
   Parfümeeriatooted. Hügieeni- ja kosmeetikatarbed — 379. Optikatarbed — 381.
10. Muusikatarvete kaupluses. Majatarvete kaupluses .. 382
    Muusikatarbed — 383. Majatarbed — 385. Tööriistad — 387.
11. Kellassepatöökojas ja juveelikaupluses 388
    Ehteasju 390
12. Mälestusesemeid ostmas 391
13. Lillekaupluses 393
14. Toiduainete kaupluses. Turul või turuhoones 395
    Pagari- ja kondiitritooted — 398. Maiustused — 399. Piimasaadused — 400. Kalad ja vähid — 400. Lihasaadused — 402. Puu- ja aedvili — 403. Marjad — 405. Muud toidu- ja maitseained — 406.
15. Tubakakaupluses 407

23. Restoranis. Sööklas. Kohvikus 410

Menüü 419

Külmad road ja suupisted — 419. Puljongid, supid ja pudrud — 420. Kala — 420. Looma-, vasika-, lamba- ja sealiha — 421. Kodu- ja metslinnud — 422. (Valmistusviisid — 423.) Aedvili — 423. Kastmed jm. — 424. Salatid — 424. Vürtsid — 425. Magusroad ja puuvili — 425. Joogid — 426. Alkohoolsed joogid — 427.

24. Meeste juukselõiklas. Naiste juukselõiklas 428

25. Saunas 432

26. Haigestumine ja õnnetusjuhtumid 439

1. Inimese keha 439
Üldist — 439. Pea ja kael — 440. Kere — 442. Käed — 444. Jalad — 445. Aistingud — 445.
2. Arsti juures. Polikliinikus 446
Haigused 451
3. Hambaarsti juures 455
4. Õnnetusjuhtumid 457
5. Haiglas 459
6. Apteegis 462

27. Riik. Ametivõimud 466

28. Parteid. Organisatsioonid 474

29. Maad. Keeled. Rahvad (rahvused) 479
Maailmajaod 487

30. Sõnavara kõigile 487
1. Omadussõnad 487
2. Määrsõnad 502
3. Ees- ja tagasõnad 509
4. Sidesõnad 514

Lisad

I. 1. Soome raha 517
2. Nõukogude Liidu raha 517

3. Valuutakursid 518
4. Valuutamäärused 520
II. Mõõdud ja kaalud 521
Pikkusmõõdud — 521. Pinnamõõdud — 521. Ruumi- ja mahumõõdud — 522. Tükikaupa jne. — 523. Raskusmõõdud — 523. Kaalud ja vihid — 523. Üldist — 524.
III. Valimik geograafilisi nimesid 525
IV. 1. Tavalisemaid soomekeelseid lühendeid 532
2. Tavalisemaid eestikeelseid lühendeid 537

Tähestikuline register 546

Linnaplaanid

1. Helsingi kesklinna plaan
2. Tallinna kesklinna plaan

Пауль Альвре. ФИНСКО-ЭСТОНСКИЙ РАЗГОВОРНИК. На финском и эстонском языках. Оформление Р. Тунгла. Издательство «Валгус». Таллин, Пярнуское шоссе, 10.

Toimetaja S. Ruus. Kunstiline toimetaja H. Keigo. Tehniline toimetaja T. Linkvist. Korrektorid A. Kalberg ja H. Kull

Laduda antud 23. II 1968. Trükkida antud 25. XI 1968. Läti NSV Staicele Paberivabriku trükipaber nr. 1, 60×90/32. Trükipoognaid 18+0,3 (2 kaarti). Arvestuspoognaid 22,43. Trükiarv 40 000. Tellimuse nr. 664. Trükikoda «Punane Täht», Tallinn, Pikk 54/58. Hind 90 kop. Hind polüvinüülkloriidkilest köites rbl. 1.—

A
29638
184475

TÜ RAAMATUKOGU
1 0300 00399886 3